T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ESKİ KAHİRE GELENEKSEL KONUT MİMARİSİ

BATOL AHMED ALI AHMED MOHAMED ELNAHAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalını

Temmuz-2019
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİ KAHİRE GELENEKSEL KONUT MİMARİSİ

BATOL AHMED ALI AHMED MOHAMED ELNAHAL

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mine Ulusoy

2019, 170 Sayfa

Jüri
Prof. Dr. Mine Ulusoy
Doç. Dr. Murat Oral
Doç. Dr. Esra Yaldız

Eski Kahire konutlarını etkileyen faktörler; dini, iklim, sosyal ve kültürel, tarihi faktörü ve konutların yapı malzemesi gibi faktörler ciddi bir şekilde etkilemiştir. Eski Kahire geçirdiği tarihi süreç içerisinde birçok kültürü aynı topraklarda barındırmış olup, bu kültür farklılıkları Eski Kahire'ye yeni mimari tarzı olan orta ve üst sınıf mimari konut örnekleri getirmiştir. Bu örnek konutlardan altı adet konutun resimleri, rölöveleri, vaziyet planları, detayları, mimari özellikleri, yapım tekniği ve bezemesi kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

Birinci bölümde çalışmanın amacı, kapsamı ve çalışmada izlenen yöntemlerden bahsedilmiştir. İkinci bölümde Geleneksel Mısır konutu, Tanıtım, Mısır Konutunun Tarihi Süreç İçinde Gelişimi, Mısır Konutu Plan Tipini Etkileyen Faktörler ve Mısır'da Konut Tipleri başlıkları altında detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Üçüncü bölümde Eski Kahire tarihi, bina kanunları ve Eski Kahire konut tasarımında yabancı mimarların etkisi bahsedilmiştir. Ayrıca Eski Kahire orta ve üst sınıf konut tipleri fotoğraflarla kapsamlı bir şekilde sunulmuştur. Dördüncü bölümde altı adet Eski Kahire konutlarının mimari özellikleri, yapım tekniği, yapım malzemesi, süslemesi, tarihi karşılaştırması resimleri ve çizimleri araştırmada geniş bir yer kapsamıştır. Beşinci bölümde altı adet Eski Kahire konutlarına değerlendirme yapılarak konutların mimari özellikleri, yapım tekniği, süslemesinin farklılıkları ve ortak konuları sonuç olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eski Kahire, Firavun Konutları, Geleneksel, Konut Tipi, Orta Sınıf, Üst Sınıf.

ABSTRACT

MS THESIS

OLD CAIRO TRADITIONAL HOUSE ARCHITECTURE

BATOL AHMED ALI AHMED MOHAMED ELNAHAL

THE GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE
OF SELÇUK UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN ARCHITECTURE

Advisor: Prof. Dr. Mine Ulusoy

2019, 170 Pages

Jury
Prof. Dr. Mine Ulusoy
Assoc. Dr. Murat Oral
Assoc. Dr. Esra Yaldız

Factors that affecting Old Cairo houses; such as religious, climate, social and cultural, historical factors and building material of houses have seriously affected the design of them. Old Cairo has housed many cultures in the same lands in the historical process and these cultural differences brought examples of middle and upper class architectural houses with a new architectural style to Old Cairo. In this document pictures, drawings, surveys, lay outs, details, architectural features, construction technique and decoration of six houses from these sample houses were examined extensively.

In the first chapter, the aim of the study, its scope and the method followed in the study are mentioned. In the second part, the Traditional Egyptian House, Publicity, Development of the House of Egypt in the Historical Periods, the Factors Affecting the Egyptian House Plan Type and House Types in Egypt are explained in detail under this headings. In the third chapter, the Old Cairo history, building laws and the influence of foreign architects in the Old Cairo housing design are mentioned. In addition, Old Cairo middle and upper class housing types are presented in a comprehensive way. In the fourth chapter, the architectural features, construction technique, construction material, decoration, historical comparison pictures and drawings of six Old Cairo houses have been extensively covered. In the fifth section, six old Cairo houses were evaluated and the architectural features, construction technique, differences of decoration and common subjects of the houses were examined as a results.

Keywords: Housing Type, Middle Class, Old Cairo, Pharaoh Houses, Traditional, Upper Class.

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında, planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temelleri şekillendiren değerli sayın hocam Prof. Dr. Mine Ulusoy'a, çevirilerim ve düzeltmelerimde bana yardım eden ve her zaman yanımda olan eşim Mahir Kanlı 'ya, maddi ve manevi olarak destekleyen anneme ve babama, oğlum Yusuf'a ve çalışmam için Eski Kahire şehri, Darb Ahmar bölgesindeki evlerini incelememe izin veren ev sakinlerine sonsuz teşekkür ederim.

BATOL ELNAHAL
KONYA-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **iv**

ABSTRACT ..... **vii**

ÖNSÖZ ..... **viii**

İÇİNDEKİLER ..... **ix**

KULLANILAN ARAPÇA TERİMLER VE KISALTMALAR ..... **xi**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Çalışmanın Amacı 3
1.2. Çalışmanın Kapsamı 3
1.3. Çalışmada İzlenen Yöntem 3
1.4. Kaynak Araştırması 4

2. GELENEKSEL MISIR KONUTU **6**

2.1. Genel Özellikleri 6
2.2. Mısır Konutunun Tarihi Süreç İçinde Gelişimi 9
2.2.1. Firavunlar Döneminde Mısır Konutu 9
2.2.2. İslam Döneminde Mısır Konutu 13
2.2.3. Osmanlı Döneminde Mısır Konutu 15
2.3. Mısır Konutu Plan Tipini Etkileyen Faktörler 17
2.4. Mısır'ın Konut Tipleri 18
2.4.1. El Rab 19
2.4.2. El Huş 21
2.4.3. Tek Ailelik Konutu 21
2.4.4. Ortak Alana Bakan konutlar 22
2.4.5. Geleneksel Apartman 22

3. ESKİ KAHİRE ORTA VE ÜST SINIF KONUT ÖRNEKLERİ **24**

3.1. Eski Kahire Tarihi 24
3.2. Yapı Kanunları 28
3.3. Eski Kahire Konut Mimarisine Yabancı Mimarların Etkisi 29
3.4. Eski Kahire Orta ve Üst Sınıf Konut Örnekleri 32
3.4.1. Tescilli Olan Eserler ve Miras Konut Örnekleri 32
3.4.2. Tescilli Olmayan Miras Konut Örnekleri 40

4. GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ TEKNİK YÖNDEN İNCELENMESİ **45**

4.1. Kurabi Konutu 47
4.1.1. Yapının Genel Tanıtımı 47
4.1.2. Mimari Özellikleri 48
4.1.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 59
4.1.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 60
4.1.5. Karşılaştırma 61
4.2. Şakir Konutu 62
4.2.1. Yapının Genel Tanıtımı 62
4.2.2. Mimari Özellikleri 64
4.2.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 75
4.2.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 75
4.2.5. Karşılaştırma 77
4.3. Baramuni Konutu 78
4.3.1. Yapının Genel Tanıtımı 78
4.3.2. Mimari Özellikleri 80
4.3.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 91
4.3.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 92
4.3.5. Karşılaştırma 92
4.4. Medkur Konutu 93
4.4.1. Yapının Genel Tanıtımı 93
4.4.2. Mimari Özellikleri 94
4.4.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 107
4.4.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 108
4.4.5. Karşılaştırma 108
4.5. Husni Osman Konutu 109
4.5.1. Yapının Genel Tanıtımı 109
4.5.2. Mimari Özellikleri 111
4.5.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 122
4.5.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 122
4.6. Ali İbrahim Konutu 124
4.6.1. Yapının Genel Tanıtımı 124
4.6.2. Mimari Özellikleri 125
4.6.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi 137
4.6.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 137

5. SONUÇLAR 138

5.1. Eski Kahire Konutlarının Mimari Özellikleri 138
5.1.1. Eski Kahire Konutlarında Geleneksel Avlu ve Bahçe 138
5.1.2. Eski Kahire'nin Geleneksel Konut Planı Şeması 138
5.1.3 Eski Kahire Konutlarında Cephe 144
5.2. Yapım Tekniği ve Malzemesi 147
5.3. Süsleme Özellikleri (Bezeme) 151

KAYNAKLAR 154

EKLER 158

ÖZGEÇMİŞ 170

KULLANILAN ARAPÇA TERİMLER VE KISALTMALAR

Arapça Terimler

Darb:	Yol
Durkaa:	Ortada Bulunan Kare ve Yüksek Tavanlı Alan
Almakad:	Sedir
El Rab:	Toplu Konut Çeşidi
Ferforje:	Dekoratif Demir İşlemeler
Han:	Dükkân
Haremlik:	Saray ve Konaklarda Kadınlara Yapılan Özel Bölüm
Huş:	Açık Alan veya Açık Alana Bakan Konutlar
Maşrabiyye	Cumba
Sala:	Sofa
Selamlık:	Saray ve Konaklarda Erkeklere Yapılan Özel Bölüm

Kısaltmalar

H.C.S.D.C:	Historic Cairo Studies and Development Center
N.O.U.H:	National Organization for Urban Harmony
S.P.A.R.E:	Society for the Preservation of the Architectural Resources of Egypt
U.R.H.C:	Urban Regeneration Project for Historic Cairo

1. GİRİŞ

Eski Kahire ve çevresi M.Ö. 3000 (Firavunlar dönemi) ve M.S. 1848 İslam dönemi (Fustat, Askar, Katayi, Fatımî, Memlukî ve Osmanlılar) yıllarına kadar çok önemli ve eski bir yerleşim merkezi olarak sayılmıştır. Bu çalışmada odaklandığımız dönem M.S.1848 yıllarına kadar süren İslam dönemleridir.

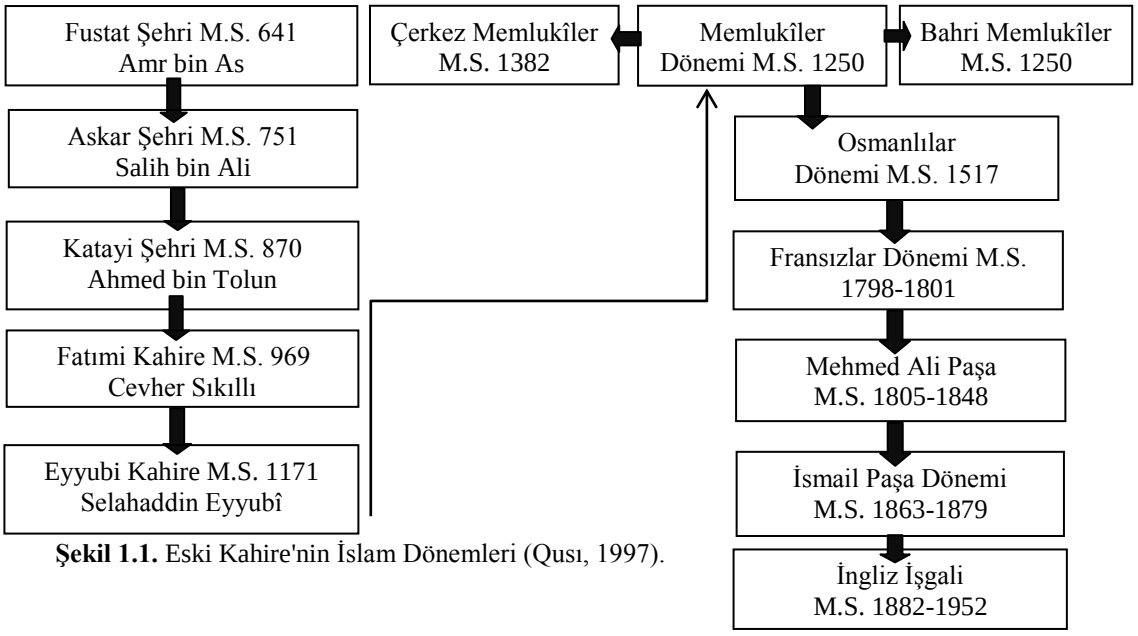
Çağlar boyunca farklı adları olan aynı zamanda Eski Kahire denilen Osmanlı dönemi Kahire kuzeyinde Nasr kapısı ve Futuh kapısı, güneyinde Farag kapısı ve Zivile kapısı, doğusunda Barkiye kapısı ve Maharik kapısı, batısında ise Sada kapısı ve Kantara kapısı bulunmaktadır. Firavunlar zamanında Oun köyünün batısında kabileler yerleşmiş olup, Firavunların döneminde birçok yerleşim oluşmuştur. Ancak bu bölgede Firavunlara ait kalıntılar ortada kalmamıştır. Bunun sebebi ise M.S. 641 ve M.S. 1848 tarihleri arasında İslam egemenliği geldiğinde kendi tarzlarını yansıtıp Firavunların tarzlarını umursamamışlardır. Bu nedenle bu bölgede Firavunlara ait eser kalmamıştır (Elhadad, 1998).

M.S. 641 yılında Müslümanlar ve Araplar gelince Eski Kahire'de yerleşim başlamıştır. O dönem Fustat Şehri Amr bin As tarafından kurulmuştur. Amr bin As ilk olarak büyük bir cami inşa ettirmiş ve caminin civarında büyük bir çarşı kurdurmuştur. O çevrede kabileler ve yerleşimler oluşmuş olup, bu arada Eski Kahire Fustat şehri tarzını kazanmıştır (örnek: hala mevcut olan Amr bin As Camisi). M.S. 751'de Fustat yıkıldıktan sonra Askar şehri Salih bin Ali tarafından kurulmuş ve aynı şekilde mescitler, hamamlar ve evler Askar şehri tarzında yapılmıştır. M.S. 870'de Ahmed bin Tolun tarafından Katayi şehri tarzlarına göre inşa ve imar ettirmiştir. Ahmed bin Tolun Salih bin Ali'nin egemenliğine son verdiği gibi onun egemenliğine de Cevher Sıkıllı son vermiştir. M.S. 969'da Fatımi Kahire kurulmuş olup, Fatımi Kahire Mısır'ın mimarisinde birçok etki göstermiş ve bu etki hala görülmektedir. Cami, mezar, medrese, yalı, kapı ve hamam gibi kalıntılar zamanımıza kadar gelmiştir (örnek: El Azhar Cami). 1171 yılına kadar süren Fatımî egemenliğine Selahaddin Eyyubî tarafından son verilmiştir. Şimdiki mevcut eserlere örnek olarak Selahaddin Eyyubî camisini gösterebiliriz. 1171 yılından 1250 yılına kadar süren Kahire'deki Eyyubî egemenliğine Çerkez Memluki ve Bahari Memluki tarafından son verilmiştir. 1517 yılında Osmanlı İmparatorluğu yönetimine katılan Mısır; Türk Mimarisinden cami, medrese ve konut gibi birçok şekilde etkilenmiş ve Mısır evlerinde radikal değişiklikler olmuştur (Şekil 1.1) (Qusi, 1997).

Mehmed Ali Paşa döneminde 1805 yılında Fransızların sömürgesine kadar Osmanlı idaresinde kalmıştır. Önce bahsettiğimiz tüm şehirlerin adları en sonunda Mehmed Ali Paşa tarafından Eski Kahire olarak değiştirilmiştir. 1863-1879 tarihleri arasında İsmail Paşa ve sonrasında 1952 yılında cumhuriyet kurulana kadar İngiliz sömürgesi altında kalmıştır. 1960 yılına gelindiğinde Eski Kahire artık tarihi şehirlerin merkezi haline dönüşmüştür (Mubarak, 1980).

Eski Kahire geçirdiği bu tarihi süreç içerisinde birçok kültürü aynı topraklarda barındırmıştır. Bu kültür farklılıkları Kahire'ye yeni mimari tarzı olan orta ve üst sınıf mimari konut örnekleri getirmiştir. Ayrıca Mısır konutlarını etkileyen iklim şartları, yapı malzemeleri ve Mısır gelenekleri gibi başka faktörler de etkilemiştir. Tüm bu saydıklarımız Mısır konutlarını özel bir karakter sahibi yapmıştır. Eski Kahire'deki orta, üst sınıf konut örnekleri ve genel Mısır konutlarını anlatmak için değinilen bir tespiti burada paylaşmakta yarar vardır. Eski Kahire orta çağlarda 10. ve 16. yüzyıllar arası Fatımi Kahire'den Osmanlı Kahire'ye kadar birçok mimari ve tarihsel değerler kazanmıştır. 19. yüzyılın başında Avrupa'nın mimarisi ve sanatları zirvedeyken haliyle Mısır mimarisini çok etkilemişti. Bunun sebebi ise Mısır'da yapılan projeler sadece yabancı mimarlara özellikle İtalyan ve Fransızlara verilmiş olup, 19. yüzyılın çoğu yapıları Avrupa tarzında yapıldığını görebiliriz. Yeni apartmanlar, devlet daireleri ve bankalar gibi yapılar Mısır'da görünmeye başladı ve haliyle Eski Kahire'ye direk olmasa da yansıyordu (Mubarak, 1980).

Bu araştırmanın konusu Eski Kahire'nin orta ve üst sınıf konut örneklerinin tarihsel gelişimini ve teknik yönlerini incelemektedir.

Şekil 1.1. Eski Kahire'nin İslam Dönemleri (Qusı, 1997).

1.1. Çalışmanın Amacı

Mısır'ın çağdaş mimarisinin köklerini öğrenmek için; yerel mimari çerçevesinde araştırmalar, analizler ve incelemeler yapılmalıdır. Mimari miras konutlarının gelecek nesillere aktarılması toplumun çok önemli bir ihtiyacıdır. Yüzyılların yaşam tarzını gösterdiği için ortaçağla günümüz arasında bağlantıyı sağlayan vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Eski Kahire'nin 19. ve 20. yüzyılın konutları basit ve mütevazı olmasına rağmen o zamanki medeniyet ve yaşam tarzını günümüze transfer etmiştir. Çünkü Eski Kahire ve çevresi genellikle mimari kentsel değeri olan miras konutlardan ve tarihi yapılardan oluşmuştur.

Eski Kahire geleneksel ve kentsel mimarinin bir parçasıdır. Bu bölgedeki konutların korunması gerekli olup, tescil edilmemiş bazı eski karakter sahibi olan konutlar arkeolojik binaların yakınında olduğundan dolayı belgelendirmek gerekmektedir. Son elli yılda birçok akademisyen ve devlet kurumları tarafından bu konu sürekli gündeme getirilmesine rağmen Eski Kahire'nin mimari karakterinin canlanmasını bir türlü sağlanamamıştır. 19. ve 20. yüzyıla ait Kahire'deki tarihi yapılar araştırmacıların odaklandığı miras konutlar olarak kabul görmemiş ve sonuç olarak o döneme ait konutların mimari özellikleri ve süslemelerine gereken ilgi ve çalışmalar yapılmamıştır. UNESCO'nun tarihi eserleri korumak için çevresindeki konutları de korumak gerektiği yönünde tavsiyede bulunmuştur.

Bu çalışmanın amacı; Eski Kahire'deki mimari konut örneklerini tespit edip üzerine çalışma yaparak bakımsız kalmış olan konutları tespit çalışması yapılmaktadır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

Bu çalışma kapsamında Mısır'ın Eski Kahire kentinde, Darb Ahmar mahallesinde 19. yüzyıl ve sonrası orta ve üst sınıf konut çalışması olarak gruplandırılmıştır. Bu dönemdeki tescil edilen konutların tipleri ve türlerini incelenerek bahsedilmiştir. Altı adet konut detaylı bir şekilde mimari özellikleri, rölöve çizimleri 'plan, cephe, kesit, vaziyet planı', plan incelemesi, tarihsel arka planı, mimari unsurları, yapım teknikleri, konutların tarihsel karşılaştırmaları, yapılara yabancı mimarların etkisi ve konut karakteristiği belirlenmeye çalışılmaktadır.

1.3. Çalışmada İzlenen Yöntem

Çalışmaya öncelikle nitelikli konutlar tespit edilerek başlanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucu yazılı bir kaynağa veya daha önce yapılan bir çalışmaya ulaşılmamıştır. Bunun üzerine sözlü kaynaklara başvurulmuştur. Eski Kahire'ye saha ziyareti yapılarak bilgi toplanmış olup, sözlü kaynaklar ve üniversite profesörleri yardımıyla ilerleme yapılmıştır. Bunun yanı sıra kişisel fotoğraf albümü oluşturulmuştur. Toplanan tüm veriler değerlendirilerek, Eski Kahire'nin geleneksel konutları hakkında kapsamlı bir çalışma yapılmıştır.

1.4. Kaynak Araştırması

Eski Kahire, Darb Ahmar bölgesinde 19. ve 20. yüzyılın konutları hakkında yapılan eski çalışmalar ve kaynak araştırmaları pek detaylı değildi. Bu nedenle geleneksel Kahire konutu ve genel Mısır konutu hakkındaki kaynaklara ulaşarak içerisinden Eski Kahire konutlarının detayları bulundu. Bu kaynaklar ise:

ABDELJAWAD. Tawfik. 1984. Architecture and Civilization of Pharaonic Egypt: Kitapta Eski medeniyete sahip olan Firavunların hayatını, yaşam tarzını, konutlarını, sarayların tipleri, mobilyaları, yapı malzemeleri, mabetlerin bezemesi ve tasarımı detaylı bir şeklide bahsedilmektedir.

ABDELMONEM Mohamed Gamal. 2015. The Architecture of Home in Cairo: Bu kitabın girişinde Mısır konutu anlamı ve konutların kökenlerinden bahsetmekte olup, çağlar boyunca Kahire konutu anlatmıştır. Sonraki bölümde Mısır'ın İslami döneminde sokak ve patika tasarımı hakkında geniş bilgi bulunmaktadır. Ayrıca bu kitap İslami dönemde Mısır konutlarının sokakla bağlantısını bahsetmektedir. Sonraki bölümde geleneksel konutta avlu tasarımı, havalandırma, aydınlatma ve ev planlamasından bahsetmiştir. Yapıların mimari detayları, yapıların tasarımı, sosyal gelenekleri ve süsleme özellikleri detaylı şekilde bahsetmiştir.

ELHADAD. 1998. Encyclopedia of Islamic Architecture in Egypt: Bu kitapta Fatımi döneminden Eyyubi dönemine kadar mimari yapılar gelişiminden bahsetmektedir. Sonraki bölümde İslami mimarisinin yapılara bıraktığı etki ve eskiden Mısır'da geçmiş yerleşimlerin tanıtımı mevcuttur. Sonraki bölümde konutların tasarımları, cami, mezar, medrese, yalı, kapı, hamam gibi örnekleri ve yapı tekniklerinden bahsetmektedir.

ELDEM Sedad Hakkı. 1984. Turkish Houses: Ottoman Period: Kitabın girişinde Osmanlı döneminde ev kapsamlı bir şekilde tanıtımı mevcut olup, bölgelere göre oluşan

ev tipleri hakkında genel tanıtım yapılmaktadır. Sonraki bölümde evde bulunan sofa hakkında geniş bir bilgi vermektedir.

HANNA Nelly. 1991. Habiter Au Caire- La Maison Moyenne et ses Habitans Aux XVII Et XVIII Siecles: Mısır konutlarını etkileyen siyasi ve ekonomi faktörleri hakkında geniş bilgi bulunmaktadır. Toplu konutlar, konaklama ve ticari amacıyla kullanılan konutların türlerinden detaylı şekilde bahsetmiştir. Kahire konutu plan tipleri ve plan inceleme bilgileri mevcuttur. Kahire'nin coğrafyası, iklim şartları ve Kahire yapıları hakkında bilgiler bulunmaktadır. Diğer bölümlerde konutların mimari özellikleri ve yapının teknik bilgileri bulunmaktadır.

QUSİ. Atiyah. 1997. The İslamic History form the Arap Conquest Until the Ottoman Conquest: Bu kitabın girişinde geçiş dönemlerinin Mısır konutlarına etkisi bahsedilmiştir. Mısır İslam tarihi boyunca Mısır konutları alanın anlamı ve incelenmesinden bahsetmektedir. Mısır'daki miras yapıları ve bölgeleri, yapıların tarihi incelemesi, bölgeden bölgeye yapı farklılıkları ve geniş çalışmaları bulunmaktadır.

MUBARAK Ali Pasha. 1980. Al-Khitat al Tawfiqiyah al-Jadidah li-Misr al-Qahirah wa Muduniha al Qadimah wa al Shahirah: İlk bölümünde Mısır konutlarını etkileyen siyasi ve ekonomi faktörleri hakkında geniş bilgi bulunmaktadır. Mısır'da mimarlık fakültelerinde bulunan eğitim, mimari tasarıma etkisi ve yerli yabancı mimari tasarımı karşılaştırması bulunmaktadır. Sonraki bölümde modern konut nitelikleri ve eski tasarımla bağlantısı, Kahire'nin İslamiyet'e göre yeniden planlanması ve miras konutlara yabancı mimarların etkisi hakkında bilgi bulunmaktadır.

SAİD. Zaky. 2009. 19th Century Houses of Old Cairo Quarters: kitabın girişinde Mısır'ın geçirdiği tarihi süreçler ve bunların geleneksel konutlara etkisi bahsedilmiştir. Vakıf miras konutları ve üzerinde belirlenen kira kanunu, konutların tasarımında Osmanlının etkisi ve yabancıların etkisi gibi detaylar bulunmaktadır. İkinci bölümde konutların tarihi süreç içerisinde Mısır konutlarının mimari özelliklerinden bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde Kahire'de bulunan alt sınıf konutlardan bahsetmektedir.

Konutların genel özellikleri, mutfak, tuvalet ve merdiven alanı vasıtasıyla havalandırma konularında detaylı bilgi vermiştir. Dördüncü bölümde konutların rölöve çizimleri resimlerle desteklenmiş olup, konutların mimari özellikleri ve yapım tekniği bilgileri bulunmuştur. Kitabın son bölümünde Kahire konutlarını etkileyen faktörler, konutların restorasyonu, sonuçlar ve öneriler bulunmaktadır.

2. GELENEKSEL MISIR KONUTU

2.1. Genel Özellikleri

Mısır yontma taş devrinde iklim olarak sıcak ve nemli bir yapıya sahipti ve bu iklime ait bitki örtüsü mevcuttu. İnsanların yaşamı balıkçılık ve avcılık olarak geçiniyorlardı onun için yaşam alanları Nil'in üstündeydi. Tüm Afrika kıtasında yontma taş devri sonunda kaya sanatı gelişmiş olup, insanlar yaşam şartlarını kayalara resmetmiştir. Mısır'daki mağaraların duvarlarında avcılık, gemicilik ve benzeri resimler çizilmiştir. Cilalı taş dönemi başladığı zaman Nil vadisinin oluşumu tamamlanmış olup, avcılıkta yeni yöntemler ortaya çıkmış ve tarıma başlandığı görülmüştür. Örnek olarak tahıl ekimi, keten ikimi yapılmış bunun yanında kerpiç evler, çömlekçilik ve dokumacılık başlamıştır. Çakmak taşı ve bakır kullanılmaya başlamış ve yeni teknik yöntemler kullanılmıştır (Abdeljawad, 1984).

Eski Mısır'da ölümden sonra ölümsüzlük inancı olduğu için tüm süsler ve ziynet eşyaları mabetlerde bulunurdu. Onun için Mısırlıların konutları süslü olmayıp, ziynet eşyaları da yoktu. Bu mabet örneklerinden biri güneş tanrısı *'Ra'* mabedidir. Ra mabedi Abusir şehrinde bulunmuş olup, büyük sur ile çevrilmiştir. Büyük alan içinde olan taştan kare mezar üzerinde dikili bir taş bulunur. Mabedin aşağısında uzun bir dehlizden girilir ve mabedin çoğu yerine muhtelif boyutlarda taştan yapılan heykeller katılmıştır. İki sıralı sütunlu avluya girmek için duvarların ortasındaki kapıdan girilip ve burası halka yapılan mahsus bir yerdir. Avlu duvarlarında kabartma yazılar ve süsler yapılmış olup sütunları çevreleyen duvarlarda da yine kabartmalar bulunmaktadır (Resim 2.1, Resim 2.2). Mısır tapınağı her zaman olmasa da kerpiç duvarla çevrilmiştir (Abdeljawad, 1984). M.Ö. 3000 yıllarındaki Mısır mabetleri örnekleri:

A- Klasik mabetler B- Güneş tanrısının mabedi (Ra Mabedi)

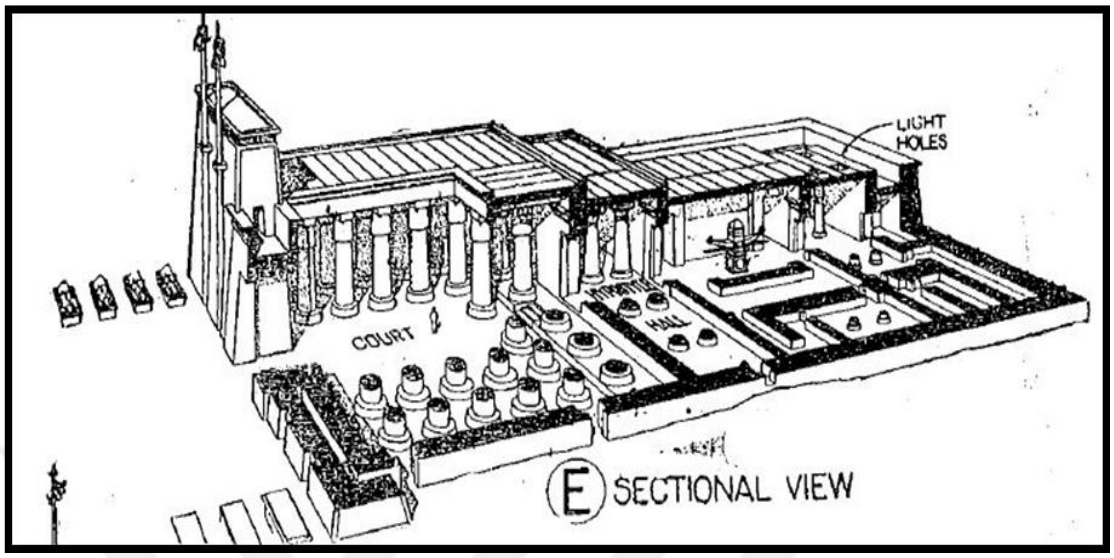
Resim 2.1. Güneş Mabedi

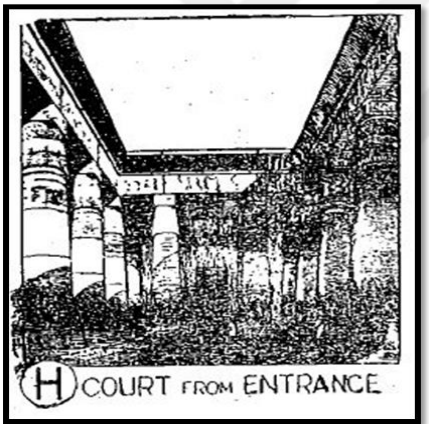
Resim 2.2. Duvar Süslemeleri

(http://www.dunyadinleri.com/misir.html)

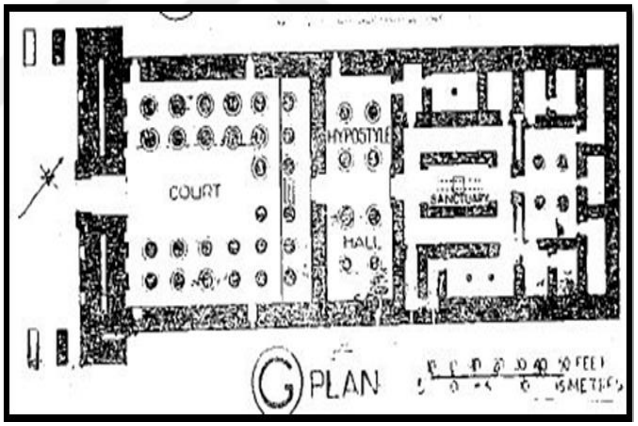
Khon mabedi; mabetlerin ikinci örneği olup, Mısır'ın sınırları içinde Uksur şehrinde bulunmaktadır (Şekil 2.1, 2, 3, 4).

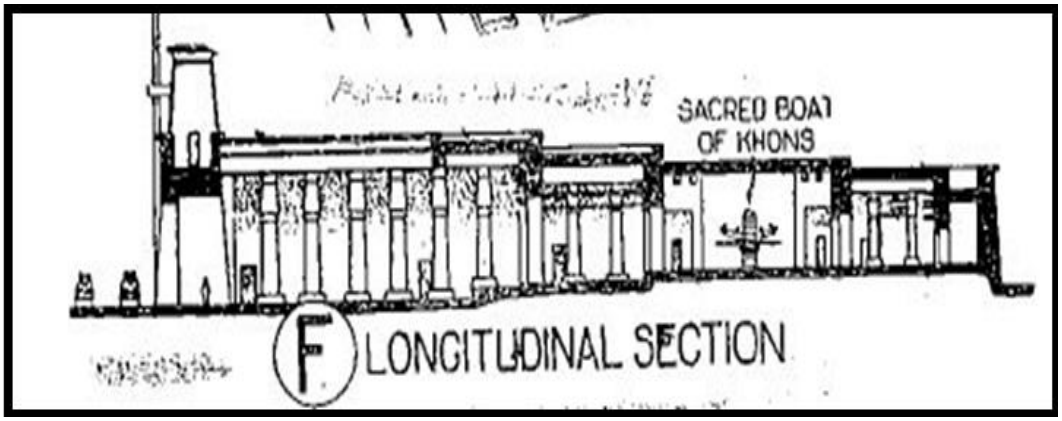

Şekil 2.1. Khon Mabedi Prespektivi (Abdeljawad, 1984)

Şekil 2.2. Khon Mabedi Sütunlu Avlusu (Abdeljawad, 1984)

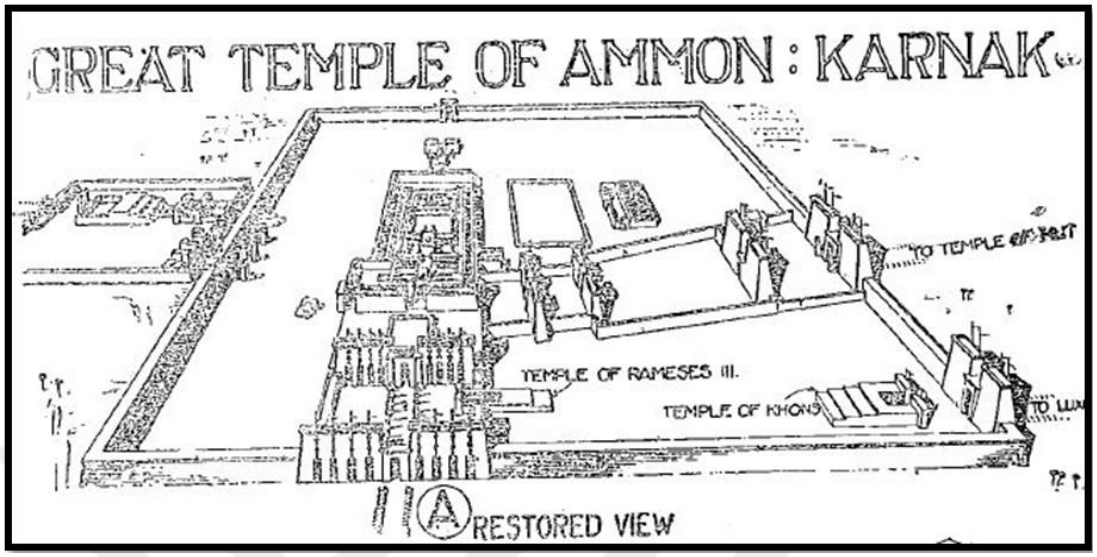

Şekil 2.3. Mabedin Planı (Abdeljawad, 1984)

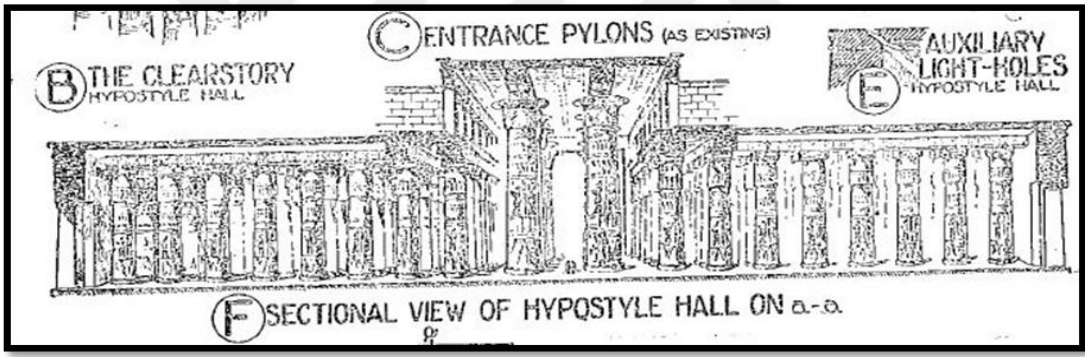

Şekil 2.4. Khon Mabedi Kesiti (Abdeljawad, 1984)

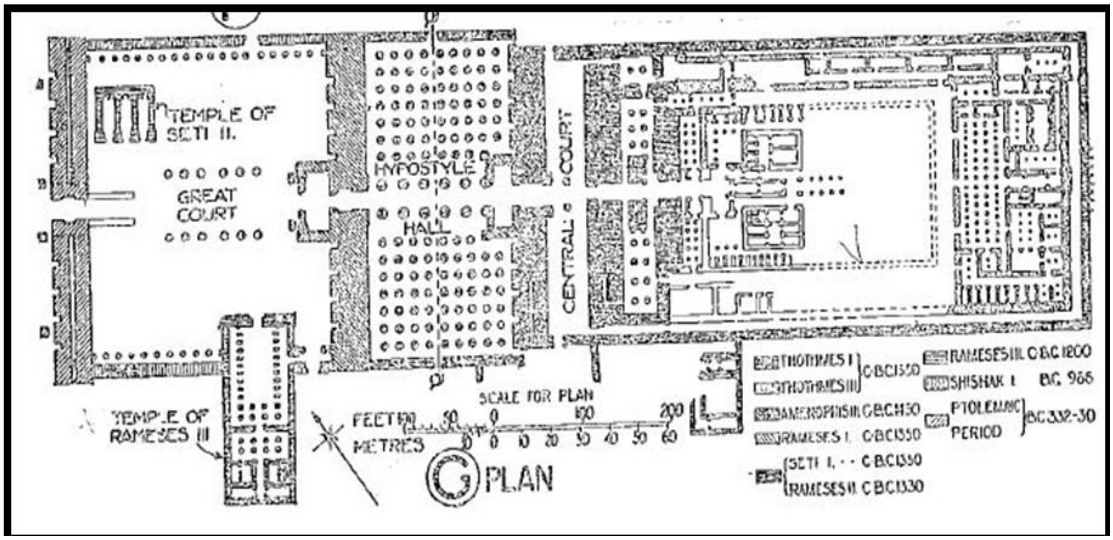
Amon mabedi; mabetlerin üçüncü örneği olup, Mısır'ın sınırları içinde Uksur şehrinde Karnak bölgesinde bulunmaktadır (Şekil 2.5, 6, 7).

Şekil 2.5. Amon Mabedi Prespektivi (Abdeljawad, 1984)

Şekil 2.6. Amon Mabedi Kesiti (Abdeljawad, 1984)

Şekil 2.7. Amon Mabedi Planı (Abdeljawad, 1984)

2.2. Mısır Konutunun Tarihi Süreç İçinde Gelişimi

Mısır konutlarını iyi bir şekilde tanımak için öncelikle milattan öncesi ve sonrası döneminde geliştirmiş oldukları mekân, mimari yapıları, kültür ve düşünce yapılarından başlayarak günümüze kadar bütün özelliklerin incelenmesi gerekmektedir. Bunları iyi bir şekilde incelemek için Mısır'ın geçtiği tüm tarihi dönemleri kaynaklara istinaden bahsetmemiz gerekmektedir.

2.2.1. Firavunlar Döneminde Mısır Konutu

Antik Mısır medeniyeti tarihteki en eski medeniyetlerdendir. Antik Mısır medeniyeti bahsedilince hemen akla gelen piramitler olup, günümüzde bile hala ayakta durduğunu görebiliriz. Firavun döneminde piramitlerin yanında mabetler yapılıp, bu mabetler uzun yol vasıtasıyla Nil nehrine ulaşırdı (Şekil 2.9, 10, 11, 12). Piramitler ve diğer eski tarihi eserler eski Mısır tarihine zenginlik katmış olup, bu tarihte keşfedilecek çok değerli bilgiler mevcuttur. Firavunların dönemine birçok sayılı krallıklar Mısır'ı yönetmiş olup, her kralın farklı yönetim biçimi vardır. Bu krallıkların sonu ise kraliçe Cleopatra'nın ölümüyle Firavunun krallığı sona ermiştir.

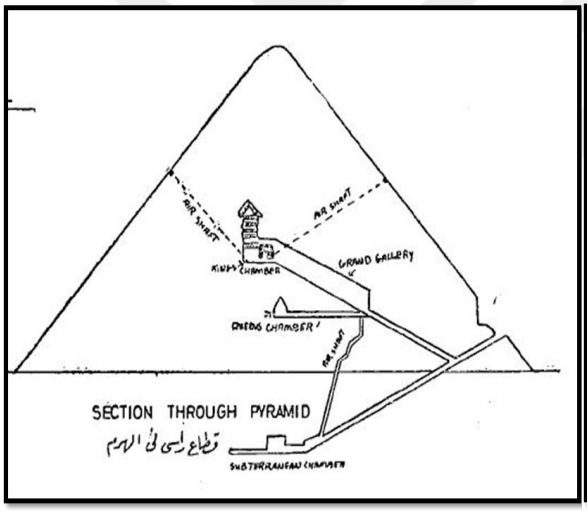
Nil nehri özellikle M.Ö. 3000 yıllarında başlayan Antik Mısır medeniyeti insanların hayatta kalabilmeleri ve medeniyet oluşumunda Nil nehri önemli bir hayat kaynağıydı. Mısırlılar yapacağı her işte Nil nehrini hesap ederek ve dini inançlarını dahi Nil nehrine göre belirliyorlardı. Mısırlılar genellikle konutlarını Nil toprakları üzerine kerpiçten inşa ederlerdi. Nil nehri Mısır halkı için büyük bir nimet olarak görülüyordu çünkü Nil nehri konut yapımında malzeme, su ihtiyacı, gıda, ulaşım ve tarım gibi halkın tüm ihtiyaçlarını karşılayan kaynaktır (Abdeljawad, 1984).

Mısır'daki Firavun mimari tarzının günümüze kadar ayakta kalma sebebi havanın kuru ve güneşinin sert olmasıdır. Mısır'ın iklimi hep yağışlı ve nemli olsaydı, eserlerin günümüze kadar ulaşması imkânsızdı. Mısır'da kerpiç üretiminin en önemli ana kaynağı Kahire ve Gize boyunca geçen Nil nehri olup, örnek olarak; mezarlar, konutlar, saraylar, depolar, değirmenler, mabetler ve mabetlerin duvarları gibi yapılar kerpiçten yapılmıştır. O zamanlarda Mısır'da kerpiç yapımı kurallarına göre kerpicin uzunluğu genişliğinin iki katı olarak üretiliyordu. Mısır kerpici iki çeşit olup, biri kireç taşı ve çamurdan yapılan yumuşak kerpiç, ikincisi ise Nil'in alüvyonundan yapılan sert kerpiçtir. Kerpiç haricinden Mısırlılar konutlarını inşa ederken çamurdan yapılan

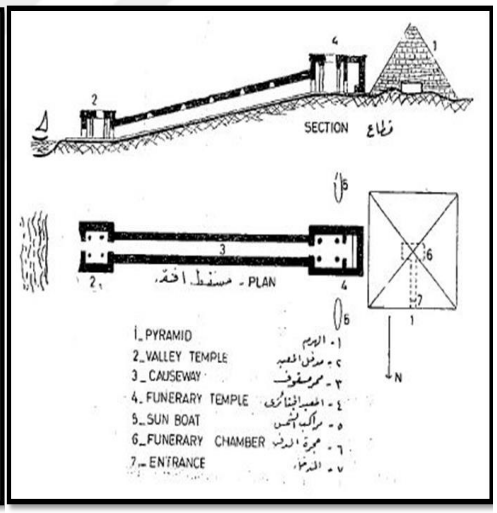
tuğlalar kullanırlardı. Bu tuğlaların üretimi yaparken çamur inşaat bölgesine deri kovalarla taşınırdı. Daha sonra çamuru samanla karıştırılıp tuğlaları güçlendirirlerdi. Bu karışımlar ahşaptan yapılan çerçevelere dökülüp, tuğlalar güneşte kurumaya bırakılırdı. Antik Mısırlılar yapıların daha sağlam hale gelmesi için binaları taştan yapmaya başlamışlardır. Konutun iç duvarlarındaki sıva genellikle şekilli desenlerle boyanırdı. Konutun içindeki küçük pencerelerden biraz ışık içeri girerdi. Mısır'ın bazı yapıları ve Mısır piramitleri dâhil olmak üzere kireç taşından inşa edilmiştir (Abdeljawad, 1984).

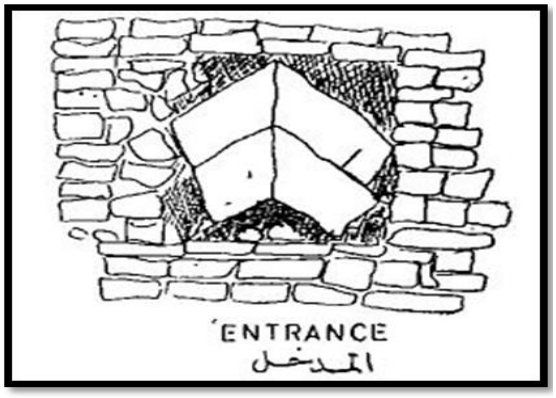
Şekil 2.8. Kerpiç Üretimi (Anonim,2014)

Şekil 2.9. Piramidin Kesiti (Abdeljawad, 1984)

Şekil 2.10. Piramid ve Mabed Planı (Abdeljawad, 1984)

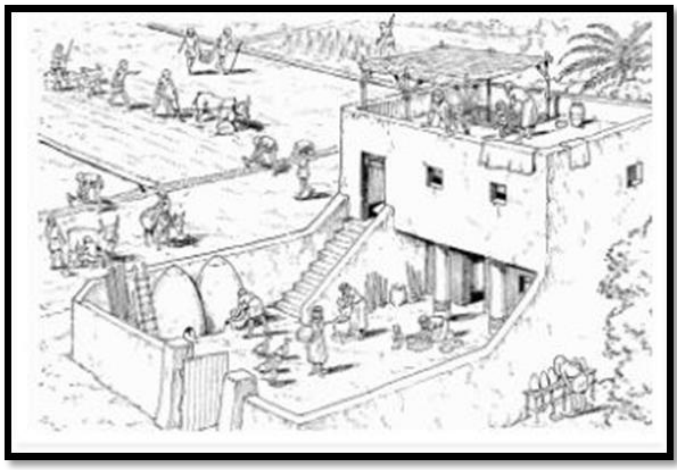

Şekil 2.11. Piramidin Girişi (Abdeljawad, 1984)

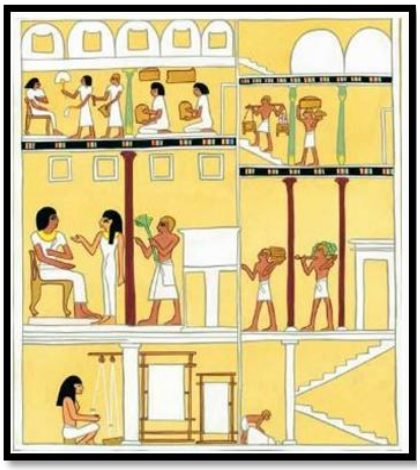

Şekil 2.12. Kral Odasının Kesiti (Abdeljawad, 1984)

Eski Mısırlılar konutlarını ve yapılarını her zaman Nil vadisinin kıyısında inşa etmişlerdir. Mısırlıların yaşam alanları üst katlarda olup, çoğu aktivitelerini konutların damlarında yaparlardı. Mısır'da genel olarak üç konut çeşidi var olup, birincisi köy konutu, ikincisi şehir konutu ve üçüncüsü ise asillerin konutudur. Köy konutlarının ortalama boyutları 5 metreye 20 metreyi geçmezdir. Köy konutunda iki ya da üç oda, bir mutfak, bir kapalı avlu ve yer altında depo bulunmaktadır. Mısırlılar genelde konutların çatısında zamanı geçirir ve aktivitelerini gerçekleştirirdi. Köy konutlarının odalarındaki ahşap sandıklarda elbiselerini katıyorlardı. Şehir konutunun odalarında ortadan destekleyen ahşap direkler mevcuttu ve konutun girişindeki merdiven ile diğer odalara çıkılırdı. Misafir odasında tabureler ve masa bulunup, evin büyük odasında mabet ve karşılama alanı bulunurdu. Mabet odasının duvarlarında dini figürler, masanın üstünde tanrıya yiyecek ve içecek sunarlardı. Odanın tavanındaki küçük pencerelerle odanın ışık ve hava girişini sağlamıştır. Merdivenden inerek deponun kapısına ulaşılır ve değerli eşyalar orada saklanırdı. Dinlenme yeri olan yatak odasının girişi ana odanın içinde bulunmaktadır. Evin mutfağı mevcut olup, çatıya merdiven vasıtasıyla çıkılırdı. Mısır'ın asil konutları daha ferah ve daha büyüktü. Asillerin konutu şehir konutlarına benzemekte olup, bunda da dam kültürü vardı. Konutlar iki veya üç katlı olarak yapılmış olup, katların kolonları kalın taşlardan yapılarak daha sağlam, ihtişamlı ve yüksek tavanlıydı. Konutun zemin katını hizmetçiler kullanırken birinci ve ikinci katını konut sahipleri kullanıyordu. Bu konutların tuvaletleri kireç taştan oyularak yapılmış olup, tuvaletin gideri sokak çukurlarına akıtılmıştır. Konutların pencereleri parmaklıklıdır (Anonim, 2014) (Şekil 2.13, Resim 2.3, 4, 5), (Şekil 2.14).

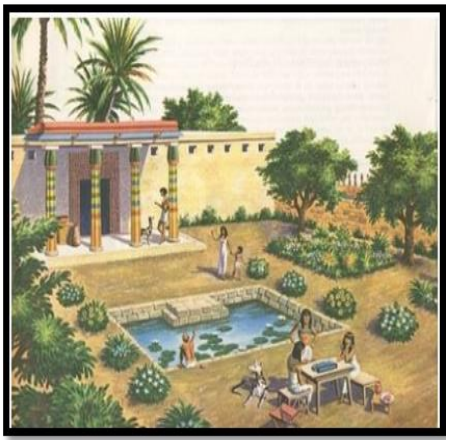
Şekil 2.13. Nil Kıyısındaki Kerpiçten Yapılan Şehir Konutu (Anonim, 2014)

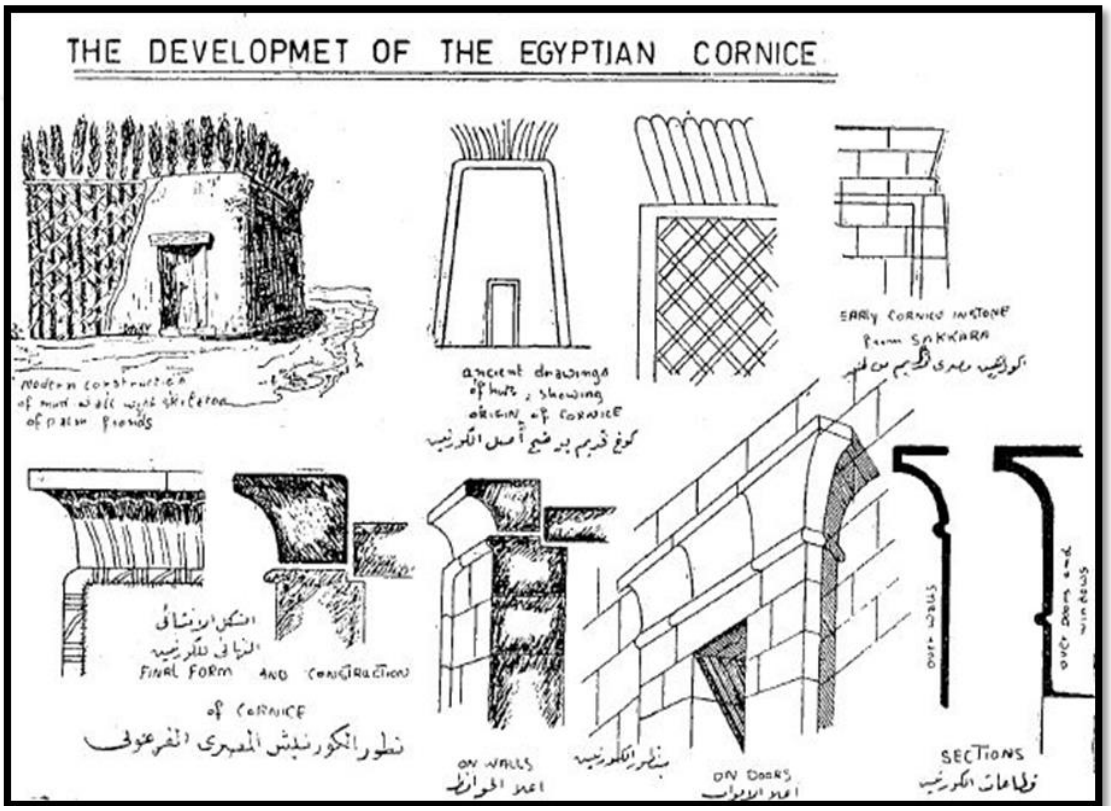
Resim 2.3. Eski Mısırlıların Konut Kesiti

Resim 2.4. Çamurdan Bir Konut (Anonim, 2014)

Resim 2.5. Asillerin Konutları (Anonim, 2014)

Şekil 2.14. Antik Mısırlılar Konutundaki Sütun Kornişi Gelişimi (Abdeljawad, 1984)

Mısırda ağaç çok az olduğu için Mısırlıların mobilya seçeneği çok sınırlıydı. Mobilyalar sınırlı olsa bile Mısırlıların konutunda farklı mobilyalar görülmüştür. Bahsettiğimiz konut çeşitlerinde hemen hemen herkesin silindirik kil ocağı bulunurdu. Mısırlılar ekonomi durumlarına göre çanaklar kullanmış olup, fakirler kil tabaklar kullanırken zenginler altın, gümüş ve bronz tabaklar kullanırdı. Antik Mısırlıların konutlarında ahşap sandıklar, deriden yapılan alçak tabureler, dikdörtgen hayvan şeklinde bacakları olan yataklar, hilal şeklinde başlıklar, fildişinden yapılan sandalyeler, havuzlar ve bahçelerde sıralı ağaçlar bulunuyordu.

Mısır’da pek ağaç bulunmadığı için Konutların tavanları ahşaptan yapılmayıp, yerine kubbeler yapılmıştı. Kubbe; aynı yükseklikte iki yan duvardan eğimli yarı yuvarlak şeklinde olup, iki duvarı bir birine bağlamıştır. Kubbe yapılışında çok ince kerpiç kullanılıyordu. Sonraki zamanlarda Usurat çağında Mısırlılar; Suriye ve Lübnan'dan kereste ithalatı yapmışlardır (Abdeljawad, 1984).

Bildiğimiz gibi asillerin konutu köy konutlarından farklı olsa da konutu kullanma amaçları aynıdır. Tüm Mısır konutlarının dam şeklinde olup, büyük ihtimalle inşa sürecini daha kolaylaştırmakla kalmadı aynı zamanda düz damlar kavurucu Mısır güneşinden korunmak için tercih edilmiştir. Aileler genelde Eski Mısır konutlarının damlarında oturur, yemek yer ve uyurdu.

Mısır'da günümüze ulaşabilen konutların zemin kat hizmetçilere ait olması, konutlardaki düz damları, konutta avlu bulunması, konutların değişik boyutlarda ve ebatlarda uygulanması Eski Mısır'a ait olduğu görülmüştür.

2.2.2. İslam Döneminde Mısır Konutu

M.S. 641-1517 yılları arasında İslam dönemi Fatımi, Memluki, Eyyubi, Askar ve Katayi egemenliği bu dönemi temsil etmiştir. Bu dönemlerde Mısır’ın en eski yerleşimleri mevcuttu ve yaklaşık 900 yıl devam etmiştir. Mısır’da çok sayıda Firavunların eserleri olmasına rağmen İslami eserler bir okadar da var olup, Mısır’ın içinde bulunmaktadır.

Fustat şehri Mısır’ın ilk Müslüman yerleşim yeri olup, Amr bin As tarafından kurulmuştur. Şehre Fustat adı verilmeden önce Hristiyanlara *‘Kıptiler’* aitti ve şehrin içinde Hristiyanlara ait kiliseler bulunuyordu. Amr bin As bu şehri fethederek adını Fustat olarak katmış olup, şehri Müslümanlaştırmıştır. Amr bin As egemenliği bittikten sonra Tolunlar dönemi başlayarak Fustat şehri yakınında yeni bir Müslüman şehri olan Katayi’yi kurmuştur. Daha sonra Fatımilerin işgaline uğrayan Mısır 10. yüzyılda Fustat ve Katayi şehri yanında üçüncü bir şehir olarak ‘Fatımi Kahire’yi’ kurmuşlardır. Halen günümüze kadar Kahire adı değişmemiştir (Qusi, 1997).

Fatımi devleti Tunus’ta kurulmuş olup, Mısır’ı fethetmeye başladığında hızlı bir şekilde kuzeyinden güneyine kadar ele geçirmiştir. Fatımiler Mısır’ı fethettikten sonra rahatlamış ve bu dönemde İslam dünyasının mimari kültürüne birçok zenginlik katmıştır. Bir yandan saray ve evler yapmış olup, öbür yandan da camiler, medreseler ve sebiller inşa etmişlerdir (Resim 2.6, 7, Şekil 2.15, 16, 17).

Fatımiler 12. yüzyılda iç karışıklıklardan dolayı zayıflamaya başlamış olup, asıl zayıflama nedeni taht kavgalarıdır. Bu kavgalar nedeniyle zayıf hale geldiklerini için Selahaddin Eyyubi'ye zafer kapısını açmışlardır. Selahaddin Eyyubi aynı zamanda Haçlılarla savaşarak savaşı kazanmıştır. Selahaddin Eyyubi Kahire'nin en yüksek tepesinde savunma amaçlı büyük surlarla çevrili kale inşa etmiştir. O yıllarda Mısır iyice serpilmiş, gelişmiş, birçok han, hamam, cami, medrese, konut ve benzeri eserlerle donatılmıştır (Williams, 2008). Kahire'nin nüfusu 14. yy'da 500, 000'e yükselmiş olup, doğu ile ticarette büyük önem kazanmıştır. Memlukiler çok güçlenerek sınırlarını Anadolu'ya kadar yaklaştırmıştır. Osmanlı ile savaşarak yenilgiye uğramıştı. Bu yenilgi sonucu olarak Arap diyarı, Mısır ve hilafet Osmanlıya geçmişti (Qusi, 1997).

Bahsettiğimiz dönemlerin konutları yapı tarzlarında kesme taş, taşıyıcı duvarlar, eyvanlar, mermerden yapılan döşemeler, torna ahşabından yapılan süslü cumbalar, taş kapılar, parmaklıklı pencereler, mukarnaslar, Mermer fıskiyeler ve dikkat çekici bezemeler öne çıkmıştır.

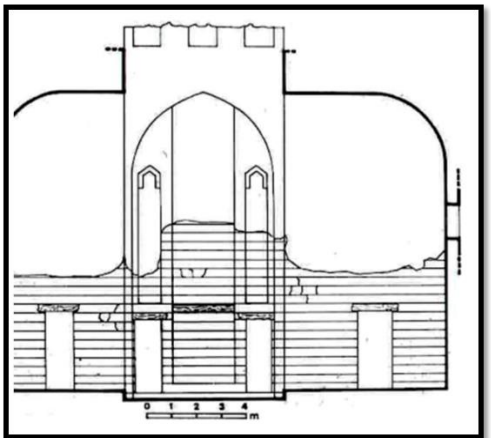
Bu dönemdeki konutların genellikle yarısı açık avlusu olduğu gibi tamamı açık avlular da bulunmuştur. Mısır'da günümüze ulaşabilen ağır süslemeler, konutta avlu olması, konutların değişik boyutlarda ve ebatlarda olması İslam dönemine ait olduğunu görülmüştür.

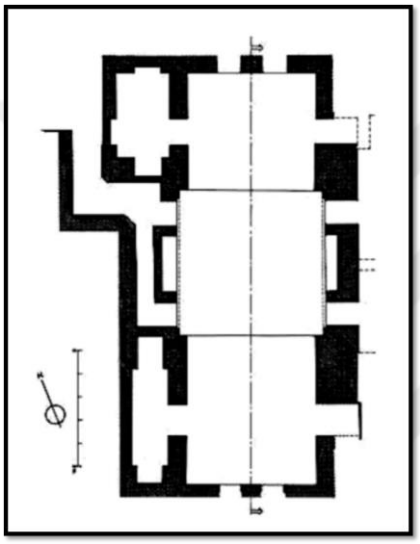
Resim 2.6. Fatımi Döneminden Kalan Dardiri Evi Dış Cephesi
(https://www.facebook.com/historiccairo/photos/a.844995818877436/845004755543209/?type=3)

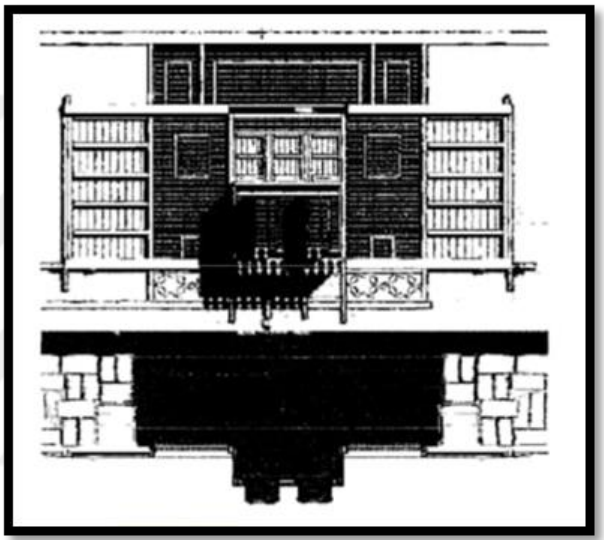
Resim 2.7. Dardiri Evi İç Mekanı
(https://www.facebook.com/historiccairo/photos/a.844995818877436/845005135543171/?type=3)

Şekil 2.15. Dardiri Evi Kesiti (Darwish, 2019)

Şekil 2.16. Dardiri Evi Planı (Darwish, 2019)

Şekil 2.17. Dardiri Evi Dış Cephesi (Darwish, 2019)

2.2.3. Osmanlı Döneminde Mısır Konutu

Mehmed Ali Paşa'nın yönetiminde ve 1. dünya savaşına kadar Mısır'a çok sayıda Osmanlı mimari tarzı eserler yapılmıştır. Bu eserler sayesinde Kahire daha ihtişamlı ve canlı bir şehir olup, İstanbul'dan sonra en büyük ikinci şehir ünvanlına sahip olmuştur. M.S 1805-1848 yılları arasında Mısır'a onlarca Osmanlı tarzında Türk konutları Nil nehri vadisinin üzerine yapılmıştır. Konutların geniş saçakları, volütlü konsolları, muhtelif ahşap cumbaları, kaş kemerleri, sivri kemerleri, bursa kemerleri ve süslü renkli camları uyumlu mimari ölçüleri görülür. Türk konutlarının ana yapı malzemesi ahşap, kesme taş ve kerpiçtir. Türk konutu tarzında yapılan konutların duvarları hem kesme taş hem de sıvanmış duvarlardan yapılmıştır (Addin, 1987).

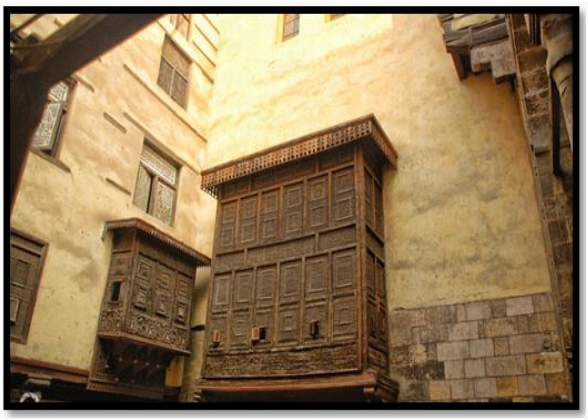
Osmanlı döneminde Mısır konutlarının planı odalar, sofalar, geçit ve merdivenlerden oluşmuştur. Osmanlı tarzında yapılan Mısır konutlarının bazıları dış

sofalı plan tipi olup, tüm odaları tek tarafa yöneltilip odalar yan yana dizilmiştir. Orta sofalı plan tipi ise odaların dört ayrı yöne bakması ve pencereleri dışa bakmasıdır. Eğer odanın biri oda dizileri arasında yer alıyorsa "Orta Oda", köşelerde yer almış ise "Köşe Oda" adını alır. Bazı evlerde başodanın büyüklüğü, şekillenişi veya yönlendirilişinden anlaşılır. Yani odalar yerine göre "Baş Oda" olarak seçilebilir. Sofanın dıştan görülmesini önlemek için ya açık kısımlar belirli bir yüksekliğe kadar kafeslerle örtülmüş veya komşudan görülen kısımlar duvar ile kapatılmıştır. Bazı konutlarda sofanın devamı olarak oda dizileri arasında eyvan ve sofanın önüne ilave bir köşk yapılır. Konutlardaki sofaların ek bölümleri ara sofa, yan sofa ve eyvanlar konutların plan tipi içerisinde yer alır (Eldem, 1984).

Osmanlı döneminde konutların cephelerindeki pencereler çok sayıda olup, cephelerde ve iç mekânlarda gereksiz süslemeler yapılmamıştır. Yapıların süsleme özelliklerinde kullanılan taş kapıları, muhtelif tasarımlı kemerler, süslü bantlar, çerçeveler, demir işlemeli pencereler, mukarnaslar ve göbekte yıldız motifleri görülür. Duvara, alçı yaşken mala ile şekil verilerek muhtelif motifler yapılırdı. Konutların sofaları ve odaların tavanındaki ahşaptan yapılmış geometrik süslemeleri, dış cephedeki ahşap süslemeleri ve ahşap volütlü konsolları görülür. Duvarda kalem işi süslemeler, tavan göbeğindeki değişik motifler ve benzeri ahşap süslemeler bulunmaktadır (örnek: yedi kollu yıldız motifleri). Çıtakari tekniği, tekne tavan tekniği ters tavan tekniği yapılmış ve ahşap tavan süslemeleri var olup, hepsi Osmanlı dönemindeki konutlarda görülmüştür (Öztürk, 2011). Osmanlı döneminden kalan konutlar Eski Kahire'de mevcut olup, Vesile Hatun Konutu ve El Sihimi Konutu örnek olarak gösterilir (Resim 2.8, 9, 10, 11).

Resim 2.8. Osmanlı Döneminde Yapılan Vesile Hatun Konutu

Resim 2.9. Konutun Cumbaları

Resim 2.10. Osmanlı Döneminde Yapılan El Sihimi Konutu **Resim 2.11.** El Sihimi Konutu Cumbaları

2.3. Mısır Konutu Plan Tipini Etkileyen Faktörler

Din Faktörü: İslam dini Mısır'ın tüm yaşam tarzını ve mimari yapısını etkileyerek camileri şehir merkezlerine yapmışlardır. Konutlarda dönemeçli giriş uygulanılmış olup, bu giriş evdekilerin mahremiyetini korumak amacıyla yapılmıştır. Kadınlar konuttan sokağa rahat bir şekilde bakabilmeleri için ve aynı zamanda sokaklardaki insanların kadınları görmemesi için cumbalar yapılmıtır (El Kady, 1998). Avlunun fonksiyonu ise konut sakinlerinin aktivitelerini gerçekleştirdiği ortam ve yapının odalarını sokaktan ayrı tutmak için kullanılıyordu. Eskiden kadınların rahat bir şekilde inip binebilmeleri için avluya at arabası giriyordu.

İklim Faktörü: Arap ülkeleri ve özellikle Mısır sıcak bir iklime sahiptir. Bu nedenle konutlarda havalandırma ve aydınlatma amacıyla avlu yapılmıştır. Gölge sağlamak için sokak tasarımı dar ve zikzaklı yapılmıştır (El Kady, 1998). Ayrıca cumbalar konutu çok aşırı güneş ışığı ve sıcaktan koruma görevi görmektedir (Abd El Kader & Momtaz, 2010). Sofanın duvarları hep konutun içinde olduğu için ve dış cephe sıcaklığına maruz kalmadığı için sofa her zaman serin bir alan sayılmış olup konutun diğer alanlarını da serinletmek amacıyla kullanılmıştır. Konutların sofası kuzey yöne yönlendirilmesiyle konutun kuzey rüzgârı ile diğer odalar havalandırılmıştır (Abdelmonem, 2015). Mısır'ın konutlarının hepsinde olmasa da sedir görülmüştür. Sediri serinletme amacıyla kuzeye yönlendirilip kuzey rüzgârlarından faydalandırılırdı. Bazı konutlarda konutu

havalandırmak amacıyla dairelerin giriş kapısının üst kısmında küçük demir işlemeli pencere bulunurdu. Bu pencere merdiven pencerelerinden konutun havalandırmasını sağlardı.

Sosyal ve Kültürel Faktörler: Mısır'ın toplumunda Arap Müslümanlar, Arap olmayan Müslümanlar ve Hristiyan toplumları yaşamış olup, dolayısıyla konut tasarımında her dine ve kültüre uygun olacak şekilde tasarımlar yapılmıştır. İslami mimari tarzına göre haremlik ve selamlık konutlarda uygulanmıştır (El Kady, 1998). Haremlik ve selamlık geleneği Mısır'da çok yaygın olmasına rağmen orta sınıf konutlarında görülmemiş, ve sadece asillerin konutlarında görülmüştü. Buna örnek vermek gerekirse misafirler için yapılan misafir hane bulunurdu. Bu misafir hane konuttan ayrı bir binada yapılmış ya da farklı bir kapıdan girişi olan oda olarak yapılmıştır. Bazı konutlarda iki tuvalet mevcut olup, birisi evin sakinleri için yapılmış diğeri ise misafirler için yapılmıştır. Bazı konutlarda zemin katta müşterek tuvalet bulunurdu ve dairelerin sakinleri ortak bir şekilde kullanırdı. Ayrıca İslam döneminde halk hamam kültürü çok yaygındı ve her mahallede bulunuyordu. Bunun için küçük konutlarda banyoya ihtiyaç duyulmadı. Eski Kahire konutlarında genel olarak alaturka tuvaletler kullanılırdı.

Tarihi Faktör: Mısır'ın geçirdiği tarihi süreç içerisinde birçok kültürü aynı topraklarda barındırmıştır. Bu kültür ve karakter yapılarıyla beraber farklı yer dokusu da buna eklenmiştir. M.S. 641-1517 yılları arasında Fatımi, Memluki, Eyyubi, Askar ve Katayi egemenliği İslami Kahire'nin mimarisine çok zengin eserler bırakmıştı. Bu dönemde Kahire mimari yönden iyice gelişmiş birçok han, hamam, cami, medrese, konut, saray ve benzeri eserlerle donatılmıştır (Warner, 2005).

2.4. Mısır'ın Konut Tipleri

Mısır'da 19. ve 20. yüzyılda orta ve üst sınıf konutların gelişmesi kültürel mimari açıdan en iyi örneklerinden bir tanesidir. Bu dönemlerde yapılan konutlar yok olmaya başlamış olduğundan bu konutları korumak için en iyi yol gerekli tespitlerin yapılmasıdır. Değerli ve kıymetli olduğundan dolayı bu konutlar üzerinde çalışma yapmamız gerekli görülmüştür. 19. ve 20. yy orta ve üst sınıf konut çalışması yapabilmek için önce bu dönemdeki konutların çeşitleri ve mimariye bıraktığı etkileri bilmemiz gerekmektedir. Şehir merkezinde nüfusun çoğalarak haddinden fazla olması bu dönemdeki konutların çoğunlukla toplu konut olarak kullanılmasına neden olmuştur.

Aksine 18. yüzyılın başında genellikle tek aile konutu kullanılmıştır. 18. yüzyılın sonunda Kahire nüfusunun % 86'sı tek ailelik konutlarda kalıyordu. %7'si ise *"El Rab"*da yani toplu dairelerde kalıyordu, % 4'ü ise tek katlı bir konutun içinde bir kaç ailenin barındığı *"Huş"* adı verilen meskenlerde kalıyordu. Zamanımıza kadar ulaşabilmiş birkaç örneği olsa da toplu daireler yani Huş ve Rab'lar artık çok az kullanılmaktadır (Hanna, 1991).

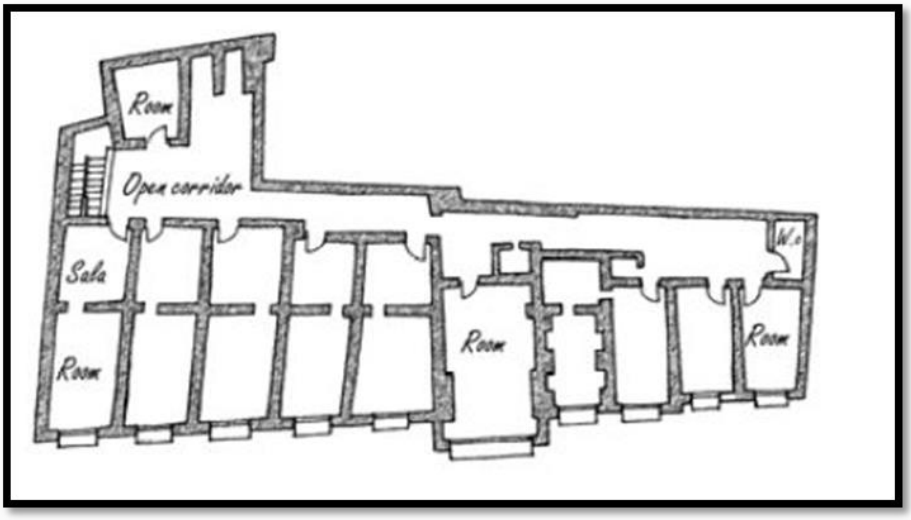

Resim 2.12. Toplu Konutlar Rab El Ministirli (Said, 2009)

2.4.1. El Rab

Bu toplu konut çeşidi şehrin merkezinde çok yayılmış olup, 2 ya da 3 kattan oluşmaktadır. Birleşik üniteler birbirine uzun bir koridorla bağlanmış olup, koridorun sonunda ortak tuvalet ve mutfak bulunmaktadır. Bu nedenle Rab'ın en yakın örneği otel odaları ya da öğrenci yurtlarıdır. Bu çeşit konutlarda genellikle bekârlar ya da göçmenler kalırlardı. Bu tür konutlar artık mevcut değil, ancak birkaç örnek günümüze ulaşmıştır.

Örnek olarak 1645 yılında yapılan Rab El Ministirli ve 1652 yılında yapılan Rab El Tibbene şimdi küçük atölye, depo veya dükkân olarak kullanılmaktadır. Rab El Ministirli öğrencilere aitti. Rab El Ministirli iki kattan oluşur ve zemin katı dükkân olarak kullanılıyordu. Üst kattaki üniteler ise sofa *'Sala'* ve bir yatak odasından oluşmaktadır. Rab El Ministirli'nin dış koridoru devam edip tuvalet ve mutfak ile son bulmaktadır (Said, 2009) (Resim 2.12,13, Şekil 2.18, 19).

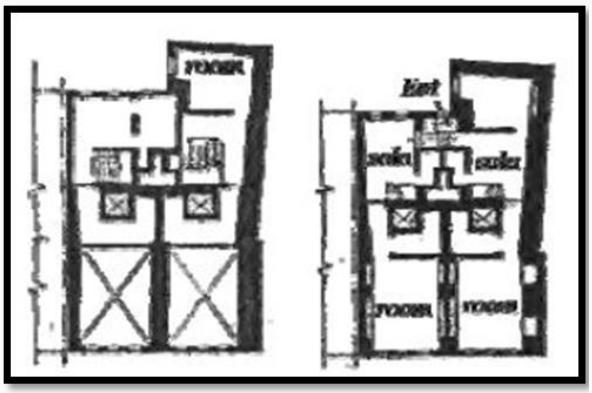

Şekil 2.18. Rab El Ministirli Üst Kat Planı (Said, 2009)

Rab El Tibbene, Tibbene sokağında bulunmakta olup, 1347 yılında yapılan Mavi Cami'nin karşısında bulunmaktadır. Rab'ın tasarımı müstakil bina olarak uzun bir zincirden oluşmaktadır. Her binanın ayrı merdiveni var olup, arka sokaktan girilmektedir (Resim 2.13, Şekil 2.19). Her ünite iki kattan oluşmaktadır. Alt katın yüksekliği *"Durkaa"* adı verilen iki kat yüksekliğinde olan bir yapıdadır. Üst kat alt katla merdiven vasıtasıyla bağlanmakta olup, oda, salon, mutfak ve tuvaletten oluşmaktadır. Üst kat aynı zamanda asma kat olarak adlandırılır. Bahsettiğimiz iki örneğin farkı ise Rab El Ministirli içinde yatay şekilde çok tekrarlanmış üniteler, tuvalet ve mutfak ortak kullanım alanları olduğu için yapıda özellik kaybetmiştir. Ama Rab El Tibbene ayrı ayrı ünitelerden oluştuğu için özel yaşam standardı yüksekti ve o dönemde aile için en uygun meskenlerden biriydi. Bu nedenle Rab El Tibbene yapısı itibariyle toplu evlerin en uygun örneğidir (Said, 2009). Rab El Tibbene çok kötü durumda olduğu için mimari miras olarak tescil edilip restore edilmesi gerekmektedir.

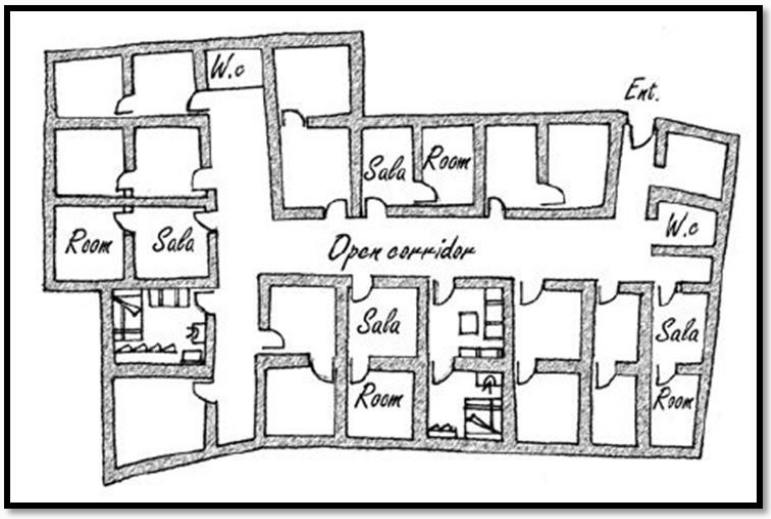
Resim 2.13. Rab El Tibbene (Said, 2009)

Şekil 2.19. Rab El Tibbene Üst Kat Planı (Said, 2009)

2.4.2. El Huş

Huş Arapça bir kelime olup açık alan anlamına gelmektedir. Mimari terim olarak ise ortak konutların alanı ya da ortak alana bakan konutlar anlamına gelmektedir. Huş sistemi 18. yüzyıllarda çok yaygın olup, hatta Mısır'la birlikte Tunus ve Libya'da da kullanmıştır. Gemmeliye bölgesindeki Osman Sükkeri'ye ait Huş, nadir örneklerden biri olup, karşılıklı iki sıralı küçük odalardan oluşmaktadır (Şekil 2.20). Odanın alanı ise maksimum 25 m2'dir. Sıralı odaların arasında açık alan var olup, tuvaletler girişin yanına konulmuştur. Huş'ta oturan ailelerin hepsi alt tabakadandır. Örnek at arabası sürücüsü, hizmetçiler, işçiler ve benzeridir. Huş'un yapımında çamur, kırmızı tuğla gibi ucuz hammaddeler kullanılmıştır. Bu çeşit evler geçici olarak kullanıldığı için şehrin sınırında ve ana yollara uzak yapılmıştır (Hanna, 1991).

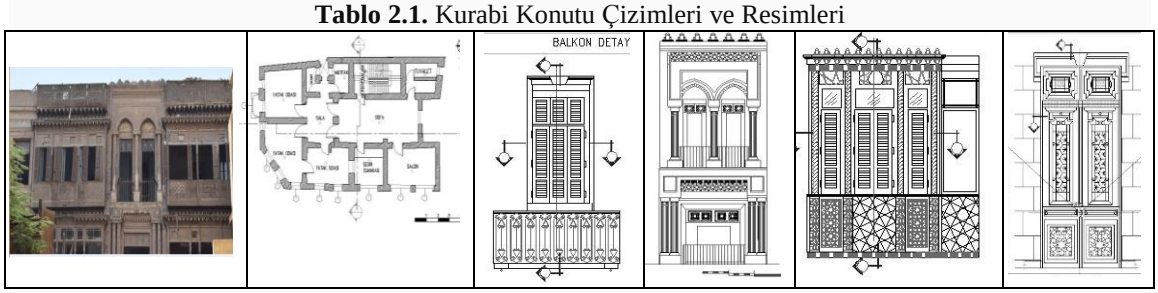

Şekil 2.20. Osman Sükkeri Huş'u Planı (Said, 2009)

2.4.3. Tek Ailelik Konutu

Bu tip konutların en bariz örneği 20. yy başında yapılan ve Kariba sokağında bulunan Kurabi Konutu'dur (Tablo 2.1). Dördüncü bölümde bu konutu detaylı bir şekilde bahsedeceğiz. konut iki kat ve zemin katından oluşmaktadır. konutun ana katı birinci katı olup, katın içinde bir aile yaşamaktadır. Üç adet yatak odası, bir salon, iki sofa, sedir, mutfak ve tuvaletten oluşmaktadır. Tek ailelik bu meskende bazen akrabalar da olabiliyordu (Abdelmonem, 2015).

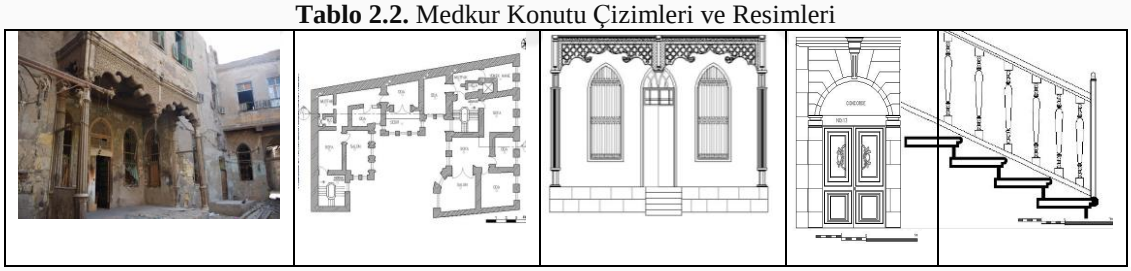
Tablo 2.1. Kurabi Konutu Çizimleri ve Resimleri

2.4.4. Ortak Alana Bakan konutlar

Bu mesken çeşidi ise ortak alana sahip konutlardır. Yani iki ya da üç konut birleştirilerek ortada bir müşterek açık alan oluşturulmuştur. Her konutun ayrı merdiveni var olup, tüm merdivenler ise bu ortak alana açılıyordu. Her konutta bir aile yaşardı ve örneği Medkur Konutu'dur (Tablo 2.2). Konutun 1. katında iki adet dairesi mevcut olup, her dairenin farklı girişi ve merdiveni vardır. Bir dairede bir salon, iki oda, sofa, mutfak ve tuvaleti vardır. Daha az alan kapsadığı için ve nüfus sayısı artığı için bu çeşit konutlar ortaya çıkmıştır (Abdelmonem, 2015).

Tablo 2.2. Medkur Konutu Çizimleri ve Resimleri

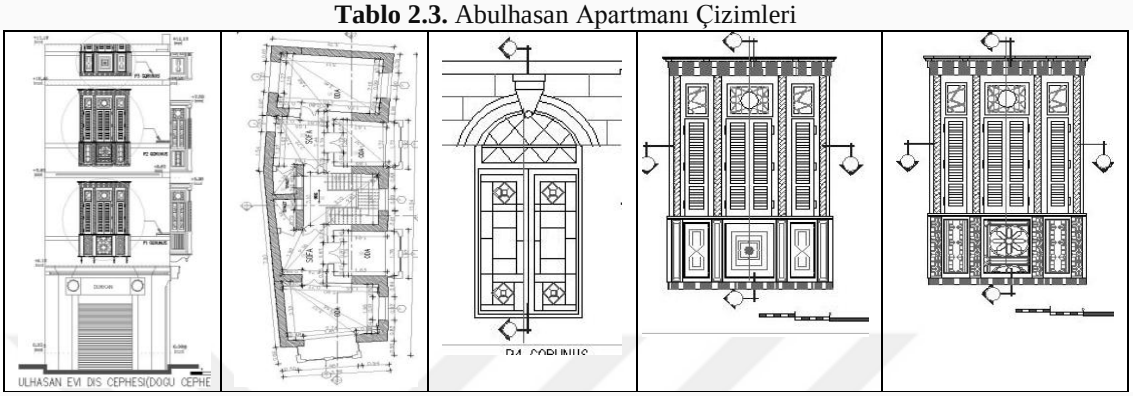

2.4.5. Geleneksel Apartman

Geleneksel apartmanda bir katın içinde bir ya da iki daire bulunmaktadır. Üç daire bir katta bulunması çok nadirdi. Dairenin alanı ise 20 ile 40 m2 arasında olup, nadiren 100 m2 olabiliyordu. Bir daire iki oda, sofa, tuvaletten oluşmakta olup, dairenin mutfağı yoktur. Sofanın bir parçası kullanılarak mutfağın malzemesi oraya katılıyordu. Dairenin tuvaleti ise giriş kapısı yanındadır. Geleneksel apartmanların bir örneği Abulhasan Apartmanı'dır (Tablo 2.3).

19. yüzyılın başında Mısır'daki yabancı mimarların konutlara etkisinden dolayı apartman tarzı ortaya çıkmıştır. Eski Kahire'de bu tür apartmanlar orta sınıf halklara, esnaflara ve işçilere kiraya veriliyordu (Hanna, 1991). Bu konutların örnekleri dördüncü bölümde fotoğraflarla detaylı bir şekilde bahsedeceğiz.

Tablo 2.3. Abulhasan Apartmanı Çizimleri

3. ESKİ KAHİRE ORTA VE ÜST SINIF KONUT ÖRNEKLERİ

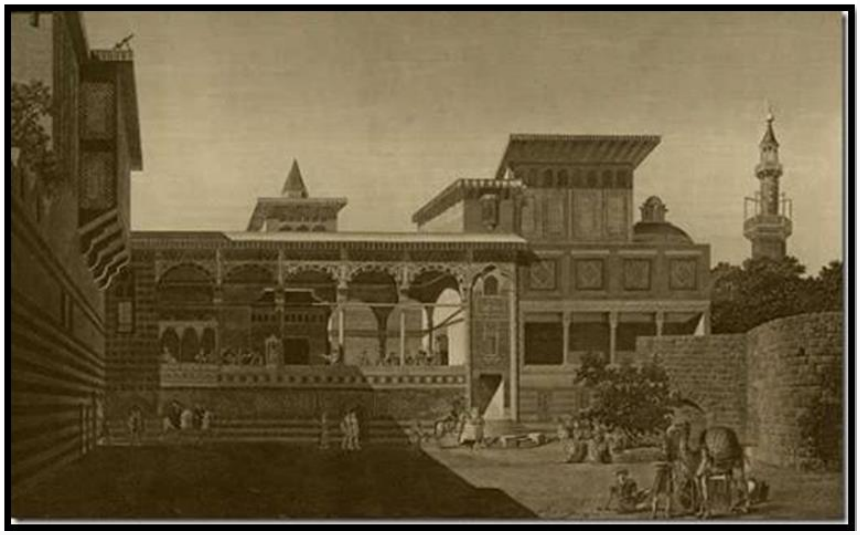
3.1. Eski Kahire Tarihi

Ahmed bin Tolun Orta Asyalı bir Türk emirinin oğlu olup, Mısır'a gelerek El Katayi adını verdiği şehri kurup Türk mimari geleneklerinden sivri kemer süslemesi ile Türk mimarisini Mısır'a yansıtmıştır. Ahmed bin Tolun El Katayi şehrinde 873 yıllarında hastane ve su kemeri inşa ettirmiştir. İnşa edilen yapıların bazıları tuğladan inşa ettirilmiş olup, tuğla geleneği de Orta Asya'dan gelen Türklerden öğrenilmiştir. Yapılan eserler arasında tuğladan yapılan Ahmed bin Tolun Camii, Eski Kahire'nin İslam'ı dönemini en iyi şekilde vurgulamaktadır. Tolun camide sivri kemerler yapılmış olup bu kemerlerin köşeleri yuvarlatılmıştır. Bu caminin özelliklerinden bir tanesi yapının minaresi kule benzeri olup, dıştan rampalı spiral şeklindedir. Caminin merdivenleri dıştan çıkılır ve kare kürsüsü üstüne oturtulmuştur. Ahmed bin Tolun egemenliği zayıflayınca Abbasilere bırakılmış olup, daha sonra tekrardan Türk soyundan gelen Mehmed Akşit Mısır'a vali olarak gelmiştir. Mehmed Akşit döneminde Tolun camiyi kadar önemli Şerif Taba taba adlı bir eser yapmış olup, süslü mihrapla ve üzerinde dokuz adet kubbe mevcuttur (Raymond, 2002).

Ahmed bin Tolun ve Mehmed Akşit egemenliğinden sonra Mısır Fatımilerin egemenliği altına girmiş olup, Eski Kahire'yi de kerpiç surlarla çevirerek Fatımi devletinin merkezi olmuştur. Fatımilerin yapılarında kesme taş duvar ve ağır bitki bezemeleri görülmüştür. Fatımiler'in döneminde birçok cami inşa edilmiş ve Ahmed bin Tolun Camisi plan örneği alınarak farklı ölçülerde El Ezher Camii inşa edilmiştir. El Ezher Camisi mimari yapısında devşirme sütunları kullanılmış ve iç sahanlığı kaş kemerlerle çevrilmiştir. Sonraki dönemlerde minareleri tamamlanmıştır (Mahdy, 2017). Diğer örneklerden biri Hâkim Camisidir. Fatımi döneminin genel mimarisinde Türk mimarisine özenerek yapılarını inşa etmişlerdir. Mimaride yeni bir devir açan çeşitli zengin süslemeler, geometrik desenler, kesme taş cepheler, çeşitli tonozlar, kubbeler, mihraplar ve kitabeler yapılmıştır. Fatımi döneminde Eski Kahire'de bulunan Seb'a Benat ve Seyyide Rukiyye türbelerinde kare planlı kubbe ve mukarnaslar kullanılmıştır. Fatımiler mimari açıdan İranlılardan etkilenmiş olup, Eski Kahire'de bu etki görülmüştür. Fatımilerin taht kavgası nedeniyle ülke içerisinde iç savaş başlamış ve Haçlılar Eski Kahire'ye girmesini engellemek için Şaver şehri ateşe verip bu ateş iki ay sürmesiyle şehrin içindeki birçok mimari yapının zarar görmesine neden olmuştur.

Selahaddin Eski Kahire merkezinde kale inşa etmiş ve bu kale günümüze kadar ulaşmıştır (Darwish, 2019). Selahaddin Eyyubi yönetiminin zayıflaması ile Memlukilerin ordu içerisinde yönetimi ele alarak Mısır'ın idaresini almışlardır.

Mehmed Ali Paşa ve ailesi Osmanlı döneminde bilimsel gelişim, sanatlar ve özellikle mimari gelişimini direkt bir şekilde Eski Kahire'ye yansıtmıştır. Bu etki 17. ve 18. yüzyılda zengin tüccar konutlarında ve din adamlarının konutlarında çok bariz bir şekilde görünmüştür. Örnek olarak Şebeşiri Konutu (1630), El Sihimi Konutu (1648), El Harrawi Konutu (1431) ve Eliş Konutu (1890) gibi örnekler olup bazıları şimdiye kadar tarihi eser olarak günümüze ulaşmıştır (Lane, 1978). 19. yüzyılın başına kadar ve yüzyıldan fazla süren Mehmed Ali Paşa ve aile imparatorluğu hem mimarlıkta hem planlamada Eski Kahire'de büyük izler bıraktı (Gharib, 2010). 1798-1801 yılları arasında Napolyon Mısır'da Fransız sömürgesi dönemi başlatmıştır (Resim 3.1). Fransızlar geldikten sonra Eski Kahire planlamasında değişiklik yapmış ve Eski Kahire'yi sekiz bölgeye ayırmışlardır. Şehrin kapılarını ve surların bazılarını yıkmalarına rağmen kapalı sokak tasarımı kalmıştır. Fransızların sosyal gelişimi, ekonomik ve politik değişimi genel olarak Eski Kahire'deki konut gelişimini etkilemiş olup, yerel mimari, yeni mimari ve sanatsal özelliklerini birleştirmiştir. Bu bahsedilen tüm faktörler Kahire'yi ciddi bir şekilde konut mimarisi konusunda etkilemiştir (Nour, 2012).

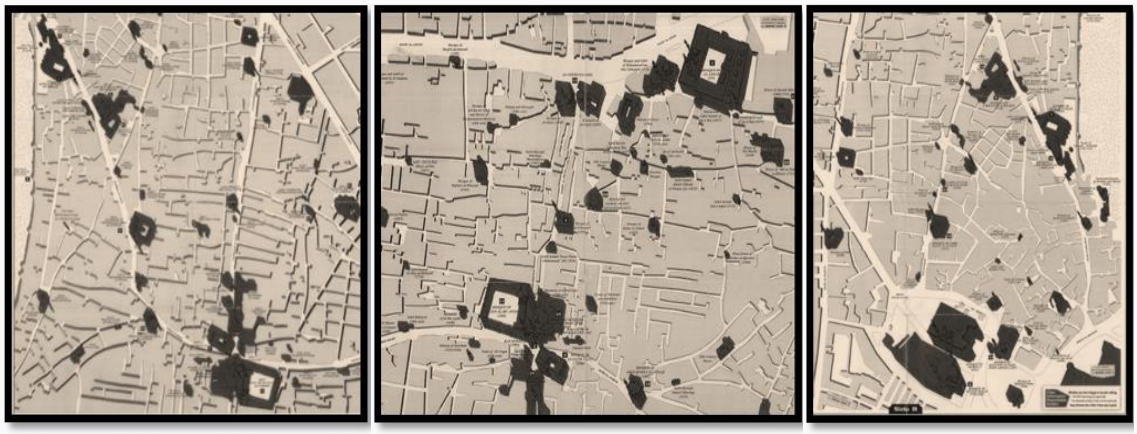

Resim 3.1. Fransız Sömürgesi Esnasında Eski Kahire Konutları (Commission des Monuments & Sidhom, 1988)

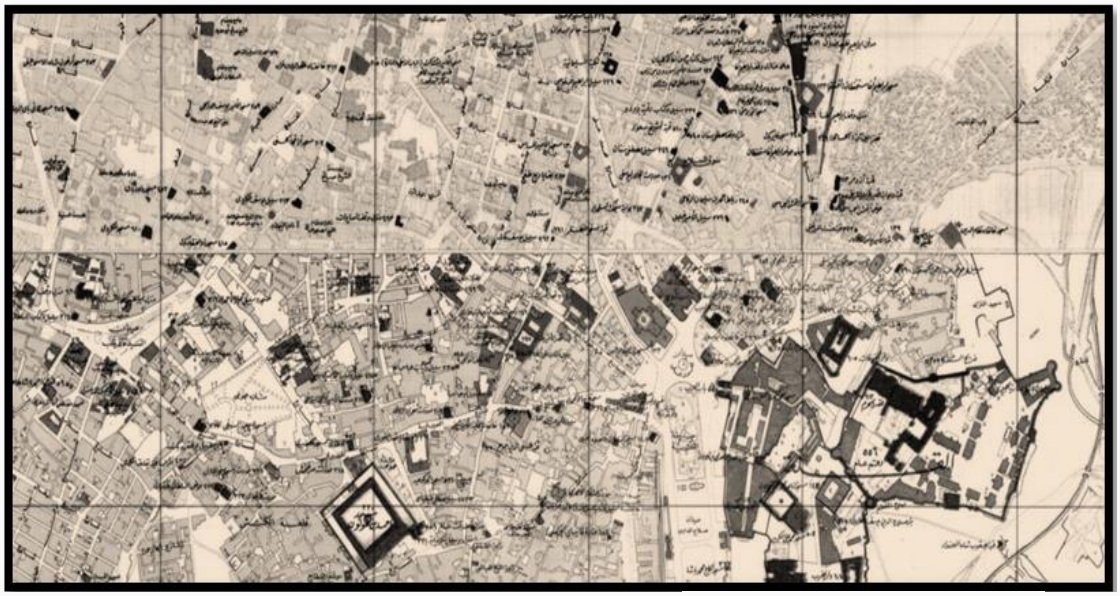
Mehmed Ali Paşa'nın Mısır'da 43 yıl süren yönetim dönemi 1805 yılında başlamıştır. Mehmed Ali Paşa Memlukilerin iktidar binalarını yıkıp Eski Kahire'de bir

kale inşa ederek yönetim yeri olarak kullanmıştır. Kaledeki Mehmed Ali Paşa Cami'si İstanbul'daki Sultan Ahmed Cami'si ile eşleşen bir örnek sayılmıştır. 1833 yılında caminin açılışı yapılmış olup 1857 yılında ise yapı tamamlanmıştır. 1829 yılında Mehmed Ali Paşa Kahire'de yeni planlama başlatıp yapıları düzenleme, sokakları düzenleme yapılıp ve denetleme amacıyla vakıflar açılmıştır. Caddeleri temizletmek için 400 at arabası ile çöpleri toplatmıştır. Yeni yapıların kurallara uyması için yapı kanunları çıkarmıştır. 1845 yılında yeni planlama projesi başlatılarak Mehmed Ali Paşa Sokağı Eski Kahire sokaklarıyla bağlanmış ve sokaklar genişletilmiştir (Resim 3.2, 3). Bu yapılan proje ile birçok konut yıkılmış olup, bölge sakinleri itiraz ve protesto etmişlerdir (Raymond, 2002).

Mehmed Ali Paşa'dan sonra iktidara gelen çocukları ve torunları Mısır mimarisine farklı bir etki bırakmıştır. 1873 yılında, İsmail Paşa döneminde şehir planlamacısı *'Libar Lwi Lwgra'* yenileme ve geliştirme hareketi başlatmış olup, 1874 yılında Ezbekiyye gölünü büyük bir parka çevirmiştir. Ayrıca İsmail Paşa Nil Nehri'nin batısında büyük yeni parklar yapmıştır. 1869 yılında çoğu dairelere su ve doğal gaz sistemi Libon firması tarafından bağlanmıştır. Ezbekiyye parkı ile İsmail Paşa sokağını tren yoluna bağlanmıştır. Yalnız yenileme hareketi sadece yeni bölgelere mahsustu ve Eski Kahire eski bölge olarak sayılmış olup, ne yazık ki geride kaldı. Bu nedenle Eski Kahire'nin çoğu zengin sakinleri yeni bölgelere taşınmış ve bu eski miras konutları bıraktı. Zaman geçtikçe Eski Kahire sadece alt sınıfa ait bir bölge olmuş ve belediye tarafından ihmal edilmiştir. Sağlık, eğitim ve eğlence gibi konularda hizmet eksikliği ortaya çıkmıştır (Raymond, 2002).

Resim 3.2. **a)** Bab El Vezir Sokağı ve Mahgar Sokağı **b)** Bab Zivile Bölgesi **c)** Kale Meydanı (S.P.A.R.E, 1984)

Resim 3.3. 1847 Eski Kahire Meydanları ve Sokakları Haritası (Map of Islamic Cairo Monuments, 1948)

İsmail Paşa Paris'te eğitim aldığı için yabancı mimariye heveslenip Mısır'a aynısını uygulamak istemiştir. Bunun için Kahire'de Paris'e benzer bir şehir yapmıştır. Bu dönemde gerçekleşen değişiklikler sadece mimarlıkta değil aynı zamanda şehir planlamasında da yapılmıştır. Yeni konutlar yabancı mimarlar tarafından Avrupa tarzında inşa edilmiştir (Dor, 1872). Süveyş Kanal'ı açıldıktan sonra İsmail Paşa döneminde Kahire uluslararası ticari merkeze dönüştü. İsmail Paşa döneminde 1873 yılında Kahire'nin nüfusu 260 bin idi, İtalyanlarla birlikte 350 bine çıkmıştır. 1917 yılında Kahire'nin nüfusu 790 bin kişiye ulaştı. 1927 yılında ise 1 milyon 300 bine çıkmış olup, bu nüfus artışı ticari gelişimin sayesinde olmuştur. Bu zamanlarda Türkler Mısır'ın büyük kesimini temsil ediyordu. Bu nedenle Türk mimarisi Kahire'de çok belirgin oldu. Türkler Müslüman oldukları için ecnebi sayılmamıştır. Bu yüzden çoğu Türkler Mısırlılarla evlenmiştir (Mubarak, 1980). 1864 yılında İsmail Paşa arkadaşı Ali Pasha Mubarak'i Kamu İnşaat Bakanı olarak tayin etmiştir. Ali Pasha'nın önemli eserlerinden *'Al-Kitat al-Tawfiqiya al Jadida '* kitabı konut tasarımı için çok önemli referans sayılmıştır. Ali Pasha bu arada konutlara yeni mevzuatlar koymuş ve ruhsatlar vermiştir. Bu mevzuat çok detaylıydı iç ve dış mimariyi kapsıyordu. Buna bir örnek vermek gerekirse merdivenler eski kurallara göre çok dar ve yüksekti yeni kurallara göre ise daha geniş, ferah ve düşük basamaklıydı (Said, 2009).

Resim 3.4. Kahire'nin Yapılarında Avrupa Mimari Etkisi 'Hidivi Apartmanları (N.O.U.H, 2010)

Şüphesiz Ali Pasha Mubarak mimari mevzuatta kökten değişiklikler yapmıştır. Yeni tasarımları kullanıp eski tasarımdan uzak durmak isteyen Ali Pasha kitabında bunları yazmıştır. Bu kitabı 5 bölüme ayırmış ve bölümlerde açık bir şekilde eski tasarımların hiç bir şekilde uygun olmayacağını vurgulamıştır. Haremlik selamlık geleneği ve pencerelerde ağır süslemeler uygulamayıp, yeni Avrupa'nın basit tarzlarını kullanmayı tercih etmiştir (Resim 3.4). Ali Pasha Mubarak'in çoğu fikirleri uygulanmıştır. Buna bir örnek olarak; yapının yüksekliği sokak genişliğinin 1,5 katı kadar olacaktır. Bunları Eski Kahire'de uygulanması mümkün değildi, çünkü çoğu 4-5 katlı konutlardı ve sokakların genişliği 3-4 metre civarındaydı gereken ebatlar ise 15-16 metre olmalıydı (Raymond, 2002).

3.2. Yapı Kanunları

1924 yılında Kamu İnşaat Bakanlığı tarafından yapı kanunları koyulmuştur. Konuta ruhsatın verilmesi için gereken vaziyet planı, yan komşuları, temellerin tasarımı, kat planları, kesitler ve dış cepheleri gibi belgeler hazırlandıktan sonra belediyeye verilirdi. Konutun koşullara uyup uymadığı tespit edildikten sonra konutun yapılmasına onay verilirdi (El Kady, 1998). Yapılara uygulanan özellikler ise:

- Dış cephenin duvar sıvası 33 mm'den fazla olamaz ve damın izolasyon yapılması gerekmektedir.
- İzolasyon fayansın altında bulunması gerekmektedir.
- Ticari binalar hariç evlerin yüksekliği 3 kat ve zemin katından fazla yüksek olamaz.
- Yeni yapılan yapılar bölgedeki eski olan yapıların tarzına uyumlu olması gerekmektedir.
- Dış cephe, kapılar ve dükkânların boya seçimi belediyeye aittir.
- Sokak genişliği 10 m'den az olamaz.
- Konut girişleri tuvalete ve mutfağa açılmaz.
- Merdivenlere ve odalara doğal havalandırma ve ışıklandırma tasarım çözümleri yapılması gerekir.
- Her daire için ayrı tuvalet yapılması gerekmekte olup ve tuvaletlerin doğal havalandırılması gerekmektedir.
- Dış cepheleri temiz tutulup her 5 senede bir boyanması gerekmektedir.
- Yatak odalarında her bir kişi için 20 m3 hakkı olması gerekmektedir.

3.3. Eski Kahire Konut Mimarisine Yabancı Mimarların Etkisi

Önceden mimari sanatlar usta ve çırak ilişkisi ile öğretilirdi. Çünkü mimarlık fakülteleri eskiden yoktu. Zaman geçtikçe ve teknoloji geliştikçe bu sistem artık yetersiz kaldı ve yeni eğitim yolları bulunmalıydı. Bu sanat kuşaktan kuşağa miras olarak geçerdi. Ayrıca bu zamanda bazı vakıf okulları mevcuttu ama aktif bir şekilde çalışmıyordu. Mısır'daki mimarlık ve ustalık sistemi Mehmed Ali Paşa'nın hoşuna gitmedi bu nedenle mimarlıkta değişim hareketi başlattı. İsmail Paşa da Paris'te okumuştu ve mimarlıkta daha gelişmiş sistemleri gördüğü için değişim hareketini destekledi. Eğitim sistemini değiştirme peşinde olan Mehmed Ali Paşa yeni mühendislik okulu açmıştır. Eğitim yabancı öğretmenler tarafından veriliyordu. Alman mimar Golyus Frans gibi mimarlar bu bölümde eğitim vermeye başlamış ve Mısırlı mimarlar yetiştirilmeye başladı. Ali Pasha Mubarak ve Mahmud Paşa Fehmi bunların ilk örnekleridir. Öğretim görevi alan Ali Labib Gabr ilk Mısırlı mimarlardan olup, mimarlık bölüm başkanı olarak görev almıştır (Heyworth-Dunne, 1968).

Mısırlı mimarlar ilk zamanlarda pek etkili olamadı çünkü onlar mimari projeler yapamazdı sadece devlet kurumlarında ve bakanlıkta çalışabilirdi. Tüm projeler ancak yabancı mimarlara özellikle İtalyan ve Fransızlara verilip teslim ediliyordu. Bunun için 19. yüzyılın sonu çoğu yapılar Avrupa tarzında yapıldığını görülür. Yeni apartmanlar, devlet daireleri ve bankalar Avrupa tarzına göre yapılmış, ne var ki bazı mimarlar ise İslam'i tarzı yeni yapılarda kullanmak istemişlerdir (Heyworth-Dunne, 1968) (Resim 3.5, 6).

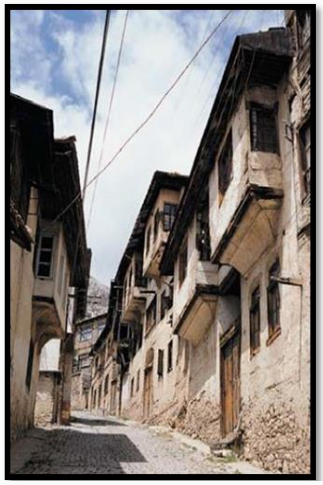

Resim 3.5. Kahire'de Bulunan ve Avrupa Tarzında Yapılan Demir İşlemeli Balkonlar (N.O.U.H, 2010)

Resim 3.6. Kahire'de Olan Modern İslami Tarzında Bir Yapı (N.O.U.H, 2010)

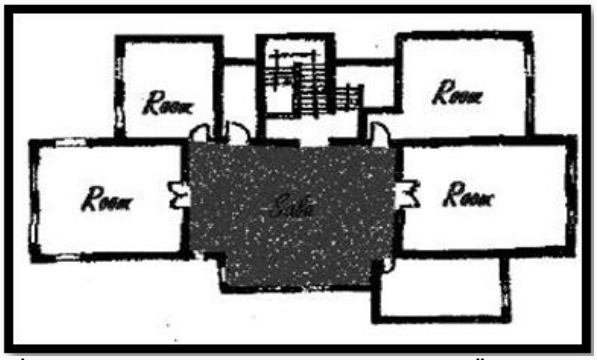
Mısır'da 19. yüzyılda yapılan konutların çoğu İstanbul'daki konutlara benzemiştir. Benzerlik ve müşterek ana temaları şöyle sayılabiliriz; konutun birinci katı genellikle aile için kullanılmış olup, zemin katı ise dükkânlar ve misafirleri karşılamak için kullanılmıştır. İyi havalandırıldığı ve nemden uzak kaldığı için genellikle yaşam alanı olarak 1. kat tercih edilmiştir. Aynı zamanda Mısır ve İstanbul konutlarında asma kat, birinci ve zemin katın arasında olup, depo, hizmetçiler ve mutfak olarak kullanılmıştır (Resim 3.7, 8). Bunun için 19. yüzyıldaki İstanbul ve Kahire konut tasarımları bir birine çok benzemektedir (Michell, 1995).

Resim 3.7. Türk Konutları, Elmalı, Türkiye (Casanovas, 2007) **Resim 3.8.** Eski Kahire'nin Konutları ve Türklerin Mimari Etkisi, Uzun ve Çok Pencereli (Said, 2009)

19. yüzyılın Türk ve Mısır konutları sadece kat sıralamasında değil, aynı zamanda kat planlamasında da benzerlik gösterirdi. Tüm odaların sofaya açılması tasarımı eskiden caminin medreselerinde büyük açık alana 4 eyvan vasıtasıyla açılması ile aynı tarza uyduğunu gösteriyor (Şekil 3.1). Mısır'da bu tasarım uzun bir süre uygulanmasına rağmen yeni yabancı tarzlar girmeye başlamasıyla sofa yerine koridor oldu ve Türk tarzı Mısır konutlarından uzaklaşmaya başladı (Michell, 1995).

Şekil 3.1. İç Sofalı Plan Tipi, Mısr Konut Plan Tipi Örneği (Said, 2009)

3.4. Eski Kahire Orta ve Üst Sınıf Konut Örnekleri

Önceden bahsettiğimiz tüm faktörleri Eski Kahire'nin konut tasarımında çeşitlilik arz ediyordu. Miras olarak tescilli olan ve olmayan her konutun farklı mimari tarzı var olup bezemelerde ve cephelerde farklılık göstermektedir. Bu nedenle Eski Kahire'deki üst ve orta sınıf konut örnek resimleri çalışmada yer verilmiş olup dördüncü bölümde ise 6 adet konut detaylı bir şekilde teknik yönden incelenmiştir.

3.4.1. Tescilli Olan Eserler ve Miras Konut Örnekleri

3.4.1.1. Zeynep Hatun Konutu

Resim 3.9. Zeynep Hatun Konutu (Üst Sınıf)

3.4.1.2. El Harrawi Konutu

Resim 3.10. El Harrawi Konutu (Üst Sınıf)

Resim 3.11. El Harrawi Konutu Detay

Resim 3.12. El Harrawi Konutu Detay

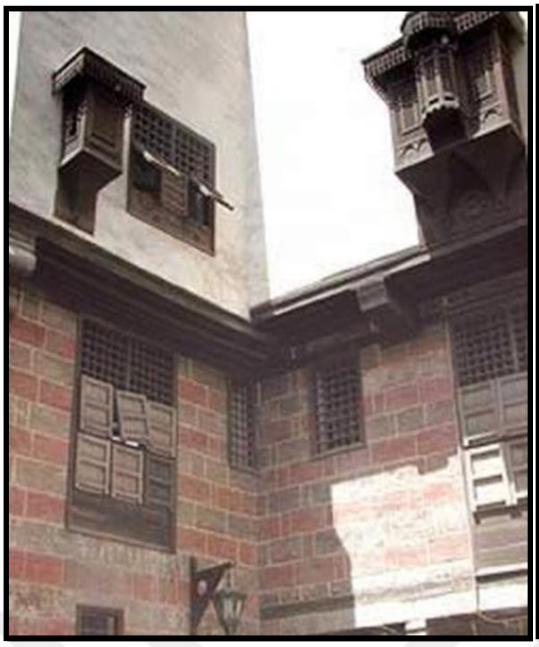
3.4.1.3. Kiritlyye Konutu

Resim 3.13. Kiritlyye Konutu (Üst Sınıf)

Resim 3.14. Kiritlyye Konutu Ön Cephesi

Resim 3.15. Kiritlyye Konutu Cumbaları

Resim 3.16. Kiritlyye Konutu Avlusu

Resim 3.17. Kiritlyye Konutu Sediri

3.4.1.4. El Sihimi Konutu

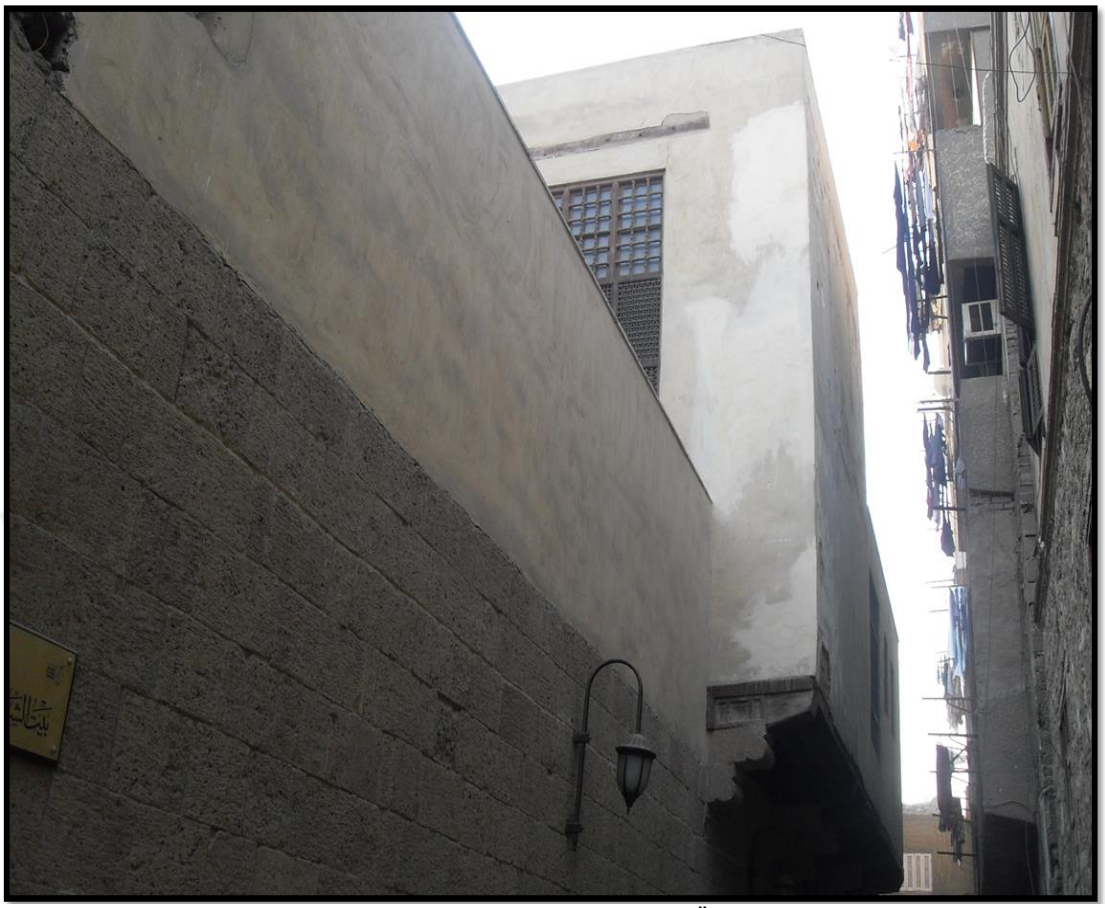

Resim 3.18. El Sihimi Konutu (Üst Sınıf)

Resim 3.19. El Sihimi Konutu Avlusu

3.4.1.5. Vesile Hatun Konutu

Resim 3.20. Vesile Hatun Konutu (Üst Sınıf)

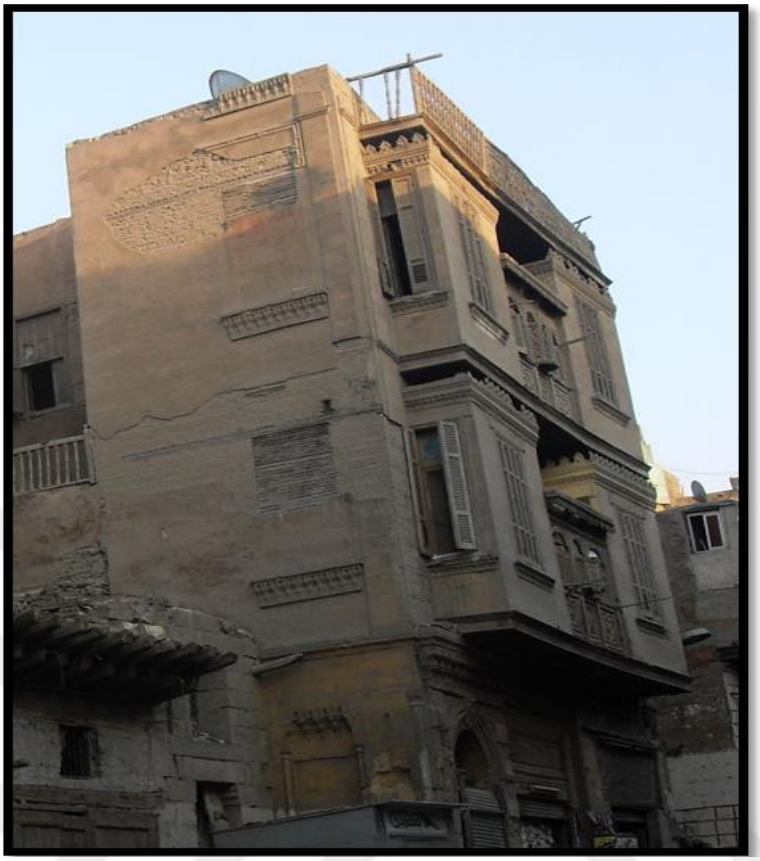

Resim 3.21. Vesile Hatun Konutu Cumbaları

Resim 3.22. Vesile Hatun Konutu Gömme Dolabı

3.4.1.6. El Gandur Konutu

Resim 3.23. El Gandur Konutu (Orta Sınıf)

3.4.1.7. El Hayyatin Konutu

Resim 3.24. El Hayyatin Konutu (Orta Sınıf)

3.4.1.8. Darb Şuğlan Konutu

Resim 3.25. Darb Şuğlan Konutu (Orta Sınıf)

Resim 3.26. Konutun Giriş Kapısı

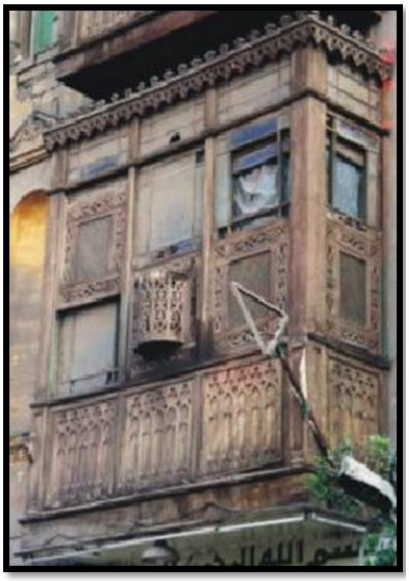
Resim 3.27. Konutun Uzun Pencereleri

3.4.2. Tescilli Olmayan Miras Konut Örnekleri

3.4.2.1. Benhevi Caddesinde Bir Konut

Resim 3.28. Benhevi Caddesinde Bir Konut (Orta Sınıf) (H.C.S.D.C, 2001)

Resim 3.29. Konutun Cumbası

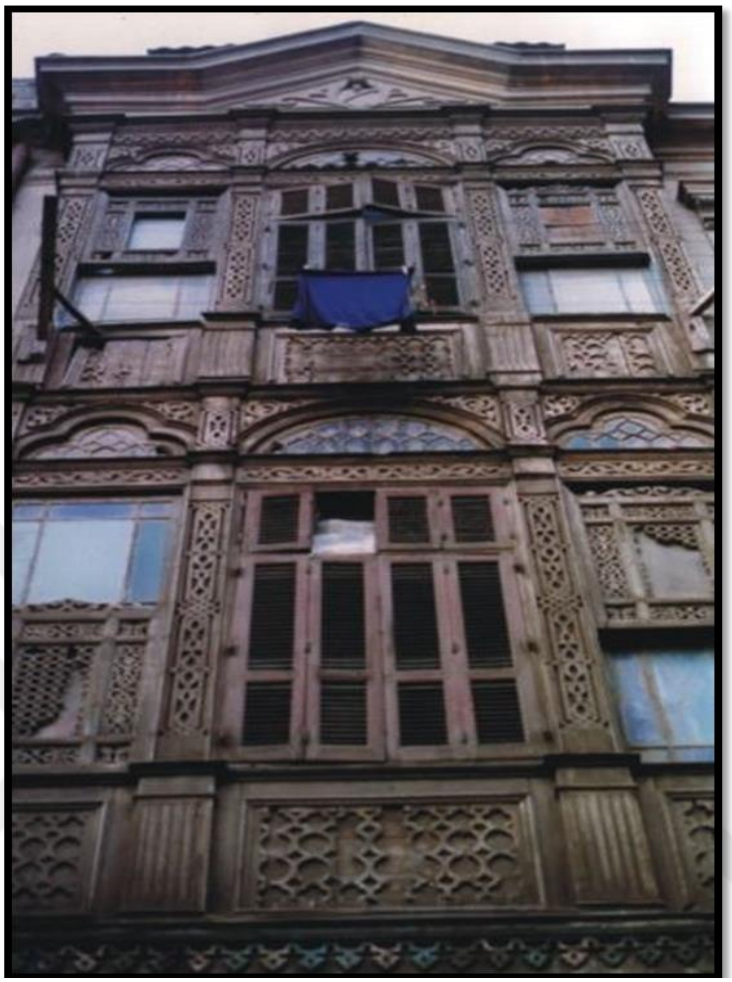

Resim 3.30. Konutun Cumbası

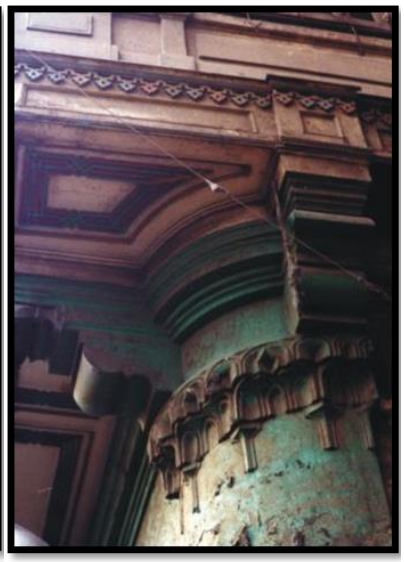
Resim 3.31. Konutun Penceresi (H.C.S.D.C, 2001)

3.4.2.2. Benhevi Caddesinde Bir Konut

Resim 3.32. Benhevi Caddesinde Bir Konut (Orta Sınıf) (H.C.S.D.C, 2001)

Resim 3.33. Konutun Cumbaları ve Pencereleri (H.C.S.D.C, 2001) **Resim 3.34.** Konutun Süslemeleri (H.C.S.D.C, 2001)

3.4.2.3. Kurabi Konutu

Resim 3.35. Kurabi Konutu

3.4.2.4. Ali İbrahim Konutu

Resim 3.36. Ali İbrahim Konutu

3.4.2.5. Şakir Konutu

Resim 3.37. Şakir Konutu

3.4.2.6. Baramuni Konutu

Resim 3.38. Baramuni Konutu

3.4.2.7. Husni Osman Konutu

Resim 3.39. Husni Osman Konutu

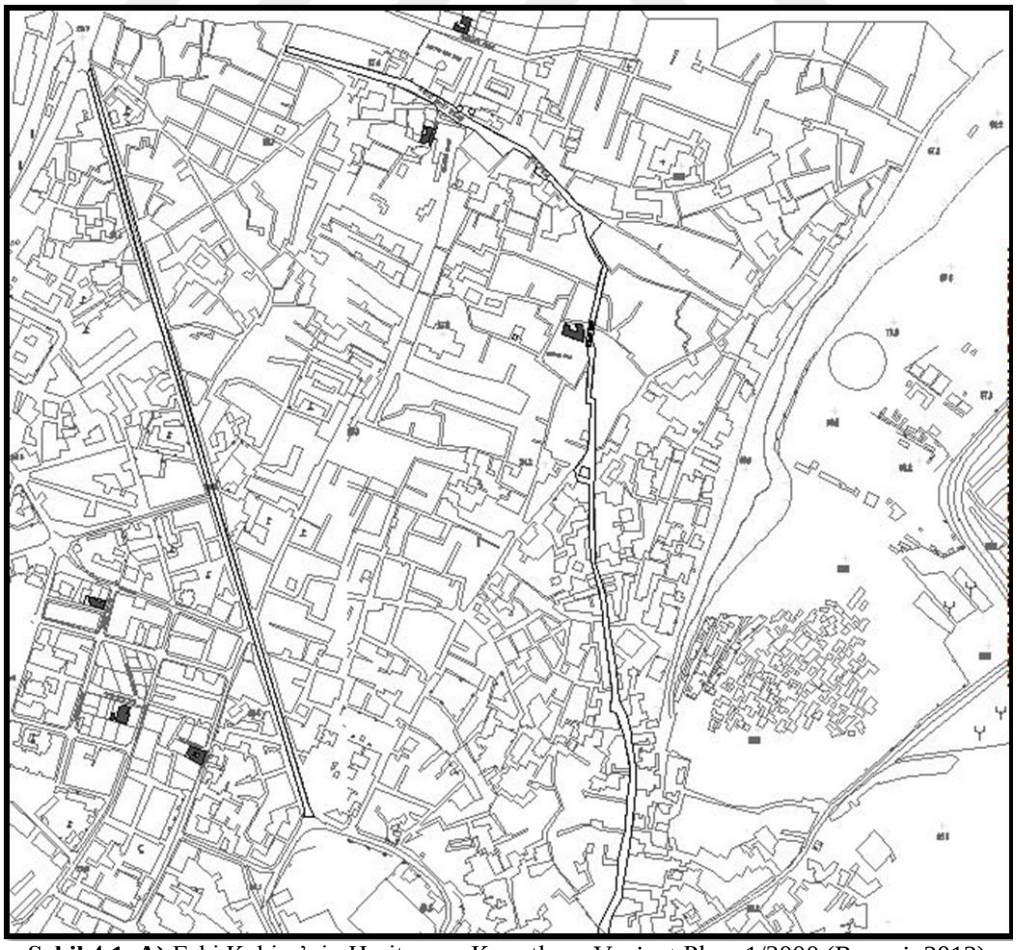
3.4.2.8. Medkur Konutu

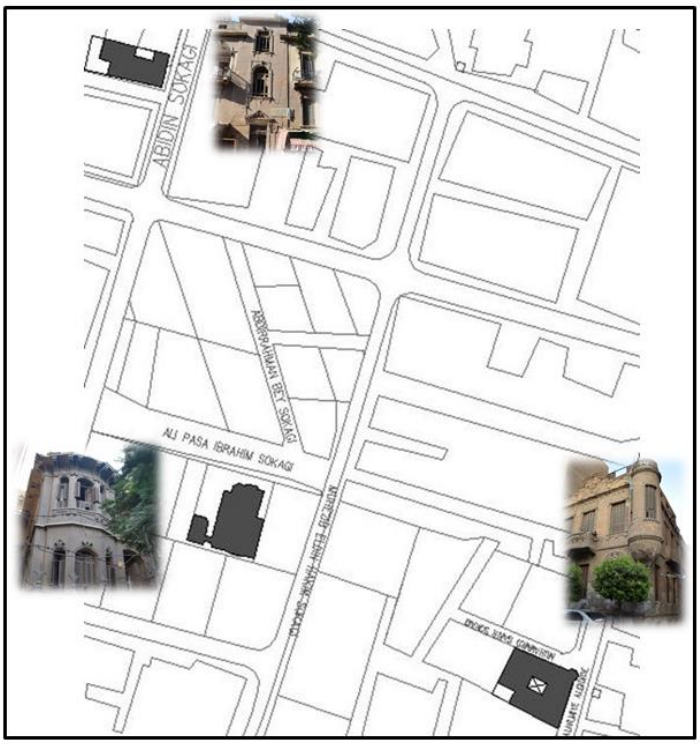
Resim 3.40. Medkur Konutu

4. GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ TEKNİK YÖNDEN İNCELENMESİ

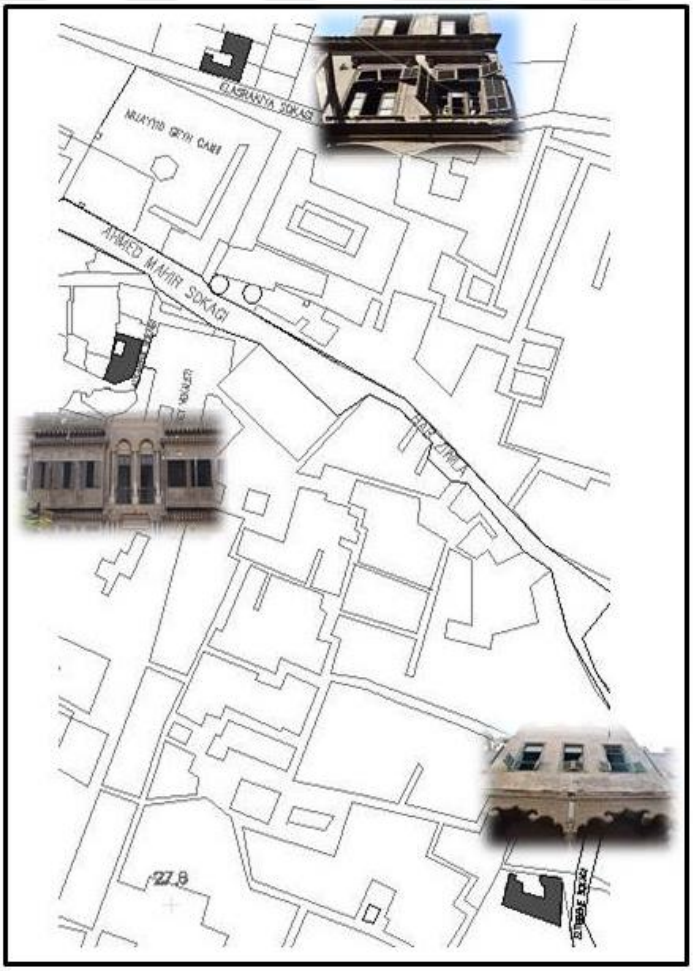
Mısır her zaman eşsiz konuma ve öne çıkan bir coğrafi yapıya sahipti. Dünyanın ticaret merkezi olup, kuzeyden; Türkiye ve Suriye, batıdan ise Libya, Tunus ve Fas'tan gelen ticari ilişkileri bulunmaktadır. Ayrıca her yıl binlerce insan hac için Suudi Arabistan'a giderken muhakkak Mısır'dan geçmektedirler. Özellikle Osmanlı döneminde Mısır'la ticari bağlantılar çok güçlenmiştir. Bu faktörler ticaretle birlikte tüm fikirleri ve kültürleri etkilemiştir (Nour, 2012). Tezde çalışma alanı adres olarak; Eski Kahire'nin Darb Ahmar bölgesini seçmiştik. Bunun sebebi ise bu bölge, kuzeyinden Fatımi Kahire'nin Nasr kapısı ve Futuh kapısı, güneyinde ise Vezir kapısı ve Selahaddin kalesi ile çevrilmiştir (Şekil 4.1 (A,B,C)). Ayrıca bölgede az çalışma yapıldığı için ve her zaman çalışmaların büyük kısmı Fatımi Kahire'de yapılıyordu. Bu bölge tarihi yönden çok değerli bir konumda olduğundan burayı seçmek daha mantıklı ve uygun gelmiştir.

Şekil 4.1. A) Eski Kahire'nin Haritası ve Konutların Vaziyet Planı 1/3000 (Rappai, 2012)

Şekil 4.1. B) Darb Ahmar Mahallesinin Örnek Konutları Vaziyet Planı 1/1000 (Rappai, 2012)

Şekil 4.1. C) Darb Ahmar Mahallesinin Örnek Konutları Vaziyet Planı 1/1000 (Rappai, 2012)

4.1. Kurabi Konutu

Resim 4.1. Kurabi Konutu Kariba (Kurabi) Sokağı

4.1.1. Yapının Genel Tanıtımı

Yapının Adı: Kurabi Konutu

Yapan: Belli değil

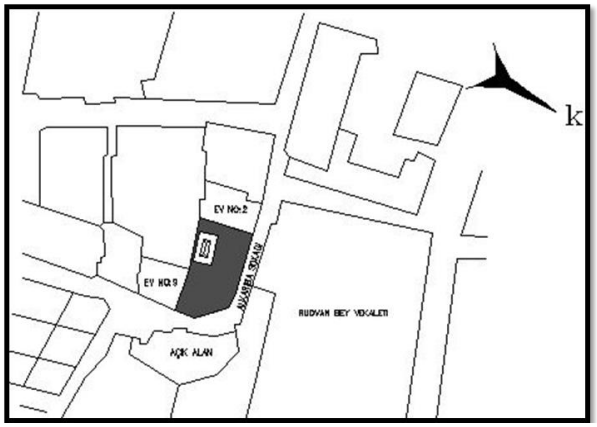
Yaptıran: Muhammed Alkurabi Bey

Yapım Tarihi: 1902

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Kariba Sokağı, Zivile çıkmazında, no: 5 te bulunmaktadır. Konutun ana kuzey dış cephesi Radvan Bek Evi'ne ve Kariba sokağına bakmaktadır (Resim 4.1). Kuzeydoğu cephesi aynı şekilde Kariba sokağına bakmaktadır. Diğer yönlerden komşu ile bitişik şekilde çevrelenmiştir. Yapının dışında kalan alanları yok ve bitişik şekilde yola paralel olarak tasarlanmıştır (Şekil 4.2).

Konutun asıl sahibi Muhammed Alkurabi Bey 10 sene önce torunları Konutta yaşıyordu ama şimdi Konutta kimse yaşamıyor. Konutun tasarımı 20.yy'ın başına ait bir tasarım ve süslemeye sahiptir.

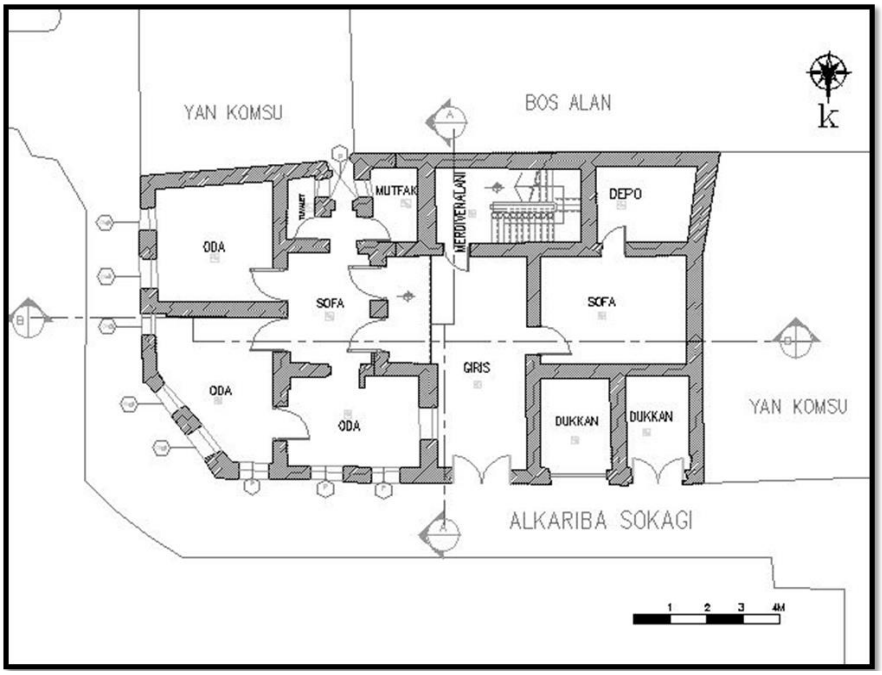
Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler Eski Kahire belediyesinden ve bölge sakinlerinden edinilmiştir.

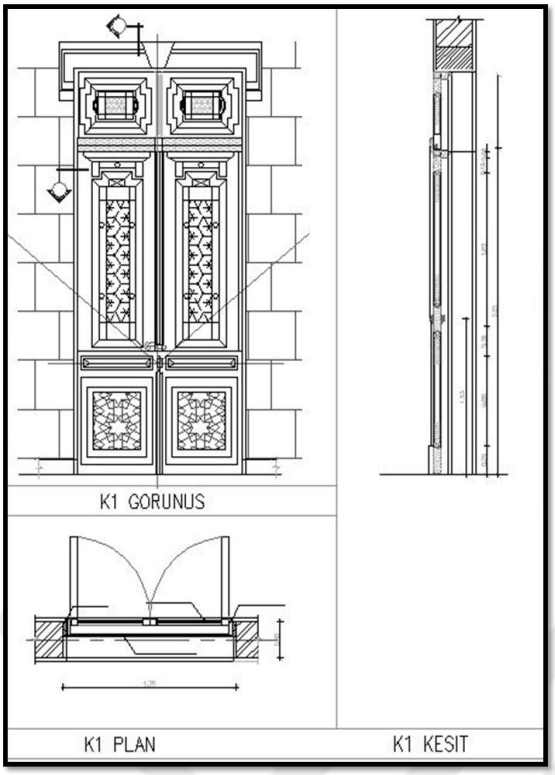

Şekil 4.2. Kurabi Konutu Vaziyet Planı 1/500

4.1.2. Mimari Özellikleri

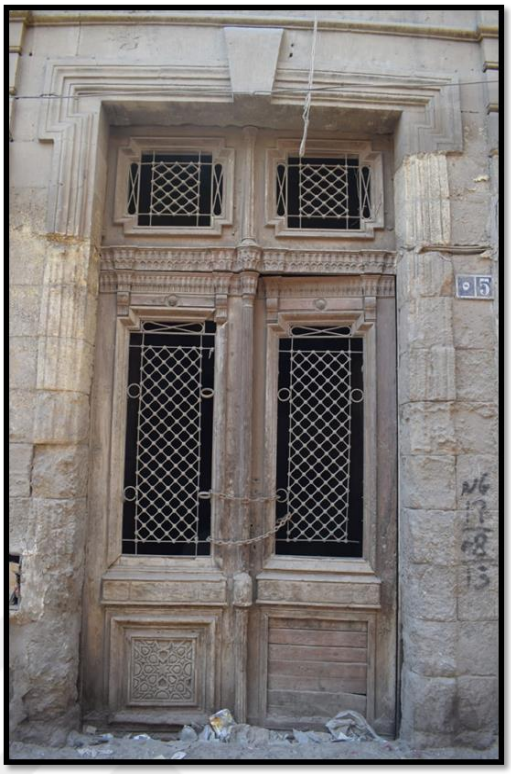
Kurabi Konutu, karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı *'Sala'* plan tipine sahiptir. Konutun her katında bir adet daire bulunur ve üç kattan oluşmaktadır. Yapının zemin katında bulunan dikdörtgen doğu sofanın üç yatak odasına, mutfak ve helaya açılmaktadır. Batıdaki sofa ise sokağa açılan iki dükkân ve depo arasındadır. Konutun iki sofası girişe açılıp ve güneydeki merdiven alanı girişe açılan kapı ile ulaşılır. Girişe açılan doğudaki sofa bir ya da iki basamak girişten yüksektir. Batıdaki sofa ise girişle aynı seviyede bulunmaktadır (Şekil 4.3). Konutun kuzeyinde ve yol cephesinde bulunan çift kanatlı orjinal ahşap kapıdan girilir (Şekil 4.4, Resim 4.2).

Şekil 4.3. Kurabi Konutu Zemin Kat Planı

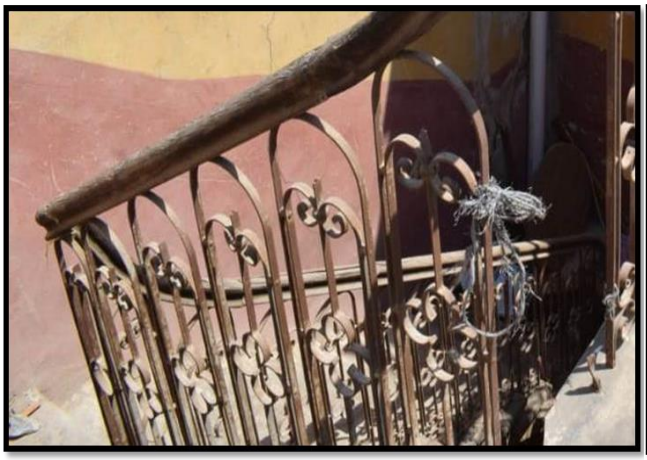

Şekil 4.4. Kurabi Konutu Giriş Kapısı Detayı

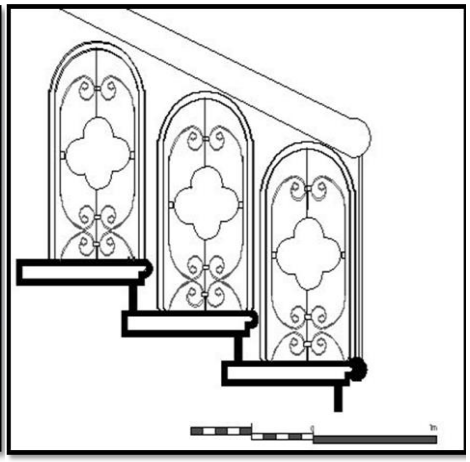

Resim 4.2. Kurabi Konutu Giriş Kapısı

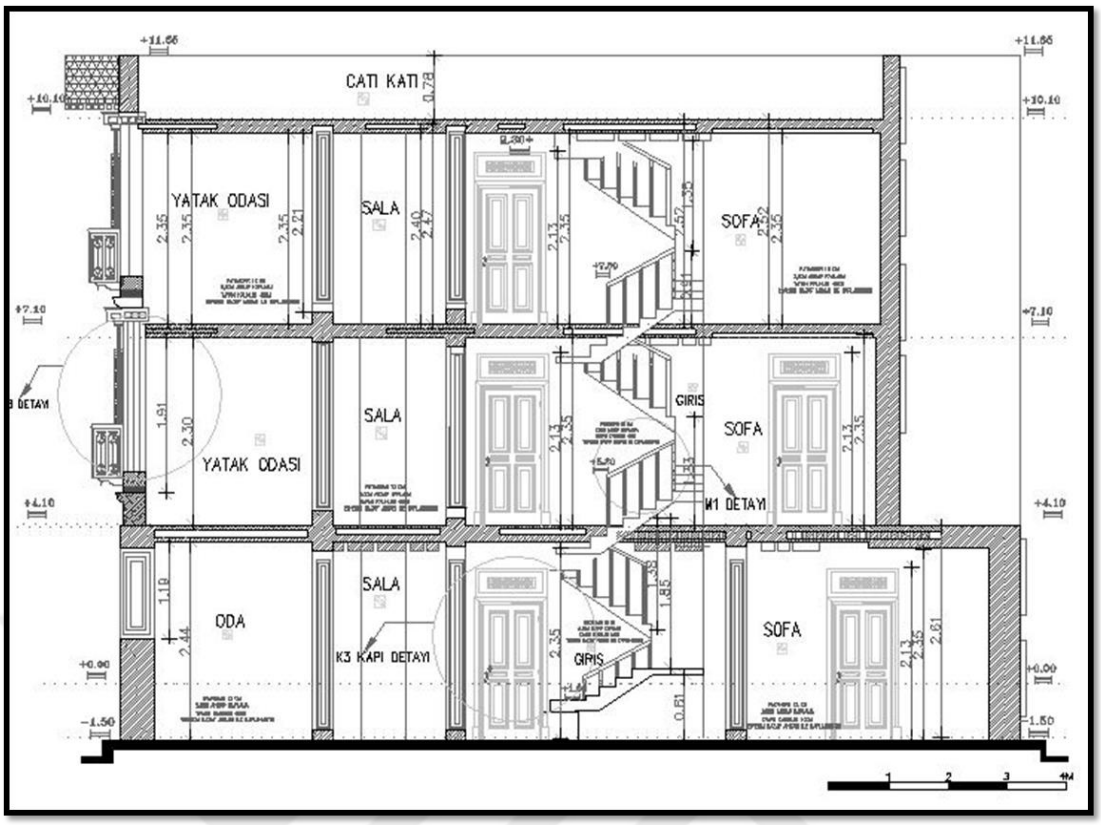
Üst kata çıkmayı sağlayan demir işlemeli bir merdiven vardır. Merdiven tek kollu, yirmi rıht ve on dokuz basamak ile üst kata çıkılır. Merdivenin korkulukları orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.3, Şekil 4.5, 6).

Resim 4.3. Kurabi Konutu Merdiveni

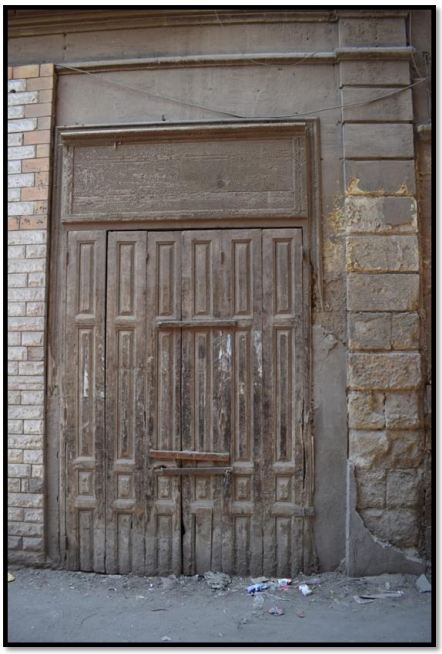

Şekil 4.5. Kurabi Konutu Merdiven Detayı

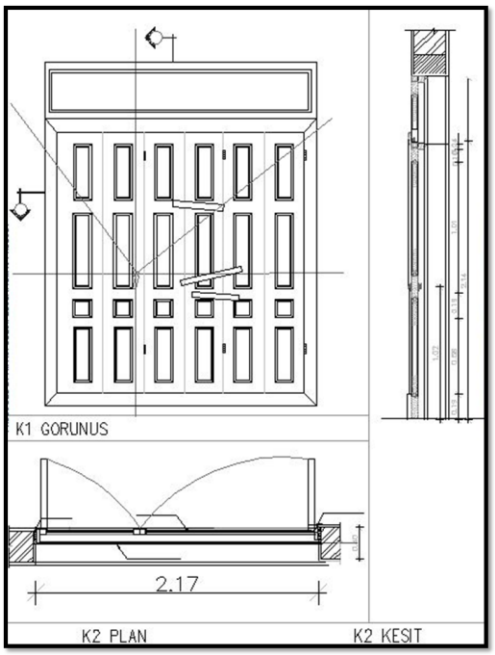

Şekil 4.6. Kurabi Konutu B-B Kesiti ve Merdiven Alanı

Konutun zemin katında ve kuzeyinde yer alan yol cephesinde iki dükkan bulunmaktadır. Dükkanın alanı yaklaşık 2*3m ve ana girişi Kurabi sokağına açılmaktadır (Resim 4.4, Şekil 4.7).

Resim 4.4. Kurabi Konutu Dükkan Kapısı

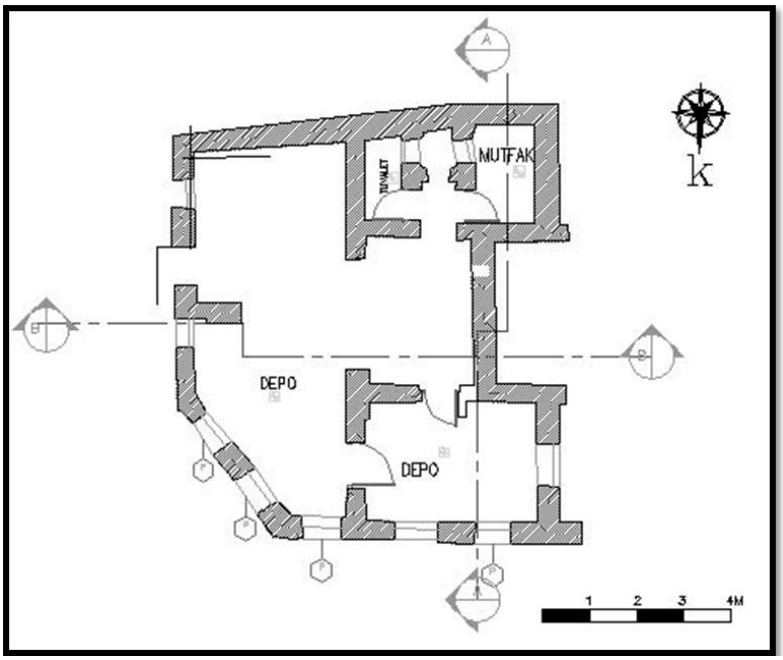

Şekil 4.7. Kurabi Konutu Dükkan Kapı Detayı

Yapının doğu cephesinde bodrum giriş kapısı mevcut olup bu kapı zamanla yer seviyesinden 20cm kadar aşağı çökmüştür. Bu kapı şuan kullanılmıyor (Resim 4.5). Bodrum katında iki adet depo, mutfak ve tuvalet bulunmaktadır. Katın yüksekliği 2m ve bodrum katı düzensiz dikdörtgen şeklinde tasarlanmış olup, eskiden hem depo hem hizmetçiler kullanıyordu (Şekil 4.8). Bodrum, katın ana kuzey cephesinde demir süslü pencereler bulunur ama doğu cephesindeki pencere betonla kapatılmıştır (Resim 4.6, 7).

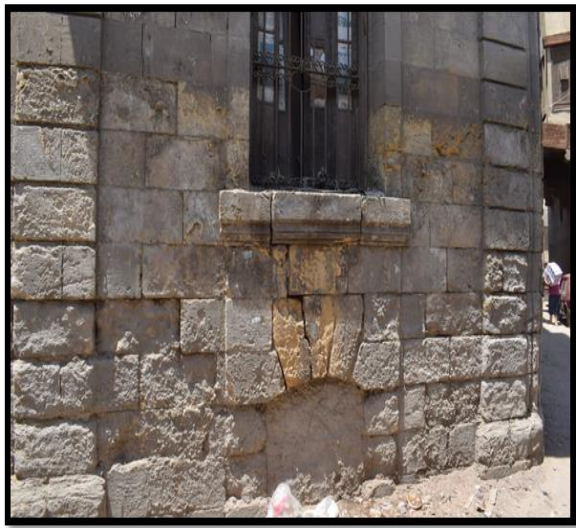
Resim 4.5. Kurabi Konutu Bodrum Kapısı

Şekil 4.8. Kurabi Konutu Bodrum Kat Planı

Resim 4.6. Kurabi Konutu Bodrum Katı Penceresi

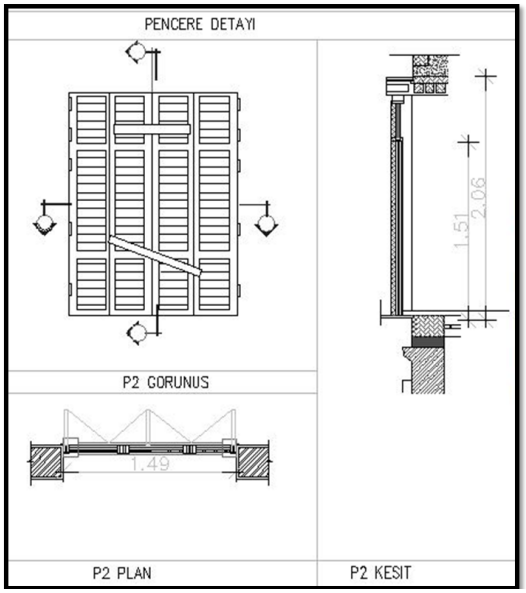

Resim 4.7. Bodrum Penceresi Betonla Kapatılmış

Yola bakan zemin katın kuzey cephe odalarının pencereleri orjinal ahşaptan olup, Fransız tasarımına göre yapılmıştır (Resim 4.8, Şekil 4.9). Kuzeydoğu cephesindeki odanın penceresi ise orjinal ahşap, cam ve 'Ferforje' demir işlemelidir (Resim 4.9, Şekil 4.10). Zemin katın kapıları, pencereleri ve tavanı sonradan tadilat edilmiştir.

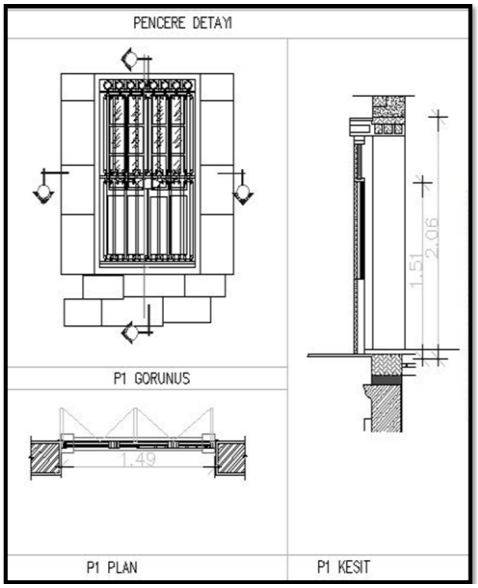

Resim 4.8. Kurabi Konutu Zemin Kat Penceresi

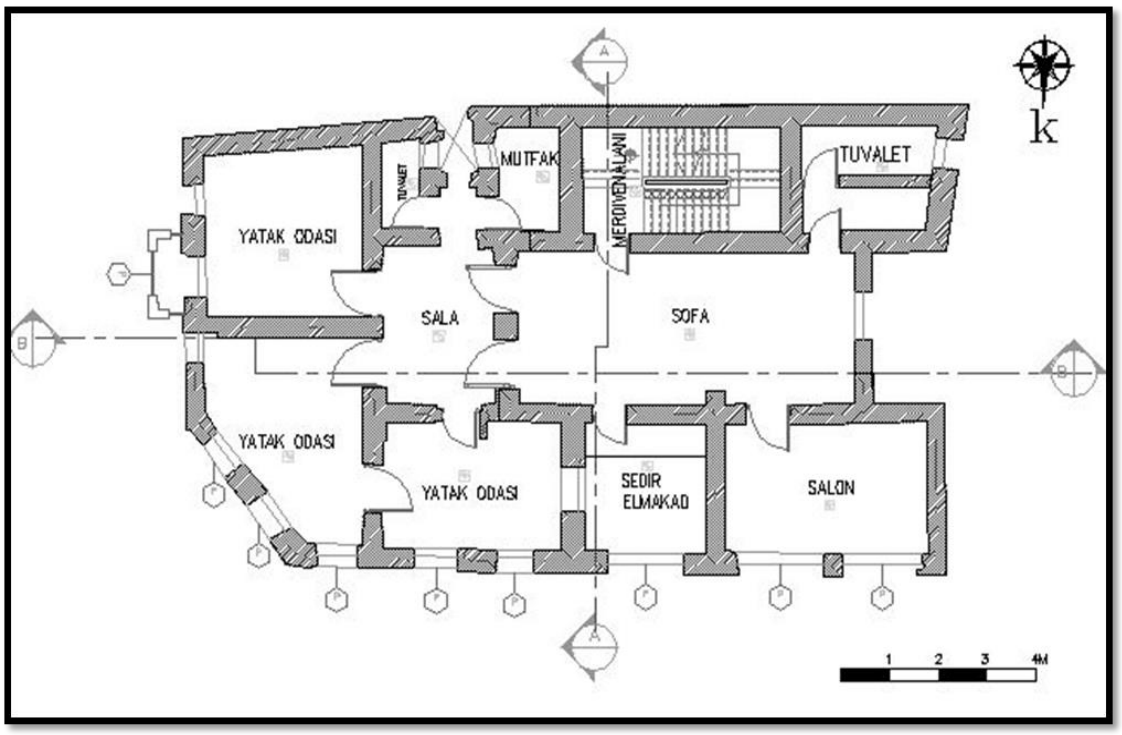

Şekil 4.9. Kurabi Evi Konutu Kat Pencere Detayı

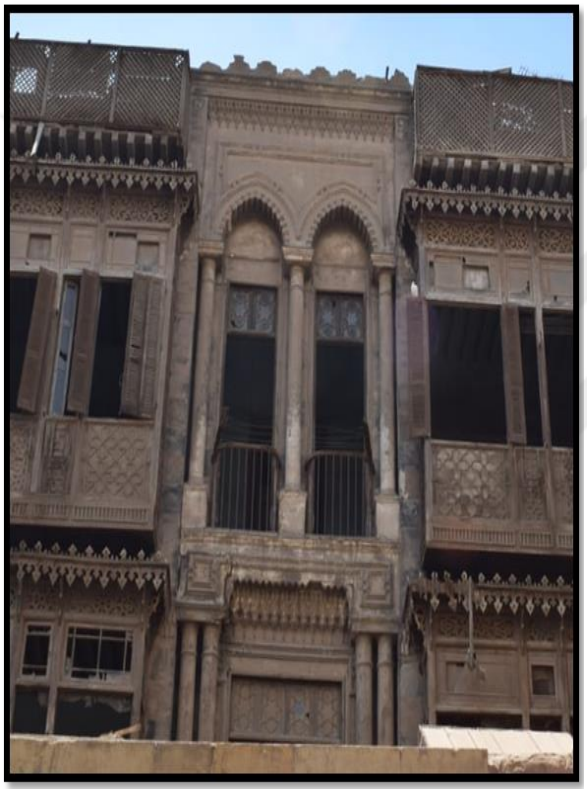

Resim 4.9. Kurabi Konutu Zemin Kat Penceresi **Şekil 4.10.** Kurabi Konutu Zemin Kat Pencere Detayı

Zemin katında bulunan karnıyarık iç sofalar aynı şekilde birinci ve ikinci katta bulunur. Birinci katın doğu sofası evin üç adet yatak odasına, mutfak ve helasına açılır. Bu hela ve mutfak ev sakinlerine özel yapılmıştır. Konutun batı sofası ise Konutun merdiven sahanlığına, salona, sedire *'Almakad'* ve misafirlere özel yapılan helaya açılır (Şekil 4.11). Konutun ana yatak odasında kuzeye ve kuzeydoğuya bakan iki cumba mevcuttur. Cumbalar ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir.

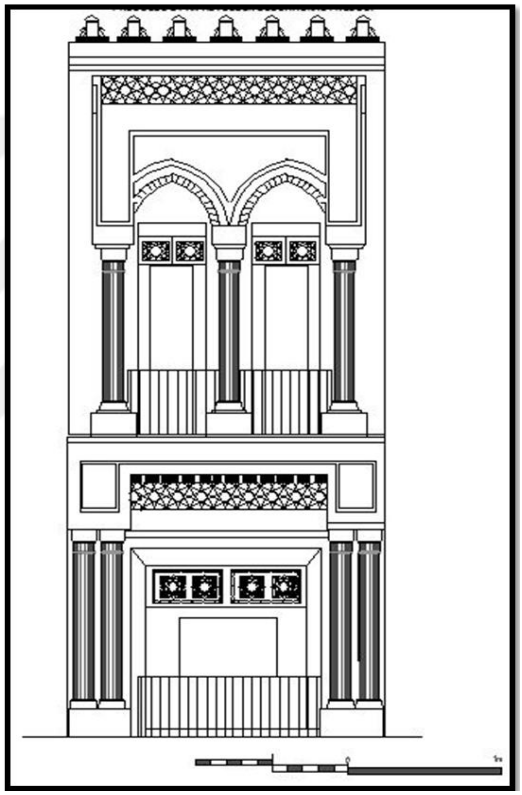

Şekil 4.11. Kurabi Konutu 1. Kat Planı

Sedir yapının kuzey cephesinde bulunup penceresi Kurabi sokağına açılmaktadır. Sedir odaların arasında bulunması cepheye özel tasarım eklemektedir. Sedir Endülüs mimari sanatına ait olup, birinci, ikinci katta dış cephede tek ve iki sivri kemerli balkonunda görülür. İkinci katın balkonunda ise iki sivri kemer görebiliriz. Balkonun penceresinde ahşap yıldız süslemeler yapılmış olup, içinde süslü cam bulunmaktadır. Kemerlerin iç çerçevesi tırtıklı ve üstünde hat sanatı süslemelerinden uzun bant bulunur. Sedirin üstünde ise alçıdan yapılan mukarnaslar bulunur ve şekilli süslemeler sedir cephesinin tepesindedir (Resim 4.10, Şekil 4.12).

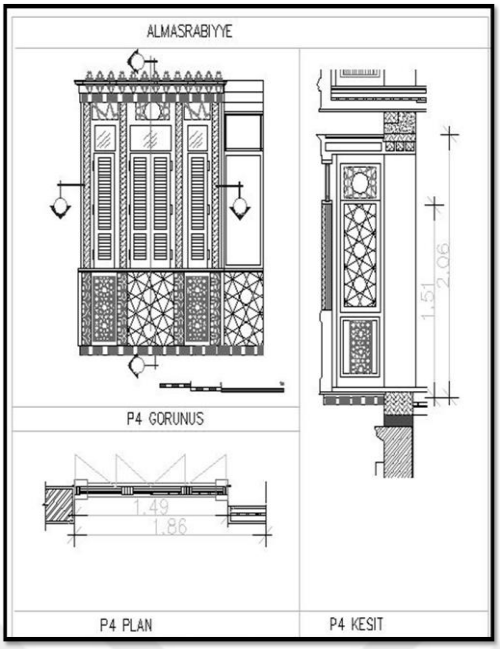

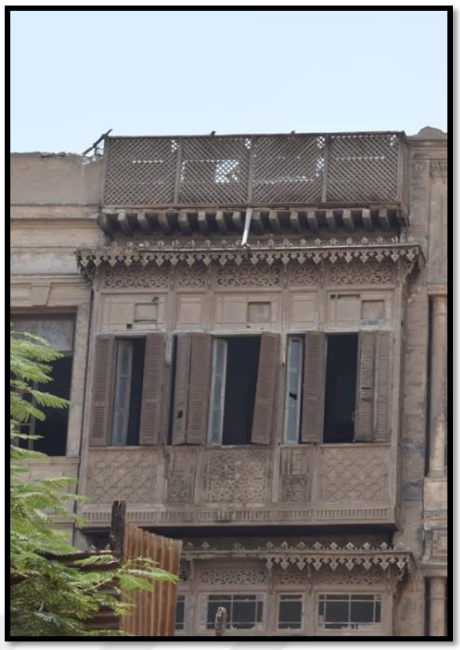
Resim 4.10. Kurabi Konutu Sedir Cephesi

Şekil 4.12. Kurabi Konutu Sedir Detayı

Kurabi sokağına bakan tüm pencereler dört kanatlı ahşap cumbalıdır. Lokal mimariden ve Endülüs sanatına göre tasarlanmış olup, yörede bu tip cumbaya *'Almaşrabiyye'* denilmektedir. Konutun kuzey cephesinde birinci ve ikinci katın toplamında simetri şekilde altı cumba mevcuttur (Şekil 4.13, Resim 4.11, 12). Doğu cephede ahşap çıkmaları taşıyan volütlü konsollar, demir işlemeler, taştan yapılan balkon ve pencereler bulunur (Şekil 4.14, Resim 4.13). Konutun cephesinde cumbaların bulunması eve güçlü mimari tasarım katmaktadır.

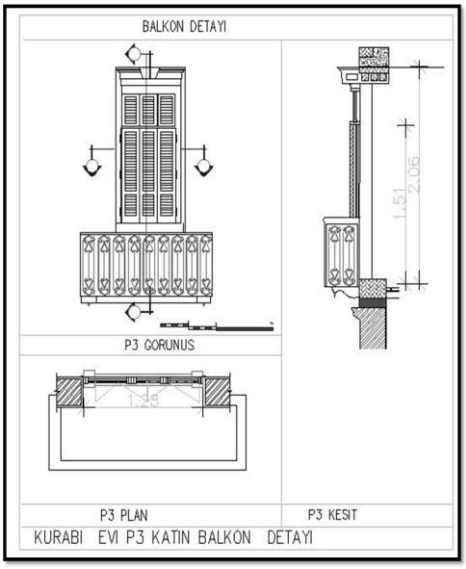

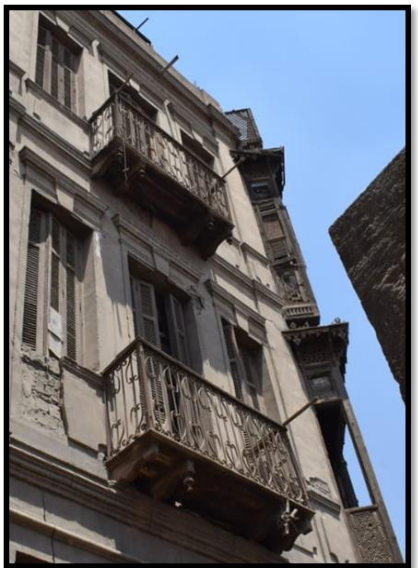

Şekil 4.13. Kuzey Cephedeki Yatak Odasının Cumba Detayı **Resim 4.11.** Cephedeki Yatak Oda Cumbası

Resim 4.12. Kuzey Cephedeki Salon Cumbası

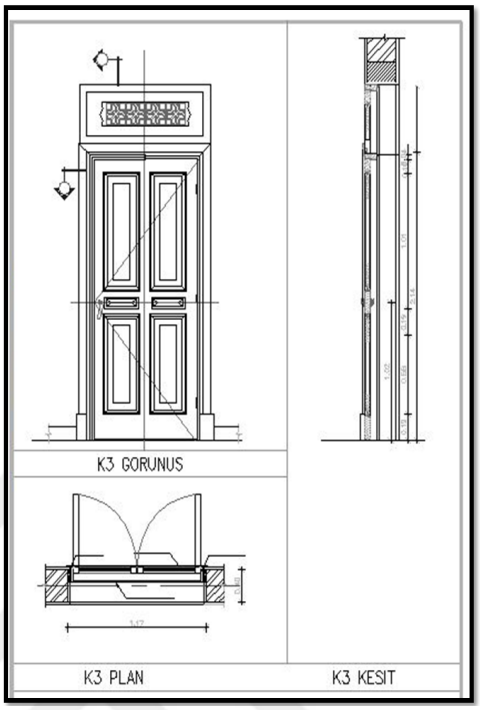

Şekil 4.14. Kurabi Konutu Katın Balkon Detayı **Resim 4.13.** Kurabi Konutu Katın Balkonu

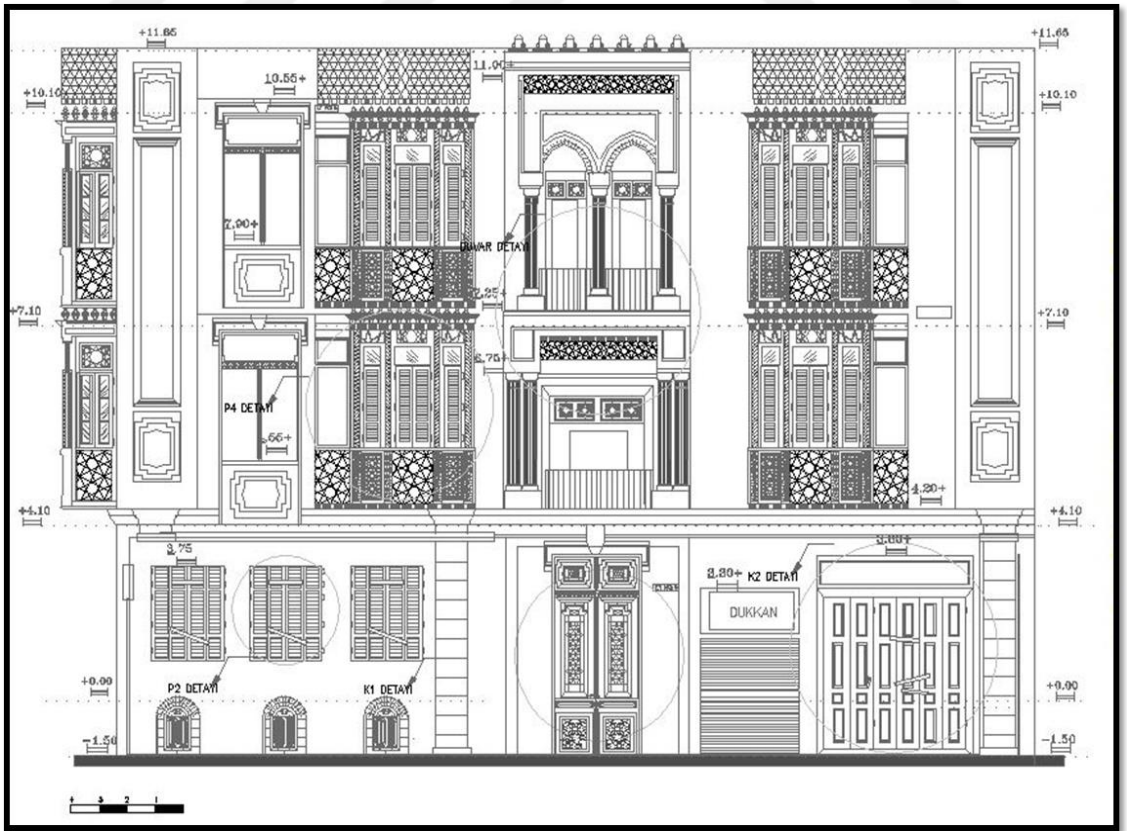
Katların iç kapıları (Resim 4.14, Şekil 4.15), pencereleri, cumbaları orjinal ve süslü ahşaptan yapılmıştır. Katın yüksekliği dört metredir (Şekil 4.16, Resim 4.15).

Resim 4.14. Kurabi Konutu Daire Giriş Kapısı

Şekil 4.15. Kurabi Konutu Dairenin Giriş Kapı Detayı

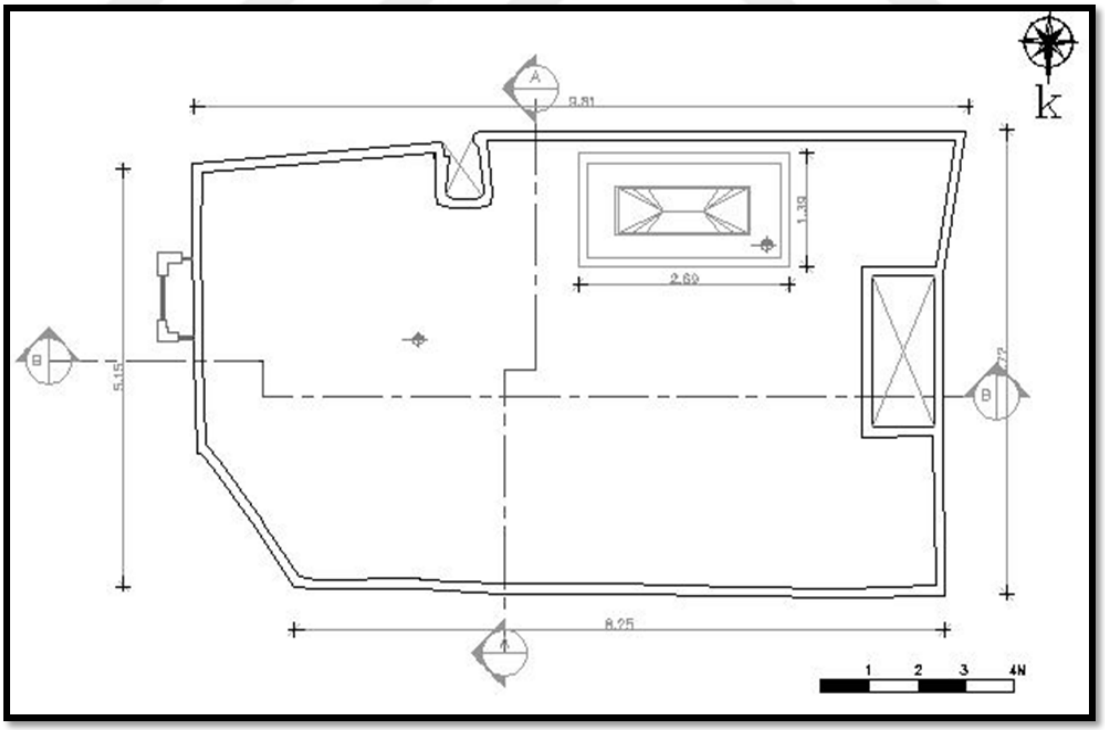

Şekil 4.16. Kurabi Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

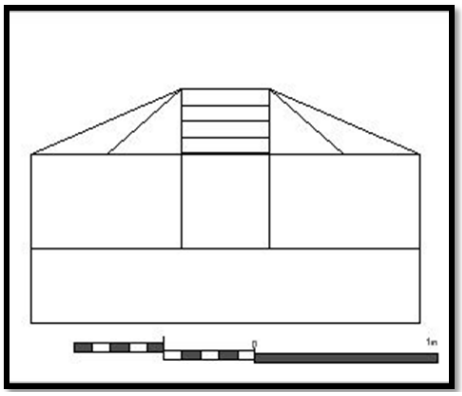

Resim 4.15. Kurabi Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

Merdivene havalandırma ve aydınlatma sağlamak için merdivenin üstünde aydınlatıcı camlı pencere yapılmıştır (Şekil 4.17, 18, Resim 4.16). Konutun çatısı düz dam şeklinde yapılmıştır.

Şekil 4.17. Kurabi Konutu Merdiven Aydınlatıcısı

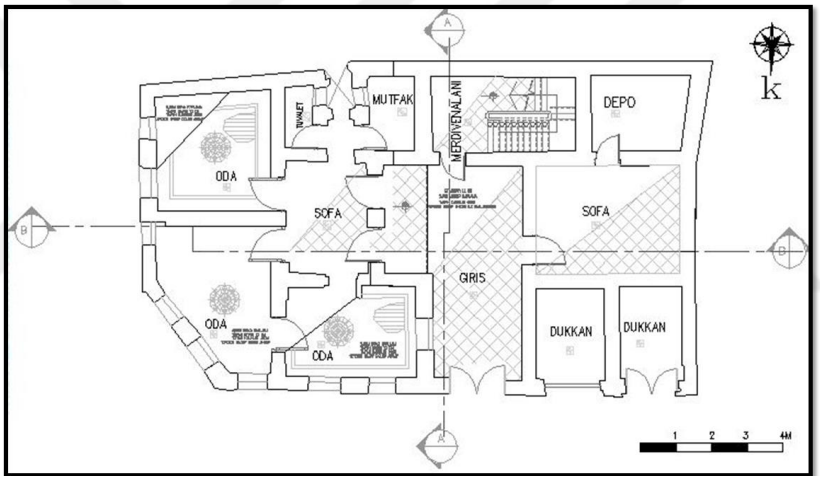

Şekil 4.18. Kurabi Konutu Merdiven Aydınlatıcı Detayı

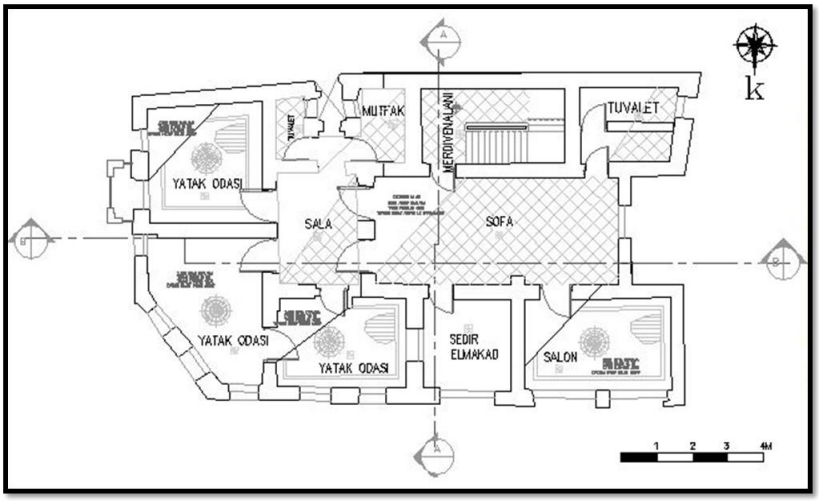

Resim 4.16. Merdiven Aydınlatıcısı

Odaların tavanı düz tavan şeklinde tasarlanmış olup ahşap çıta üzerine alçı sıva yapılarak inşa edilmiştir. Tavan alçı motifli göbekle bezenmiştir (Şekil 4.19, 20, Resim 4.17). Konutun döşemeleri fayanstır (Resim 4.18).

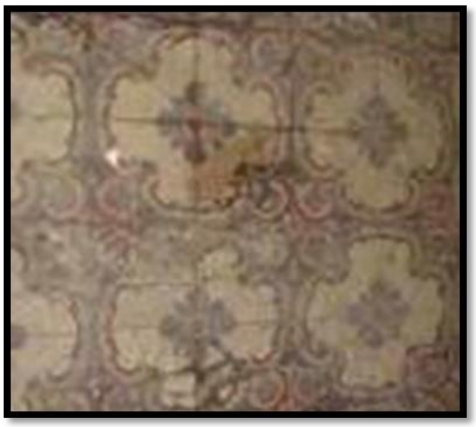

Şekil 4.19. Kurabi Konutu Zemin Katı Döşeme-Tavan Planı

Şekil 4.20. Kurabi Konutu Kat Döşeme-Tavan Planı

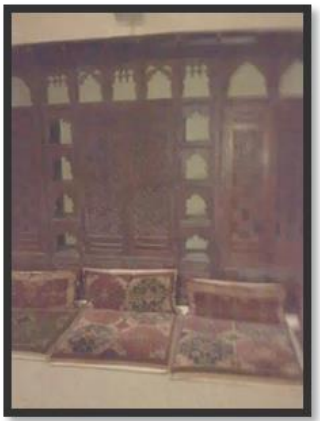
Resim 4.17. Kurabi Konutu Oda Tavanı

Resim 4.18. Kurabi Konutu Fayans Döşemesi

Salonun güneyindeki duvarda oyma tekniğiyle yapılan ahşap gömme dolap mevcuttur (Resim 4.19). Dolap kenarları çok ince ve orjinal süsleme ile bezenmiştir. Diğer odaların tavanları, zeminleri, dolapları ve pencereleri aynı sistemle yapılmıştır.

Konutun mutfağı; sofanın güneyinde düzensiz dikdörtgen planlı mutfak yer almaktadır. Mutfağın bir tek penceresi var olup, pencere mutfağın doğu cephesindedir. Mutfağın dolapları gömme değil sonradan takılmış olup, tavan ahşapla kapatılmıştır. Konutun helâsı; sofanın güney cephesinde var olup, döşemesi çimento ile sıvanmıştır. Bu zamanlarda hamam kültürü çok yaygın olduğu için Konutta banyo yapılmamıştır.

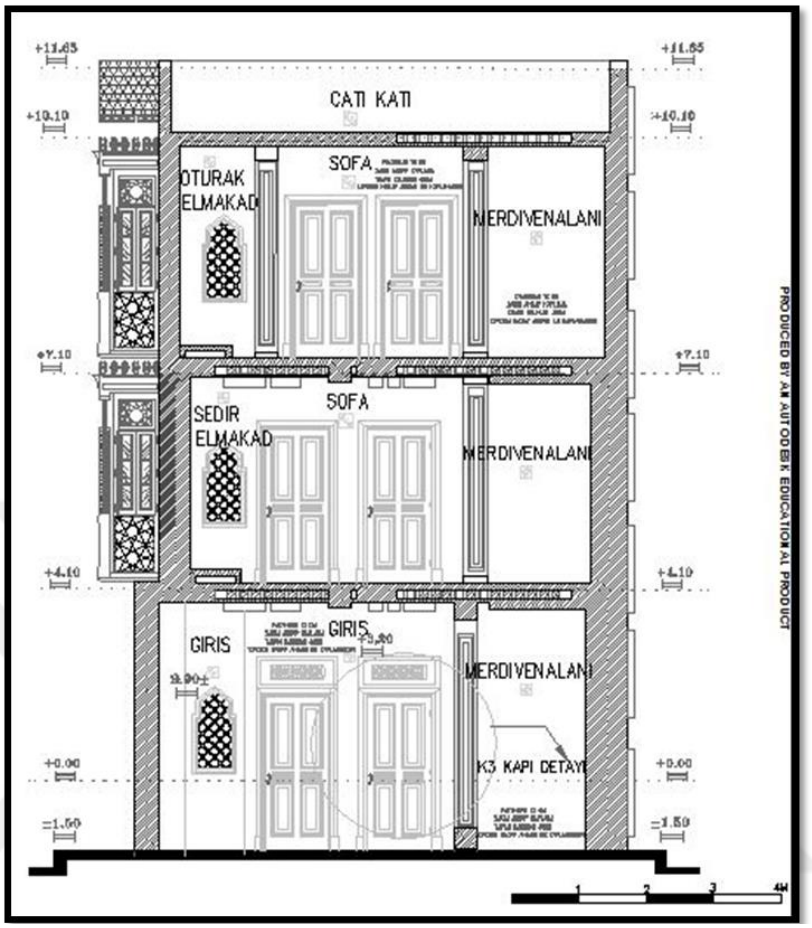

Resim 4.19. Kurabi Konutu Gömme Dolabı

4.1.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Konutun üç katı, düzenli şekilde işlenmiş taşıyıcı duvar sistemiyle yapılmış olup, zemin katın taş duvar kalınlığı 60cm, birinci katın taş duvar kalınlığı ise 50cm ve ikinci katın taş duvar kalınlığı 30cm'dir (Şekil 4.21). Odaların içindeki taş duvarlar

üzerine atılan ahşap hatıllar balkon ve odanın zeminini birbirine bağlayarak taş duvar üzerine oturtulmuştur.

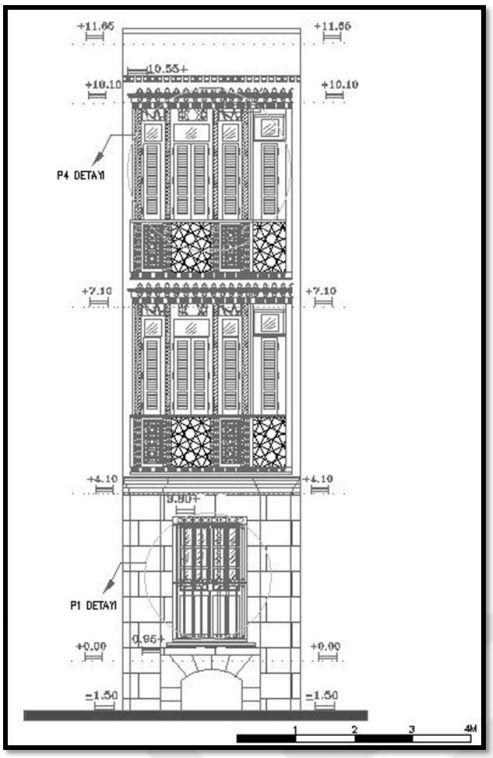

Şekil 4.21. Kurabi Konutu A-A Kesiti

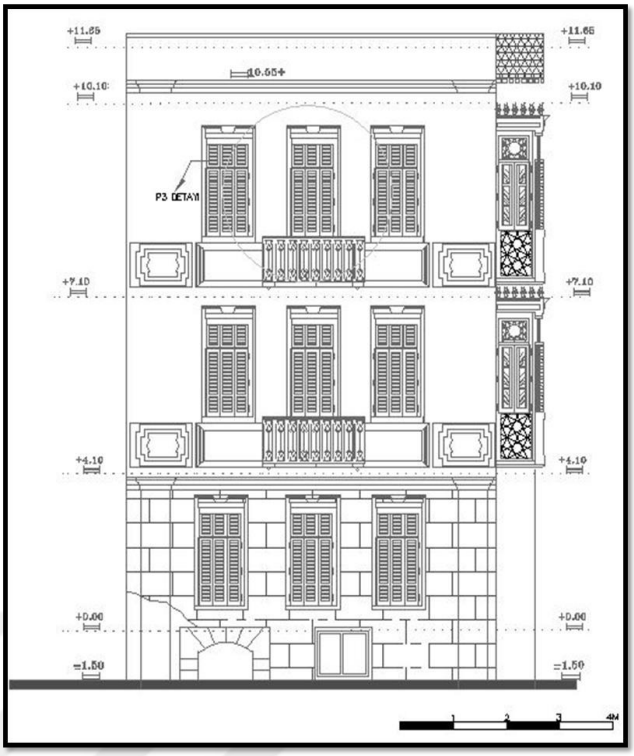
4.1.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Kurabi sokağına bakan kuzey dış cephesi süslü oyma tekniğiyle yapılan orjinal ahşaplı cumbalar ve panjurlar bulunmaktadır (Şekil 4.22, 23, Resim 4.20, 21). Cumbalar odaların cephesini tamamen kapsamakta olup, 2. kat net görülmesi zor olduğu için 1. katın işlemeleri ve süsleri daha fazla yapılmıştır.

Konutun sedir alanı odaların arasında bulunması cepheye özel tasarım katmıştır. Ayrıca sedirin balkonunda ahşap yıldız süslemeler yapılmış ve içinde renkli cam bulunur. Kemerlerin iç çerçevesi tırtıklı ve üstünde hat sanatı süslemelerinden uzun bant bulunmakta olup, sedirin üstünde alçıdan yapılan mukarnaslar bulunmaktadır (Resim 4.10 Şekil 4.12). Konutun iç mekânındaki odaların tavanları güneşi simgeleyen motifli göbeklerle süslenmiş ve ahşap gömme dolapları oyma tekniğiyle yapılmıştır.

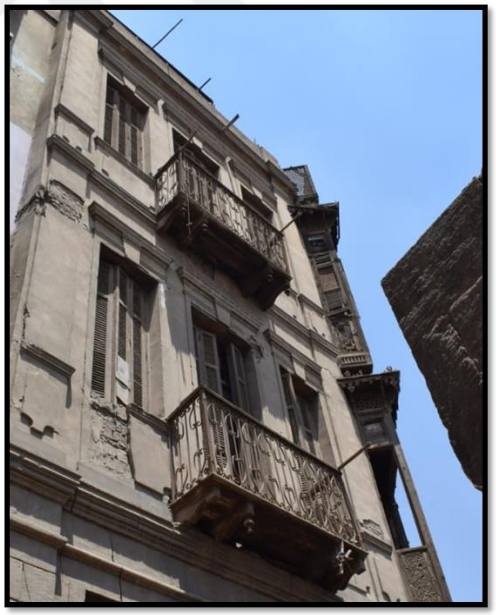

Şekil 4.22. Kurabi Konutu Kuzeydoğu Cephesi ve Cumbaları

Şekil 4.23. Kurabi Konutu Doğu Dış Cephesi

Resim 4.20. Kurabi Konutu Cephesinin Cumbaları

Resim 4.21. Balkonu Taşıyan Volütlü Konsollar

4.1.5. Karşılaştırma

Konutun cephesindeki sedir Endülüs sanatlarına ait olup, birinci ve ikinci katın dış cephesindeki tek ve iki sivri kemerde görebiliriz. Kurabi sokağına bakan tüm dört kanatlı ahşap cumbaları Endülüs sanatlarına özenerek tasarlanmıştır.

4.2. Şakir Konutu

Resim 4.2.1. Şakir Konutu Al Hilmiye Sokağı

4.2.1. Yapının Genel Tanıtımı

Yapının Adı: Şakir Konutu

Yapan: Belli değil

Yaptıran: Muhammed Şakir Bey

Yapım Tarihi: 20.yüzyılın başı

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Al Hilmiye Sokağı, Muhammed Şakir çıkmazında, no:7 de bulunmaktadır. Evin ana kuzey dış cephesi Al Hilmiye sokağına bakmaktadır (Resim 4.2.1). Konutun batı cephesi

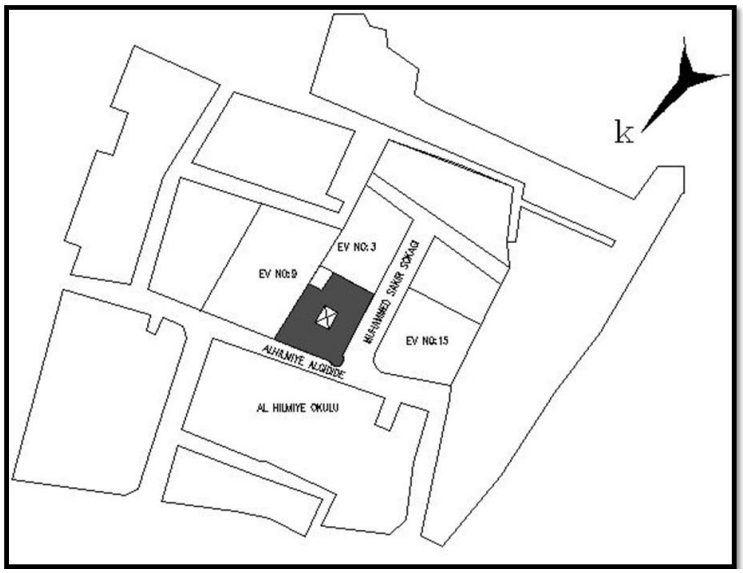
Muhammed Şakir çıkmazına bakmakta olup, diğer yönlerden komşu ile bitişik şekilde çevrelenmiştir. Ancak Şakir Konutu'na bitişik olan evlerin mimari tarzı yönünden uyumsuzluk göstermektedir (Resim 4.2.2).

Resim 4.2.2. Şakir Konutunun Komşu Evleri ve Mimari Tarzı Uyumsuzluğu

Yapının avlusu yoktur ve bitişik nizamda yola paralel olarak tasarlanmıştır (Şekil 4.2.1). Konutun tasarımı Avrupa tarzına ait bir tasarım ve süslemeye sahiptir.

Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler Eski Kahire belediyesinden ve bölge sakinlerinden edinilmiştir.

Şekil 4.2.1. Şakir Konutu Vaziyet Planı 1/500

4.2.2. Mimari Özellikleri

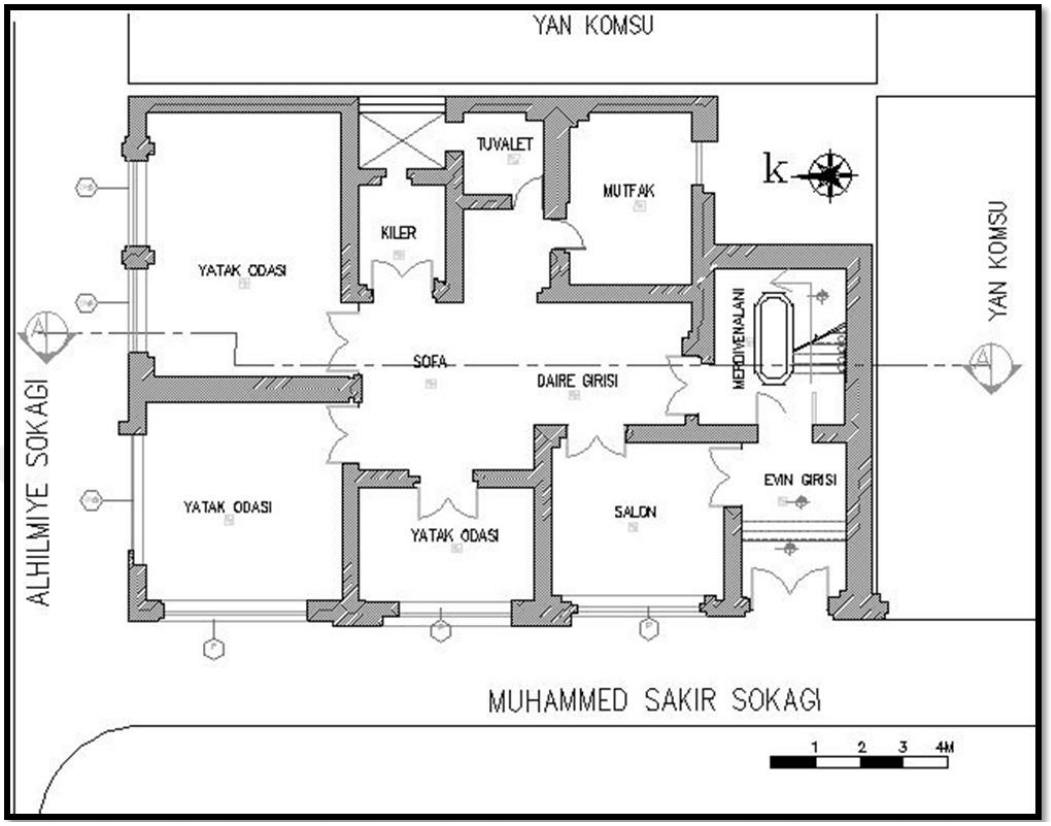
Şakir Konutu, karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı *'Sala'* plan tipine sahiptir. Yapı iki kat, bodrum ve çatı katıdan oluşmaktadır. Konutun her katında bir adet daire bulunmaktadır. Önceden bu Konutun zemin katı misafir için ve birinci katı ev sakinleri için kullanılıyordu ama şimdi zemin kat ve birinci kat farklı ev sakinlerini barındırıyor. Konutun çatı katı sonradan hafif ahşaptan bağdadi tekniğiyle yapılmıştır. Bu hafif ahşap sistemi önceden Mısır'da yaygın olarak kullanılmış çünkü hafif ahşaplı katlar fazla ağır olmuyordu. Sonuç olarak yapının depremlerde daha dayanıklı olduğu tespit edilmiştir (Resim 4.2.3).

Resim 4.2.3. Şakir Konutu Çatı Katı

Yapı, zemin katta orta sofanın etrafında üç yatak odası, bir salon, kiler, hela ve mutfaktan oluşmaktadır. Merdiven alanı ile dairenin giriş kapısına ulaşılır ve Konutun girişi sofaya açılır (Şekil 4.2.2). Yapıya batı yönünde yer alan ve bursa kemeri ile süslenen çift kanatlı orjinal ahşap kapıdan girilir (Resim 4.2.4, Şekil 4.2.3). Yapının giriş bölümündeki merdiven alanı dikdörtgen ve 2m*1.5m'dir. Daireye 18cm yüksekliği olan 3 rıhtlı kesme taştan yapılan merdiven ile girilir (Resim 4.2.5). Zemin katın güneyinde dairenin iki girişi mevcut olup, girişin biri direk salona diğeri sofaya açılır.

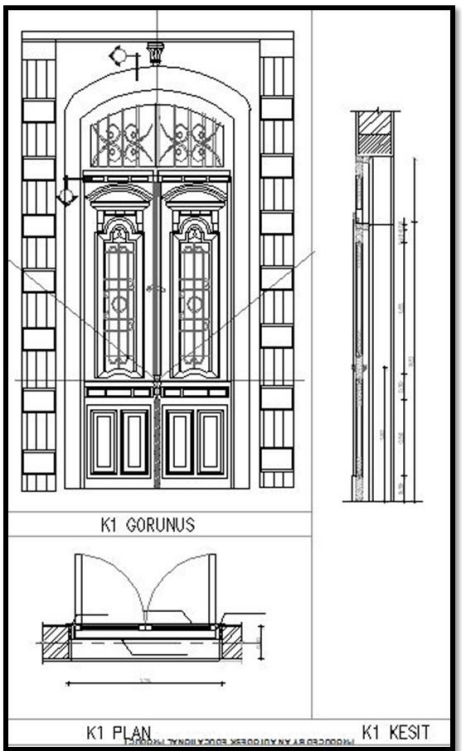
İki kapı olmasının nedeni gelen misafirlerin Konutun içini ve hane halkını görmemeleri için salon kapısı yapılmıştır.

Şekil 4.2.2. Şakir Konutu Zemin Kat Planı

Resim 4.2.4. Şakir Konutu Giriş Kapısı

Şekil 4.2.3. Şakir Konutu Giriş Kapı Detayı

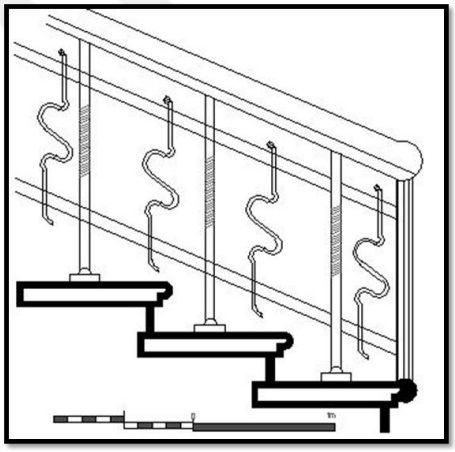

Resim 4.2.5. Şakir Konutu Giriş Alanındaki Merdiven

Üst kata çıkmayı sağlayan demir işlemeli bir merdiven vardır. Merdiven tek kollu, yirmi altı rıht ve yirmi beş basamak ile üst kata ulaşır. Merdiven demir işlemeli ’Ferforje’ ve orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.2.6, Şekil 4.2.4).

Resim 4.2.6. Şakir Konutu Merdiveni

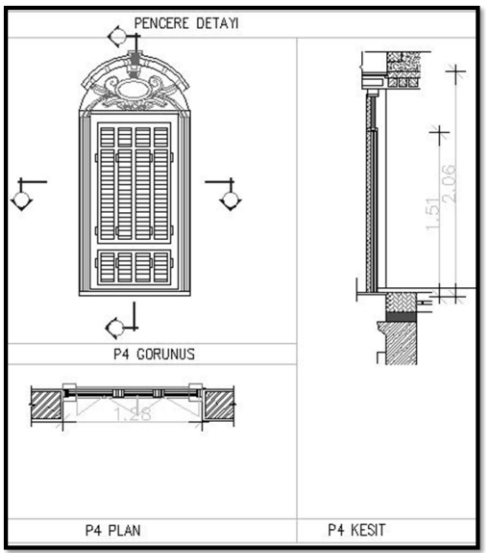

Şekil 4.2.4. Şakir Konutu Merdiven Detayı

Konutun zemin katının kuzeyinde ve batısında yer alan yol cephelerinde altı adet süslü pencere bulunmaktadır. Pencereler orjinal ahşaptan, aynalık şeklindeki süslemeler, başak motifleri ve ince bantlar şeklinde alçıdan yapılan başak motifli bezemeler görülmektedir. Pencere yüksekliği yaklaşık 2m ve yapının ana girişinin aynı hizasında bulunmaktadır. Kattaki en dikkate değer bezemeler pencereleridir (Resim 4.2.7, 8, Şekil 4.2.5). Pencerelerin uzun olması ve detaylarında Avrupa sivil mimari etkisinde olduğu görülmektedir. Katın kapıları, pencereleri ve tavanı sonradan tadilat edilmiştir.

Resim 4.2.7. Şakir Konutu Zemin Katının Batı Cephe Penceresi

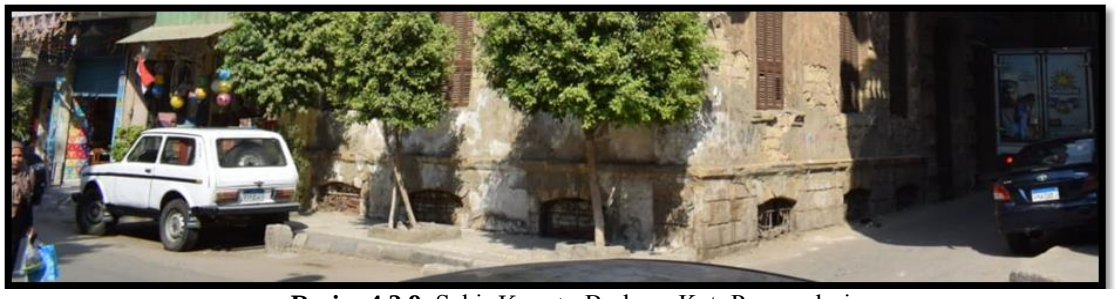

Şekil 4.2.5. Şakir Konutu Pencere Detayı

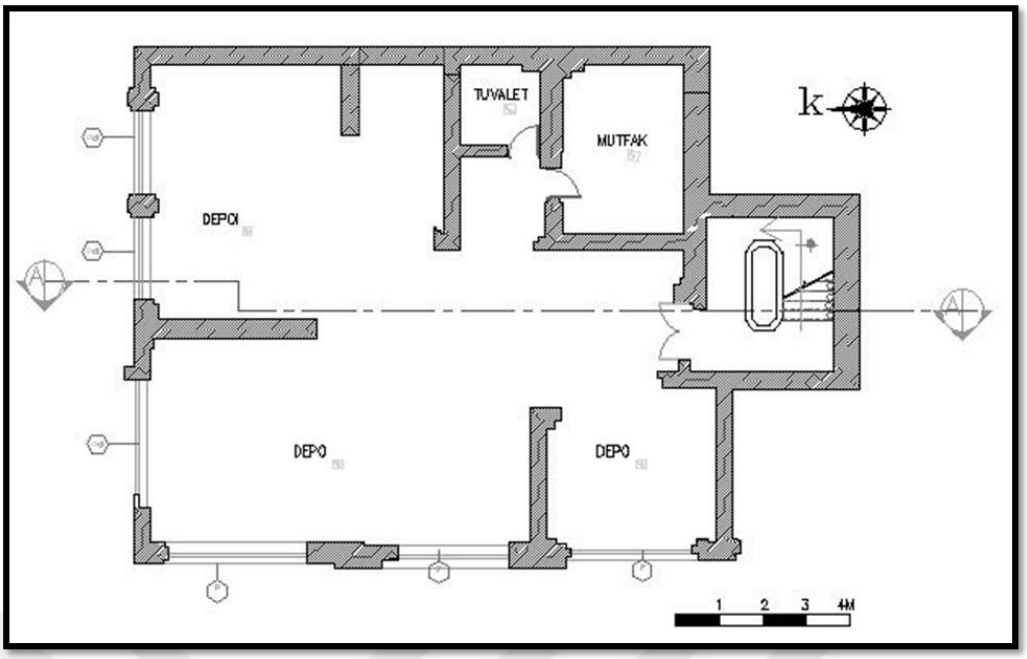

Resim 4.2.8. Şakir Konutu Zemin Katının Kuzey Cephe Penceresi

Konutun merdivenlerinden bodruma inilir. Kuzey ve batı cephesinde bodrumun altı adet küçük penceresi mevcut olup, bodrum şuan kullanılmamaktadır (Resim 4.2.9). Bodrum katında üç adet depo, mutfak ve tuvalet bulunmaktadır. Bodrum katı düzensiz dörtgen şeklinde tasarlanmış olup, eskiden hem depo hem hizmetçiler tarafından kullanılıyordu (Şekil 4.2.6). Bodrum katın batı cephesinde demir işlemeli süslü pencereler bulunur ama kuzey cephesinde pencereler tuğla ile kapatılmıştır (Resim 4.2.9).

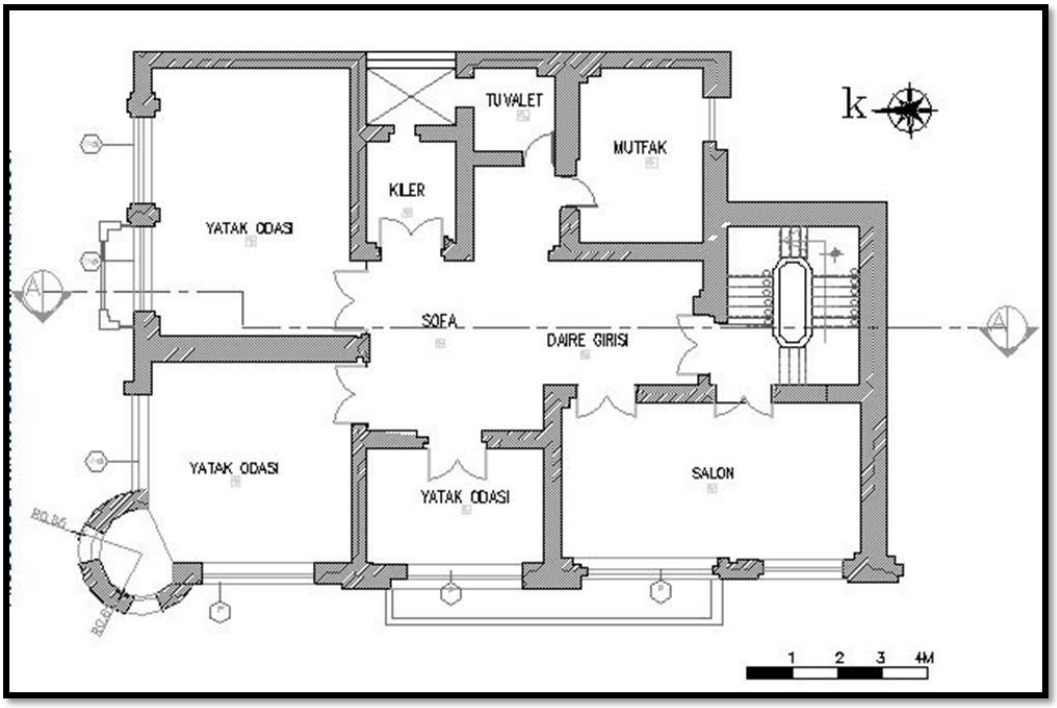

Resim 4.2.9. Şakir Konutu Bodrum Katı Pencereleri

Şekil 4.2.6. Şakir Konutu Bodrum Kat Planı

Demir işlemeli merdiven vasıtasıyla üst kata çıkarak birinci katın daire girişine ulaşılır. Zemin katta bulunan karnıyarık sofa aynı şekilde birinci katta bulunur. Katın düzensiz dikdörtgen sofası Konutun ortasında bulunur ve üç adet yatak odasına, mutfak, tuvalet ve kilere açılır. Bu kat önceden Konut sakinlerine özel yapılmış ama şimdi müstakil daire olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.2.7).

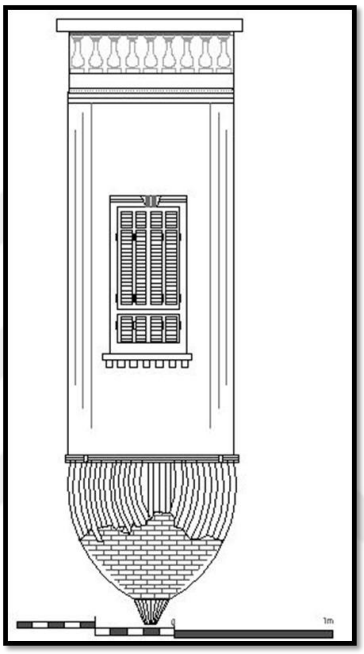

Şekil 4.2.7. Şakir Konutu 1. Kat Planı

Konutun ana yatak odasının kuzeybatısında silindirik sedir *'Almakad'* var olup ve iki yöne ahşap pencereler ile açılmaktadır. Silindirik sedir; mimari yapısıyla, başak motifleriyle, ince bantlar şeklinde başak motifli bezemeleriyle, vazo korkuluklarıyla ve sıvayla kapatılmış olan alt kafesleriyle cepheye özel tasarım eklemiş olup cepheye çok güzel bir görünüm katmıştır (Resim 4.2.10, Şekil 4.2.8). Katın pencereleri ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir. Birinci katta yapılan çok sayıdaki motifler ve pencereler yapıya zenginlik ve güzellik katmıştır (Resim 4.2.11, Şekil 4.2.9).

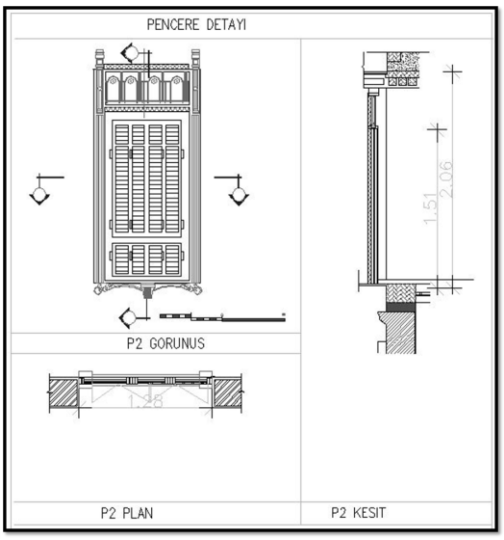
Resim 4.2.10. Şakir Konutu Silindirik Sediri

Şekil 4.2.8. Silindirik Sedir Detayı

Resim 4.2.11. Şakir Konutu 1. Katın Batı Cephe Penceresi

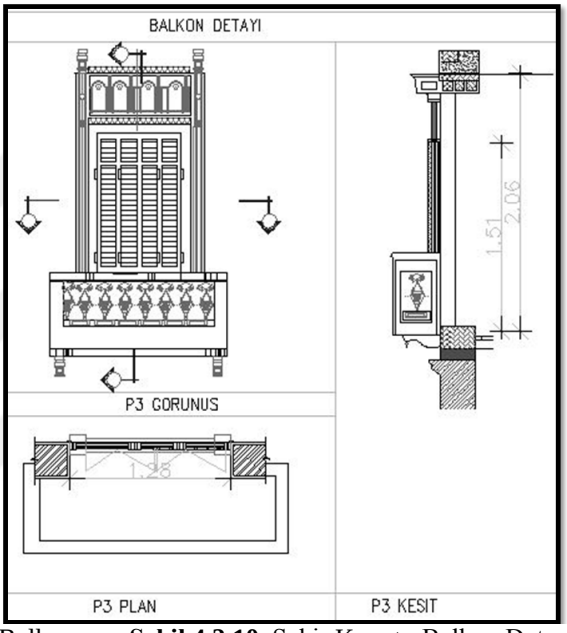

Şekil 4.2.9. Şakir Konutu Pencere Detayı

Ana kuzey cephenin birinci katın süslü balkonu kesme taştan ve panjuru ahşaptan yapılmış olup, farklı motiflerle bezenmiştir. Balkonun vasıtasıyla kuzey cephesindeki yatak odasına girilir. Balkonun penceresi ince bantlar şeklinde başak motifli bezemeleriyle, pencerelerin çerçeveleriyle ve balkonu taşıyan volütlü konsollar cephede dikkat çekmektedir (Resim 4.2.12, Şekil 4.2.10). Birinci katın batı cephesinde ise sadece tuğladan yapılmış olan sade balkon bulunmaktadır. Balkon batıdaki salon odasına ve yatak odasına açılmaktadır. Bu balkondaki bulunan pencere yapının ana cephesindeki balkonun penceresine benzemektedir (Resim 4.2.13, Şekil 4.2.11).

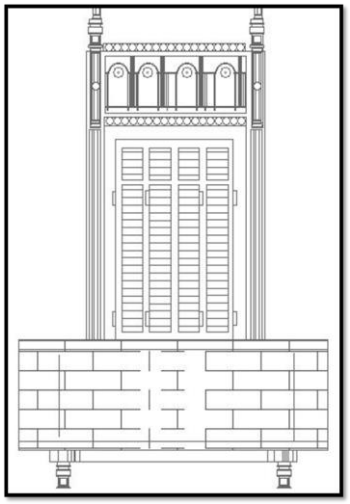
Resim 4.2.12. Şakir Konutu Ana Kuzey Cephenin Balkonu

Şekil 4.2.10. Şakir Konutu Balkon Detayı

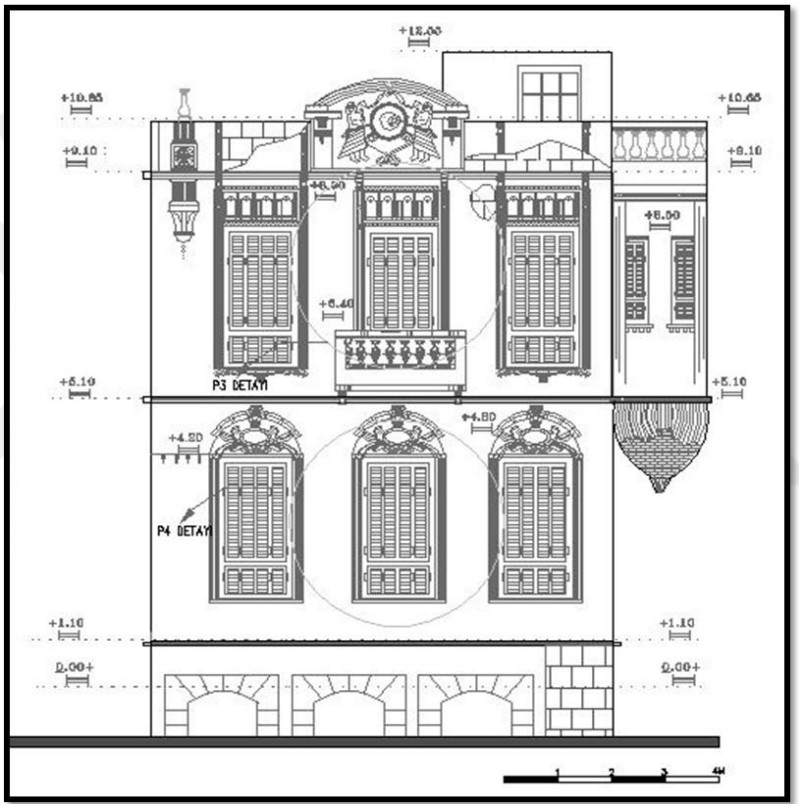

Resim 4.2.13. Şakir Konutu Batı Cephenin Balkonu

Şekil 4.2.11. Şakir Konutu Balkon Detayı

Şakir Konutu'nun ana kuzey cephesi kesme taştan yapılmış olup, üstü serpme sıva ile sıvanmıştır. Cephede çok sayıdaki çıkmaları ve süslü pencereleri yapının kuzey ve batı cephesinde bulunur (Şekil 4.2.12, Resim 4.2.14). Ana kuzey cephesinin duvarında muhtelif motifler var olup, cephenin tepesinde alçı ile yapılan iki heykel ve arasında Osmanlıların bayrak sembolü bulunmaktadır (Resim 4.2.15, Şekil 4.2.13). Katların iç kapıları (Resim 4.2.16, Şekil 4.2.14) ve pencereleri (Resim 4.2.7, Şekil 4.2.5), (Resim 4.2.11, Şekil 4.2.9) orjinal ahşaptan yapılmış olup, katın yüksekliği dört metredir (Şekil 4.2.12).

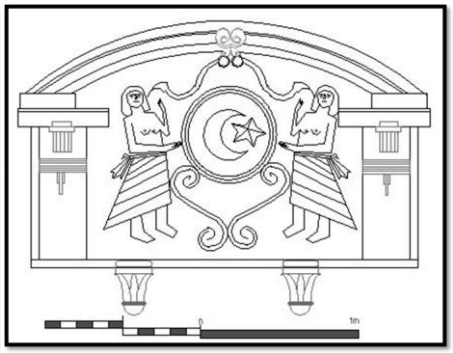

Şekil 4.2.12. Şakir Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

Resim 4.2.14. Şakir Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

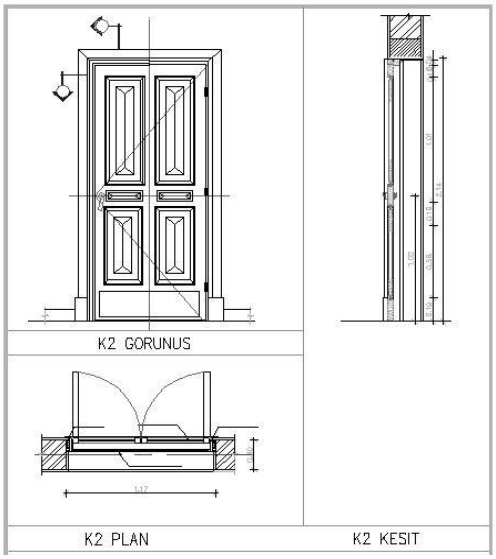
Resim 4.2.15. Şakir Konutu Ana Cephenin Motifleri

Şekil 4.2.13. Şakir Konutu Motiflerin Detayı

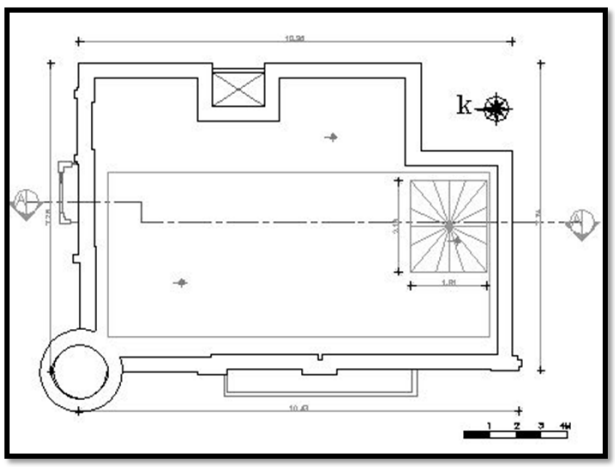

Resim 4.2.16. Şakir Konutu Daire ve Merdiven Alanı Giriş Kapısı

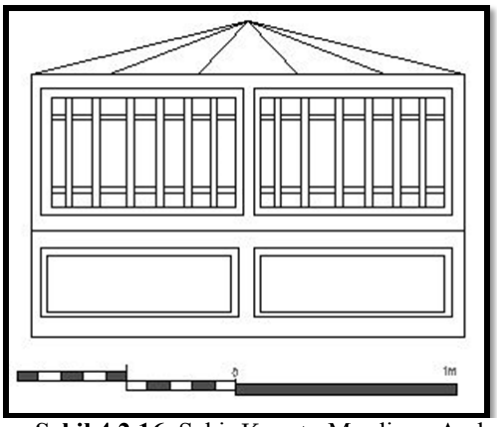

Şekil 4.2.14. Şakir Evi Kapı Detayı

Merdivenin alanı dikdörtgen şeklindedir. Merdivene havalandırma ve aydınlatma sağlamak için merdivenin üstünde aydınlatıcı cam ve ahşap pencere bulunur (Şekil 4.2.15, 16, Resim 4.2.17, 18). Konutun çatısı düz ve bağdadi tekniğiyle ahşaptan yapılan küçük bir oda olarak kullanılmaktadır (Resim 4.2.3).

Şekil 4.2.15. Şakir Konutu Merdiven Aydınlatıcısı Planı

Şekil 4.2.16. Şakir Konutu Merdiven Aydınlatıcısı Detayı

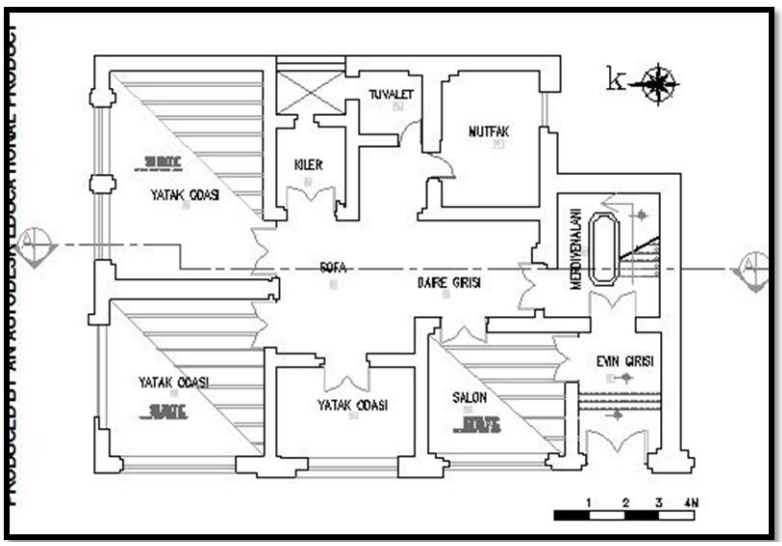

Resim 4.2.17. Merdiven Aydınlatıcısı

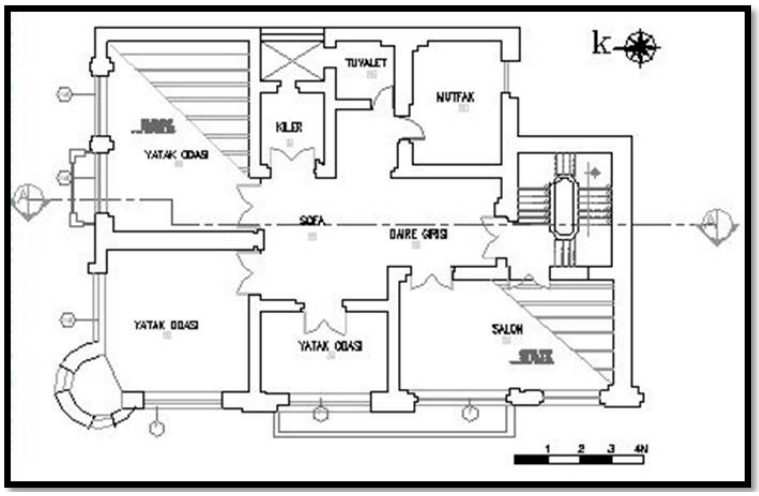

Resim 4.2.18. Şakir Konutu Merdiven Aydınlatıcısı

Odaların tavanı dörtgen şeklinde tasarlanmış olup, ahşap çıta üzerine alçı sıva ile kaplanmıştır. Tavan; düz tavan ve motifleri yoktur (Şekil 4.2.17, 18, Resim 4.2.19). Konutun döşemeleri desensiz fayanstan yapılmıştır (Resim 4.2.20).

Şekil 4.2.17. Şakir Konutu Zemin Katı Döşeme-Tavan Planı

Şekil 4.2.18. Şakir Konutu Kat Döşeme-Tavan Planı

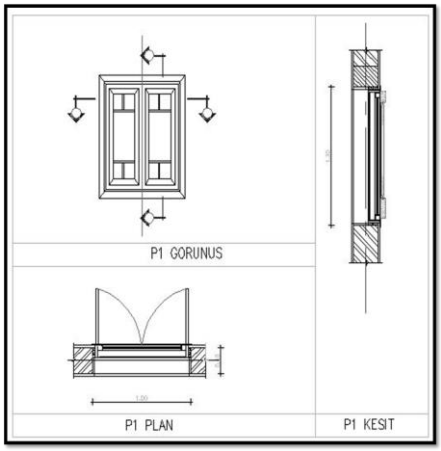

Resim 4.2.19. Şakir Konutun Tavanı

Resim 4.2.20. Şakir Konutu Fayans Döşemesi

Konutun mutfağı; sofanın doğusunda dikdörtgen planlı mutfak yer almaktadır. Mutfağın bir tek penceresi var olup, pencere güney cephede bulunur (Şekil 4.2.19, Resim 4.2.21). Mutfağın dolapları gömme değil sonradan takılmış ve tavan ahşap çıta üzerine serpme sıva ile kaplanmıştır. Konutun helâsı; sofanın doğu cephesinde mevcut olup, ve döşemesi çimento ile sıvanmıştır.

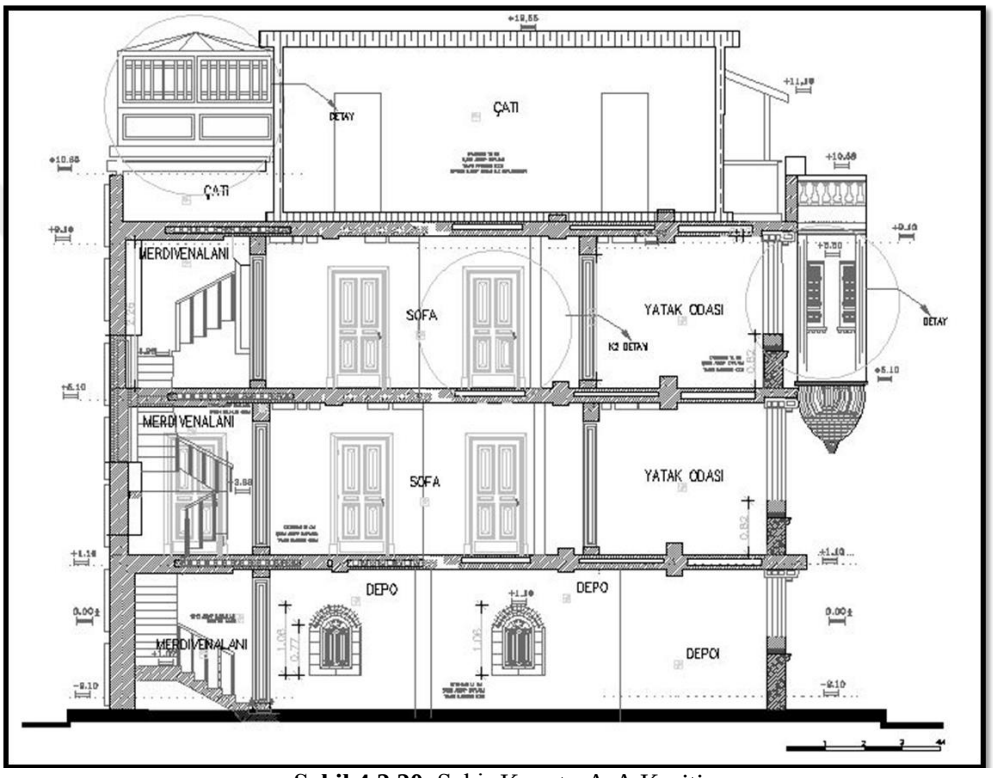

Şekil 4.2.19. Şakir Konutu Mutfağının Pencere Detayı

Resim 4.2.21. Şakir Konutu Mutfağının Penceresi

4.2.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Konutun üç katı, taşıyıcı duvar sistemiyle yapılmış olup, zemin katın taş duvar kalınlığı 60cm ve birinci katın taş duvar kalınlığı 50cm'dir. Çatı katı ise yapının depreme karşı dayanıklı olması için hafif ahşaptan bağdadi tekniğiyle yapılmıştır (Şekil 4.2.20). Tavan, ahşap üzerine çıtalar yerleştirilip sonra tavan üzerine kum ve fayanslar döşenmiştir (Resim 4.2.19, 20). Cephe serpme sıva ile sıvanmıştır.

Şekil 4.2.20. Şakir Konutu A-A Kesiti

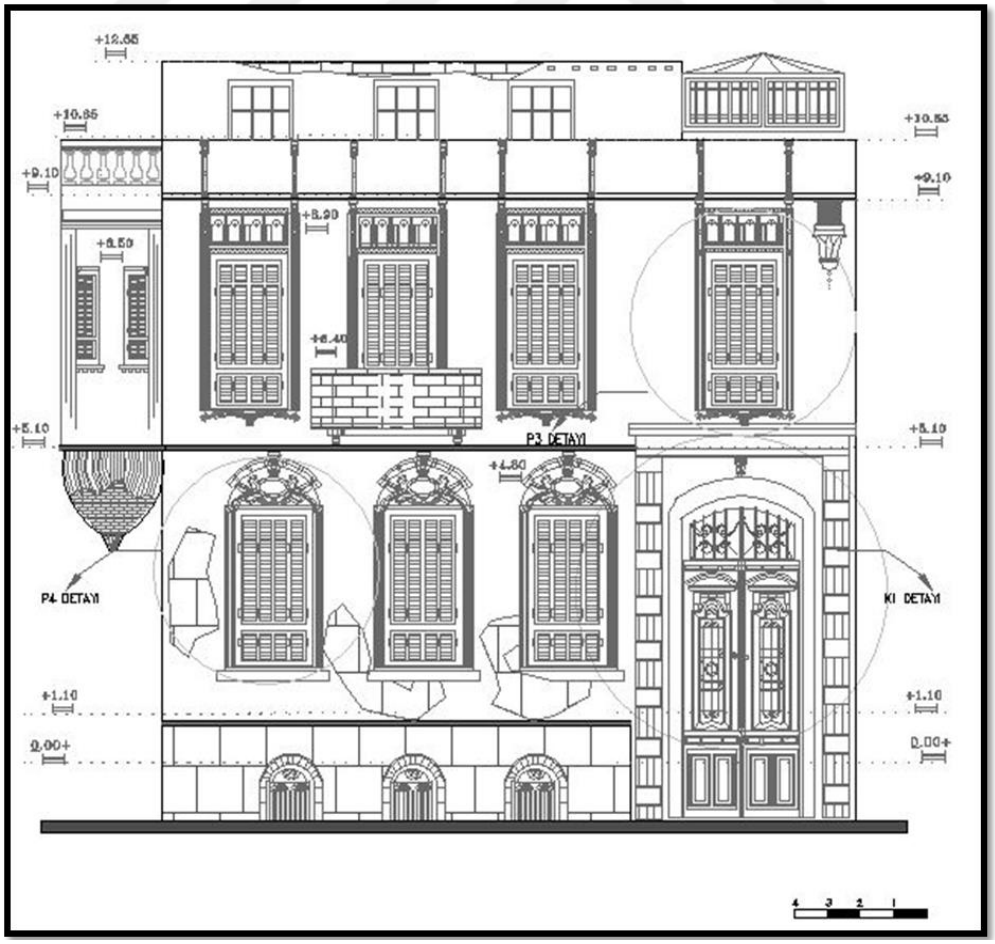
4.2.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Al Hilmiye sokağına bakan kuzey dış cephesi süslü olup, çıkmaları kesme taştan yapılmıştır. Yapının içinde herhangi bir süsleme olmayıp, süslemelerin ağırlıkla dış cephede görülmektedir (Resim 4.2.22, Şekil 4.2.21). Konutun giriş kapısındaki bulunan demir işlemeler, kesme taştan yapılan bursa kemeri ve süslemeler dikkat çekmiştir. Konutun orjinal ahşaplı pencereleri, aynalıklar şeklindeki süslemeleri, başak motifleri ve ince bantlar şeklinde alçıdan yapılan başak motifli bezemeleri dikkat çekmiştir (Resim 4.2.7, Şekil 4.2.5). Silindirik sedir mimari yapısıyla, ince bantlar şeklinde başak motifli bezemeleriyle, vazo korkuluklarıyla ve sıvayla kapatılmış olan alt kafesleriyle

cepheye özel tasarım eklemektedir (Resim 4.2.10, Şekil 4.2.8). Ana kuzey cephenin duvarında muhtelif motifler bulunur ve tepesinde alçı ile yapılan heykeller bulunmaktadır (Resim 4.2.15, Şekil 4.2.13).

Resim 4.2.22. Şakir Konutu Batı Cephesi

Şekil 4.2.21. Şakir Konutu Batı Cephesi

4.2.5. Karşılaştırma

Pencerelerin uzun ve işlemeli olması adet olarak ta çok sayıda olması Avrupa sivil mimarisi etkisinde olduğu görülmektedir. Dairelerdeki misafir odasının iki kapılı olmasının nedeni haremlik selamlık geleneği uygulandığını ve İslam'ı tarza ait olduğunu göstermektedir.

4.3. Baramuni Konutu

Resim 4.3.1. Baramuni Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

4.3.1. Yapının Genel Tanıtımı

Yapının Adı: Baramuni Konutu
Yapan: Belli değil
Yaptıran: İbrahim El Baramuni Bey
Yapım Tarihi: 20.yüzyılın başı

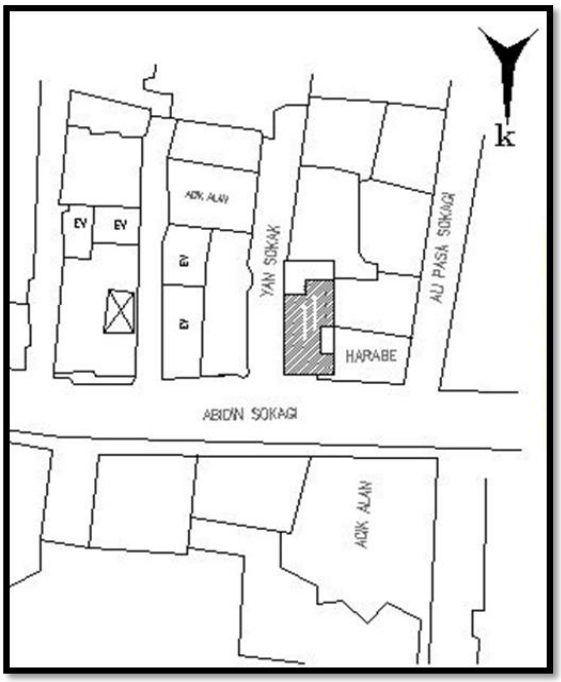
Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Abidin Sokağı, no: 17 de bulunmaktadır. Konutun ana kuzey dış cephesi Abidin sokağına bakmaktadır (Resim 4.3.1). Yapı, parselin doğusunda sokağa paralel ve bitişik bir şekilde yapılmıştır. Yapının batısında bir harabe bulunmaktadır. Yapının güneyindeki alan arka bahçe olarak kullanılmakta olup, ancak Şakir Konut'u gibi Baramuni Konutu'da bitişik olan evlerin mimari tarzı uyumsuzluk göstermektedir (Resim 4.3.2).

Resim 4.3.2. Baramuni Konutunun Komşu Evleri ve Mimari Tarz Uyumsuzluğu

Yapının güneyinde arka bahçesi bulunur ve bitişik nizamda yola paralel olarak tasarlanmıştır (Şekil 4.3.1). Konutun tasarımı ve bezemesi Avrupa mimari etkisi altında kalmıştır.

Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler konut sakinlerinden edinilmiştir.

Şekil 4.3.1. Baramuni Konutu Vaziyet Planı 1/500

4.3.2. Mimari Özellikleri

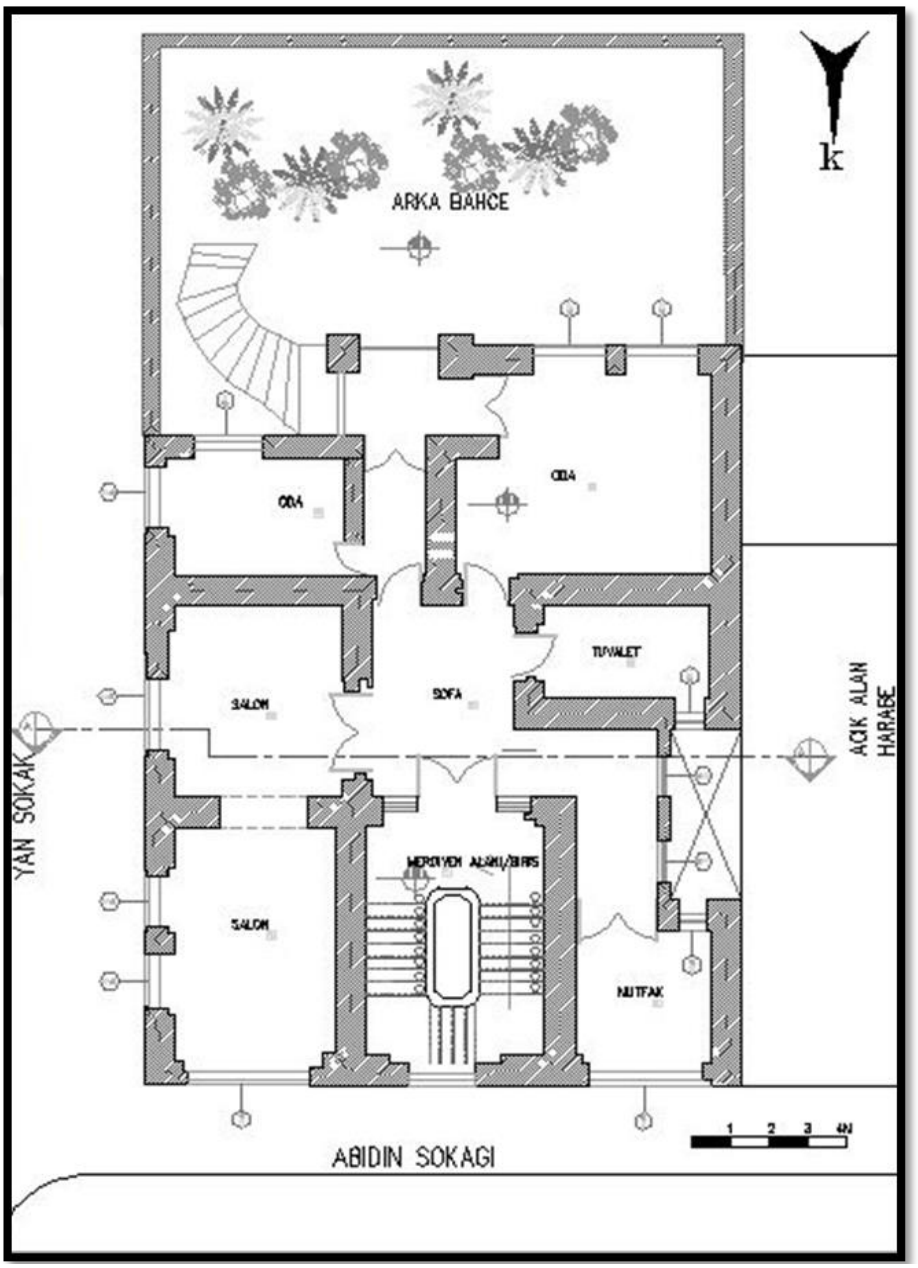
Baramuni Konut'u, karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı *'Sala'* plan tipine uymaktadır. Yapı iki kat, bodrum ve çatı katından oluşmaktadır. Konutun her katında bir adet daire bulunmaktadır. Baramuni Konut'u kiracılar tarafından kullanılmaktadır. Konutun çatı katı sonradan 25cm kalınlığındaki tuğla ile yapılmıştır. Bodrum katında iki giriş kapısı var olup, birisi Konutun kuzey girişinde, ikincisi ise güney cephede bulunmaktadır. Konutun arka bahçesi var olup, ona bodrum katın kapısı açılmaktadır. Konutun zemin katının aynı şekilde iki girişi var olup, birisi kuzey cepheden, ikincisi ise güney cepheden konuta girilmektedir (Resim 4.3.3).

Resim 4.3.3. Baramuni Konutunun Bodrum Arka Kapısı ve Zemin Katın Arka Merdiveni

Yapı, zemin katta orta sofa etrafında iki yatak odası, bir salon, hela ve mutfaktan oluşmaktadır. Salon odası konutun kuzeydoğusunda bulunmakta olup, salonun uzun süslü penceresi kuzey cephesinde bulunur ve Abidin sokağına açılır. Doğu cephesinde kuzey cephesinde olduğu gibi aynı şekilde iki uzun ve süslü pencere var olup, yan sokağa açılmaktadır. Zemin katın mutfağı kuzey cephede bulunur ve penceresi Abidin sokağına açılır. Katın helası ise Konutun batısında yatak odasının yanında ve direk sofaya açılır. Sofanın batısında aydınlatıcı ve havalandırıcı iki adet pencere bulunur (Şekil 4.3.2). Zemin katın iki adet girişi mevcut olup, birincisi kuzey cepheden girilir. Bu girişin merdiveni demir işlemeli ve kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.3.4, Şekil 4.3.3). İkinci girişi ise güneyde arka bahçede ve kesme taş merdiven vasıtasıyla zemin

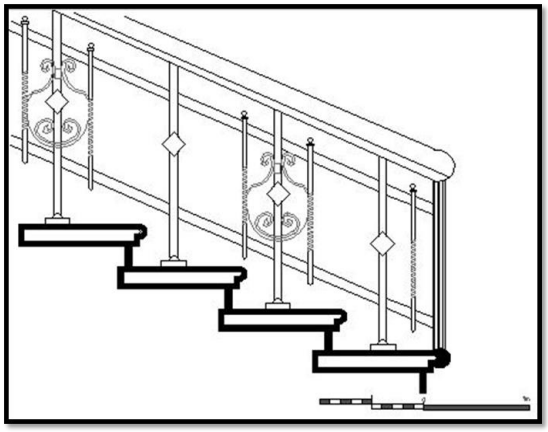
kata çıkılır. İkinci girişle sofanın sonundaki koridora ulaşılır. Muhtemelen geçmiş zamanlarda bu arka giriş (ikinci giriş) kapısı hizmetçi girişi olarak kullanılmıştır (Resim 4.3.3). Yapıya kuzey cephede yer alan süslü çift kanatlı orjinal ahşap kapıdan girilir (Resim 4.3.5, Şekil 4.3.4). Tüm katların daire girişi aynı şekilde tasarlanmış olup, süslü dört kanatlı orjinal ahşaptandır (Resim 4.3.6, Şekil 4.3.5). Yapının kuzey giriş bölümündeki merdiven düzenli dikdörtgen alandır.

Şekil 4.3.2. Baramuni Konutu Zemin Kat Planı

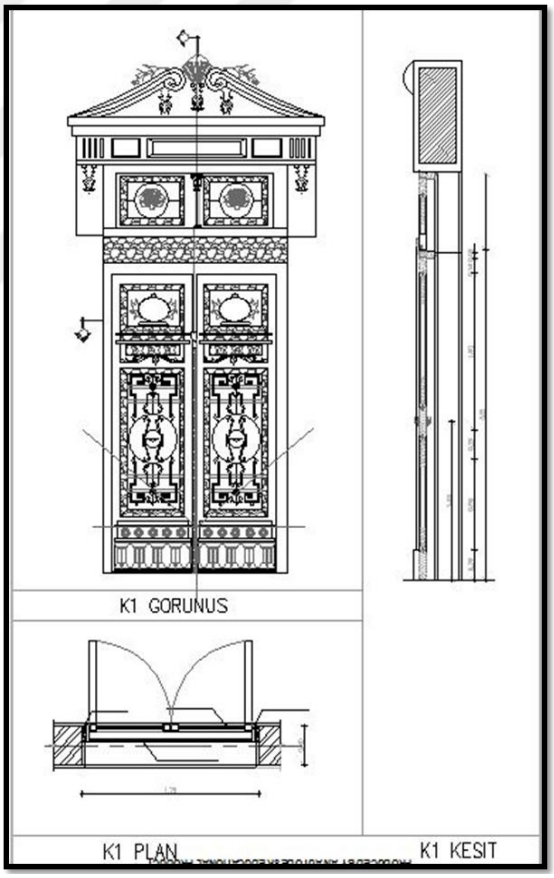
Resim 4.3.4. Baramuni Konutu Merdiveni

Şekil 4.3.3. Baramuni Konutu Merdiven Detayı

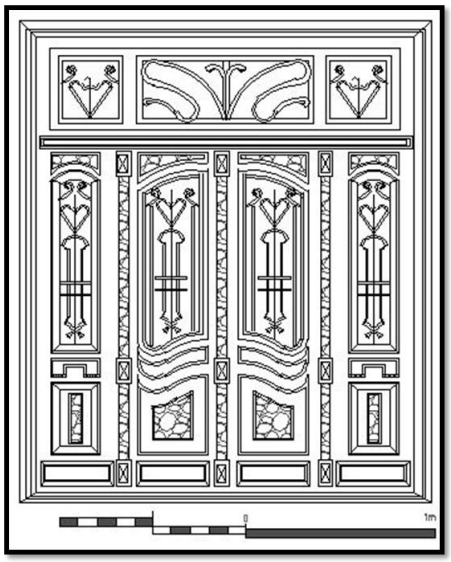

Resim 4.3.5. Baramuni Konutu Giriş Kapısı

Şekil 4.3.4. Baramuni Konutu Giriş Kapı Detayı

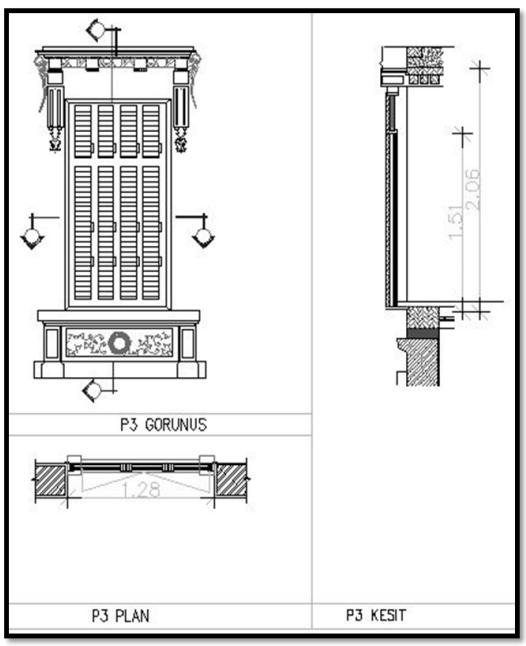

Resim 4.3.6. Baramuni Konutu Daire Giriş Kapısı **Şekil 4.3.5.** Baramuni Konutu Daire Giriş Kapı Detayı

Yapının zemin katının kuzeyinde, güneyinde ve doğusunda yer alan cephelerinde dokuz adet süslü uzun penceresi bulunmaktadır. Pencereler orjinal ahşaptan, pencerenin altındaki süslemeler, başak motifleri ve ince bantlar şeklinde sıvadan yapılan başak motifli bezemeler görülmektedir. Pencere yüksekliği yaklaşık 2m'dir. Kattaki en dikkate değer bezemeler pencereleridir (Resim 4.3.7, Şekil 4.3.6). Pencerelerin uzun olması ve detaylarının da Avrupa sivil mimari etkisinde olduğu görülmektedir. Katın kapıları, pencereleri orjinal ahşaptan ve sonradan tadilat edilmiştir.

Resim 4.3.7. Baramuni Konutu Zemin Katının Güney Cephe Penceresi **Şekil 4.3.6.** Pencere Detayı

Üst kata çıkmayı sağlayan kesme taştan yapılan demir işlemeli merdiven vardır. Merdiven tek kollu, demir işlemeli ‘Ferforje’, orjinal ahşap korkuluklu, yirmi yedi rıht ve her daireye yirmi altı basamak ile ulaşmayı sağlar (Resim 4.3.8, Şekil 4.3.3). Merdivenin alanı dikdörtgen şeklindedir.

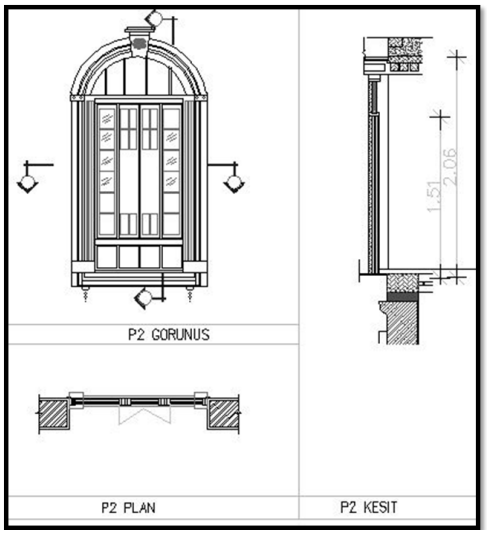

Resim 4.3.8. Baramuni Konutu Merdiveni

Merdiven boşluğunu aydınlatmayı ve havalandırmayı sağlayan merdiven pencereleri yapının kuzey cephesinde bulunmaktadır. Merdiven pencereleri çerçevesi orjinal işlemeli ahşap ve renkli cam ile süslenmiştir. Yapının zemin katı ve birinci kattaki merdiven boşluğundaki pencerelerin çerçeve tasarımı farklı olup, birinci katın aydınlatıcı penceresi yuvarlak kemerlidir (Resim 4.3.9, Şekil 4.3.7) (Resim 4.3.10, Şekil 4.3.8) (Resim 4.3.11, Şekil 4.3.9).

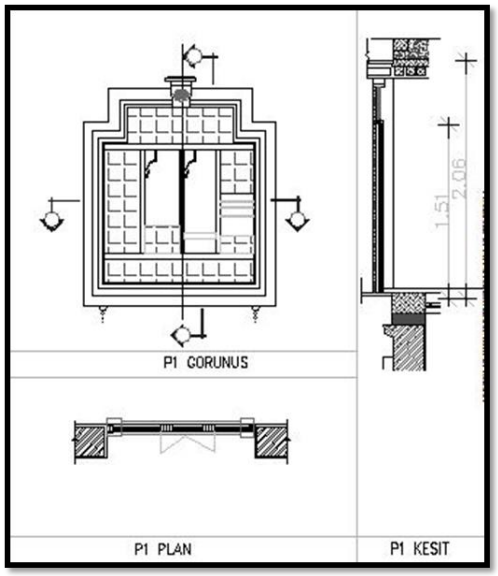

Resim 4.3.9. Baramuni Konutu Zemin Katın Merdiven Penceresi

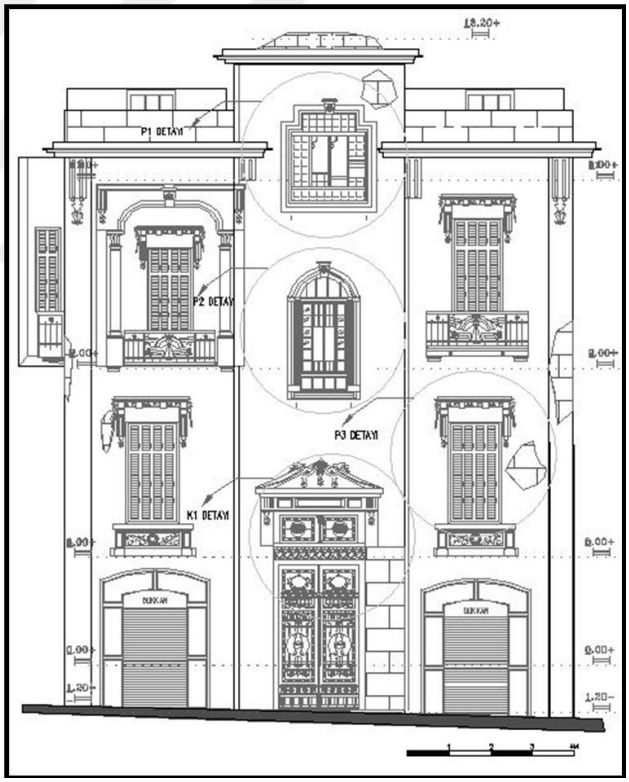

Şekil 4.3.7. Merdiven Pencere Detayı

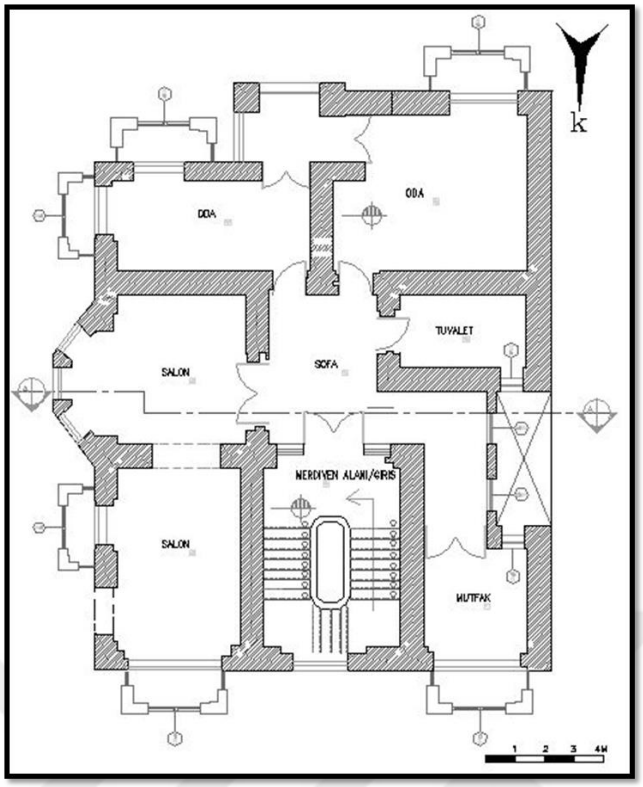

Resim 4.3.10. Baramuni Konutu Birinci Katın Merdiven Penceresi **Şekil 4.3.8.** Merdiven Pencere Detayı

Resim 4.3.11. Ana Kuzey Cephenin Merdiven Pncereleri **Şekil 4.3.9.** Cephedeki Merdiven Pencereleri

Zemin katta bulunan karnıyarık sofa aynı şekilde birinci katta bulunur. Katın dikdörtgen sofası konutun ortasında bulunur ve iki adet yatak odasına, mutfak, tuvalet ve salona açılır. Bu katın arka girişi olmayıp ve direk bahçeye büyük pencere vasıtasıyla açılır (Şekil 4.3.10).

Şekil 4.3.10. Baramuni Konutu 1. Kat Planı

Yapının doğu cephesinde düzenli geometrik şeklinde süslü üç yöne ahşap pencere ile açılan çıkma bulunmaktadır. Çıkma süslü taşıyıcı volütlü konsollar vasıtasıyla taşınmaktadır. Bu cephe mimari yapısıyla ve başak motifleriyle cepheye özel tasarım ekler (Resim 4.3.12). Katın pencereleri ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir. Birinci katta yapılan çok sayıdaki çıkmalar ve pencereler yapıya zenginlik ve güzellik katmıştır (Resim 4.3.13, Şekil 4.3.6).

Resim 4.3.12. Baramuni Konutu Cephesinin Volütlü Konsolları

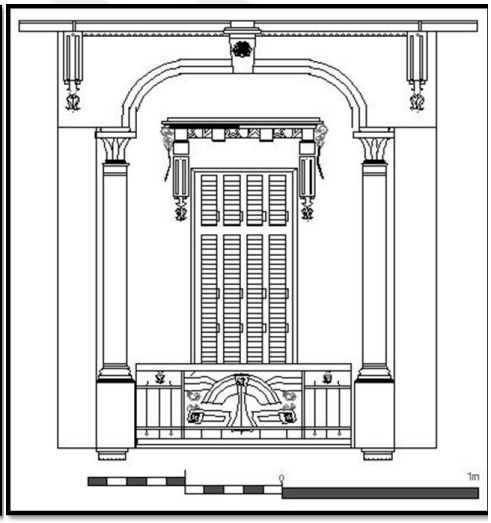

Resim 4.3.13. 1.Katın Penceresi

Birinci katta yedi adet balkon bulunmakta olup, salonun kuzey cephesindeki balkonu demir işlemeli, kesme taşlı ve ahşap penceresi mevcuttur. Salon balkonu hem kuzey hem doğuya süslü bursa kemerleriyle ve sütunlar vasıtasıyla açılmaktadır (Resim 4.3.14, Şekil 4.3.11). Mutfağın kuzey yönünde bir adet balkon bulunur. Doğu cephede ise iki adet balkonu var olup, birisi salonun balkonu, ikincisi ise yatak odasının balkonudur. Batı cephede balkon olmayıp, konutun diğer balkonları güneye yönelmektedir. Güney cephesinde üç adet balkon var olup, ikisi açık diğeri ise cam ve ahşap pencere ile kapatılmıştır. Balkonun cephesi çok süslü olup, bursa kemeri ve sütunlarla bezenmiştir (Resim 4.3.15, Şekil 4.3.12). Balkonlar kesme taş ve ahşaptan yapılmış olup, motiflerle bezenmiştir. Balkonun penceresi ince bantlar şeklinde başak motifli bezemeleriyle, pencereleri çevreleyen aynalıklarıyla, balkonu taşıyan taşıyıcı elemanları ve kemerleri taşıyan Roma tasarımlı kesme taş sütunları cephede dikkat çekmektedir (Resim 4.3.16, Şekil 4.3.13).

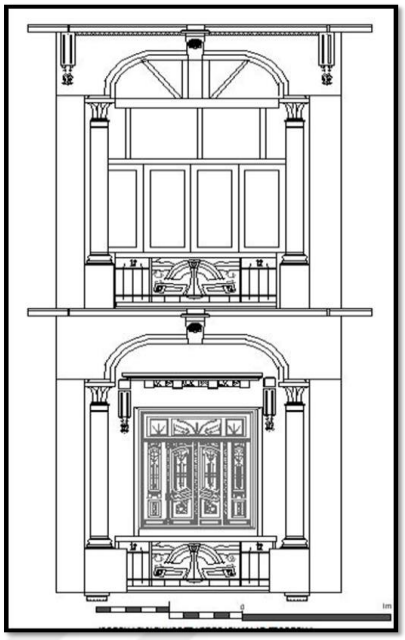
Resim 4.3.14. Baramuni Konutu Kuzey Cephedeki 1.Katın Salon Balkonu

Şekil 4.3.11. Balkon Detayı

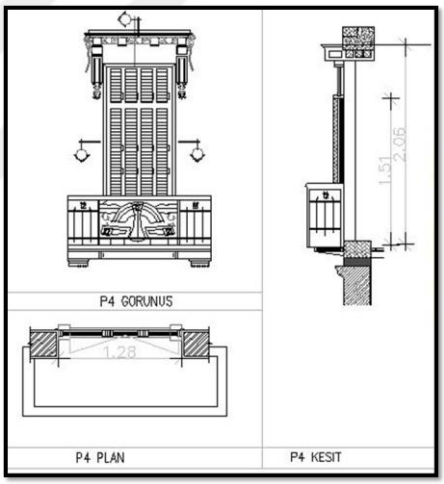
Resim 4.3.15. Baramuni Konutu Güney Cephenin Kapalı Balkonu

Şekil 4.3.12. Balkonların Detayı

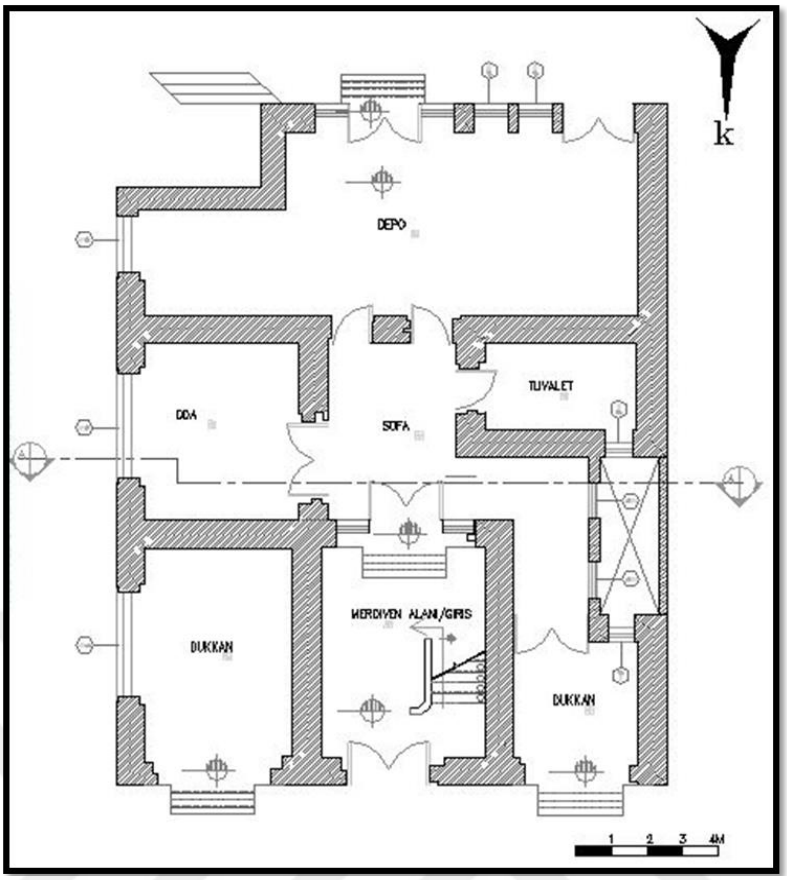

Resim 4.3.16. Baramuni Konutu Yatak Odası Balkonu

Şekil 4.3.13. Baramuni Konutu Balkon Detayı

Bodrum katına gitmek için ana girişteki merdivenden beş basamak inilir. Bodrum katı düzensiz dörtgen şeklinde tasarlanmış olup, eskiden hem depo hem hizmetçiler kullanıyordu. Kuzey cephesinde iki adet küçük dükkân bulunur ve sokağa açılır. Bodrumun doğu cephesinde çok amaçlı oda bulunur. Bodrumun ortasında dikdörtgen sofa var olup, tuvalet ona direk açılır (Şekil 4.3.14). Bodrumun güneyi depo alanı olarak kullanılmış ve deponun demir işlemeli orjinal ahşap kapısı vardır. Kapı arka giriş olarak kullanılmıştır (Resim 4.3.17). Bodrumun dış cephelerinde pencereler beş adet demir işlemeli olup, sokağa direk açılmaktadır (Resim 4.3.18).

Şekil 4.3.14. Baramuni Konutu Bodrum Kat Planı

Resim 4.3.17. Baramuni Konutu Bodrumun Arka Giriş Kapısı

Resim 4.3.18. Bodrum Katın Penceresi

Odaların tavanı dörtgen şeklinde tasarlanmış olup, tavan alçı sıva ile sıvanmıştır. Tavan düz tavan olup, tavan göbeğinde alçıdan yapılan bitki motifleri mevcuttur (Resim 4.3.19). Konutun döşemeleri desensiz fayanslardan yapılmıştır (Resim 4.3.20).

Resim 4.3.19. Baramuni Konutunun Tavanı

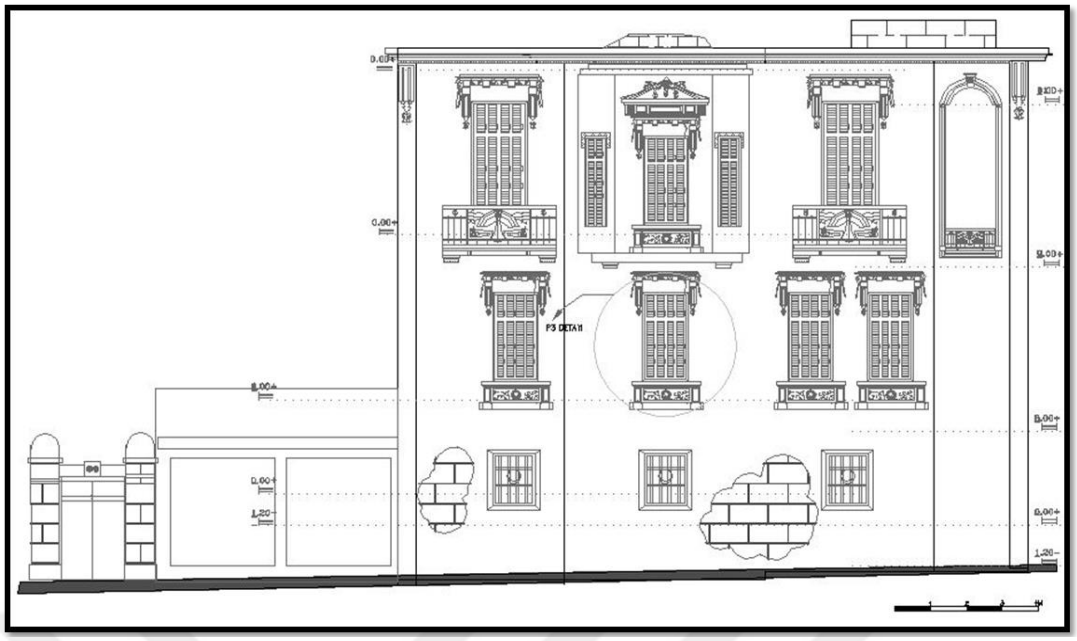
Resim 4.3.20. Baramuni Konutu Fayans Döşemesi

Konutun mutfağı sofanın kuzeybatısında düzensiz dikdörtgen planlı olarak yer almaktadır. Mutfağın bir balkonu var olup, balkonu kuzey cephede bulunmaktadır. Mutfağın dolapları gömme değil sonradan takılmıştır. Konutun helâsı; sofanın batı cephesinde var olup, döşemesi çimento ile sıvanmıştır.

Baramuni Konutu'nun ana cephesi kesme taştan yapılmış olup, üstü serpme sıva ile sıvanmıştır. Cephede çok sayıda süslü pencere ve balkon bulunur (Resim 4.3.21, Şekil 4.3.15). Kuzey ve güney cephenin duvarında alçıdan yapılan muhtelif bitki motifleri görülmüştür. Katların iç kapıları, pencereleri orjinal ahşaptan yapılmış olup ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir.

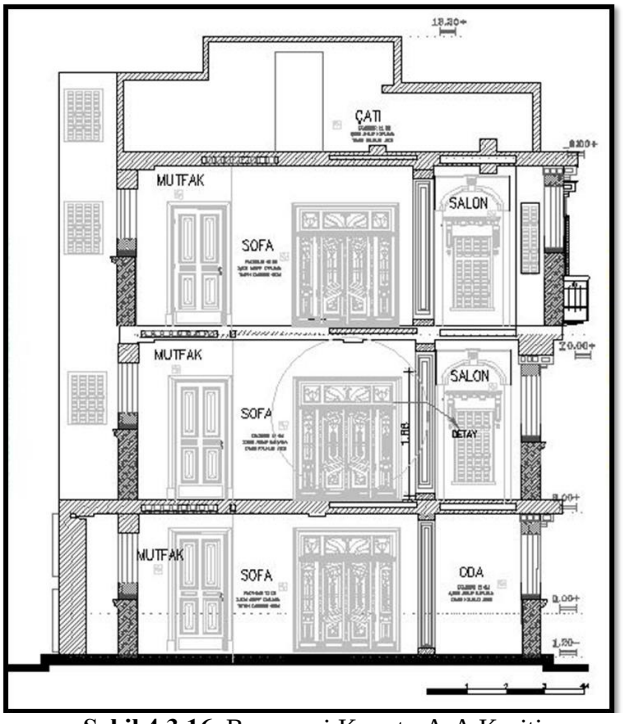
Resim 4.3.21. Baramuni Konutu Doğu Cephesi

Şekil 4.3.15. Baramuni Konutu Doğu Cephesi

4.3.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Konutun üç katı düzenli taşıyıcı duvar sistemiyle ve metal profil kalıbı destekleri ile yapılmıştır. Bodrum ve zemin katın taş duvar kalınlığı 60cm, birinci katın taş duvar kalınlığı ise 50cm'dir. Konutun çatısı kırmızı tuğladan yapılmış ve kalınlığı 25cm'dir (Şekil 4.3.16). Cephe serpme sıva ile sıvanmıştır (Resim 4.3.21, Şekil 4.3.15).

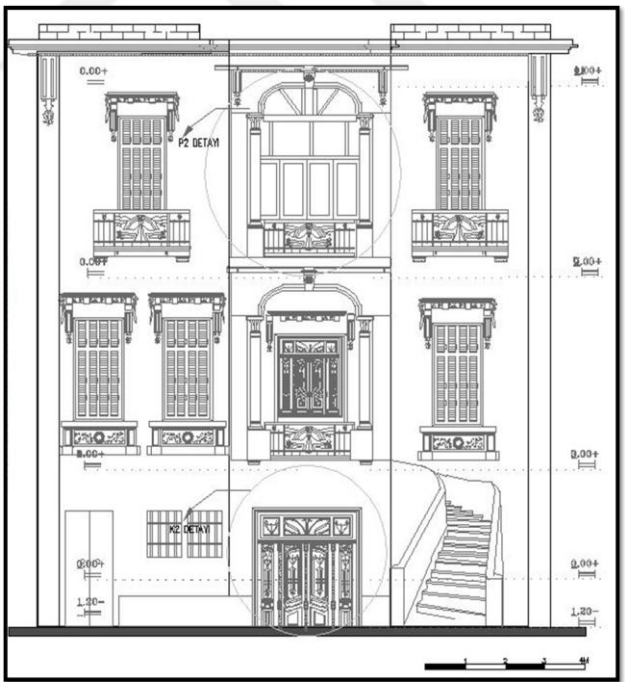

Şekil 4.3.16. Baramuni Konutu A-A Kesiti

4.3.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Konutun giriş kapısındaki bulunan demir işlemeler, ahşaptan yapılan oymalar ve kesme taştan yapılan ağır süslemeleriyle dikkat çekmiştir (Resim 4.3.5). Konutun orjinal ahşaplı pencereleri, pencerenin altındaki bitki motifleri, başak motifleri ve ince bantlar şeklinde sıvadan yapılan başak motifli bezemeleri görülür (Resim 4.3.7, Şekil 4.3.6). Merdiven pencerelerinin çerçevesi orjinal ahşaptan yapılmış olup, işlemeli ahşap ve cam ile süslenmiştir (Resim 4.3.9, Şekil 4.3.7) (Resim 4.3.10, Şekil 4.3.8) (Resim 4.3.11, Şekil 4.3.9). Salon balkonu hem kuzey hem doğuya süslü bursa kemerleri ve sütunlar vasıtasıyla açılmaktadır (Resim 4.3.14, Şekil 4.3.11). Balkonlar kesme taş ve ahşaptan yapılmış olup, motiflerle bezenmiştir. Balkonun penceresi ince bantlar şeklinde başak motifli bezemeleriyle, pencereleri çerçeveleyen aynalıklarıyla, balkonu taşıyan volütlü konsollar ve kemerleri taşıyan Roma tasarımlı kesme taş sütunları cephede vardır (Resim 4.3.15, Şekil 4.3.12). Odaların tavan göbeğinde alçıdan yapılan bitki motifleri mevcuttur (Resim 4.3.19). Cephelerde yapılan çok sayıdaki çıkmalar ve pencereler yapıya güzellik katmıştır (Resim 4.3.22, Şekil 4.3.17).

Resim 4.3.22. Baramuni Konutu Güney Cephesi

Şekil 4.3.17. Baramuni Konutu Güney Cephesi

4.3.5. Karşılaştırma

Pencerelerin uzun olması ve detaylarında Avrupa sivil mimarisi etkisinde olduğu görülmektedir.

4.4. Medkur Konutu

Resim 4.4.1. Medkur Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

4.4.1. Yapının Genel Tanıtımı

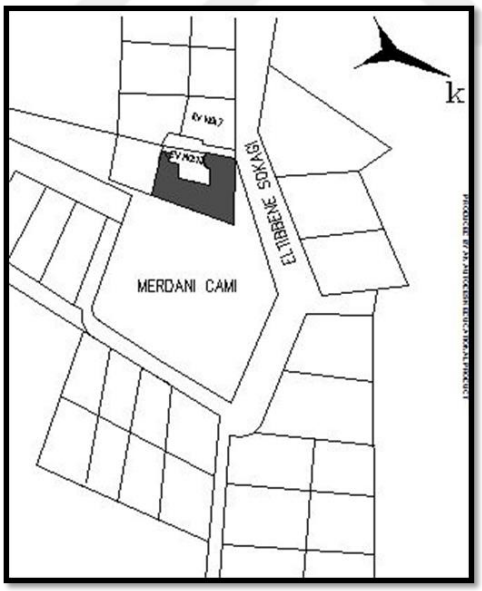
Yapının Adı: Medkur Konutu
Yapan: Belli değil
Yaptıran: Medkur Paşa
Yapım Tarihi: 1870

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Eltibbene Sokağı, no: 13 te bulunmaktadır. Konut bölgedeki en büyük miras konutlarından sayılmış olup, Medkur Paşaya aittir. Konutun kuzey dış cephesi Eltibbene sokağına bakmaktadır (Resim 4.4.1). Konutun yakınında Muhammed Abunnür mezarı, Geviş mescidi, Ketebğe türbesi ve Abulsuyfi'in sebili bulunmaktadır. Yapı, parselin doğusunda bitişik nizamda Merdani Cami'si vardır. Yapının batısında bir yapı,

güneyinde ise bitişik nizamda komşusu vardır (Şekil 4.4.1). Medkur Konutu üç katlı olarak yapılmış ancak, üçüncü katın tavanı bakımsızlıktan çöktüğü için üçüncü katı kaldırılmıştır. Konut miras olarak Ali Pasha Mubarek'in kitabına kayıt edilmesine rağmen konut bakımsız ve kötü hale geldiği için 2011 yılında Kültür Bakanlığı tarafından onu miras konut listesinden kaldırmıştır.

Konutun dış cephesinin tasarımı ve bezemesi çok güzel bir şekilde tasarlanmış olup, İslam mimarisi tarzını temsil etmiştir. Medkur Paşanın torunları 1960 yılına kadar bu konutta yaşamışlar ve sonra kiraya verilmiş olup, kiracılar tarafından kullanılmaktadır. 1977 yapımı *'Sonya and the Madman'* filmi Medkur Konutu'nda çekimi yapılmıştır. Medkur Konutu'nun cephesi, sediri ve girişi özel tasarımlı olması sebebiyle konutun miras olarak sayılma sebebi olmuştur. Şu anda 4 aile tarafından kullanılmaktadır. Konutun altında Osmanlı dönemine ait su tankları kalıntısı mevcut olup, kaledeki ana merkezle bağlıdır. Bu tanklar eskiden kullanılıyordu. Konutun zemin katında bulunan dükkânları eskiden at ahırı olarak kullanılıyordu sonradan konutun sahibi tarafından kar amacıyla dükkânlara çevirmiştir.

Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler ev sakinleri ve internetten edinilmiştir.

Şekil 4.4.1. Medkur Konutu Vaziyet Planı 1/500

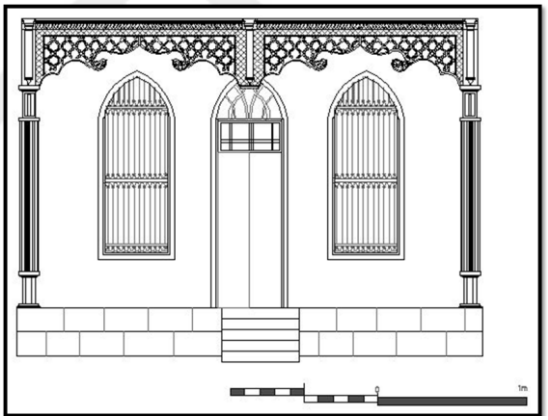
4.4.2. Mimari Özellikleri

Medkur Konutu , karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı plan tipine sahiptir. Yapı iki kat ve çatı katıdan oluşmaktadır. Konutun orjinali üç katlıydı ama üst katı

yıkıldıktan sonra zemin, birinci ve çatı katıdan oluşmuştur. Konutun her katında iki adet daire bulunmaktadır. Medkur Konutu hala kiracılar tarafından kullanılmakta olup, konutun ana kuzey girişinden sonra dehliz vasıtasıyla açık avluya çıkar ve avlunun ortasında fıskiye kalıntısı bulunur. Medkur Konutu'nun cepheleri süslü ve demir işlemeli pencereler vasıtasıyla avluya açılır. Konutun batısında bulunan ve avluya açılan sedir etrafında süslü sütun var olup, üstünde oymalı orjinal ahşap ve ince işlemeli kaş kemerleri bulunmaktadır (Resim 4.4.2, Şekil 4.4.2). Sedirin tavanı desenli oval ahşap çıtalı tekne tavan olarak yapılmıştır (Resim 4.4.3, Şekil 4.4.3). Avludan 4 basamak yükseklikte olan sedir pencereleri rengiyle, sivri kemerleriyle ve nakşıyla göz kamaştırıyor. Konuta kuzey rüzgârlarını yönlendirmek için yapının avlusunu kuzeydoğuya doğru yönlendirilmiştir. Avlunun zemin döşemesi kare kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.4.4). Konutun iki giriş kapısı var olup, birincisi evin kuzey girişinde, ikincisi ise kesme taştan yapılan haremlik girişi güneydoğu cephesinde bulunmaktadır (Resim 4.4.5, 4.4.6). Konutun her girişinde farklı merdivenlerden girilir.

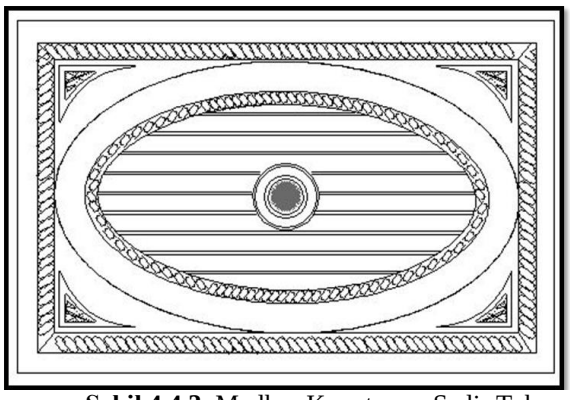
Resim 4.4.2. Medkur Konutunun Avluya Bakan Sediri

Şekil 4.4.2. Medkur Konutunun Sedir Detayı

Resim 4.4.3. Medkur Konutunun Sedir Tekne Tavanı

Şekil 4.4.3. Medkur Konutunun Sedir Tekne Tavan Detayı

Resim 4.4.4. Medkur Konutunun Avlusu Zemin Döşemesi

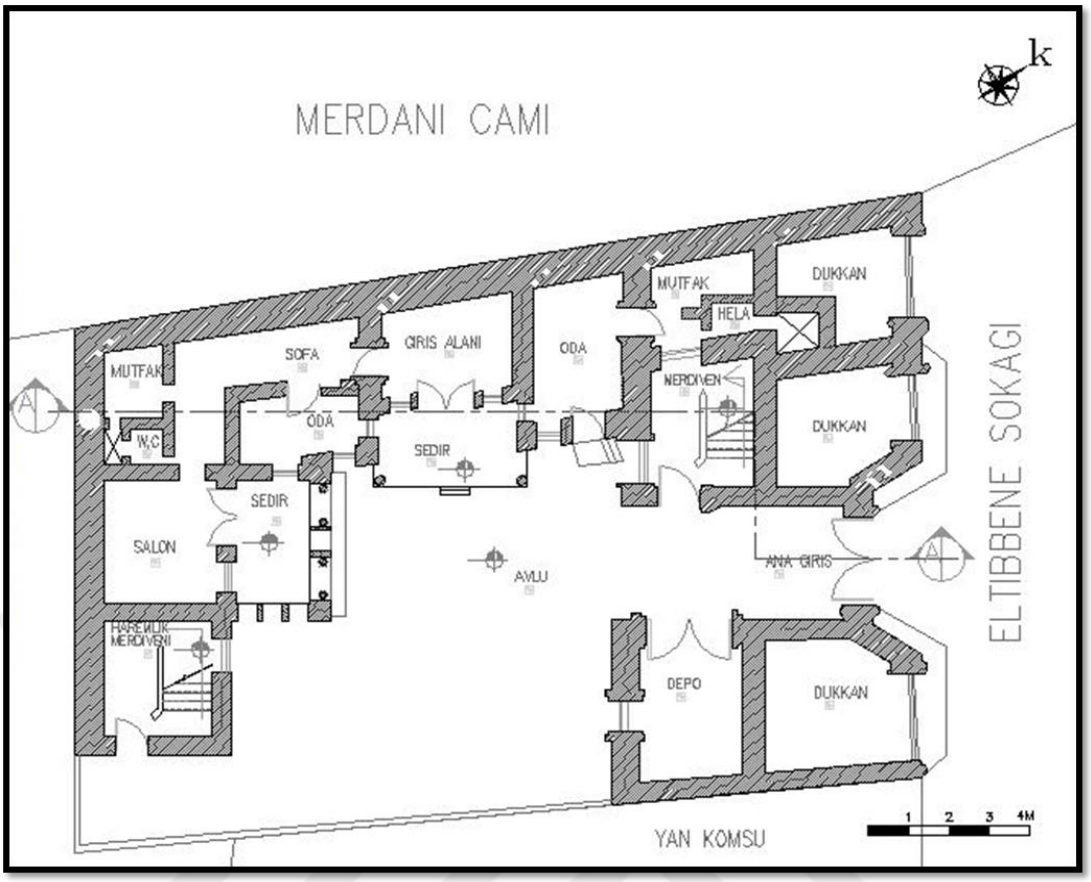

Resim 4.4.5. Medkur Konutu Haremlik Girişi

Resim 4.4.6. Medkur Konutu Ana Kuzey Girişi

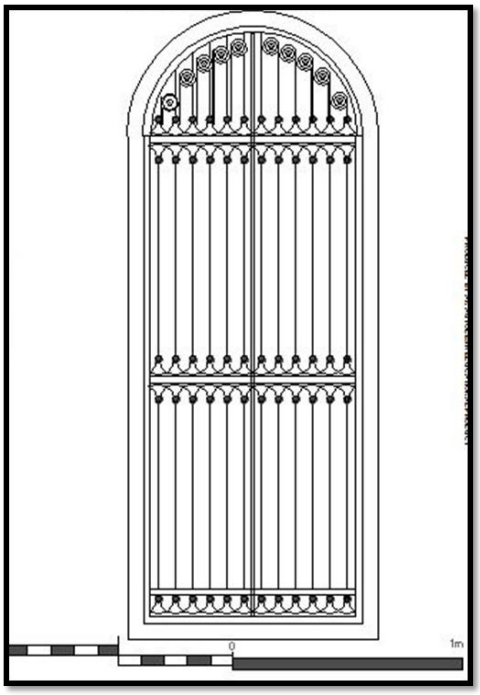
Yapının zemin katında bir ana daire, küçük bir oda, depo ve 3 dükkândan oluşmaktadır. Katın güney ana dairesinde sofa etrafında bir yatak odası, bir salon, giriş alanı, tuvalet ve mutfak bulunmaktadır. Salon odasının kuzeyinde bulunan kapı sedire açılıp sedirden de avluya çıkılmaktadır. Konutun güney doğusunda bulunan haremlik girişinden bayanlar eskiden üst kata çıkarlardı (Şekil 4.4.4). Salonun uzun, yuvarlak kemerli, süslü ve demir işlemeli korkuluklu penceresi avluya açılır (Resim 4.4.7, Şekil 4.4.5). Yapının salon havalandırması ve aydınlatması avludan sağlanmaktadır. Yapının zemin katı batısında bulunan yatak odasının sivri kemerli iki penceresi iki farklı sedire açılmaktadır (Resim 4.4.8, 9). Zemin katın mutfağı ve helası konutun güneybatı cephesinde bitişik bulunur ve ikisinin penceresi güneydeki havalandırıcıya açılır. Zemin katın hela ve mutfak kapısı sofaya açılır. Sofanın havalandırması ve aydınlatması yan odalardan ve antreden sağlanır. Katın ana dairesinde avluya çıkılan iki adet sediri vardır (Şekil 4.4.4).

Şekil 4.4.4. Medkur Konutu Zemin Kat Planı

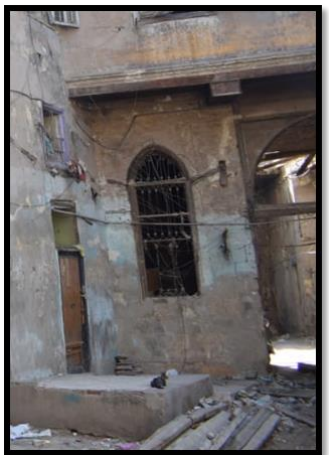
Resim 4.4.7. Medkur Konutu Salon Penceresi

Şekil 4.4.5. Medkur Konutu Salon Pencere Detayı

Resim 4.4.8. Medkur Konutu Yatak Odası Penceresi

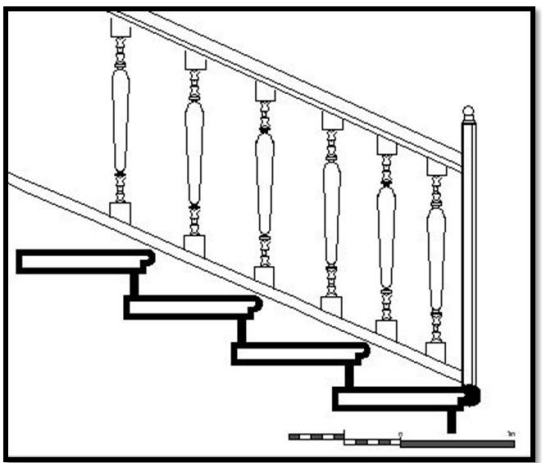
Resim 4.4.9. Medkur Konutu Bekçi Daire Giriş Kapısı

Zemin katın batısında bulunan oda aslında konutun bekçisine yapılmıştı ama şuan kullanılmamaktadır. Oda, içerisinde hela ve mutfak mevcuttur. Bu odanın giriş kapısı büyük dairenin giriş kapısından farklı olup, odanın girişi batıda bulunan sedirin solundaki kapıdan üç basamaklı merdiven vasıtasıyla çıkılır (Resim 4.4.9). Zemin katın kuzeyinde 3 dükkân ve doğuda 1 adet depo bulunmaktadır. Kuzeydeki dükkânlar Tibbene sokağına açılır (Resim 4.4.1).

Konutun iki adet girişi var olup, birincisinin ana girişi kuzeybatı cephesinden, ikincisi ise haremlik girişi güneydoğu cephesinden girilir. Girişlerdeki merdiven torna ahşap ve kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.4.10, Şekil 4.4.6). Yapıya kuzey cephede yer alan yuvarlak kemerli ve süslü çift kanatlı orjinal ahşap kapıdan girilir (Resim 4.4.11, Şekil 4.4.7). Yapı katları daire girişi iki farklı şekilde tasarlanmış olup, çift kanatlı orjinal ahşap kapıdan girilir (Resim 4.4.12, Şekil 4.4.8) (Resim 4.4.13, Şekil 4.4.9). Yapının giriş bölümündeki alan 3m*5m'lik düzensiz dikdörtgen alandır.

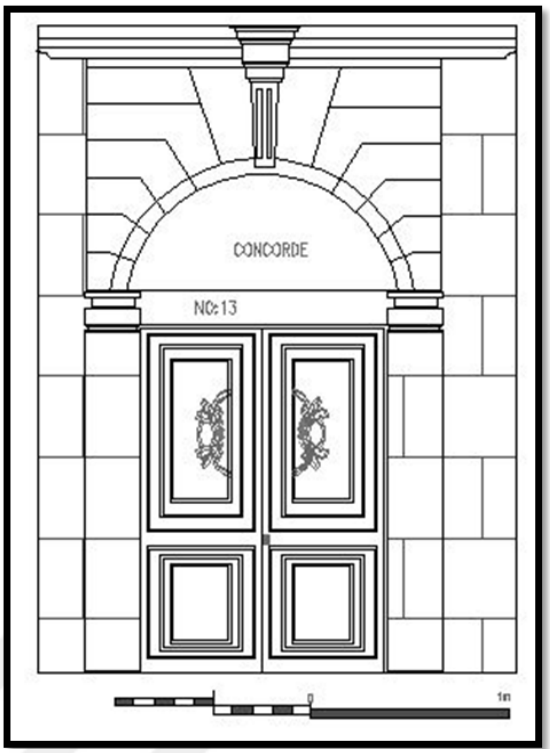
Resim 4.4.10. Medkur Konutu Merdiveni

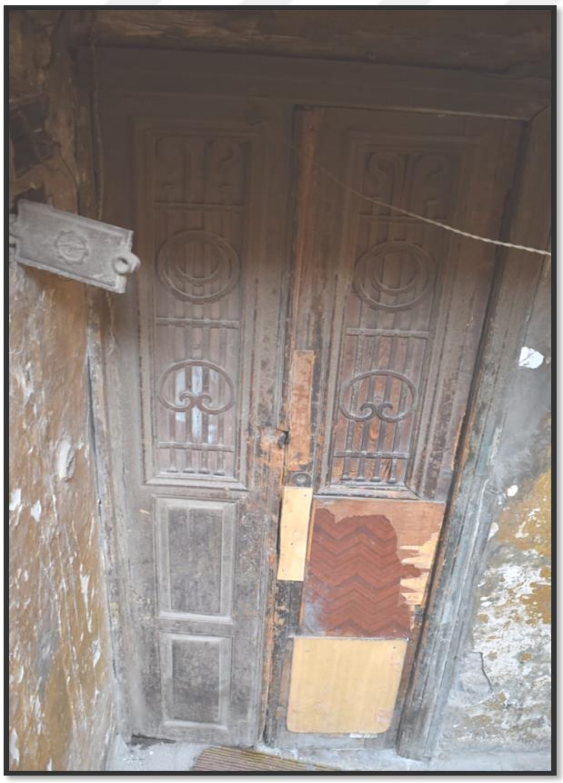
Şekil 4.4.6. Medkur Konutu Merdiven Detayı

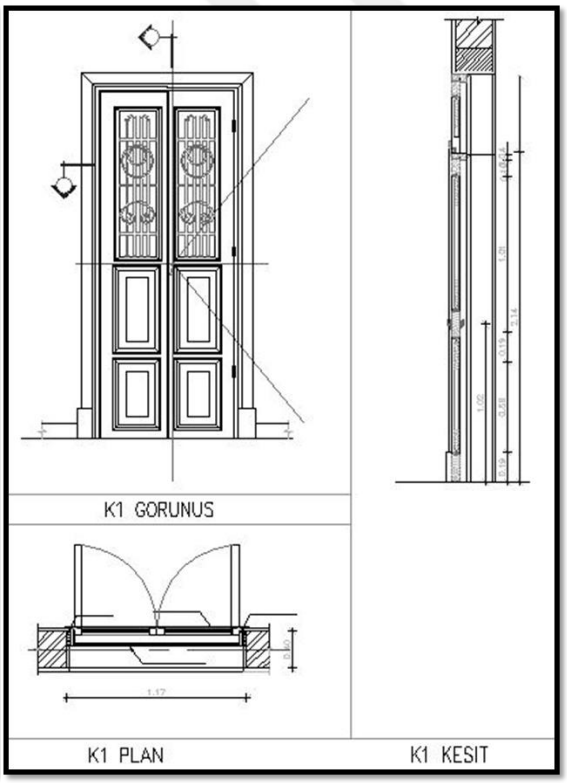

Resim 4.4.11. Medkur Konutu Kuzey Ana Giriş Kapısı

Şekil 4.4.7. Medkur Konutu Ana Giriş Kapı Detayı

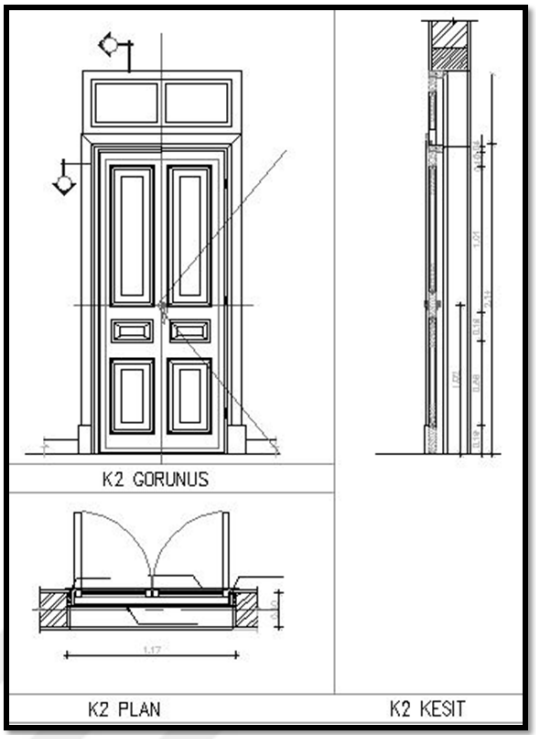
Resim 4.4.12. Medkur Konutu 1. Daire Giriş Kapısı

Şekil 4.4.8. Medkur Konutu 1. Daire Giriş Kapı Detayı

Resim 4.4.13. Medkur Konutu 2. Daire Giriş Kapısı

Şekil 4.4.9. Medkur Konutu 2. Daire Giriş Kapı Detayı

Üst kata çıkmayı sağlayan basamakları kesme taştan yapılan orjinal ahşap korkuluklu merdiven vardır. Merdiven alanı dikdörtgen olup, tek kollu, yirmi altı rıhtlı ve yirmi beş basamaklıdır (Resim 4.4.14). Merdiven boşluğunu aydınlatmayı ve havalandırmayı sağlayan merdiven pencereleri merdivenin kuzey cephesinde bulunmaktadır. Merdiven pencere çerçeveleri orjinal ahşaptandır (Resim 4.4.15).

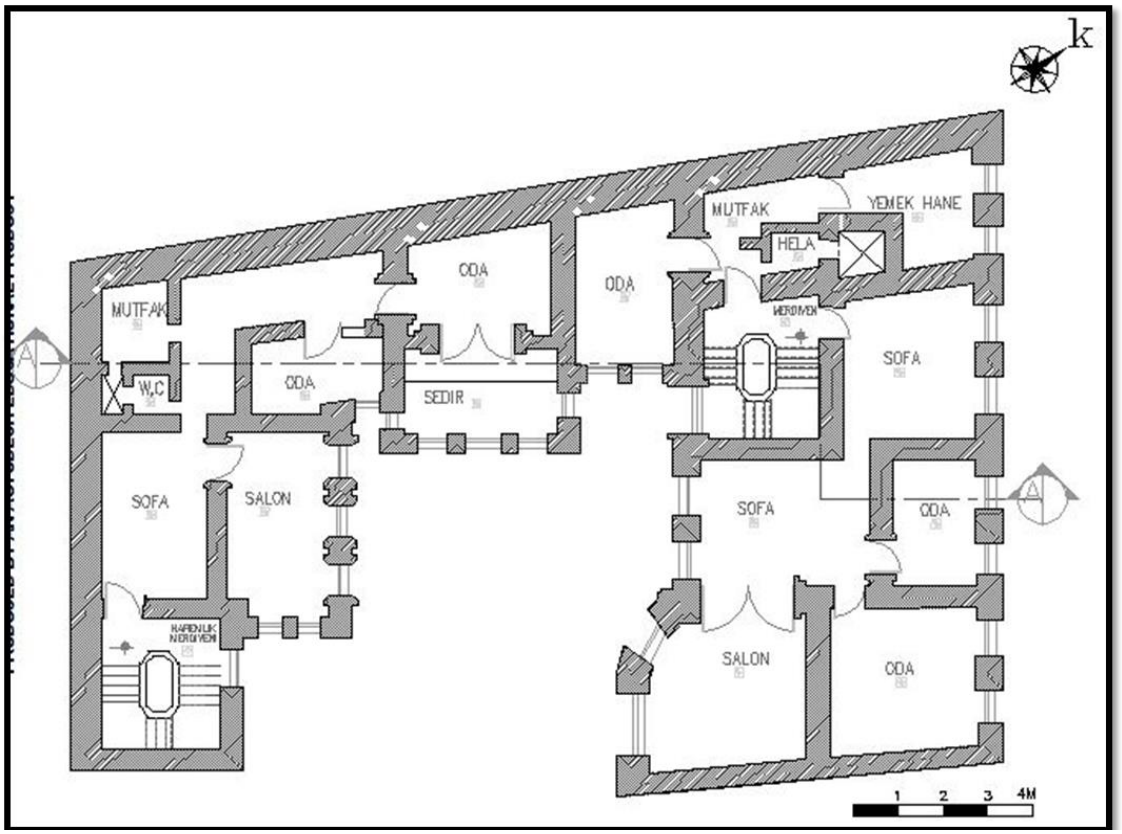
Resim 4.4.14. Medkur Konutu Merdiveni

Resim 4.4.15. Medkur Konutu Merdiven Penceresi

Merdiven vasıtasıyla üst kata çıkarak birinci katın 2 adet daire girişlerine ulaşılır. Kuzey dairede iki sofa, iki oda, bir salon, mutfak, hela ve yemekhaneden oluşmaktadır. Kuzey cepheye bakan dairede karnıyarık sofa var olup, dairenin

girişinden sonra sofaya girilir. Dairenin iki girişi mevcut birisi sofaya, ikincisi ise mutfak ve helaya açılmaktadır. Mutfağın havalanmasını ve aydınlanmasını sağlayan kuzey cephede bulunan iki adet pencere bulunmaktadır (Şekil 4.4.10).

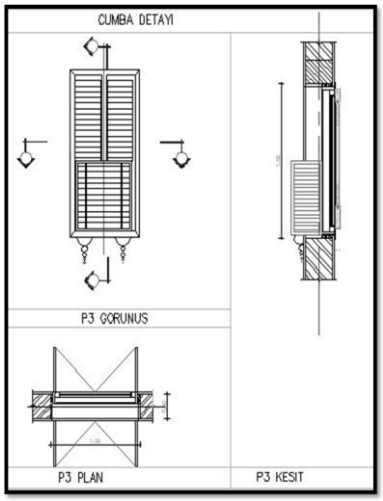

Şekil 4.4.10. Medkur Konutu 1. Kat Planı

Kuzey cephedeki dairenin sofasında 1adet cumba ve 1adet pencere vardır. Kuzey dairenin bir salonu ve iki odası düzensiz dikdörtgen olan sofaya açılmaktadır. Kuzey cepheye bakan cumbalar hepsi aynı tasarımlı ve orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.4.16, Şekil 4.4.11). Cumbaları taşıyan demir işlemeli süslü volütlü konsollar mevcuttur. Pencere yüksekliği yaklaşık 1.5m'dir. Cephedeki en dikkate değer bezemeler pencereleri ve cumbalarıdır.

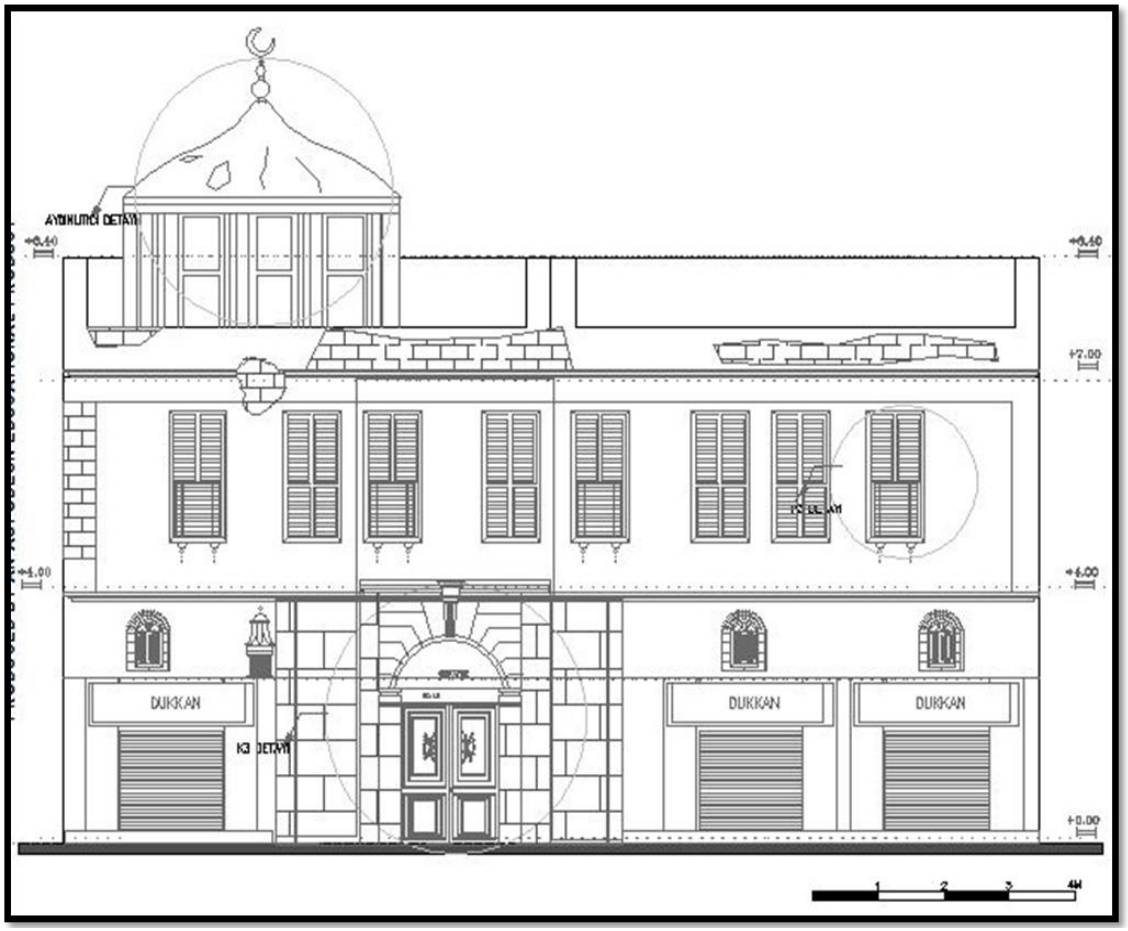
Kuzey cephe, mimari yapısıyla ve cumbalarıyla cephenin İslam'ı tarzı yansıttığını göstermektedir (Resim 4.4.1, Şekil 4.4.12). Katın pencereleri ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir. Birinci katta yapılan çok sayıdaki pencereler yapıya zenginlik katmıştır.

Resim 4.4.16. Kuzey Cephenin Cumbaları ve Pencereleri

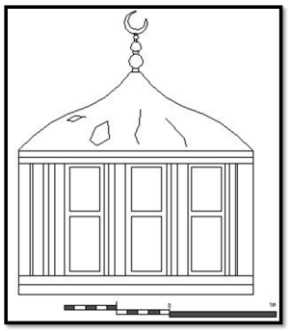

Şekil 4.4.11. Cumba Detayı

Şekil 4.4.12. Medkur Konutu Kuzey Cephesindeki Cumbalar ve Pencereler

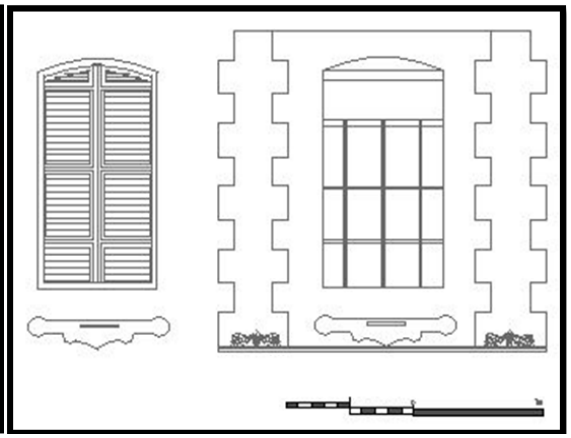
Salon odasının tavanında süslü aydınlatıcı mevcuttur. Aydınlatıcı kuzeydoğuya yönelerek odanın iyi havalanmasını ve aydınlatmasını sağlamıştır. Aydınlatıcı tavanın ortasında bulunup pencereli ve kubbe şeklinde tasarlanmıştır (Resim 4.4.17, 18, Şekil 4.4.13). Odanın güney cephesinde iki adet penceresi mevcut ve avluya açılmaktadır. Pencereler orjinal ahşaptan yapılmış ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir.

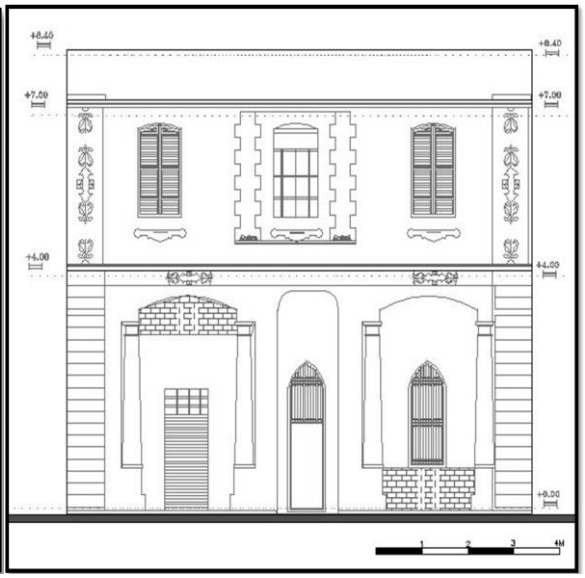
Resim 4.4.17, 18. Medkur Evinin Salon Odasının Tavan Aydınlatıcısı **Şekil 4.4.13.** Aydınlatıcı Detayı

Güney yönündeki daireye haremlik merdiveninden girilir. Daire 'L' harfi şeklinde tasarlanmış olup, eskiden sadece bayanlar kullanıyordu ama şimdi müstakil daire olarak kullanılmaktadır. Güney dairede iki sofa, iki oda, salon, mutfak, hela ve kapalı sedirden oluşmaktadır. Güney dairede karnıyarık sofa var ve girişten sonra bulunur (Şekil 4.4.10). 19.yüzyılda bu dairenin cephesine eklemeler yapılmıştır. Güney dairenin salonunda 5 adet basık kemerli pencere bulunup üçü salonun kuzeyinde, ikisi ise salonun doğusunda bulunmaktadır. Pencerelerin uzunluğu 2m civarında cam, panjurlu ve orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.4.19, Şekil 4.4.14) (Resim 4.4.20, Şekil 4.4.15). Dairenin yatak odasında kapalı sedir var ve avluya 3 orjinal ahşap pencere vasıtasıyla açılmaktadır (Resim 4.4.21, Şekil 4.4.16).

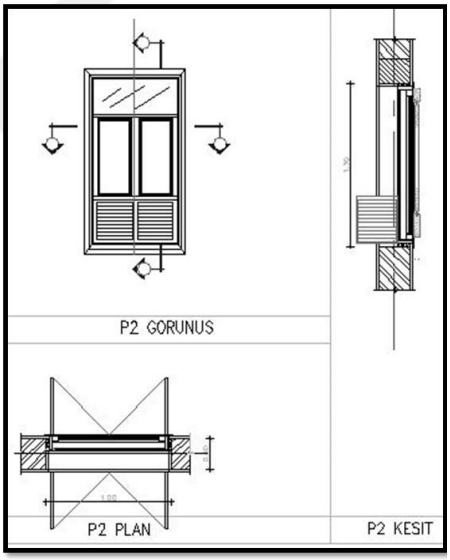
Resim 4.4.19. Medkur Konutu Güney Dairenin Salon Pencereleri **Şekil 4.4.14.** Pencere Detayı

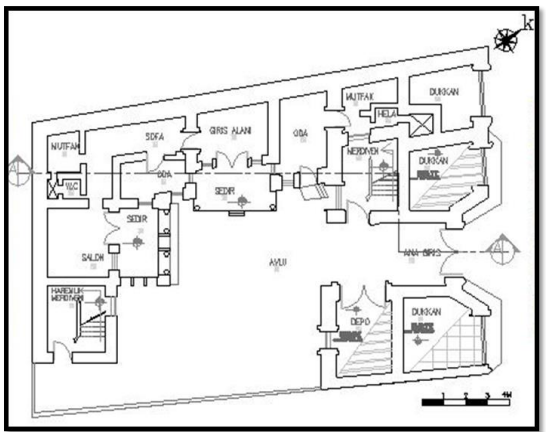
Resim 4.4.20. Medkur Konutu Avluya Bakan Güney Dairenin Cephesi **Şekil 4.4.15.** Güney Cephesi

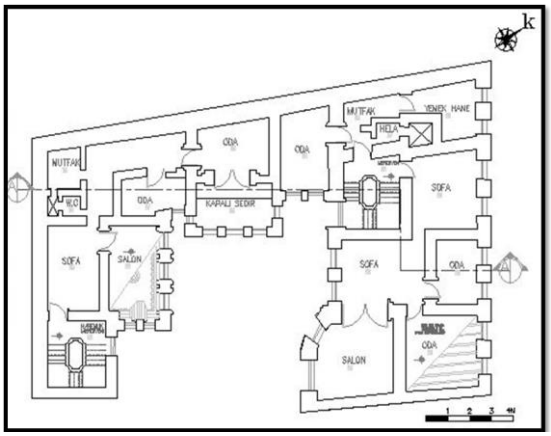

Resim 4.4.21. Medkur Konutu Güney Dairenin Sedir Pencereleri **Şekil 4.4.16.** Pencere Detayı

Salon odasının tavanı ahşap çıta üzerine alçı sıva ile sıvanmıştır. Alçı sıva üzerine ince işçilikli kalem işi ile muhtelif renkli desenler yapılmıştır (Resim 4.4.22). Yatak odasının tavan döşemesi ise ters tavan olup, kalın ahşap kiriş üzerine yalın çıtalar yerleştirilmiştir (Şekil 4.4.17, 18, Resim 4.4.23). Salon odasının zemin döşemesi 30*30cm desenli kare fayanstan yapılmıştır. Yatak odaları ise 50*50cm kare desensiz sade kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.4.24, 25). Evin duvarları alçı ile sıvalı ve salonların bazı duvarlarında kalem işi süslemeleri mevcuttur (Resim 4.4.26).

Şekil 4.4.17. Medkur Konutu Zemin Kat Tavan-Döşeme Planı

Şekil 4.4.18. 1. Kat Tavan-Döşeme Planı

Resim 4.4.22. Medkur Konutu Salon Tavanı

Resim 4.4.23. Medkur Konutu Yatak Odası Ters Tavanı

Resim 4.4.24. Medkur Konutu Salon Odası Zemini

Resim 4.4.25. Medkur Konutu Yatak Odası Zemini

Resim 4.4.26. Medkur Konutu Duvar Kalem İşi

Medkur Konutu'nun ana kuzey cephesi kesme taştan yapılmış olup, aralarına ahşap hatıllar atılmıştır. Konutun cephesi serpme sıva ile sıvanmıştır. Yapının cephesinde çok sayıda süslü pencere ve cumba bulunmaktadır (Resim 4.4.1, 16, Şekil 4.4.11, 12). Güney cephesinin duvarında muhtelif oymalı motifler yapılmıştır (Resim 4.4.20, Şekil 4.4.15). Avluya bakan evin batı cephesi kesme taştan yapılmış ve önüne oymalı orjinal ahşaptan yapılan kaş kemerli sedir yerleştirilmiştir (Resim 4.4.27, Şekil 4.4.19).

Resim 4.4.27. Medkur Konutu Avluya Bakan Batı Cephesi

Şekil 4.4.19. Medkur Konutu Avluya Bakan Batı Cephesi

4.4.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Konutun iki katı taşıyıcı duvar sistemiyle ve taş aralarındaki ahşap hattılar destekleriyle yapılmış olup, zemin katın taş duvar kalınlığı 60cm ve birinci katın taş duvar kalınlığı 50cm'dir (Şekil 4.4.20, Resim 4.4.28). Konutun bazı cephelerinde kesme taş sırası arasına bir tuğla sırası görülür (Resim 4.4.29, Şekil 4.4.21). Konutun cephesini serpme sıva ile sıvanmıştır (Resim 4.4.1). Konutun bazı iç mekân duvarları çimento harcı ile sıvanmıştır.

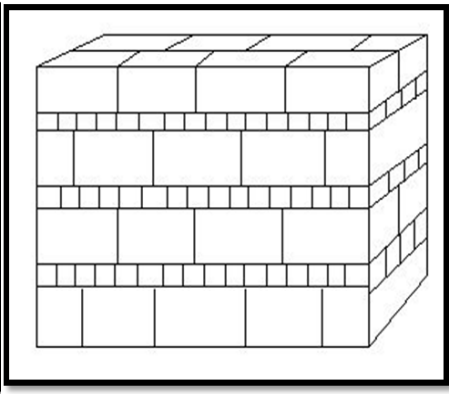

Şekil 4.4.20. Medkur Konutu A-A Kesiti

Resim 4.4.28. Taş Aralarındaki Ahşap Hatıllar

Resim 4.4.29. Duvar Yapım Tekniği

Şekil 4.4.21. Duvar Detayı

4.4.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Medkur Konutu'nun avluya açılan sedir etrafında süslü sütunun var olması ve üstünde ahşap oymalı ince işlemeli kaş kemerleri dikkat çekmiştir (Resim 4.4.2, Şekil 4.4.2). Sedirin tavanı desenli oval ahşap çıtadan yapılmıştır (Resim 4.4.3, Şekil 4.4.3). Avludan dört basamak yükseklikte olan sedir Pencereleri rengiyle, sivri kemerleriyle ve demir işlemeleriyle göz kamaştırır. Kuzey cepheye bakan cumbalar hepsi aynı tasarım ve orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.4.16, Şekil 4.4.11). Salonun aydınlatıcısı tam odanın ortasında bulunup, pencereli kubbe şeklinde tasarlanmıştır (Resim 4.4.17, 18, Şekil 4.4.13). Salon odasının tavanı ince işçilikli kalem işi ile muhtelif renkli nakışlarla bezenmiştir (Resim 4.4.22). Salon odasının zemin döşemesi 30*30cm kare desenli fayanstan yapılmıştır. Salonların bazı duvarlarında kalem işi süslemeleri mevcuttur (Resim 4.4.26). Cephelerde yapılan çok sayıdaki desenli volütlü konsollar, cumbalar ve süslü pencereler yapıya zenginlik ve güzellik katmıştır.

4.4.5. Karşılaştırma

Konutun dış cephesinin cumbaları ve bezemesi çok güzel bir şekilde tasarlanmış olup, İslam'ı mimar tarzını temsil etmiştir.

4.5. Husni Osman Konutu

Resim 4.5.1. Husni Osman Konutu Ana Kuzey Dış Cephesi

4.5.1. Yapının Genel Tanıtımı

Yapının Adı: Husni Osman Konutu

Yapan: Belli değil

Yaptıran: Husni Osman Bey

Yapım Tarihi: 19. Yüzyılın sonu

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Elaşrakıya Sokağı, no:55 te bulunmaktadır. Yapının kuzey dış cephesi Elaşrakıya sokağına

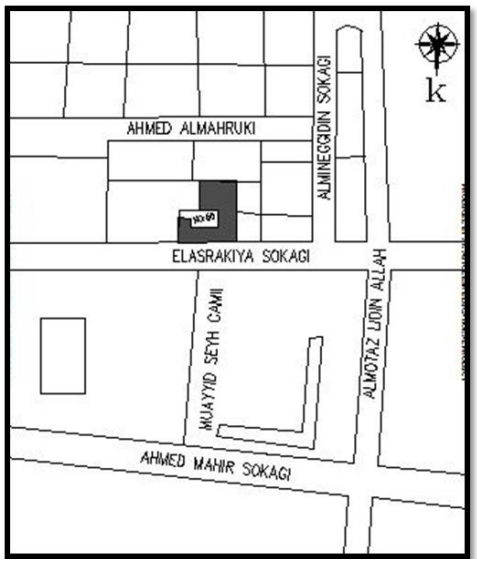
bakmaktadır (Resim 4.5.1). Husni Osman Konutu Muayyid Şeyh Cami'sinin karşısında bulunmaktadır (Resim 4.5.2).

Şekil 4.5.2. Husni Osman Konutu'nun Karşısındaki Muayyid Şeyh Camii

Yapının batısında bitişik nizamda harabe bir yapı vardır. Yapının doğusunda bitişik nizamda komşu yapı var olup, aynı şekilde yapının güneyinde de bitişik nizamda komşu yapı vardır (Şekil 4.5.1). Husni Osman Konutu iki kat ve zemin kattan oluşmaktadır. Konutun dış cephe tasarımı, cumbaları, panjurları ve bezemesi çok güzel bir şekilde tasarlanmış olup, İslam mimari ve Avrupa mimari tarzı yapıya yansımıştır. Husni Osman beyin Konutu torunlarına miras olarak kalmıştır. Sonra kiraya verilmiş olup, kiracılar tarafından kullanılmıştır. Konut yapıldığında iki aile kullanıyordu daha sonra mirasçılar binayı beş daireye bölerek kiracılara vermişlerdir.

Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler ev sakinleri ve internetten edinilmiştir.

Şekil 4.5.1. Husni Osman Konutu Vaziyet Planı 1/500

4.5.2. Mimari Özellikleri

Husni Osman Konutu, karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı plan tipine sahiptir. Yapı iki kat, zemin kat ve çatı katından oluşmaktadır. Evin zemin katında bir adet daire, dükkânlar ve depolar bulunur. Konutun her diğer katında iki adet daire bulunmaktadır. Konutun ana girişinden sonra yuvarlak kemerli dehliz vasıtasıyla orjinal ahşap kapıyla merdiven alanına çıkılır ve merdivenin doğusundaki bulunan kapı vasıtasıyla dikdörtgen avluya çıkılır (Resim 4.5.3). Dehlizin doğusunda ve batısında üç adet depoya ahşap kapı vasıtasıyla girilir (Resim 4.5.4). Dehlizin doğusındaki dördüncü kapı ise koridor vasıtasıyla iki dükkâna, bekçi odasına ve helaya ulaşılır. İki adet dükkânın kapısı evin ana kuzey cephesine açılıp aynı zamanda da arkadan ahşap kapı vasıtasıyla koridora açılmaktadır.

Husni Osman Konutu'nun iç cepheleri ve süslü ahşap pencereleri avluya açılır (Resim 4.5.5). Avlunun zemin döşemesi kare fayanstan yapılmıştır. Konutun ana giriş kapısı kuzey cephede bulunup, kesme taştan yapılan yuvarlak kemer ve orjinal ahşaptan yapılmıştır (Resim 4.5.6, Şekil 4.5.2).

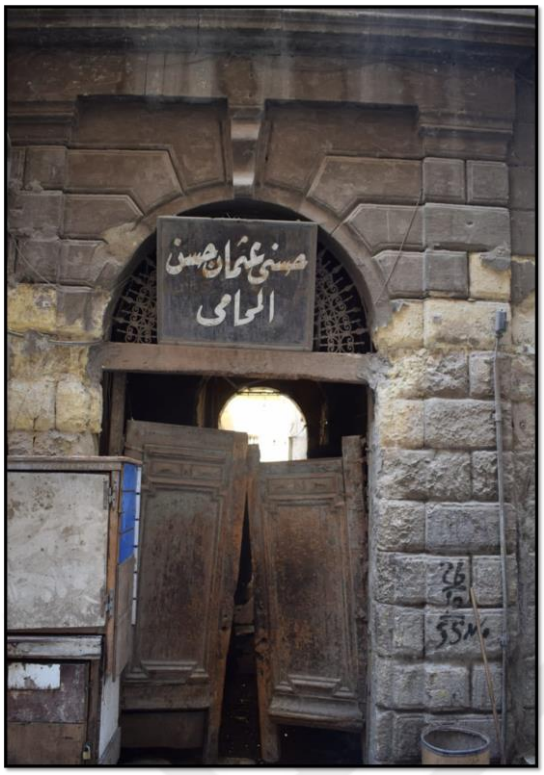
Resim 4.5.3. Husni Osman Konutu'nun Dikdörtgen Avlusu

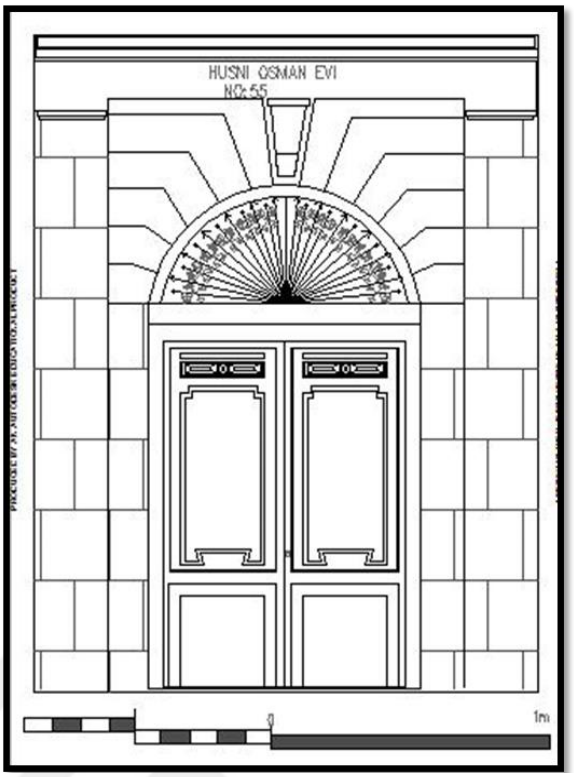
Resim 4.5.4. Girişten Sonraki Dehliz ve Depolar

Resim 4.5.5. Husni Osman Konutu Avluya Bakan Ahşap Pencereleri

Resim 4.5.6. Husni Osman Konutu Ana Giriş Kapısı

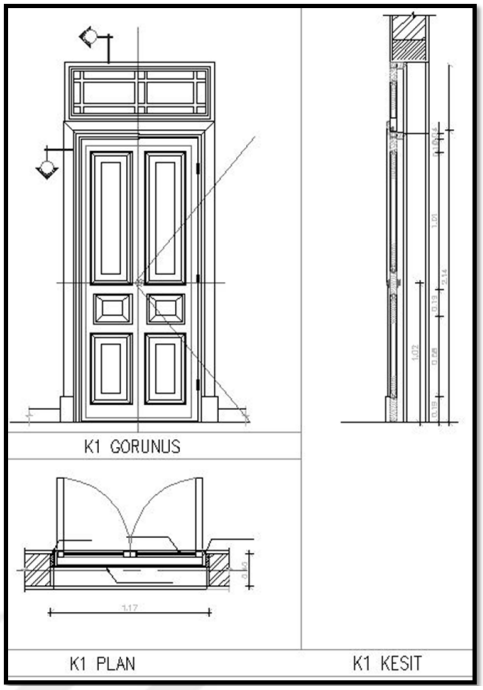

Şekil 4.5.2. Ana Giriş Kapı Detayı

Yapının zemin katında bir daire, küçük bir oda, 3 depo, 2 dükkân ve 1 adet heladan oluşmaktadır. Zemin katın dairesi sofa, 3 oda, kiler, hela ve mutfaktan oluşmaktadır. Sofanın doğusunda yatak odası var olup, odanın penceresi avluya açılmaktadır. Sofanın doğusunda bir adet pencere avluya açılarak sofanın havalandırması ve aydınlatmasını sağlar. Sofanın güneyinde bir adet kiler var ve kuzeyinde giriş kapısı bulunmaktadır (Resim 4.5.7, Şekil 4.5.3). Kilerden sonra koridor bulunup ve evin tüm odaları ona açılır. Konutun avlusunun güneydoğusundaki iki odanın penceresi odanın kuzeyinde bulunup ve avluya açılmaktadır. Konutun güneybatısındaki odanın penceresi ise odanın doğusunda bulunup ve havalandırıcıya açılmaktadır.

Zemin katın mutfağı ve helası konutun güneydoğu cephesinde bitişik bulunur ve ikisinin penceresi güneydeki havalandırıcıya açılır (Şekil 4.5.4). Konutun odalarının havalandırması ve aydınlatması avludan sağlanmaktadır (Resim 4.5.3). Avluya açılan odaların pencereleri uzun, süslü, ahşap işlemeli ve sürgülü olup, yukarı aşağı açılmaktadır (Resim 4.5.8, Şekil 4.5.5).

Resim 4.5.7. Husni Osman Konutu Daire Giriş Kapısı

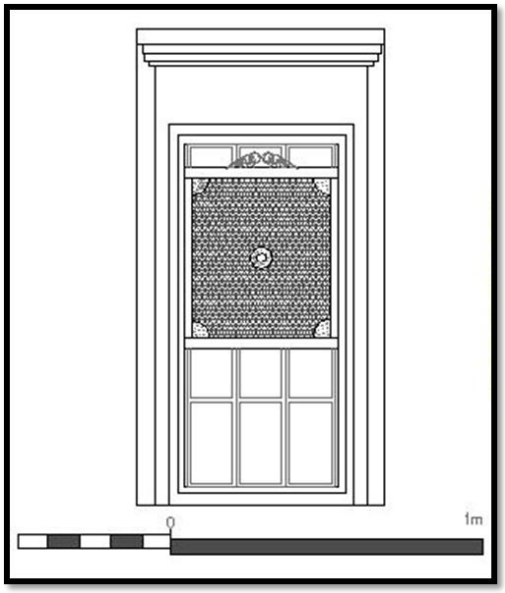

Şekil 4.5.3. Daire Giriş Kapı Detayı

Şekil 4.5.4. Husni Osman Konutu Zemin Kat Planı

Resim 4.5.8. Husni Osman Konutu Sofasının Penceresi

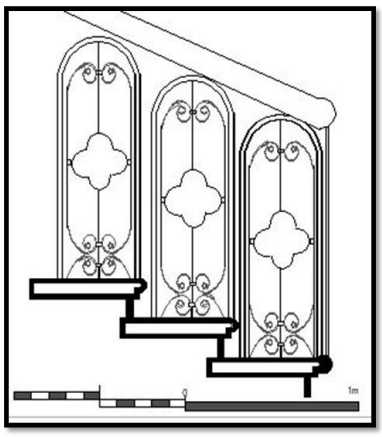

Şekil 4.5.5. Sofasının Pencere Detayı

Konutun avlusunun doğusunda bulunan oda aslında konutun bekçisine yapılmıştı fakat sonradan kiracı tarafından kullanılmıştır. Odanın içerisinde hela mevcut ve odanın giriş kapısı koridorun güneyinde bulunmaktadır. Giriş merdiveni evin batısında bulunup demir işlemeli, orjinal ahşap korkuluklu ve kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.5.9, Şekil 4.5.6). Yapının girişi dikdörtgendir.

Resim 4.5.9. Husni Osman Konutu Merdiveni

Şekil 4.5.6. Husni Osman Konutu Merdiven Detayı

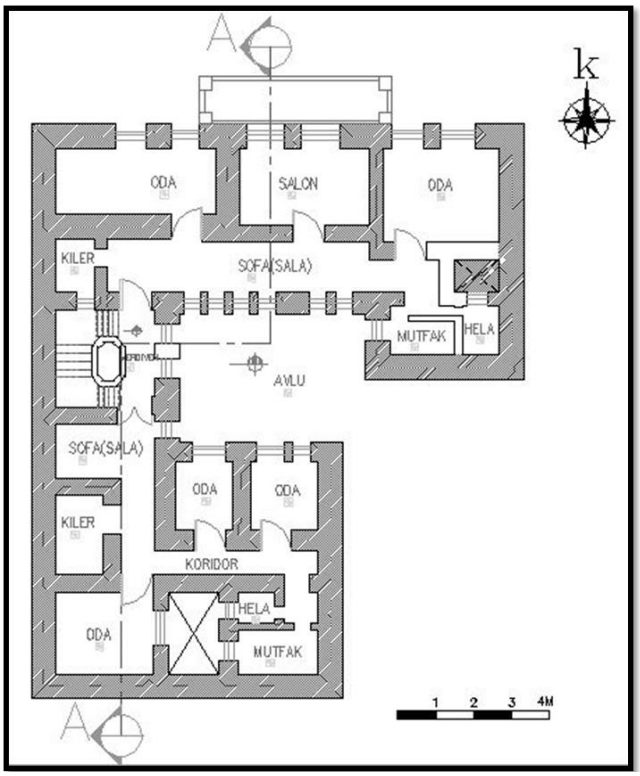
Üst kata çıkmayı sağlayan demir işlemli, kesme taştan yapılan orjinal ahşap korkuluklu merdiven var olup, merdiven tek kollu, yirmi bir rıhtlı ve yirmi basamaklıdır (Resim 4.5.10). Merdivenin alanı dikdörtgen şeklindedir. Merdiven boşluğunu aydınlatmayı ve havalandırmayı sağlayan merdiven pencereleri merdivenin doğu cephesinde bulunmaktadır. Merdiven pencereleri ahşaptandır (Resim 4.5.11).

Resim 4.5.10. Husni Osman Konutu Merdiveni **Resim 4.5.11.** Husni Osman Konutu Merdiven Penceresi

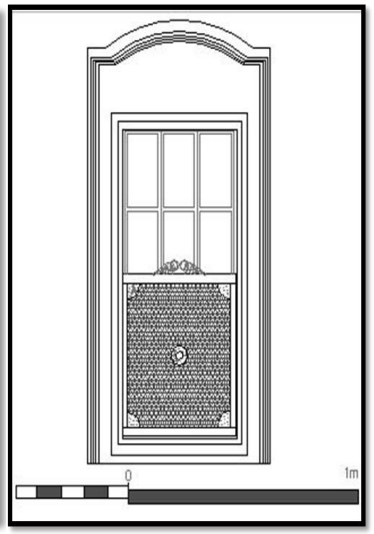
Merdiven vasıtasıyla üst kata çıkarak birinci katın daire girişlerine ulaşılır. Eskiden iki daireyi bir aile tarafından kullanılırdı sonradan iki aile tarafından kullanılmıştır. Kuzey tarafındaki daire misafirlere yapılmış olup, güney tarafındaki daire ise aileye özel yapılmıştır. Daire; bir sofa, iki oda, bir salon, bir kiler, mutfak ve heladan oluşmaktadır. Kuzey yönündeki dairenin girişinden sonra karnıyarık sofa vardır (Şekil 4.5.7). Sofanın güneyindeki altı penceresi avluya açılmaktadır. Sofanın pencereleri uzun, süslü, ahşap işlemeli, sürgülü ve çıtakari tekniğiyle yapılmış olup, yukarı aşağı açılmaktadır (Resim 4.5.12, Şekil 4.5.8). Yatak odaları kuzey cephede olup, uzun ahşap pencere ve panjur vasıtasıyla Elaşrakiya sokağına açılmaktadır. Pencere yüksekliği yaklaşık 2m'dir (Resim 4.5.13, Şekil 4.5.9).

Şekil 4.5.7. Husni Osman Konutu 1. Kat Planı

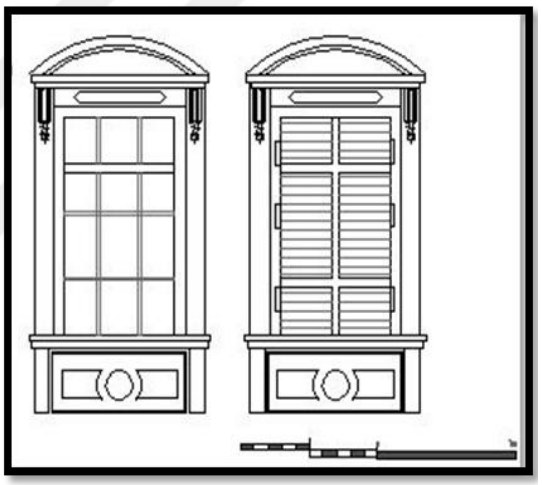
Resim 4.5.12. Husni Osman Konutu 1. Kat Sofasının Penceresi

Şekil 4.5.8. 1. Kat Sofanın Pencere Detayı

Resim 4.5.13. Husni Osman Konutu 1. Kat Yatak Odası Penceresi

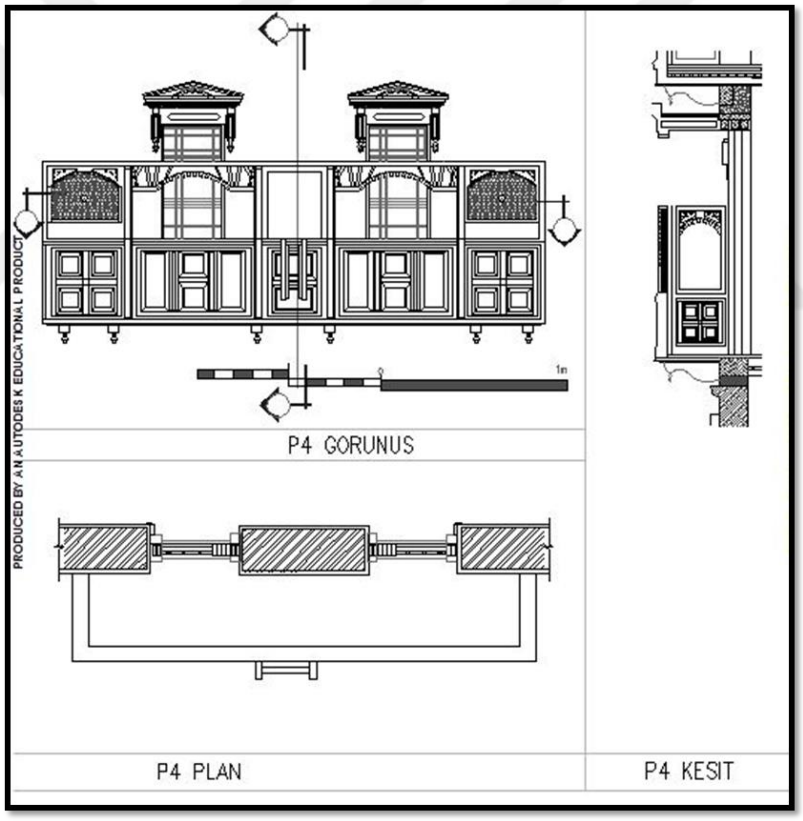

Şekil 4.5.9. Yatak Odasının Pencere Detayı

Salon yapının kuzeyinde mevcut olup, balkon ve süslü cumbalar vasıtasıyla Elaşrakiya sokağına açılmaktadır. Balkonun cumbaları süslü işlemeli, çıta kari ve oyma tekniğiyle yapılan bir ahşap cumbadır. Cumbaları taşıyan ahşaptan yapılmış olan süslü volütlü konsollar mevcuttur. Cephedeki en dikkate değer bezemeler cumbalardır (Resim 4.5.14, Şekil 4.5.10). Dairenin kileri batı cephede yer alır ve aydınlanması merdiven boşluğundaki pencere vasıtasıyla sağlanmaktadır. Dairenin bir adet mutfağı ve helası var olup, ikisi de evin güneydoğusundadır. Mutfağın havalanmasını ve aydınlanmasını sağlayan pencere mutfağın batısında bulunup ve avluya açılmaktadır. Helanın penceresi konutun kuzeyindeki havalandırıcıya açılmaktadır.

Resim 4.5.14. Kuzey Cephenin 1. Kat Cumbaları ve Balkonu

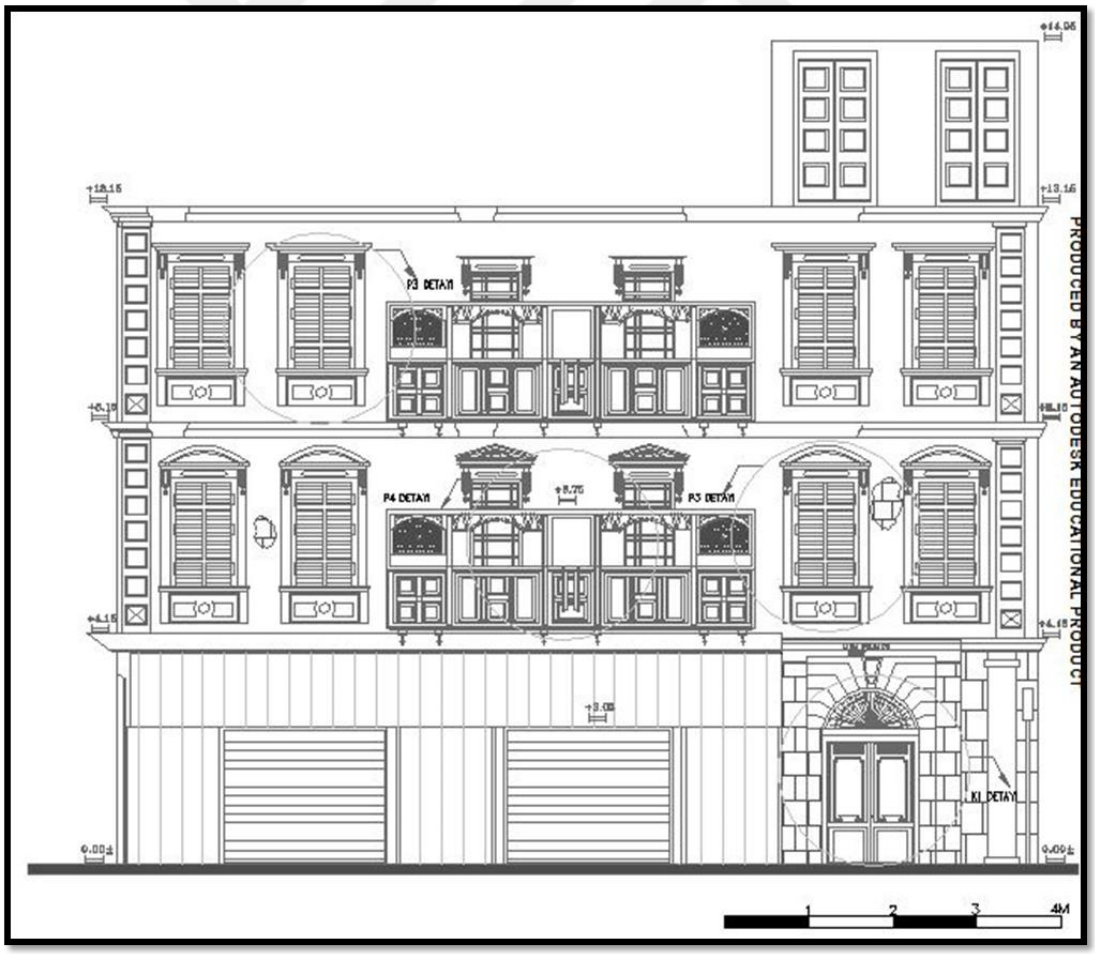

Şekil 4.5.10. Kuzey Cephenin 1. Kat Cumbaları ve Balkon Detayı

Kuzey cephe mimari yapısıyla, uzun pencereleriyle ve cumbalarıyla cephenin İslam'ı ve Avrupa mimari tarzının da yapıldığını göstermektedir (Resim 4.5.15, Şekil 4.5.11). Katın pencereleri ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir. Birinci katta yapılan çok sayıdaki pencereler yapıya zenginlik ve güzellik katmıştır.

Resim 4.5.15. Husni Osman Konutu Ana Kuzey Cephesi

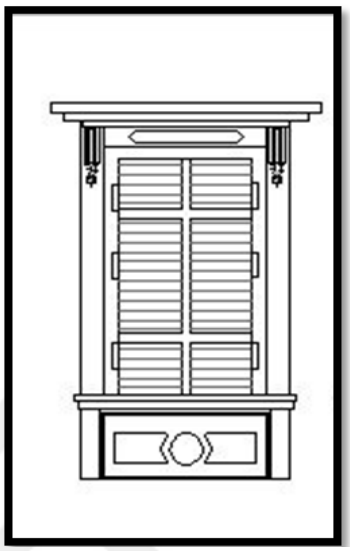

Şekil 4.5.11. Husni Osman Konutu Ana Kuzey Cephesi

Konutun ikinci kat planı ile birinci kat plan tasarımı aynı olup, birinci kat ve ikinci kat pencerelerin ile cumba tasarımı bir kaç çerçeve detayı hariç benzeridir. Yatak odasının pencere çerçevesi yarı yuvarlak yerine düz bir çerçeve kullanılmış olup, cumbaları aynıdır (Resim 4.5.16, Şekil 4.5.12) (Resim 4.5.17, Şekil 4.5.13).

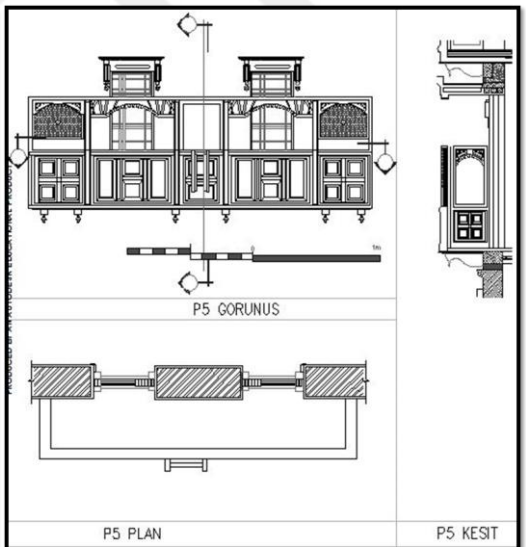
Resim 4.5.16. Husni Osman Konutu 2. Katın Yatak Oda Penceresi

Şekil 4.5.12. Yatak Odasının Pencere Detayı

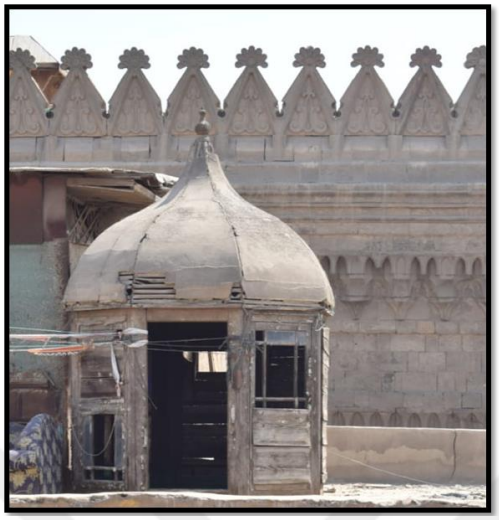
Resim 4.5.17. Kuzey Cephedeki 2. Katın Cumbası

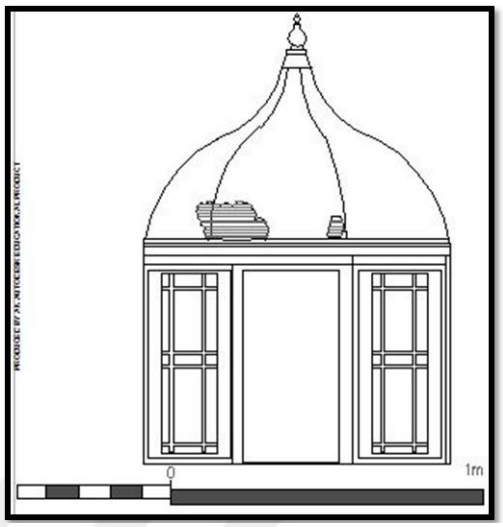

Şekil 4.5.13. Kuzey Cephedeki 2. Katın Cumba Detayı

Kuzeye yönelen daire odasının tavanı süslü aydınlatıcı penceresi mevcut olup, aydınlatıcı kuzeye yönelerek odanın daha iyi havalanmasını ve aydınlatmasını sağlamıştır. Aydınlatıcı tavanın ortasında bulunup, pencereli ve kubbe şeklinde tasarlanmıştır (Resim 4.5.18, Şekil 4.5.14). Ayrıca odanın iki adet penceresi mevcut ve Elaşrakiye sokağına açılmaktadır. Pencereler kuzey yönünde olması ile tavandaki

havalandırma ve aydınlatma penceresi nedeniyle hava sirkülasyonunu iyi şekilde sağlamıştır.

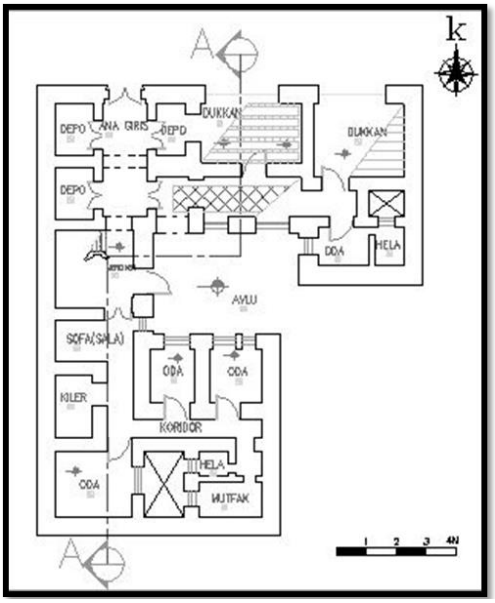

Resim 4.5.18. Husni Osman Konutu Tavan Aydınlatıcısı

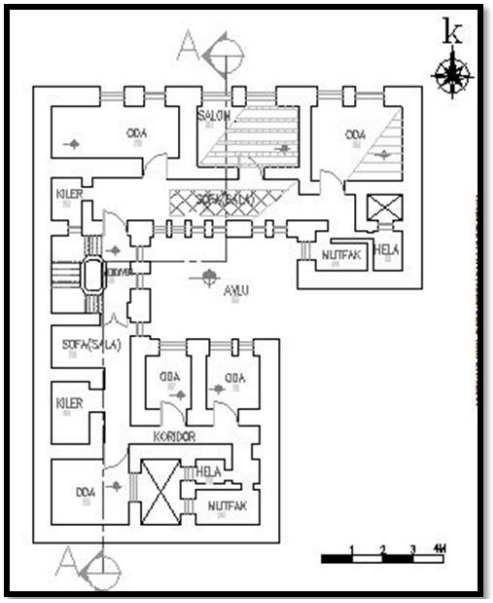

Şekil 4.5.14. Aydınlatıcı Detayı

Merdiven tavanının kenar bağlantıları demir ile desteklendirilmiş ve üzerine ahşap çıtaları yerleştirilmiştir. Tavanın alt kısmı çimento harcı ile sıvanmış olup, ahşap çıtalar üzerine kum ve fayanslar döşenmiştir (Şekil 4.5.15, 16) (Resim 4.5.19). Yatak odası ters tavan tekniğiyle yapılmış olup tavan döşemesi kalın ahşap kiriş üzerine yan yana sıralanmış düz tahtalar yerleştirilmiştir (Resim 4.5.20). Salon odasının zemin döşemesi 20*20cm desensiz kare fayanstan döşenmiş ve evin iç duvarları serpme sıva ile sıvanmıştır (Resim 4.5.21).

Şekil 4.5.15. Husni Osman Konutu Zemin Kat Tavan-Döşeme Planı

Şekil 4.5.16. 1. Kat Tavan Planı

Resim 4.5.19. Husni Osman Konutu Merdiven Tavanı

Resim 4.5.20. Husni Osman Konutu Yatak Odası Tavanı

Resim 4.5.21. Husni Osman Konutu Zemin Döşemesi

Husni Osman Konutu'nun cepheleri kesme taş duvar ve örme taş duvar aralarına ahşap hatıllar atılmıştır. Cephelerin duvarları serpme sıva ile sıvanmıştır. Yapının kuzey cephesinde süslü pencereler ve cumbalar bulunmaktadır (Resim 4.5.15, Şekil 4.5.11). Avluya bakan konutun kuzey cephesi örme taştan yapılmış olup, pencereleri oymalı, yukarı aşağı sürgülü ve çıtakari tekniğiyle yapılmıştır (Resim 4.5.22, Şekil 4.5.17).

Resim 4.5.22. Husni Osman Konutu Avluya Bakan Kuzey Cephesi

Şekil 4.5.17. Husni Osman Konutu Avluya Bakan Kuzey Cephesi

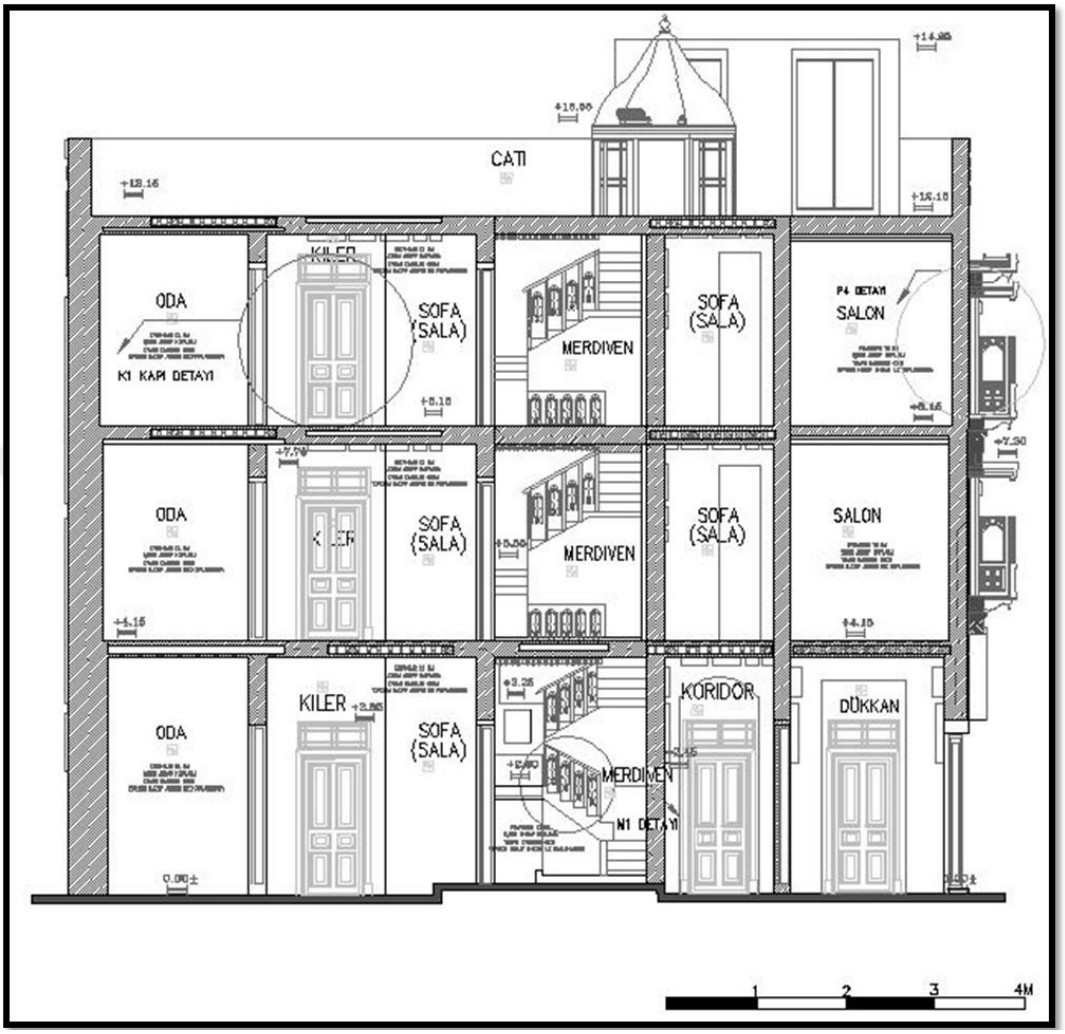
4.5.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Husni Osman Konutu'nda kesme taş duvar ve örme taş duvar aralarına ahşap hatıllar atılmış olup, duvar yüzeyinde alçı sıva kullanılmıştır (Resim 4.5.23). Konutun zemin katının taş duvar kalınlığı 60cm, birinci katın taş duvar kalınlığı 50cm ve ikinci katın taş duvar kalınlığı 30cm'dir. Konutun çatı katı kırmızı tuğladan yapılmış olup, kalınlığı 25cm'dir (Şekil 4.5.18). Konutun iç mekânlarında düz tavan tekniği ve ters tavan tekniği uygulanmıştır (Resim 4.5.19, 20).

4.5.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Husni Osman Konutu'nun dış cephesinde süslü cumbalar ve pencereler görülür (Resim 4.5.17, Şekil 4.5.13). Yatak odasının aydınlatıcısı tam odanın ortasında bulunup, ahşaptan süslü pencereli kubbe şeklinde yapılmıştır (Resim 4.5.18, Şekil 4.5.14). Merdivenin zemin döşemesi 20*20cm desensiz fayanstan yapılmıştır (Resim 4.5.21). Avluya açılan pencereler süslü, ahşap işlemeli ve yukarı aşağı sürgülüdür (Resim

4.5.12, Şekil 4.5.8). Merdiven demir işlemeli ve orjinal ahşap korkulukla süslenmiştir (Resim 4.5.9, Şekil 4.5.6).

Şekil 4.5.18. Husni Osman Konutu A-A Kesiti

Resim 4.5.23. Taş Aralarındaki Ahşap Hatıllar

4.6. Ali İbrahim Konutu

Resim 4.6.1. Ali İbrahim Konutu Ana Dış Cephesi

4.6.1. Yapının Genel Tanıtımı

Yapının Adı: Ali İbrahim Konutu
Yapan: Belli değil
Yaptıran: Ali İbrahim Bey
Yapım Tarihi: 20. yüzyılın başında inşa edilmiştir.

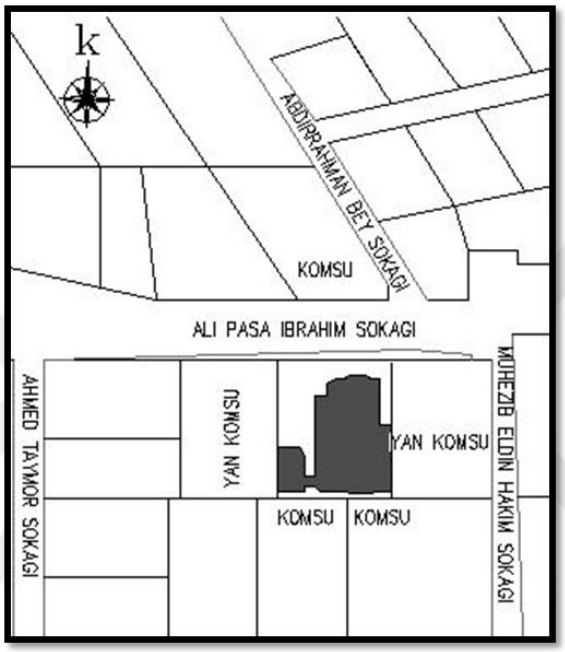
Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Ahmar Mahallesi, Ali Paşa İbrahim Sokağı, no:40 ta bulunmaktadır. Konutun kuzey dış cephesi Ali Paşa İbrahim sokağına bakmaktadır (Resim 4.6.1). Yapı, parselin doğusunda bitişik nizamda komşu var ama mimari tarzı yönünden uyumsuzluk göstermektedir (Resim 4.6.2).

Resim 4.6.2. Ali İbrahim Konutu'nun Komşu Apartımanı ve Mimari Tarz Uyumsuzluğu

Yapının batısında bitişik nizamda komşu yapı var olup, aynı şekilde yapının güneyinde de bitişik nizamda komşu yapı vardır (Şekil 4.6.1). Ali İbrahim Konutu bodrum, zemin kat ve bir kattan oluşmaktadır. Konutun dış cephesinin tasarımı, uzun pencereleri ve bezemesi Avrupa mimari tarzını yapıya yansıtmıştır. Ali İbrahim Konutu iki kiracı aile tarafından kullanılmaktadır.

Kaynaklar: Yapıyla ilgili gerekli bilgiler Konut sakinlerinden edinilmiştir.

Şekil 4.6.1. Ali İbrahim Konutu Vaziyet Planı 1/500

4.6.2. Mimari Özellikleri

Ali İbrahim Konutu, karnıyarık olarak da tanımlanan iç sofalı plan tipine sahiptir. Konutun zemin katı dâhil her katta bir adet daire var ve zemin katın iki farklı girişi vardır. Birisi yapının doğusunda diğeri ise yapının kuzeybatısındadır. Doğu cephesindeki yapının girişi hem zemin katına hem de birinci kata ulaşımı sağlar. Kuzeybatısındaki giriş on dört rıhtlı ve on üç basamaklı merdiven vasıtasıyla zemin kata girişi sağlar (Resim 4.6.3, 4.). Her iki girişin kapısı aynı olup, demir işlemeli ve orjinal ahşaptandır (Resim 4.6.5, Şekil 4.6.2). Ali İbrahim Konutu'nun birinci katın batısında altı beton üstü ahşap olan pencereli geçit bağlantısı ile diğer iki katlı tek odalı yapının birinci katına geçilmektedir (Resim 4.6.6). Birinci kattaki oda yatak odasıdır. Zemin katı ise misafir odasıdır. Bu küçük yapının zemin katına kesme taşlı merdiven

vasıtasıyla ulaşılır. Ali İbrahim Konutu'nun kuzeybatısındaki girişin süslü balkonu işlemeli kesme taştan ve vazo korkuluklarından yapılmış olup, penceresi ahşaptandır (Resim 4.6.7).

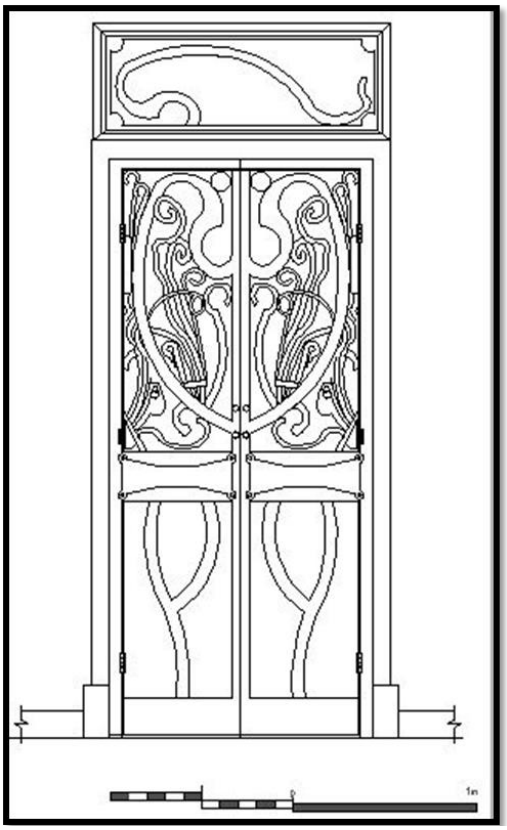
Resim 4.6.3. Ali İbrahim Konutu'nun Doğu Giriş Kapısı

Resim 4.6.4. Ali İbrahim Konutu'nun Kuzeybatı Girişi

Resim 4.6.5. Ali İbrahim Konutu'nun Kuzeybatı Giriş Kapısı

Şekil 4.6.2. Konutun Giriş Kapı Detayı

Resim 4.6.6. Ali İbrahim Konutu'nun Batısındaki Geçit

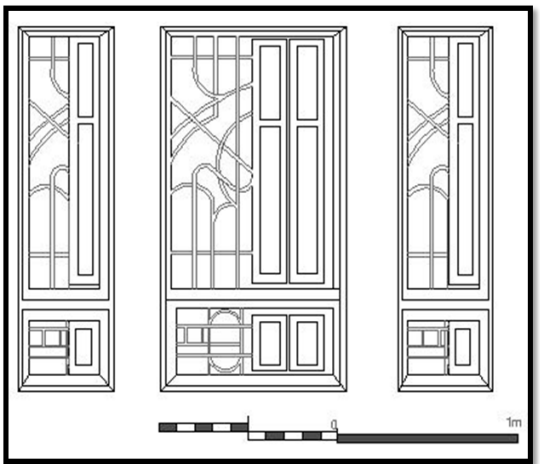

Resim 4.6.7. Konutun Girişindeki Balkon ve Penceresi

Yapının zemin katında bir sofa *'Sala'*, iki oda, bir salon, hela ve mutfak vardır. İç sofa evin batısında bulunmaktadır. Sofanın havalanmasını ve aydınlatmasını sağlayan ahşap çerçeveli ve demir işlemeli dört adet pencereye sahiptir (Resim 4.6.8, Şekil 4.6.3). Sofa ile arka girişi bölen seperetör vardır. Bu seperetör ahşap yapılı olup, geniş kapılı ve renkli camdan yapılmıştır (Resim 4.6.9, Şekil 4.6.4). Sofanın güneyinde bir adet yatak odası var olup, süslü penceresi güneye açılmaktadır. Sofanın kuzeyinde giriş alanı ve bir adet oda mevcuttur.

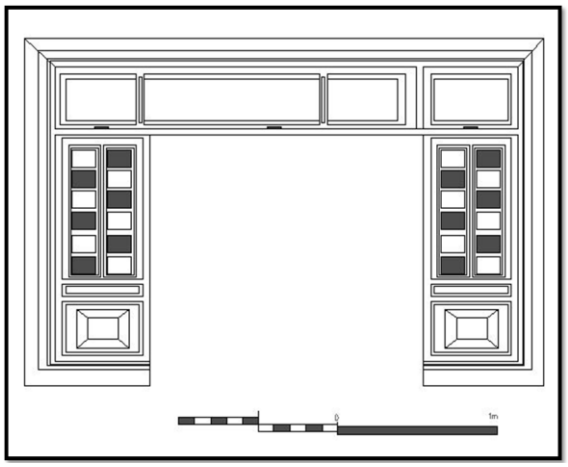

Resim 4.6.8. Ali İbrahim Konutu Sofasının Pencereleri

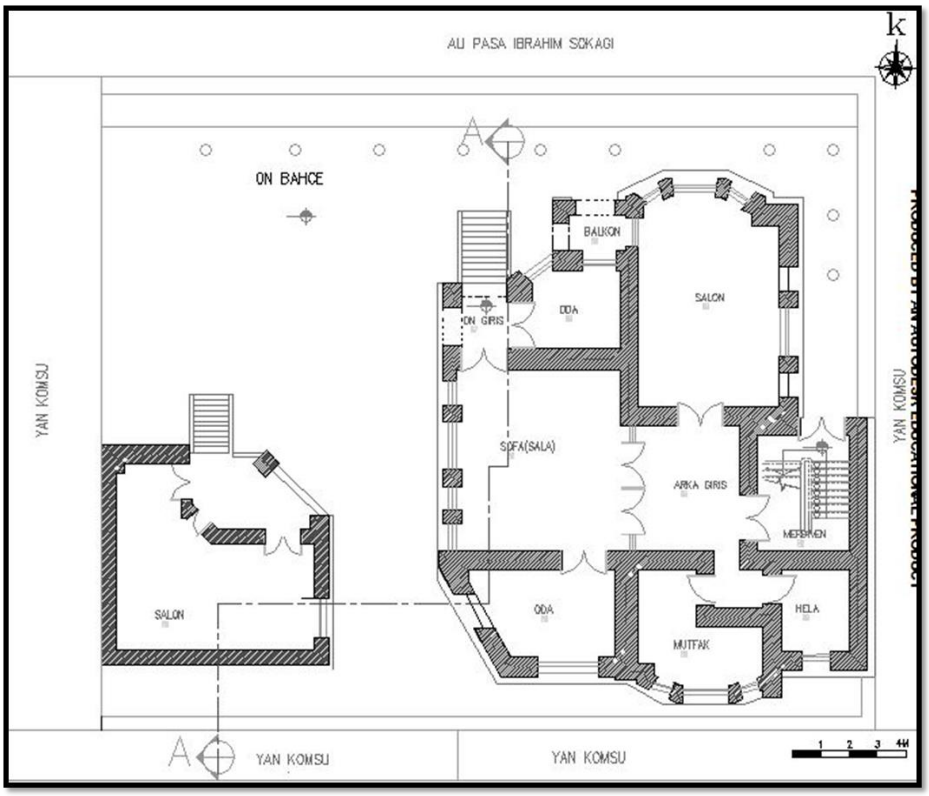

Şekil 4.6.3. Sofasının Pencereleri Detayı

Resim 4.6.9. Ali İbrahim Konutu Sofasının Seperatör Kapısı **Şekil 4.6.4.** Sofanın Seperatör Kapı Detayı

Yapının kuzeyindeki odanın balkonu ve penceresi kuzeye açılmaktadır. Balkonun iki tarafı kesme taştan taşıyıcı kolonlar var olup, sol kolonda bitki motifiyle süslenmiştir. Vazo korkuluklar ve orjinal ahşaplı haremlik penceresi balkonda bulunmaktadır (Resim 4.6.1). Konutun kuzeydoğusunda büyük bir salonu var olup, hem kuzeye hem doğuya süslü ve uzun pencerelerle açılmaktadır. Zemin katın mutfağı ve helası evin güneydoğu cephesinde bitişik bulunur ve ikisinin penceresi güney cepheye açılmaktadır. Merdiven alanı doğu cephede bulunup havalanması ve aydınlanması merdiven penceresi vasıtasıyla sağlanmaktadır (Şekil 4.6.5).

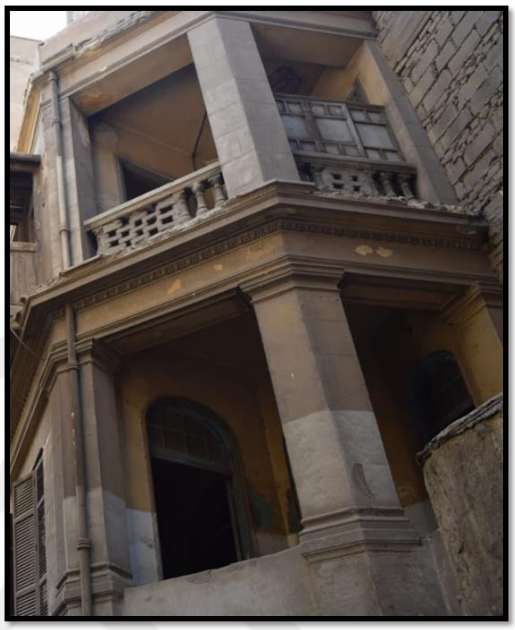

Şekil 4.6.5. Ali İbrahim Konutu Zemin Kat Planı

Konutun batısında küçük bir yapı var olup, zemin katı misafir odası ve birinci katı yatak odası olarak kullanılmaktadır. Küçük yapının aydınlanması ve havalanmasını yapının doğusunda bulunan pencereyle sağlanmaktadır (Resim 4.6.10). Küçük yapının zemin katına iki farklı yuvarlak kemerli kapı vasıtasıyla girilmektedir (Resim 4.6.11).

Resim 4.6.10. Ali İbrahim Konutu Misafir Odasının Penceresi

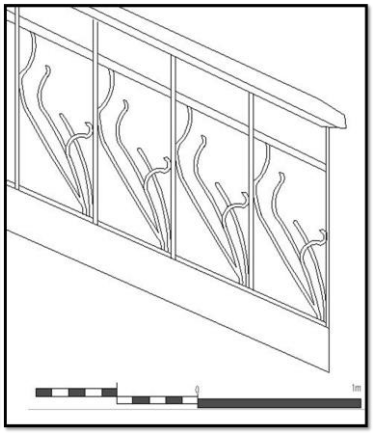

Resim 4.6.11. Misafir Odasının giriş Kapıları

Üst kata çıkmayı sağlayan ve konutun doğusunda bulunan demir işlemli tek kollu korkuluklu ve kesme taştan yapılan merdiven mevcuttur (Resim 4.6.12, Şekil 4.6.6). Merdiven dikdörtgen şeklinde olup merdivenin aydınlanması ve havalanmasını sağlayan ahşap pencereleri merdivenin kuzey cephesinde bulunmaktadır (Resim 4.6.13).

Resim 4.6.12. Ali İbrahim Konutu Merdiveni

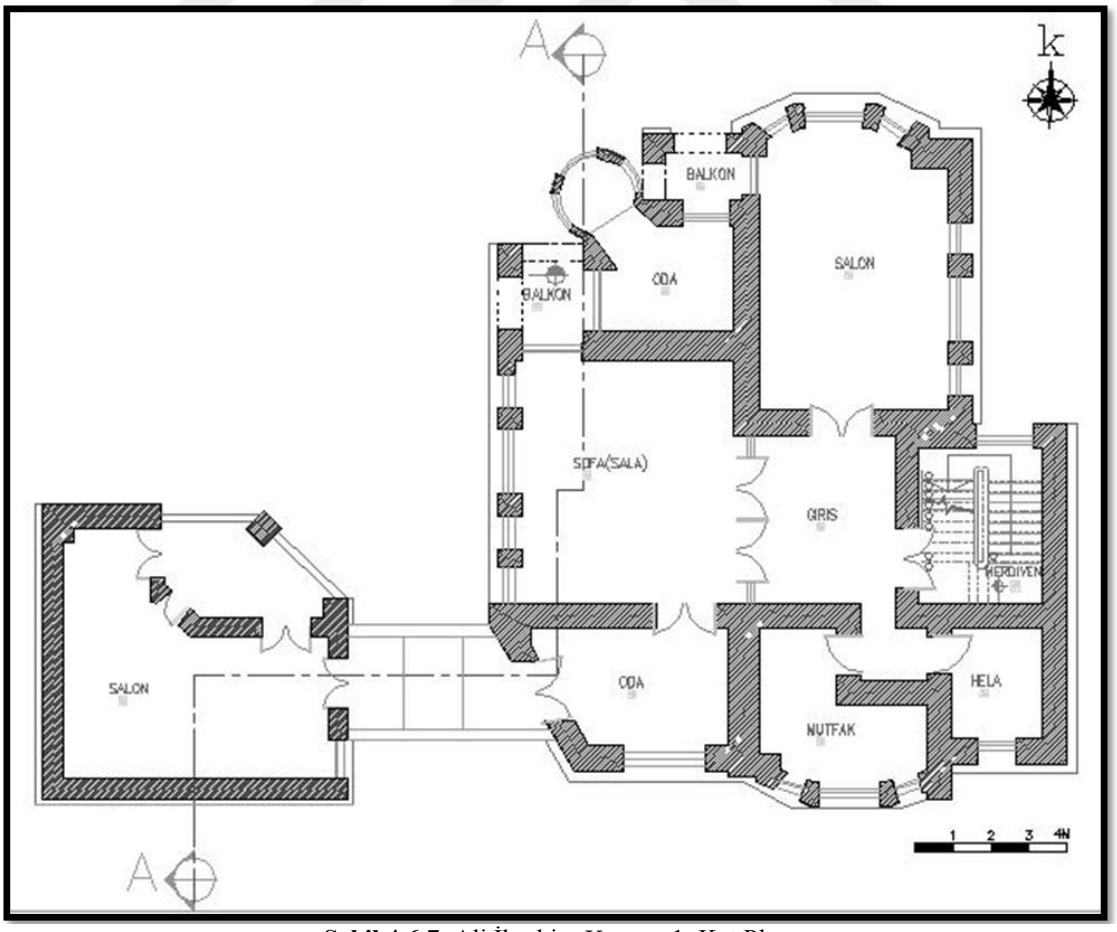
Şekil 4.6.6. Merdiven Detayı

Resim 4.6.13. Merdiven Penceresi

Merdiven vasıtasıyla üst kata çıkarak birinci katın daire girişine ulaşılır. Birinci kat tek aile tarafından kullanılmaktadır. Daire; bir sofa *'Sala'*, iki oda, bir salon, bir sedir, iki balkon, mutfak ve heladan oluşmaktadır. Birinci katın batısındaki üstü ahşap ve zemini betondan yapılan geçit vasıtasıyla batı tarafında bulunan küçük yapıdaki bir odaya ulaşılır. Birinci katın tasarımı hepsi olmasa da zemin katın tasarımına çok benzemektedir. Ana yapının doğu yönündeki daire girişinden sonra karnıyarık sofa var ve batısında dört adet penceresi mevcuttur. Zemin katındaki gibi birinci kattaki odalar aynıdır (Şekil 4.6.7). Dairenin salonu konutun kuzeydoğusunda bulunup, kuzeye ve doğuya çerçeveli pencereler vasıtasıyla yapının bahçesine açılmaktadır (Resim 4.6.14, 15, Şekil 4.6.8) (Resim 4.6.16, Şekil 4.6.9).

Katın kuzeybatısında bulunan odada iki adet balkon ve bir sedir bulunmaktadır. Balkonlar süslü kolonlu, vazo korkuluklu ve ahşap haremlik pencerelidir (Resim 4.6.17, Şekil 4.6.10). Konutun silindirik sediri süslü nakışları, üç uzun penceresi, üstü kubbeli, aydınlatıcı pencereleri, volütlü konsolları var ve kesme taştan yapılmıştır (Resim 4.6.18, Şekil 4.6.11).

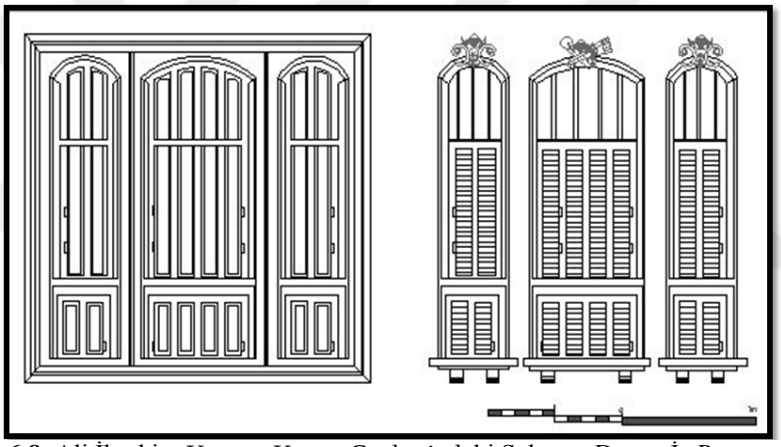

Şekil 4.6.7. Ali İbrahim Konutu 1. Kat Planı

Resim 4.6.14. Ali İbrahim Konutu Kuzey Cephesindeki Salonun Dış Penceresi

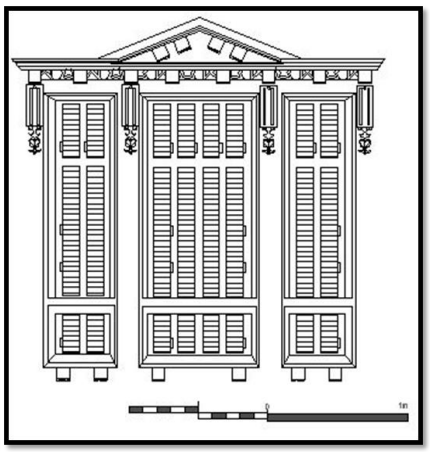
Resim 4.6.15. İçten Salon Penceresi

Şekil 4.6.8. Ali İbrahim Konutu Kuzey Cephesindeki Salonun Dış ve İç Pencere Detayı

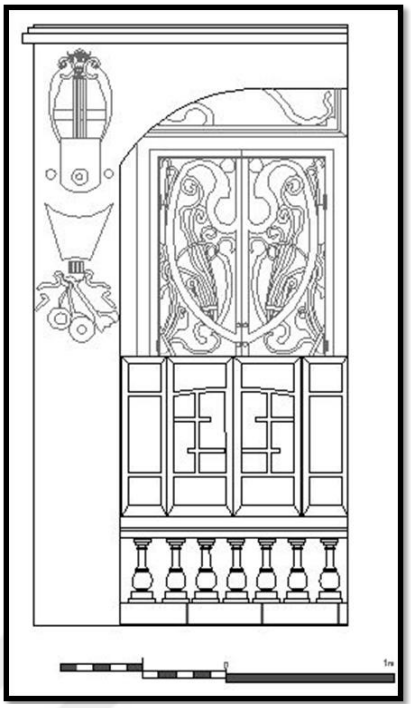
Resim 4.6.16. Ali İbrahim Konutu Doğu Cephesindeki Salon Penceresi

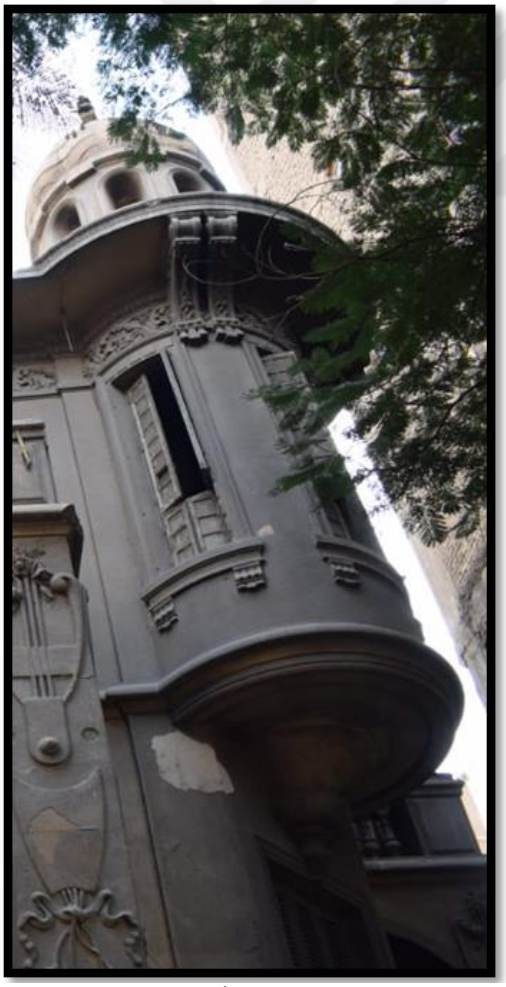
Şekil 4.6.9. Pencere Detayı

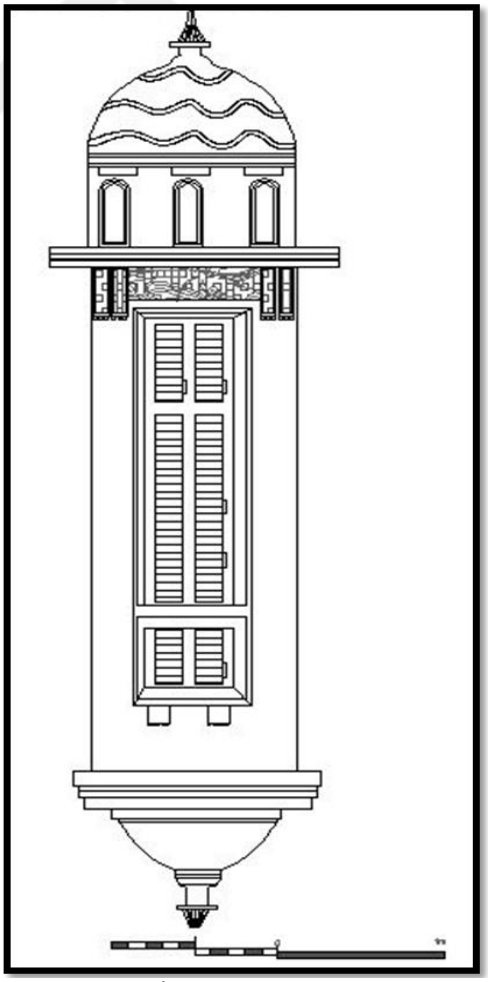
Resim 4.6.17. Ali İbrahim Konutu Kuzeybatı Cephesindeki Balkon

Şekil 4.6.10. Balkon Detayı

Resim 4.6.18. Ali İbrahim Konutu Sediri

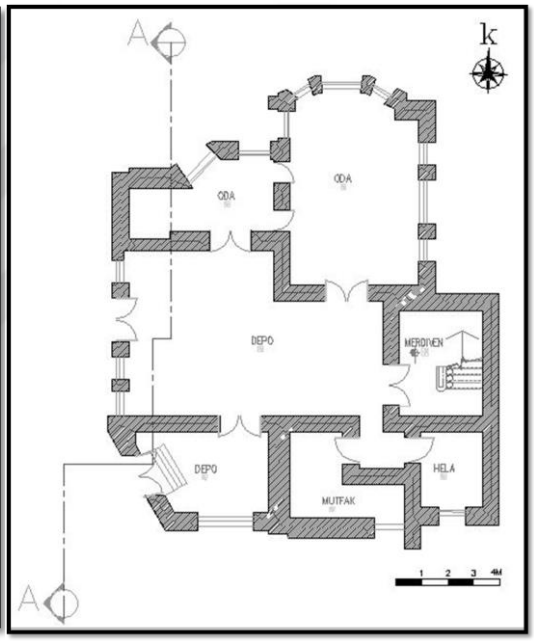

Şekil 4.6.11. Ali İbrahim Konutu Sedir Detayı

Bodrum katına gitmek için merdivenden dokuz basamak inilir. Bodrum katı düzensiz dörtgen şeklinde tasarlanmış iki oda, iki depo, hela ve mutfaktan oluşmuştur (Resim 4.6.19, Şekil 4.6.12). Bodrumun kuzeydoğu cephesinde çok amaçlı büyük bir oda var olup, pencereleri demir işlemeli ve ahşaptandır (Resim 4.6.20, Şekil 4.6.13). Kuzeybatıda küçük bir oda var ve iki penceresi kuzeye açılmaktadır. Bodrumun büyük depo kapısı ve pencereleri batı cephede bulunmaktadır. Diğer küçük depo bodrumun güneybatısında bulunup, kapısı batıya açılır ve penceresi güneye bakmaktadır. Bodrumun helası ve mutfağı güneydoğuda mevcut olup, ikisinin penceresi güneye açılmaktadır.

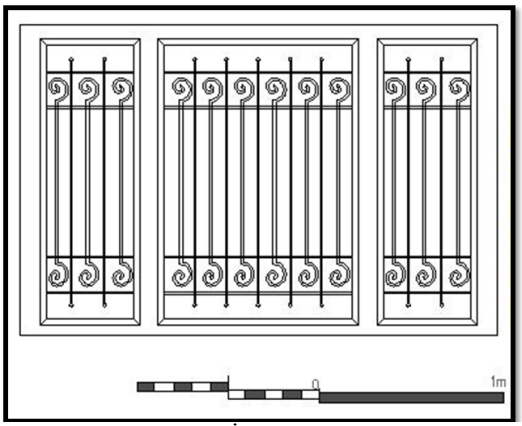
Resim 4.6.19. Ali İbrahim Konutu Bodrumu

Şekil 4.6.12. Ali İbrahim Konutu Bodrumu

Resim 4.6.20. Ali İbrahim Konutu Bodrum Penceresi

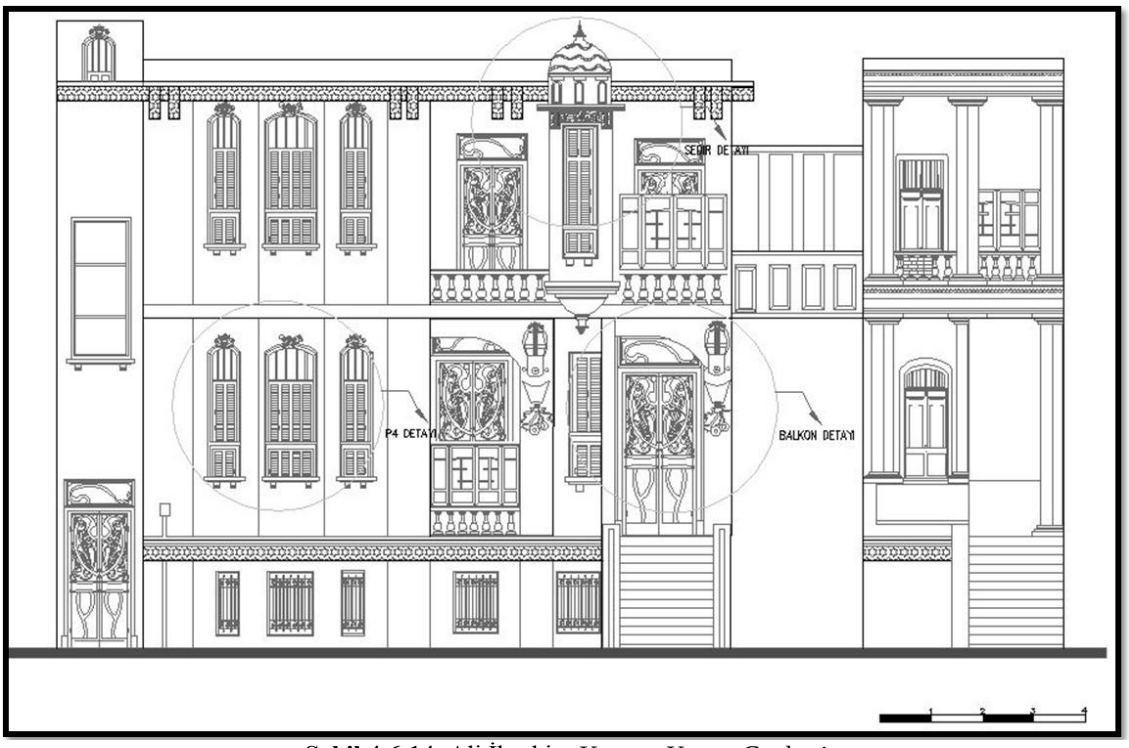

Şekil 4.6.13. Ali İbrahim Konutu Bodrum Pencere Detayı

Kuzey cephe mimari tarzıyla, uzun çerçeveli pencereleriyle ve süslü balkonlarıyla cephenin Avrupa mimarisinden etkilendiğini göstermektedir (Resim 4.6.21, Şekil 4.6.14). Katın pencereleri, kapıları ahşap ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir (Resim 4.6.22, Şekil4.6.15) (Resim 4.6.23, Şekil 4.6.16). Zemin ve birinci katta yapılan çok sayıdaki pencereler yapıya zenginlik katmıştır.

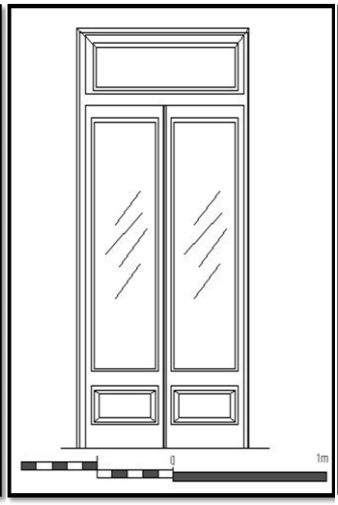
Resim 4.6.21. Ali İbrahim Konutu Kuzey Cephesi

Şekil 4.6.14. Ali İbrahim Konutu Kuzey Cephesi

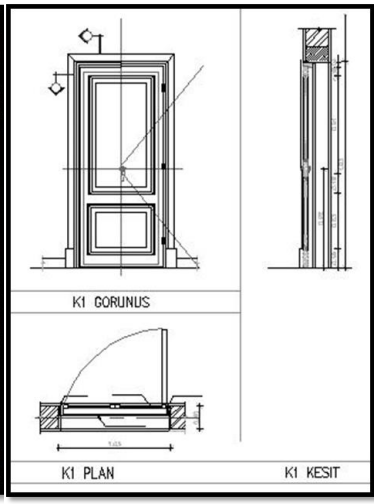
Resim 4.6.22. Salon Odasnın Kapısı

Şekil 4.6.15. Detay

Resim 4.6.23. Hela Kapısı

Şekil 4.6.16. Detay

Doğuya yönelen merdiven alanının son katında karşı karşıya iki uzun yuvarlak kemerli aydınlatıcı pencere mevcuttur. Aydınlatıcı kuzeye yönlendirilmiş olup, merdivenin havalanmasını ve aydınlanmasını sağlamıştır (Resim 4.6.24). Aydınlatıcı pencereler karşı karşıya bulunması hava sirkülasyonunu iyi şekilde sağlamış olup, pencereleri ahşaptan ve orjinal boyutlarını kaybetmemiştir.

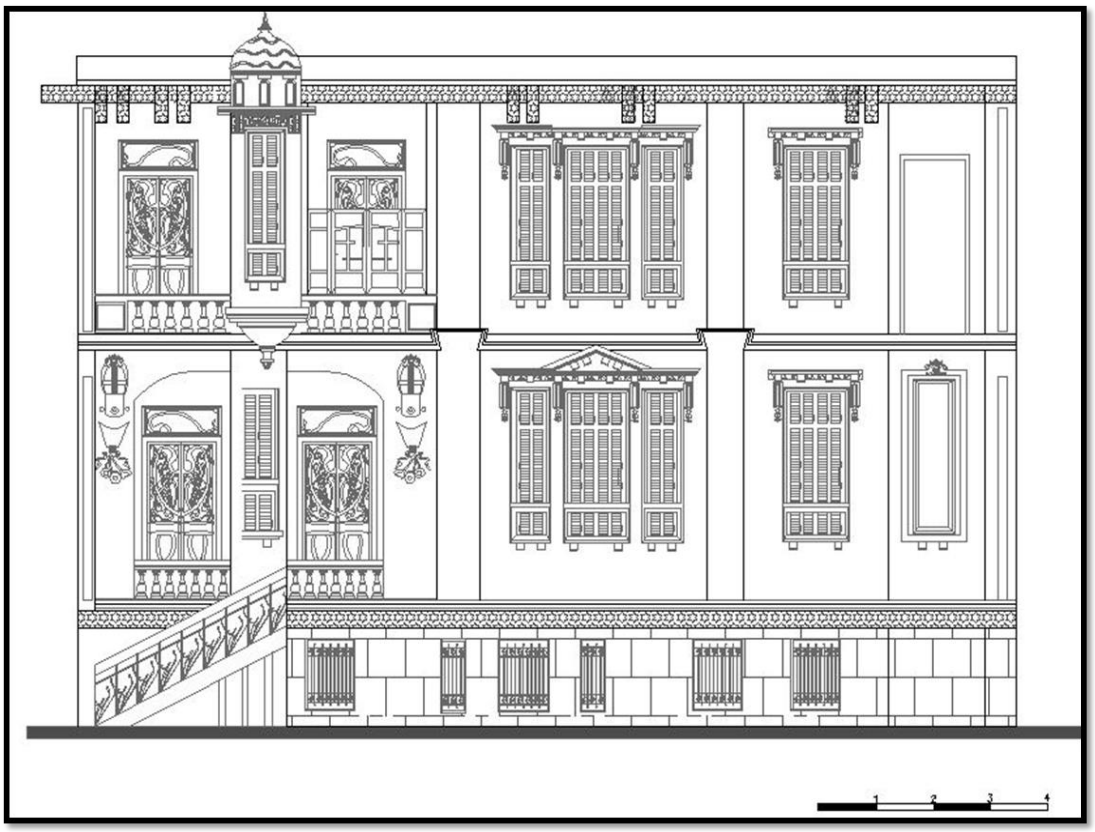
Resim 4.6.24. Ali İbrahim Konutu Merdiven Aydınlatıcısı

Ali İbrahim Konutu'nun ana kuzey cephesi kesme taştan yapılmış ve üstü serpme sıva ile sıvanmıştır. Kuzey cephesinin pencereleri ve panjurları orjinal ahşaptandır. Cephede çok sayıda taşıyıcı volütlü konsollar ve süslü pencereler yapının cephesinde bulunur (Şekil 4.6.14, Resim 4.6.21). Batı cephesinin duvarında ve sedirinde alçıdan ve kesme taştan yapılan muhtelif bitki motifleri bulunmaktadır. Cephede süslü

demir işlemeli merdiven korkulukları ve kapıları görülmektedir (Resim 4.6.25, Şekil 4.6.17).

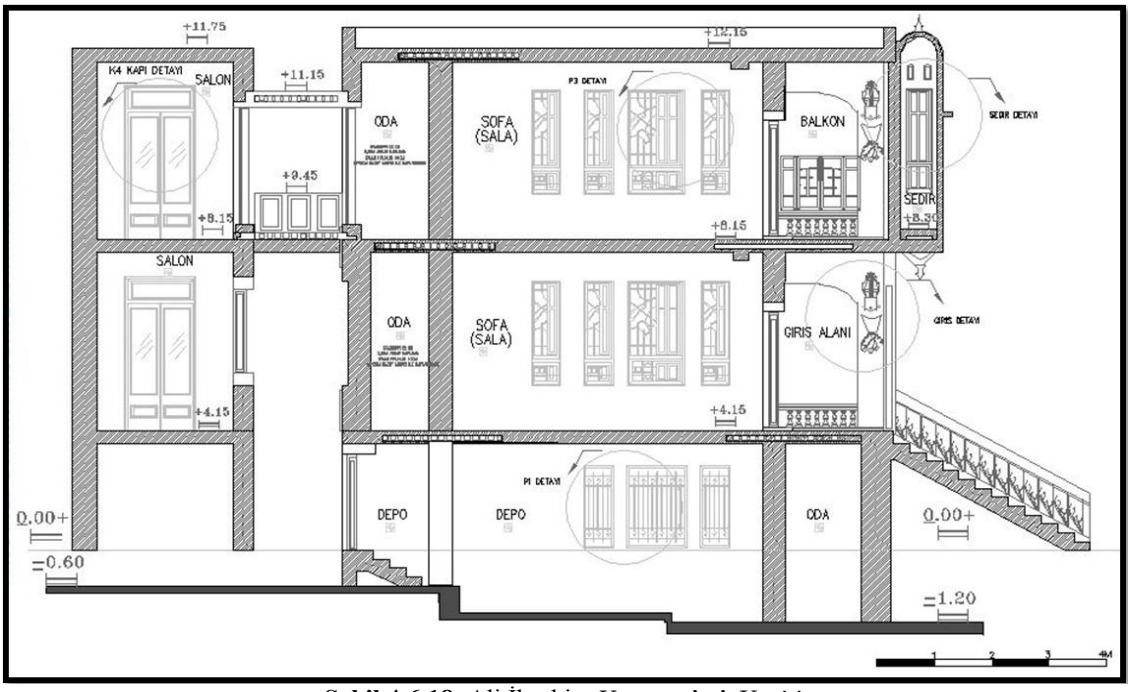
Resim 4.6.25. Ali İbrahim Konutu Batı Cephesi

Şekil 4.6.17. Ali İbrahim Konutu Batı Cephesi

4.6.3. Yapım Tekniği ve Malzemesi

Ali İbrahim Konutu'nda kesme taş duvar kullanılmış ve bazı duvar yüzeylerde sıvanmıştır (Şekil 4.6.18). Konutun zemin katı ve bodrum katının taş duvar kalınlığı 60cm, birinci katın taş duvar kalınlığı 50cm'dir. Konutun iç mekânlarında düz tavan tekniği ve ters tavan tekniği uygulanmıştır.

Şekil 4.6.18. Ali İbrahim Konutu A-A Kesiti

4.6.4. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Dış cephede süslemeler yapının kuzeyindeki yola bakan cephesindeki balkonlarda, yuvarlak kemerli pencerelerde ve sedirde görülür (Resim 4.6.21). Konutun balkon ve giriş kolonlarında çiçekli bitki motifleri var ve balkonda vazo korkulukları görülür (Resim 4.6.17). Sedirin süsleri oyma tekniğiyle yapılmış ve kesme taştan yapılan volütlü konsollar cephede bariz bir şekilde görülür (Resim 4.6.18). İç mekânlarda ise oda pencereleri demir işlemeli ve orjinal ahşaptandır. Sofanın seperatöründe muhtelif renkli camlar bulunmaktadır (Resim 4.6.9). Ali İbrahim Konutu'nu bitki motifleri ile çevreleyen süslü bantlar mevcuttur.

5. SONUÇLAR

5.1. Eski Kahire Konutlarının Mimari Özellikleri

Dördüncü bölümde 6 adet konut incelenmiş olup her konutun mimari özellikleri, yapım tekniği, yapım malzemesi ve süsleme özellikleri bahsedilmiştir. 5. bölümde ise bu 6 adet konutun değerlendirmesi ve sonuçlarını bahsedeceğiz.

5.1.1. Eski Kahire Konutlarında Geleneksel Avlu ve Bahçe

Mısır konutlarında avlu en önemli mimari unsurlardan bir tanesidir. 19. yüzyılın başında ve sonunda üst sınıf konutları, orta sınıf konutları ve alt sınıf konutlarının avlusu ya da bahçesi mevcuttu. Kaynaklardan elde edilen bilgilere göre Eski Kahire'nin tarihi eser El Sihimi Konutunda ve Kiritliyye Konutunda iç avlusnun mevcut olduğu görülmüştür. Eski Kahire'de avlunun fonksiyonu hem konut sakinlerinin aktivitelerini gerçekleştirdiği ortamı hem de yapının odalarını sokaktan izole etmek için kullanılıyordu. Avlunun büyüklüğü konutun alanına göre değişir yani büyük konutların avlusu küçük konutların avlusuna göre daha büyüktür. 18. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar Mısır konutlarında farklı avlular mevcut olup, iç avlu, aydınlatıcı avlu, yan avlu ve orta avluya bakan toplu konutlar gibi çeşitli avlular görülmüştür. Zaman geçtikçe Mısır'ın nüfusu çoğalmaya başlayınca konutların avlu alanı küçülüp, konutun aydınlatıcı sistemine dönüşmüştü. Bu aydınlatıcı sadece konutun havalanmasını ve aydınlanması için kullanılıyordu (Wazeri, 2013). Yani bu avlularda oturmak için bir düzen yoktu. İncelediğimiz örneklerden ikisi iç avlulu (Medkur Konutu, Husni Osman Konutu), diğer ikisi ön ve arka bahçeden oluşmaktadır (Ali İbrahim Konutu, Baramuni Konutu) (Tablo 5.1).

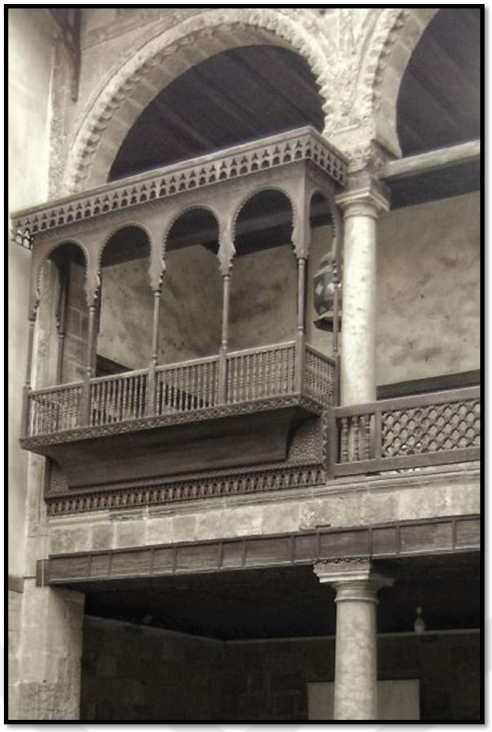
5.1.2. Eski Kahire'nin Geleneksel Konut Planı Şeması

Eski Kahire konutunun sofası *'Sala'* genelde konutun ortasında bulunup etrafında tüm odalar çevrili halde tasarlanmıştır (Ali İbrahim Konutu, Baramuni Konutu), (Tablo 5.1).

Eski Kahire konutlarında genellikle bir adet sofa bulunur yanlız bazı konutlarda iki adet sofa mevcut olup, sofalar birbirine açılmaktadır. Konutların sofası kuzey yöne yönlendirilmesiyle konutun kuzey rüzgârı ile diğer odalar havalandırılmıştır (Abdelmonem, 2015). Sofanın esas fonksiyonu odaları birbirine bağlamak olmasına karşın, aynı zamanda birlikte oturmak, yemek ve misafir karşılamak gibi ihtiyaçların giderilmesine de cevap verir. Duvarları konutun içinde olduğu için, sofa dış cepheye doğrudan açılmaz. Bu nedenle sofa her zaman serin bir alan sayılmış olup, konutun diğer alanlarını da serinletmek amacıyla kullanılmıştır.

Eski Kahire konutlarının salonu direk sofaya açılır ya da, koridor vasıtasıyla açılmaktadır. Konutun salonu sadece misafirlere mahsustur. Ama konutun sofası konutun sakinleri tarafından yaşam alanı olarak da kullanılırdı. Çoğu konutların tasarımında, salon kuzey cepheye güzel ve süslü pencerelerle açılırdı. Eski Kahire'nin bazı konutlarında misafirler için yapılan misafirhane bulunurdu. Bu misafirhane konuttan ayrı bir binada yapılmış, ya da farklı bir kapıdan girişi olan oda olarak tasarlanmıştır (Ali İbrahim Konutu ve Şakir Konutu). Eski Kahire'nin konutlarında çok amaçlı bir oda bulunurdu. Konut dar alanlı olduğu için bu oda kullanılırdı. Konutun çok amaçlı odasının mobilyası pratik bir şekilde kullanılmıştır. Örneğin odanın kanepesi yatak olarak ta kullanılır ve yer sofrası katlanıp kaldırılabilirdi. Çok amaçlı olan oda yaşam alanı olarak kullanıldığı için, salon odasının konumu gibi yer almaktadır. Bu oda dış cepheye balkon vasıtasıyla ya da büyük süslü pencere vasıtasıyla açılmaktadır. Konutun diğer odaları ise yan cephelerde bulunur ve alanı çok amaçlı odaya göre daha küçüktür (Said, 2009).

Arapçada *'Almakad'* olarak adlandırılan sedir Eski Kahire konutlarının hepsinde olmasa da bazılarında görülmüştür. Sedir aslında genellikle orta ve üst sınıf konutlarında görülmüş olup, büyük konutlarda daha geniş ve süslüydü. Sedir serinletme amacıyla kuzeye yönlendirilip kuzey rüzgârlarından faydalandırılırdı (Shehata and Adel, 2016). Sedir Kurabi Konutu'nda olduğu gibi ana cephe üzerinde süslü pencere ve balkon vasıtasıyla açılmaktadır. Kurabi Konutu'nda sedir alanı tek başına bir oda olarak kullanılmış olup, Şakir Konutu ve Ali İbrahim Konutunda ise sedir odaya bağlı oluyordu. Çok büyük ve tarihi eser olan El Kadi Konutunun sediri ise avluya açılırdı (Addin, 1987) (Resim 5.1, 2). Eski Kahire'nin bazı konutlarında konutu havalandırmak amacıyla dairelerin giriş kapısının üst kısmında küçük demir işlemeli pencere bulunurdu. Bu pencere merdiven pencerelerinden konutun havalandırmasını sağlardı.

Resim 5.1. Asillerin Konutlarındaki Avluya Açılan Sedir, El Kadi Konutu (Shehata & Adel, 2016)

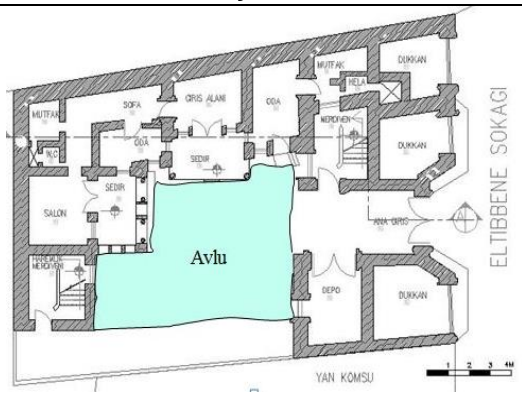
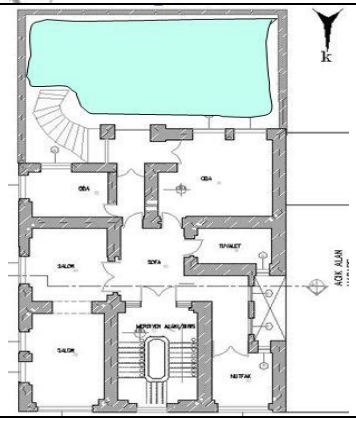

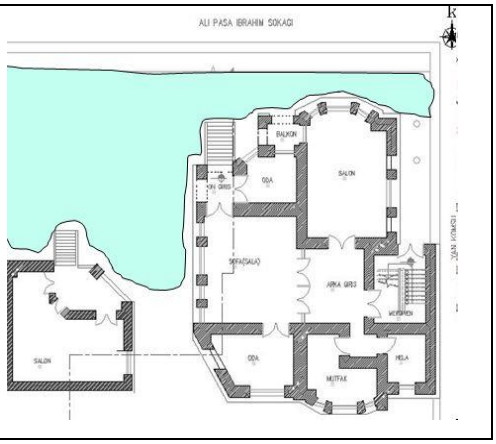
Resim 5.2. Kurabi Konutu Sediri

Eski Kahire konutlarında mutfak ve tuvalet konutun arka cephe veya yan cephelerinde olup, sofaya küçük koridor vasıtasıyla açılırdı. Bazı konutlarda iki tuvalet mevcut olup, birisi konutun sakinleri için yapılmış diğeri ise misafirler için planlanmıştır. Eski Kahire konutlarında genel olarak alaturka tuvaletler kullanılırdı. Konutlarda su sistemi olmadığı için konutlarda banyo yoktu ve sadece konutun tuvaleti vardı. Tuvaletlerin küçük bir kısmını banyo olarak kullanılıyordu. Bazı konutlarda ise zemin katta müşterek tuvalet bulunurdu ve dairelerin sakinleri ortak bir şekilde kullanırdı. Ayrıca 19. yüzyılda halk hamam kültürü çok yaygındı ve her mahallede bulunuyordu bunun için küçük konutlarda banyoya ihtiyaç duyulmadı. Asillerin konutlarında özel hamamlar bulunurdu. Bazı konutlarda mutfağın yanında depo ya da yemekhane mevcut olup, depoda yemekler saklanıyordu (Abdelmonem, 2015). Eski Kahire'nin bazı alt sınıf konutlarında mutfak yoktu ve sofanın bir bölümü kullanılarak yemek pişiriliyordu, ama bizim örnek konutlarımızda rastlanılmamıştır.

Konutun başodasının tavanı, dolabı ve pencere süsleme detaylarında diğer odalara göre daha ağır ve detaylıydı. Eski Kahire'nin nüfusu çoğalınca tek aile konutları kar amacıyla iki ve üç aileye kiralanmıştır (Abdelmonem, 2015).

Tablo 5.1. Eski Kahire Konutlarının Avlu ve Bahçe Planındaki Yeri

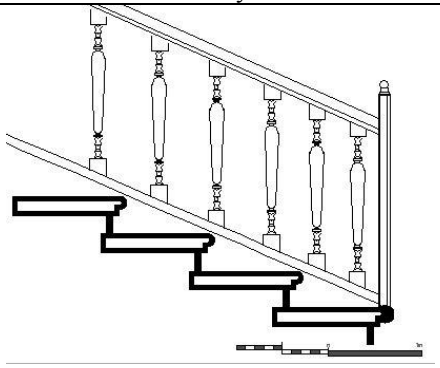
Konutun Adı ve Açıklaması	Şekil
Medkur Konutu: Konut 'U' harfi şeklinde tasarlanmış ve iç avluludur. İki sedir, merdiven alanları, depo ve bekçi odası avluya açılmaktadır. Evin ana girişi dehliz vasıtasıyla avluya açılmaktadır. Avlunun ortasında fıskiye kalıntısı olup, döşemeleri kesme taştan yapılmıştır.	
Medkur Konutu üst sınıf aile için yapılan bir konut olup haremlik ve selamlık bölümleri avluya açılır. Medkur Evinin iki merdiven alanı vardır ve ikisi de avluya açılmaktadır. Eskiden kadınların rahat bir şekilde inip binebilmeleri için avluya at arabası giriyordu.	
Husni Osman Konutu: İç avluya sahip olan yapı, direk sokağa açılmayıp, konutun gizli girişine dehliz vasıtasıyla açılmaktadır. Bir merdiven avlu alanına açılır. Tüm oda pencereleri de avluya açılmaktadır. Avluya bakan zemin katın güneyindeki daire eskiden misafirlere mahsustu. Konutun avlusu odaların aydınlanması ve havalanması için iyi bir çözümdü.	
Baramuni Konutu: Konutun arka girişi ve deposu bahçeye açılmaktadır. Avlu kültürü Mısır'da zaman geçtikçe azalmıştır. Avrupa tarzında yapılan arka ve ön bahçe sistemi zamanla görülmeye başlamıştır.	

Ali İbrahim Konutu: Konutun kuzeyinde bir adet ön bahçe bulunmakta olup, konutun iki adet ön girişi ve depo pencereleri bahçeye açılmaktadır. Kuzey rüzgârından faydalanmak için konutun ön bahçesi kuzeye yönlendirilmiştir.	

5.1.2.1. Eski Kahire Konutlarında Merdiven

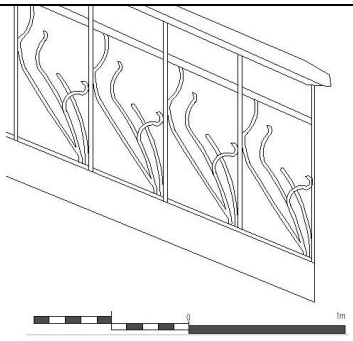
Ali Pasha Mubarak, yeni yapı kanunları koymadan önce Eski Kahire'nin yapılarının merdiven korkulukları genellikle ahşaptandı. Merdivenin alanı çok dardı ve basamakları çok yüksekti (Medkur Konutu). 20. yüzyılın başında yeni bina kanunları uygulandıktan sonra, Ali İbrahim Konutu'nda olduğu gibi demir işlemeli merdiven korkulukları ve düşük basamaklı merdiven görülmeye başlamıştır (Resim 5.3, Şekil 5.1) (Resim 5.4, Şekil 5.2). Eski Kahire konutlarında demir işlemeli merdiven korkulukları kullanılarak Fransız mimari tarzından etkilenildiği görülmüştür. Eski Kahire konutlarında merdiven alanını aydınlatmak için iki yöntem kullanılmıştır. Birincisi Kurabi Konutu'nda olduğu gibi merdivenin son kat tavanında renkli cam ve ahşaptan yapılan merdiven tepe penceresi bulunmaktadır. İkinci yöntem ise, Baramuni Konutu merdiven cephesinde yapılan camlı, ahşap süslü ve demir işlemeli pencerelerdir. (Said, 2009) (Resim 5.5, 6). 20. yüzyılda çoğu apartman ve konutların merdivenlerini aydınlatmak için merdiven boşluğu direk dış cepheye tasarlanıyordu (Tablo 5.2).

Tablo 5.2. Eski Kahire Konutlarında Merdiven ve Merdiven Aydınlatıcısı

Resim 5.3. Medkur Konutu Ahşap Merdiveni	**Şekil 5.1.** Medkur Konutunun Ahşap Merdiveni

Resim 5.4. Ali İbrahim Konutu Merdiveni

Şekil 5.2. Ali İbrahim Konutunun Demir İşlemeli Merdiveni

Resim 5.5. Baramuni Konutu Merdiven Penceresi

Resim 5.6. Kurabi Konutu Merdiven Aydınlatıcı Penceresi

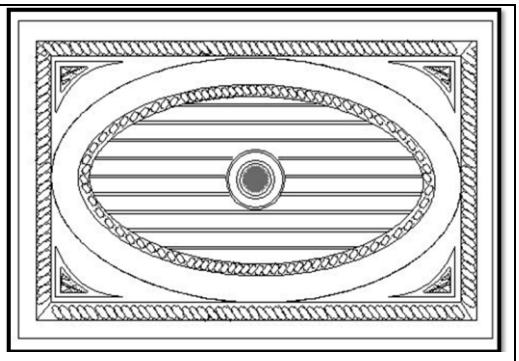
5.1.2.2. Eski Kahire Konutunda Oda Tavanları

Eski Kahire konutunda oda tavanı genellikle ahşaptan yapılmıştır. Konutlarda farklı tavan teknikleri görülmüştür. Medkur Konutu'nun sedirinde tekne tavan tekniği kullanılmış olup, salonda ise ahşap tavan boyanmış ve üzerinde kalem işi süslemeleri kullanılmıştır. Aynı zamanda Medkur Konutu'nun yatak odasında ters tavanı kullanıldığı görülmüştür. Ali İbrahim Konutu'nun salonun tavanı sade, boyalı bir tavandı ve kenarları korniş ile süslenmiştir. Kurabi Konutu'nun salon tavanın göbeğinde alçıdan yapılan bitki motifleri görülmüştür (Resim 5.7, 8, 9, Şekil 5.3) (Tablo 5.3). Konutun duvarları genellikle yağlı boya ile muhtelif renklerle boyanırdı ve bazı konutlarda duvar kâğıdı kullanılırdı.

Tablo 5.3. Eski Kahire'nin Konutunda Tavanlar

Resim 5.7. Medkur Konutu Tekne Tavanı

Şekil 5.3. Medkur Konutu Tekne Tavanı Detayı

Resim 5.8. Medkur Konutu Salon Tavanı 'Kalem İşi'

Resim 5.9. Medkur Konutu Yatak Odası Ters Tavanı

5.1.3 Eski Kahire Konutlarında Cephe

5.1.3.1 Eski Kahire Konutlarının Cumba Çeşitleri

Eski Kahire konutlarında cumbalar konutun en önemli mimari unsurlarından biriydi. Cumba Mısır yöresinde *'Maşrabiyye'* olarak adlandırılmış ve 19. yüzyılın sonuna kadar çoğu konutlarda görülmüştür. Cumbalar Eski Kahire'de kadınların konuttan sokağa rahat bir şekilde bakabilmeleri için ve aynı zamanda sokaklardaki insanların kadınları görmemesi için tasarlanmıştır. Ayrıca cumbalar konutu çok aşırı güneş ışığı ve sıcaktan koruma görevi de görmektedir (Abd El Kader & Momtaz, 2010). Eski Kahire konutlarında cumbalar çıkıntılı kafesler şeklindeydi ve ahşap volütlü konsollar vasıtasıyla taşınırdı. Bir katın içinde bir ya da daha fazla cumbalar görülmüş olup, cumbalar üç ya da dört bölüme ayrılmıştır. Kurabi Konutu'nda olduğu gibi bu bölümlerin bazılarında panjurlar sabit, bazılarında ise hareketli ve açılıp kapanmaktadır

(Resim 5.10). Husni Osman Konutu'nda olduğu gibi suları soğutmak için cumbalarda yuvarlak ya da kare yarım sandıklar yapılmıştır (Tablo 5.4).

Cumbaların üst kısmının çıkıntılı olma sebebi, yağmur ve sıcaklıktan korumak amaçlıdır. Çıkmalar orjinal süslü oyma ahşaptan yapılmıştır. Kurabi Konutu'ndaki cumbalar panjurlu olup, bu tür cumbalar hem İslam mimari tarzı hem de Avrupa mimari tarzından alınmıştır. Cumbalı panjurun yapılma nedeni panjur o zamanlarda daha pratikti, az süslemeli ve ucuzdu (Seif, 2013). Cumbadaki panjurun yeri daha geniş ve uzun olduğu için konutun havalandırılması daha iyi bir şekilde sağlanıyordu. Kiritliyye Konutu'nda ise cumbaların panjuru olmayıp, yerine ileri geri ağır süslemeli bir pencere kapağı bulunmaktadır. Cumba süslemeleri geometrik desenlerden ve oyma tekniğiyle orjinal ahşaptan yapılmıştır (Elhadad, 1998).

Medkur Konutu'nda orjinal ahşaptan yapılan çıkıntılı cumbalar görülmüştür. Bunlar demir işlemeli volütlü konsollar vasıtasıyla taşınmaktadır. Bu cumba desensiz sade panjur sistemiyle yapılmış olup, çıkıntılı kısmının kapağı ileri geri açılmaktadır (Resim 5.11).

Husni Osman Konutu'nda cumba şeklinde ahşaptan yapılan kapalı balkon görülmüştür. Bu kapalı balkon cumba gibi tamamen kapalı süslü kafeslerden yapılmış, ama cumbanın panjurlu bölümleri balkon gibi yarısı açık ve yarısı kapalıdır. Bu cumbanın yarısı alt taraftan kapalı ve konutun içerisini mahremiyet açısından kuruyordu. Üst kısmı ise pencere vasıtasıyla sokağa açılıyordu. Bu cumbanın gövdesi sabit olup hareket eden kısımları sadece panjurlarıdır (Resim 5.12).

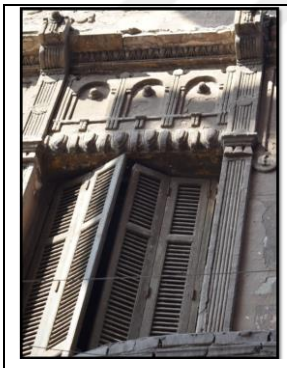
Tablo 5.4. Eski Kahire Konutlarının Cumba Çeşitleri

Resim 5.10. Kurabi Konutu Cumbası	**Resim 5.11.** Medkur Konutu Cumbası	**Resim 5.12.** Husni Osman Konutu Cumbası

5.1.3.2 Eski Kahire Konutlarının Pencere ve Panjurları

Eski Kahire konutlarında özellikle 20. yüzyılın başında cumba kullanımı azalmıştır. Yerine panjurlu pencere görülmeye başlamıştır. Daha önce bahsettiğimiz gibi panjur sade, desensiz ve pratik olduğu için cumbalardan daha çok tercih ediliyordu. Şakir Konutu ve Ali İbrahim Konutu'nda pencereler ve panjurlar sade ve desensiz olmasına rağmen pencerelerin duvar çerçevesinde ağır süslemeler görülmüştür. Eski Kahire konutlarında panjurlu pencere uzun ve yüksek olup, iki metre ve daha üzerine kadar ulaşıyordu. Bu pencereler kolay şekilde kullanılması için pencereler boydan iki kısma bölünmüştür (Resim 5.13, 14, 15, 16) (Tablo 5.5). Zaman geçtikçe kolaylık açısından bu pencerelerin yüksekliği azaltılmış olup, iki parça pencere yerine bir parça pencere olarak yapılmıştır (Addin, 1987). Pencereler orjinal ahşaptan, işlemeli demirden ve çıtakari tekniğiyle yapılan sürgülü pencerelerden yapılmıştır. Dördüncü bölümde bahsettiğimiz uzun pencereli konutlara örnek Ali İbrahim Konutu, Husni Oman Konutu, Baramuni Konutu ve Şakir Konutudur.

Tablo 5.5. Eski Kahire Konutlarının Pencere ve Panjurları

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>Resim 5.13. Şakir Konutu Panjuru</td>
<td colspan="2">Resim 5.14, 15. Husni Osman Konutu ve Ali İbrahim Konutu İki Bölümlü Panjur</td>
<td>Resim 5.16. Husni Osman Konutu Sürgülü Penceresi</td>
</tr>
</table>

5.1.3.3 Eski Kahire Konutlarının Kapıları

Eski Kahire konutlarının giriş kapısı çift kanatlı orjinal ahşaptan yapılmış olup, kapının üstünde kesme taştan yapılan süslemeler mevcuttur. Husni Osman ve Medkur Konutu kapılarının bazısında ahşapla birlikte demir işlemeler bulunur. Bazısı ise sadece orjinal ahşaptan yapılırdı. Eski Kahire konutlarının giriş kapıları süslü ve yuvarlak

kemerli, ya da bursa kemerinden yapılırdı. Baramuni Konutu giriş kapısının ahşap oyma tekniğiyle yapılmış ve kapının üzerinde taştan oyulan bitki motifleri bulunmaktadır. Konutun giriş kapısı konutun tarzına göre tasarlanıyordu örnek olarak Avrupa tarzında yapılan konutların kapıları demir işlemeli olurdu. Eski Kahire konutlarının zemin katı bazen dört metreye kadar ulaşıyordu, bu nedenle giriş kapıları üç metre ya da daha fazla olabiliyordu. Konutun giriş kapısı önemli bir mimari unsur olduğu için konutun giriş kapısının tasarımı ve süslemesi daha güzel ve belirgin yapılıyordu (Abdelmonem, 2015) (Resim 5.17, 18, 19, 20) (Tablo 5.6).

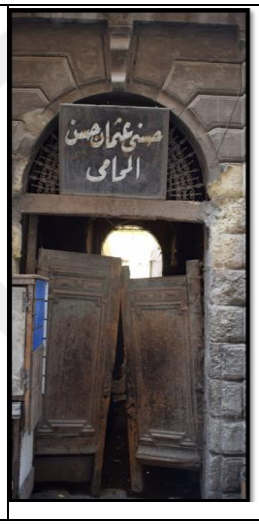
Tablo 5.6. Eski Kahire Konutlarının Kapıları

Resim 5.17, 18. Kurabi Konutu ve Baramuni Konut Kapısı

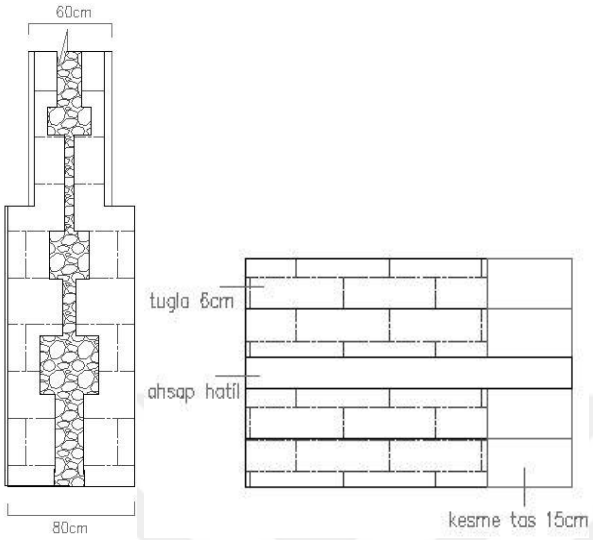

Resim 5.19, 20. Şakir Konutu ve Husni Osman Konut Kapısı

5.2. Yapım Tekniği ve Malzemesi

19. ve 20. yüzyılda Eski Kahire konutlarında taşıyıcı duvar sistemi ve ahşap tavan kullanımı çok yaygındı. Zemin katın duvarları kalın ve sağlam olup, konutun büyük taşlı temelleri yerin altına iki metreye kadar derinliğe atılıyordu. Bu temele atılan taşlar zemin katın taş duvar kalınlığından 20 cm daha iriydi (Şekil 5.4). Bazı konutlarda Medkur Konutu'nda olduğu gibi duvarları güçlendirme amacıyla duvarların belirli aralıklarda ahşap hatıllar atılırdı. Böylece depremlerde daha dayanıklı oluyordu. Bu ahşap hatıllar dış cephede pencerenin altında, üstünde ve tavan seviyesinde yer alıyordu. Bazı cephelerde taş duvar kalınlığına göre üçten fazla ahşap hatıllar atılıyordu ve

tavanların ağırlıkları düzenli bir şekilde duvarlara dağıtıyordu (Şekil 5.5, Resim 5.21). Konutun temelleri daha dayanıklı olması için taşıyıcı duvar daha sağlam yapılırdı ve taş duvar kalınlığı 60cm'e kadar ulaşıyordu (Said, 2009).

Şekil 5.4. Temel Kesiti

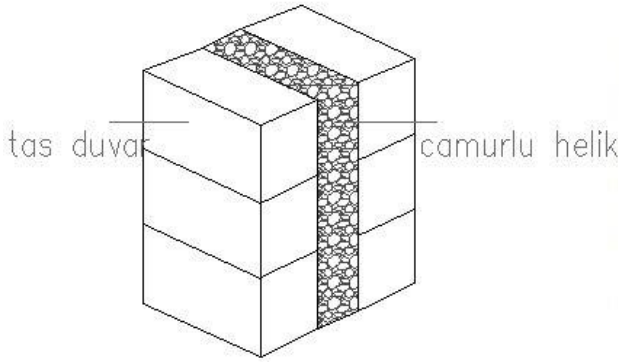

Şekil 5.5. Ahşap Hatıllı Duvar Detayı

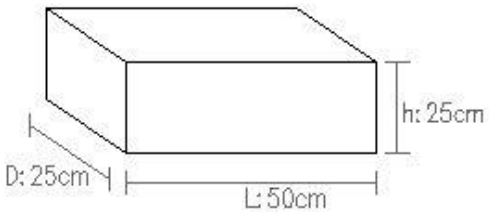
Resim 5.21. Ahşap Hatıllı Duvar

Genellikle zemin katın taş duvarları üst katlara göre daha sağlam ve kaliteliydi. Kireç taşı neme karşı dayanıklı olduğu için Eski Kahire konutunda ve genel Mısır konutlarında kullanılıyordu. Bu kireç taşının yüksek kalitelisi ve düşük kalitelisi olanı da vardı. Eski Kahire konutlarının geleneksel taş ebatları 20*20*40 cm'dir. Zemin katı ağır yük taşıdığı için bu taşlar eşit şekilde diziliyordu. Bazı konutlarda Kurabi Konutu'nda olduğu gibi çift cidarlı taş duvar arasına helik denilen küçük ve düzensiz taşlar doldurulurdu (Şekil 5.6, 7). Zemin katın daha güçlü ve dayanıklı olması için taş ebatları üst katların taş ebatlarına göre daha kalındı. Yani üst katın taş duvar kalınlığı 15cm oluyorsa zemin katın taş duvar kalınlığı 30cm'e kadar ulaşabiliyordu. Bazı konutlarda Vesile Hatun Konutu'nda olduğu gibi zemin katın taş ebatları 40*40*50 cm'ye kadar ulaşmıştı. Bu taş ebatları ile taşınması zor olduğu için ve pratik olmadığı için sadece dini yapılarda ve tarihi konutlarda görülmüştür. Zemin katın taş ebatları 25*30*50 cm oluyorsa üst katın taş ebatları zemin katın yarısı kadar oluyordu. Yani 25*15*50 cm'ye kadar ulaşıyordu. Eski Kahire konutlarının duvarları zemin yüzeyinden itibaren 1.5m'ye kadar saf kesme taştan yapılırdı. Sonrası 25cm kalınlıkta çift cidarlı taş duvar arasına küçük taşlar doldurulmuş olup, bazısında ise zemin yüzeyinden üst katlara kadar saf taş duvarlardan yapılırdı. Konut daha güçlü ve

dayanıklı olması için üst katların kalınlığı zemin katına göre daha ince olup, 50cm ile 30cm olarak inşa ediliyordu (Said, 2009).

Şekil 5.6. Duvar Detayı

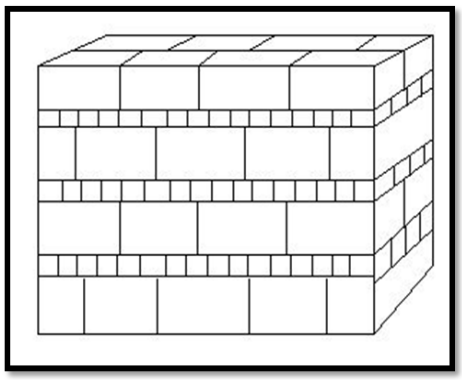

Şekil 5.7. Taş Ebatları

Eski Kahire konutlarında kesme taş duvar sırası arasına tuğlalar dizilmiş olup, konutların duvarlarında sık sık rastlanmıştır. Konutlar daha esnek ve gevşek zemine karşı güçlü olabilmesi için bu sistem Eski Kahire konutlarında uygulanmıştı. Örnek olarak Medkur Konutu'nun cephesinde 15cm yükseklikte kesme taş sırası dizilmiş olup, üstünde de 6 cm yükseklikte bir tuğla sırası görülmüştür (Resim 5.22, Şekil 5.8). Husni Osman Konutu'nun ve Baramuni Konutu'nun üst katlarında düzensiz taş duvarları kullanıldığı görülmüştür. Düzensiz taş duvarları çok dayanıklı olmadığı için zemin katın yapımında kullanılmamıştır (Resim 5.23, Şekil 5.9). Kırmızı tuğla konutların çatı katısında görülmüştü çünkü tuğlalar hafif ve maliyet olarak taştan daha ucuzdu (Hanna, 1991).

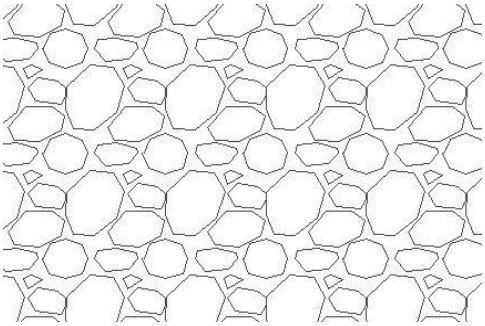
Resim 5.22. Medkur Evi Duvar Yapım Tekniği

Şekil 5.8. Duvar Detayı

Resim 5.23. Baramuni Evinin Düzensiz Taş Duvarı

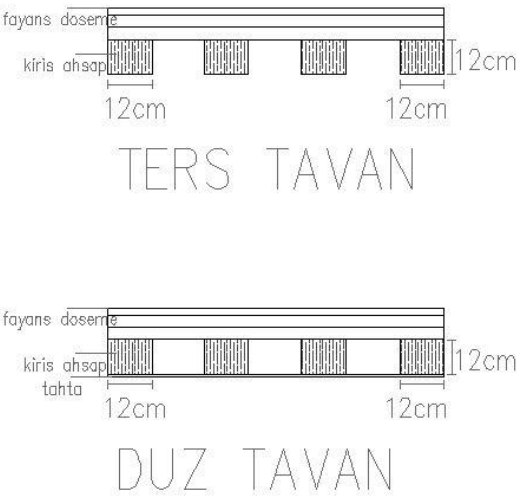

Şekil 5.9. Düzensiz Duvar Detayı

Eski Kahire konutlarının tavanlarında 12*12 cm ahşap kirişler kullanılmış olup, üzerine tavan tahtası yerleştirilmiş ya da tahtasız ters tavan olarak kalmıştır (Resim 5.24, Şekil 5, 10). Tavan kirişleri yerleştirildikten sonra ahşap panelleri, mermer ya da kum ve fayans ile ana katın döşemesi yapılmıştır (Said, 2009). Baramuni Konutu'nda merdivenlerin ve balkonların zemini demir profillerle desteklenmiştir. Eski Kahire konutlarının tavanları, pencereleri, cumbaları ve kapıları farklı tekniklerde yapılsa da hepsi orjinal ahşaptan yapıldığı görülmüştür (Resim 5. 7, 10, 15, 19). Mısır konutlarında kullanılan ahşapların ağaçları; sedir ağacı ve Şam ağacıdır (Abdeljawad, 1984).

Resim 5.24. Medkur Evi Ters Tavanı

Şekil 5.10. Tavan Detayları

5.3. Süsleme Özellikleri (Bezeme)

Eski Kahire konutlarının süslemeleri dış cephelerde çok görülmüş olup, iç mekânlarda ise dış cephelere göre daha seyrekti. Eski Kahire konutlarının ahşap cumbaları çok süslü, oyma tekniği veya çıtakari tekniği ile yapılmıştır. Konutların cumbaları geometrik desenler ve bitki motifleriyle bezenmiş olup, demirden veya ahşaptan yapılan volütlü konsollar vasıtasıyla taşınmaktadır. Husni Osman Konutu'nda olduğu gibi balkon şeklinde yapılan cumbalarda ahşaptan tırtıklı ve süslü yuvarlak kemerler bulunmaktadır (Resim 5.25,26).

Resim 5.25. Kurabi Evi Cumbası

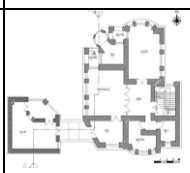
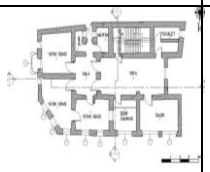
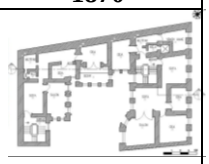
Resim 5.26. Husni Osman Evi Cumbası

Eski Kahire konutlarında yapılan araştırmada konutların mimari özellikleri, yapım tekniği, yapım malzemesi ve bezemesi kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. 19 yüzyılında Ali Pasha Mubarak'in[1] getirdiği kurallar Kahire konutlarında değişikliklere neden olmuştu, ama Eski Kahire'nin bazı bölgelerine bu değişiklikler ulaşmamıştır. Eski Kahire konutlarında değişiklikler uygulanmadığı için konutların mimari tarzı değişmeyip ve günümüze kadar ulaşmıştır. Eski Kahire konutlarının bazılarında değişiklikler yapılsa bile sadece konutun havalandırmasında ya da merdivenin yönlendirmesinde görülmüştür. Eski Kahire konutlarında Osmanlı tarzı, Memluki tarzı ve Avrupa tarzı yansıtıldığı görülmüştür. Örnek olarak süslü cumbalar Memluki dönemine ait olup, iç sofalı plan tipi, haremlik ve selamlık geleneği Osmanlı dönemine aittir. Haremlik selamlık geleneği Mısır'da çok yaygın olmasına rağmen, orta sınıf konutlarında görülmemiş ve sadece asillerin konutlarında görülmüştür (Tablo 5.7).

[1] Mubarak, A. P., 1980, Al-Khitat al Tawfiqiyah al-Jadidah li-Misr al-Qahirah wa Muduniha al Qadimah wa al Shahirah, *Books and Documents Office*, Egypt.

Eski Kahire orta ve üst sınıf konutlarında incelemeye ve korumaya değer birçok unsurlar mevcuttur. Bunun için bu konutlara gerekli özen gösterilmezse zaman geçtikçe bu değerli unsurlar ortadan kayıp olacak ve gelecek nesillere aktarılmayacaktır. Böylece eski nesil ile yeni neslin arasındaki bağlantı kopmuş olacaktır. Bu konutlara gerekli ilgi ve koruma yapılmazsa bu konutlar sahipleri tarafından her anda yıkılabilir ve yerine beton yapılar inşa edilebilir (El Nokaly & Elseragy, 2013).

Tablo 5.7. Konutların Karşılaştırma Tablosu

Yapının Adı/Tarihi	Ali İbrahim/ 20. yy başı	Şakir Konutu/ 20.yy başı	Baramun/ 20.yy başı	Kurabi Konutu/ 1902	Husni Osman/19. yy sonu	Medkur Konutu/ 1870
Plan Şeması						
Kat Sayısı	Bodrum, zemin kat ve bir kat	Bodrum, iki kat ve çatı katı	Bodrum, iki kat ve çatı katı	Bodrum, zemin kat ve iki kat	İki kat, zemin kat ve çatı katı	İki kat ve çatı katı, 3. katı yıkıldı
Daire Sayısı	Her katta bir daire var	Her katta bir daire var	Katta bir daire var	Her katta bir daire var	Katta iki daire var	Katta iki daire var
Avlu	Yoktur	Yoktur	Yoktur	Yoktur	İç avlusu var	İç avlusu var
Bahçe	Ön bahçesi var	Yoktur	Arka bahçesi var	Yoktur	Yoktur	Yoktur
Giriş Kapısı	Demir işlemeli ve orjinal ahşap kapı	Bursa kemerli, çift kanatlı ve ahşap kapı	Süslemeli çift kanatlı ahşap kapı	Çift kanatlı ahşap kapı	Yuvarlak kemerli ve çift kanatlı	Ahşap, yuvarlak kemerli ve çift kanatlı kapı
Giriş Kapı Sayısı	İki girişi ön cephdedir.	Bir	İki giriş (ön/arka)	Bir	Bir	İki giriş
Merdiven	Ahşap ve demir işlemeli	Ahşap ve demir işlemeli	Ahşap ve demir işlemeli	Ahşap ve demir işlemeli	Ahşap ve demir işlemeli	Kesme taş ve ahşap
Merdiven aydınlatma	Aydınlatıcı tepe penceresi var	Aydınlatıcı tepe penceresi var	Merdvenin dış cephe pencereleri	Aydınlatıcı tepe penceresi var	Pencereleri avluya açılır	Merdivenin pencereleri avluya açılır.
Cumbalar	Yoktur	Yoktur	Yoktur	Konutun 6 adet cumbası vardır	Vardır	Çıkıntılı panjurlu cumba
Pencere ve Panjur	Uzun, ahşap, süslü ve panjurlu pencereleri var	Uzun, ahşap, süslü ve panjurlu pencereleri var	Uzun,süslü ve panjurlu pencereleri var	Uzun, ahşap ve panjurlu pencereleri var	Ahşap, sürgülü yukarı aşağı açılır	Pencereleri sivri kemerlidir.
Balkon	Süslü kolonlu ve vazo korkulukludur.	Kesme taşlı balkonu var	Demir işlemeli ve kesme taşlı balkon var	Demir işlemeli balkonları var	Var ve cumba ile kaplanmıştır.	Yoktur
Sedir	Süslü silindirik sediri var	Süslü silindirik sediri var	Yoktur	Ağır süslemeli sediri var	Yoktur	Süslemeli ve kaş kemerli sediri var
Tavan Deseni	Tavan kornişi var	Sade ve desensiz	Göbekte bitki motifi var	Göbekte güneşi simgeleyen motifleri var	Sade düz tavan ve ters tavan	Kalem işi
Yapım Tekniği	Taşıyıcı duvar sistemiyle yapılmıştır.	Çatı katı hafif ahşaptan bağdadi tekniğiyle yapılmıştır.	Taşıyıcı duvar sistemiyle yapılmıştır.	Taşıyıcı duvar sistemiyle yapılmıştır.	Kesme taş duvar ve örme taş duvar kullanıldı.	Taşıyıcı duvar sistemiyle, taş aralarındaki ahşap hattılar ve kesme taş sırası arasına bir tuğla sırası görülür
Süsleme Özellikleri	Süslemeler balkonlarda, yuvarlak kemerli pencerelerde ve sedirdedir	Yapının içinde herhangi bir süsleme olmayıp, süslemelerin ağırlıkla dış cephededir.	Cephelerde çok sayıda çıkmalar ve motifler var	Cumbalarda, kapılarda Oyma tekniği kullanılmıştr.	Cumbalar çıtakari ve oyma tekniğiyle yapılmıştır.	Salonların bazı duvarlarında kalem işi süslemeleri var

KAYNAKLAR

Abd El Kader, Z. F., and Momtaz, R. I., 2010, Sustainability in Architecture Between The Past and The Future, *International Conference on Urbanism And Green Architecture 30th-31st Oct 2010*, India, 3-4, 7-9.

Abdelmonem, M. G., 2015, The Architecture of Home in Cairo: Socio- Spatial Practice of the Hawari's Everyday Life, 1 edition, *Routledge,* U.K.

Anonim, 2014, Eski Kahire Kültürü, Tarihpedia, http*://www.tarihpedia.com/misir_genel_kultur.html#*

Casanovas, X., 2007, Rehabi Med Method, Traditional Mediterranean Architecture, Rehabilitation Town and Territory, Barcelona, 9-17, 193-195, 159-167.

Commission des Monuments, d. E. g., & Sidhom, M., 1988, Description de l'Égypte : ou, Recueil des Observations et des Recherches qui ont été Faites en Égypte Pendant l'expédition de l'armée Française. *Paris: Institut d'Orient.*

Dor, V. E., 1872, L'Instruction Publique en Egypte, *Paris: A. Lacroix, Verboeckhoven,* Paris.

Eldem, S. H., 1984, Turkish Houses: Ottoman Period, Volume 1, *Turkish Foundation for the Promotion,* İstanbul.

El Nokaly, A., and Elseragy, A., 2013, Sustainable Heritage Development: Learning from Urban Conservation of Heritage Projects in Non Western Contexts, *European Journal of Sustainable Development, Published by ECSDEV*, Rome, Italy, 2, 1, 31-56.

Gharib, R. Y., 2010, Revitalising Historic Cairo: Examining the Public Policy Formulation and Implementation, PhD Thesis, *University of Nottingham,* England, 21-103.

Hanna, N., 1991, Habiter Au Caire- La Maison Moyenne et ses Habitans Aux XVII Et XVIII Siecles, *Institut Français D'Archeologie Orientale Du Caire,* Cairo.

Heyworth-Dunne, J., 1968, An Introduction to the History of Education in Modern Egypt, *Frank Cass Publishers*.

Lane, E. W., 1978, An Account of the Manners and Customs of Modern Egyptians: Written in Egypt during the Years 1833-1835, *East –West Publications,* U.K.

Mahdy, H., 2017, Approaches to the Conservation of Islamic Cities: The Case of Cairo, *Published by Iccrom Athar*, United Arab Emirates, 25-65,.84-110.

Map of Islamic Cairo Monuments, 1948, Scale 1:5000, Oriental Institute Archives Map Collection, *Oriental Institute, University of Chicago*, *Web: https://oi-idb.uchicago.edu/id/a4a4a318-aa81-4dee-8760-da2f755192f0* .

Michell, G., 1995, Architecture of Islamic World: Its History and Social Meaning, *Published by: Thames and Hudson Ltd,* London.

Ministry of Culture, Concepts of Urban Conservation, 2001, Revitalization, Conservation, Restoration, and Adaptive Re-use, Re Development of Hakim Mosque Area, *Historic Cairo Studies and Development Center (H.C.S.D.C),* Cairo.

Nour, H. M. H. M. M. H., 2012, Awqaf and Heritage: Urban Conservation in Historic Muslim Cities, The Case of Waqf Institution in Historic Cairo, The Degree of Doctor of Philosophy, *Politecnico di Milano, Faculty of Architecture and Society,* Milano.

Öztürk, D., 2011, Seydişehir Geleneksel Konut Mimarisi, Yüksek Lisans Tezi, *Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Konya.

Rappai, S., 2012, Urban Regeneration Project for Historic Cairo : First Report of Activities, July 2010 - June 2012. *[Paris]: Unesco, World Heritage Centre,* 9-35, 76-83.

Raymond, A., 2002, The Glory of Cairo: An Illustrated History, *American University in Cairo Press, 2002,* Egypt.

Seif, O., 2013, Topographical Photography in Cairo (online) by: The Lens of Beniamino Facchinelli, *American University in Cairo*, Egypt, *Web: https://journals.openedition.org/inha/4884?nomobile=1* .

Serageldin, I., 1999, Very Special Places: The Architecture and Economics of Intervening in Historic Cities, Culture in Sustainable Development, *Washington, C.D,* U.S.A., 1-23.

Shehata, W., and Adel, A., 2016, The Adaptive Reuse of Bait Al- Qadi: Workshop Preparatory Document, *Mimar, Rawasem, Web: http://www.cairoheritageschool.com* .

SPARE (Cartographer)., 1984, Islamic Cairo Map Two : Sultan Hasan to al-Azhar, Society for the Preservation of the Architectural Resources of Egypt, *Lyster, William Rodenbeck, Max.*

Warner, N., 2005, The Monuments of Historic Cairo, A map and Descriptive Catalogue, American Research Center in Egypt Conservation, *Published by: The American University in Cairo Press,* Egypt.

Wazeri, Y. H., 2013, Comparative Study Between Three Courtyards of Traditional Houses in Islamic Cairo, *Journal of Islamic Architecture, Volume 2 Issue 4 December*, Egypt.

Williams, C., 2008, Islamic Monuments in Cairo: The Practical Guide, *Published by: American University in Cairo Press,* Cairo.

http://www.dunyadinleri.com/misir.html

https://www.facebook.com/historiccairo/photos/a.844995818877436/845004755543209/?type=3

https://www.facebook.com/historiccairo/photos/a.844995818877436/845005135543171/?type=3

ARAPÇA KAYNAKLAR

Abdeljawad, T. M., 1984, Architecture and Civilization of Pharaonic Egypt, *The Anglo - Egyptian Library*, 273-128.
عبد الجواد, توفيق. محمد., 1984, العمارة وحضارة مصر الفرعونية, *مكتبة الانجلو المصرية*, 128- 273.

Addin, S. K., 1987, Islamic Architecture in Egypt, *Egyptian General Book Authority*, Cairo 41-55.
الدين, س. ك. (1987). العمارة الاسلامية في مصر. القاهرة: الهيئة المصرية العامة للكتاب

Darwish, M., 2019, Fatimi and Ayyubi Architectural Heritage in Egypt, *Muassesit Umma Arabiyye Yayınları*, Elminye 55-75.
درويش.م. (2019). التراث المعماري الايوبي والفاطمي في مصر مصر: *مؤسسة الامة العربية للنشر والتوزيع*

Elhadad, H., 1998, Encyclopedia of Islamic Architecture in Egypt from the Ottoman Conquest until the Reign of Muhammed Ali, *The Anglo - Egyptian Library*, 1 Part 102-140.
الحداد, ح. (1998). موسوعة العمارة الاسلامية في مصر : من الفتح العثماني حتى عهد محمد على، ٩٢٣-١٢٦٥هج ١٥١٧-١٨٤٨م، المدخل. الجزء

El Kady, S. M., 1998, Islamic Architecture in Egypt (Theory and Practice), PhD Thesis in Architecture Design, *Faculty of Engineering, Assiut University*, Egypt.
القاضي, شوكت, محمد, لطفي, عبد الرحمن, 1998, العمارة الإسلامية في مصر (النظرية والتطبيق)رسالة دكتوراة *قسم الهندسة, جامعة اسيوط*, اسيوط

Mubarak, A. P., 1980, Al-Khitat al Tawfiqiyah al-Jadidah li-Misr al-Qahirah wa Muduniha al Qadimah wa al Shahirah, *Books and Documents Office*, Egypt.
مبارك, ع., سليمان. (2001). الخطط التوفيقية الجديدة لمصر : القاهرة ومدنها وبلادها القديمة والشهيرة. القاهرة: دار الكتب والوثائق القومية، مركز تحقيق التراث.

N.O.U.H., 2010, The Foundations and Standards of Caltural Coordination of Heritage Buildings, National Organization for Urban Harmony, *Egypt: Ministry of Culture.*
نوح,*2010 ,وزارة الثقافة*,أسس ومعايير التنسيق الحضاري للمباني والمناطق التراثية وذات القيمة

Okasha, A.; 2008, Islamic Architecture in Egypt, *Published by: Bardi*, Giza, Egypt, 8-34, 71-81.
عكاشة, علياء., 2008, العمارة الاسلامية في مصر, *بردي للنشر*, الجيزة, مصر, 8- 34, 71- 81.

Qusi, A., 1997, The İslamic History form the Arap Conquest Until the Ottoman Conquest, *Arab Culture House*, Egypt 122-160, 204.

القوصي, عطية., 1997, تاريخ مصر الاسلامية من الفتح العربي حتي الفتح العثماني (20-922ه/641-1517), السيدة زينب, *دار الثقافة العربية*, القاهرة.

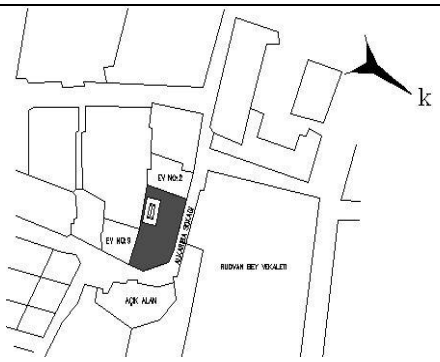
Said, S. Z, 2009, 19th Century Houses of Old Cairo Quarters, *Books Office*, Egypt.

سعيد, صلاح, ذكي ,2009 , بيوت أحياء القاهرة القديمة في القرن التاسع عشر, *ديوان الكتب*, القاهرة.

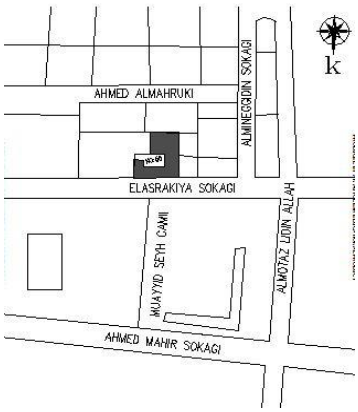
EKLER

Ek -1

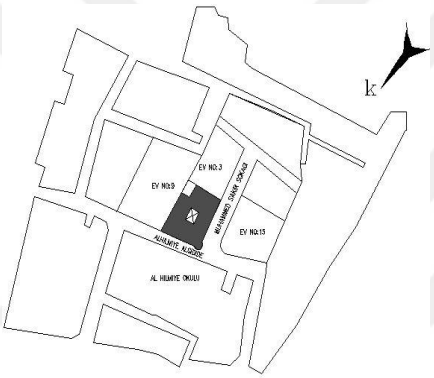
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARI VAZİYET PLANI

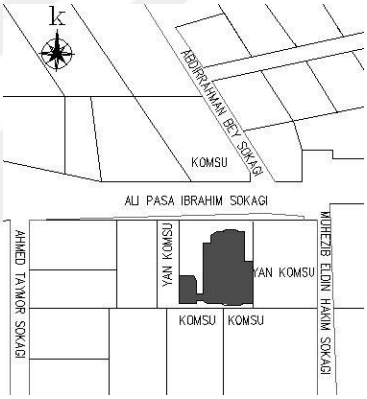

KURABİ KONUTU

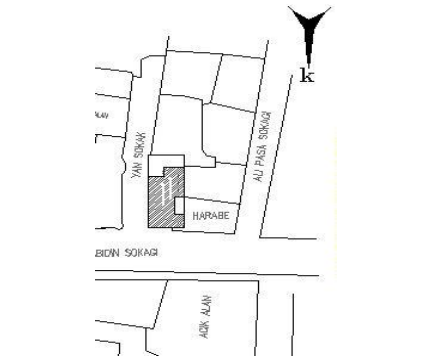

HUSNİ OSMAN KONUTU

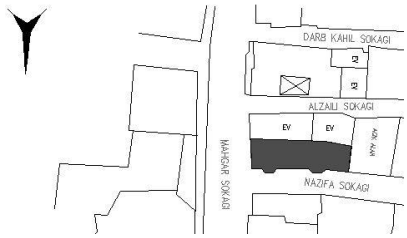

ŞAKİR KONUTU

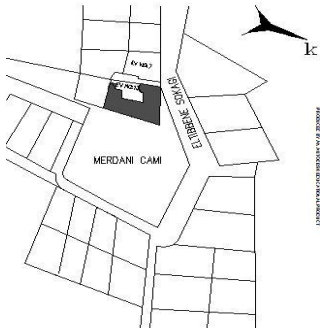

ALİ İBRAHİM KONUTU

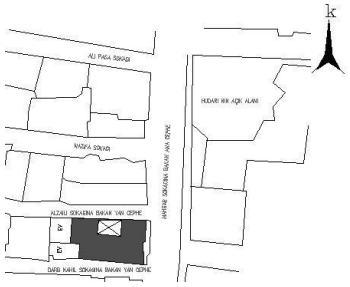

BARAMUNİ KONUTU

ABULHASAN KONUTU

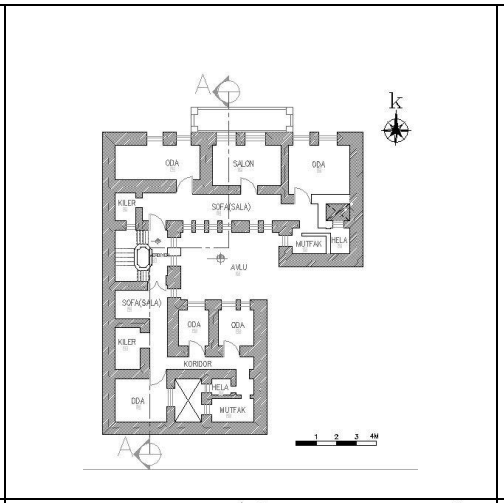
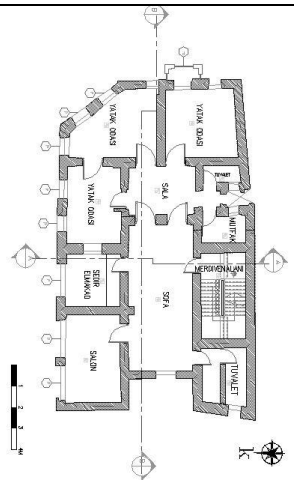
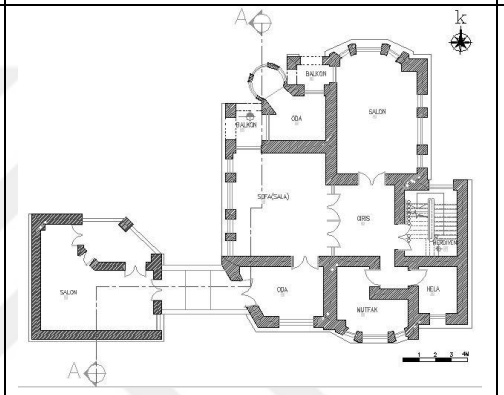
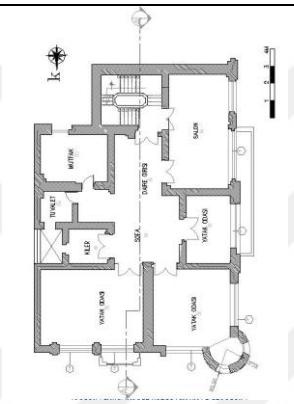
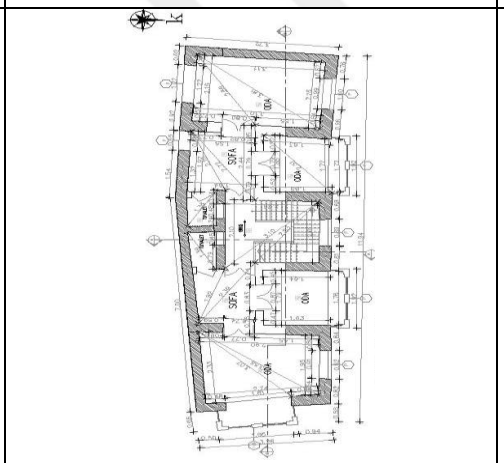
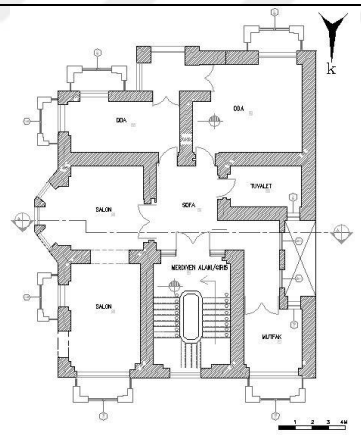
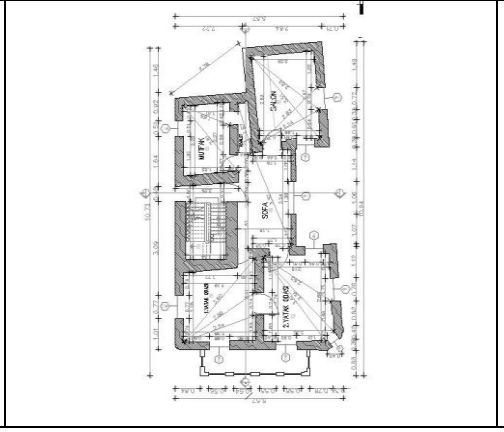
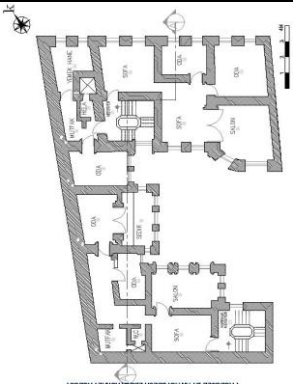

MEDKUR KONUTU

SUKKAR KONUTU

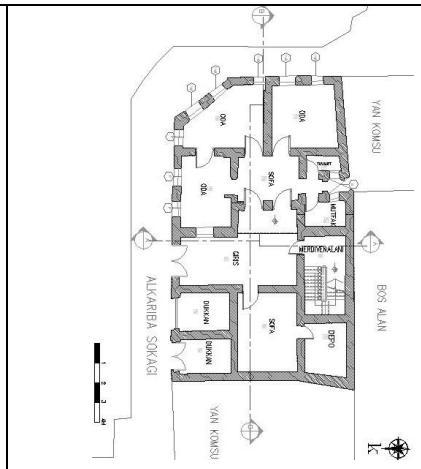
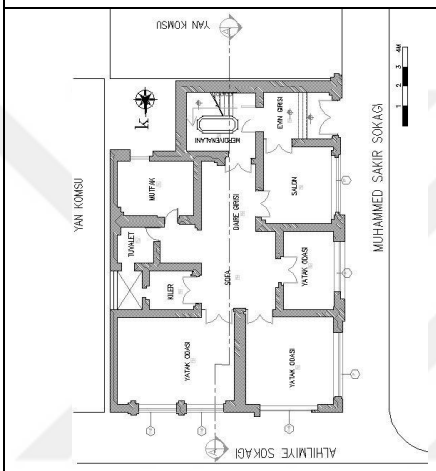
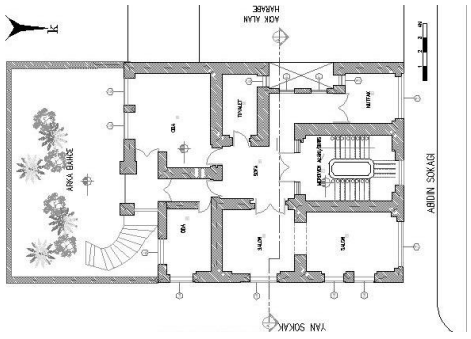
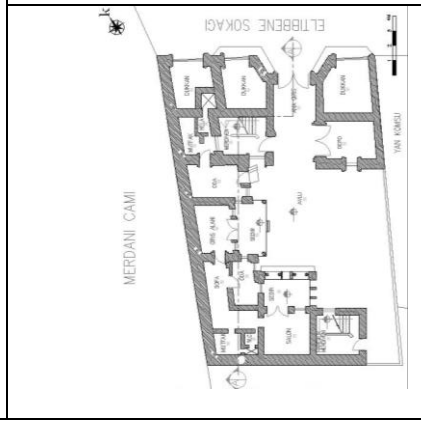
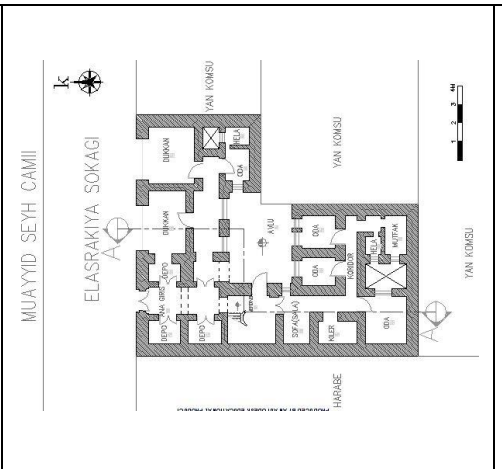
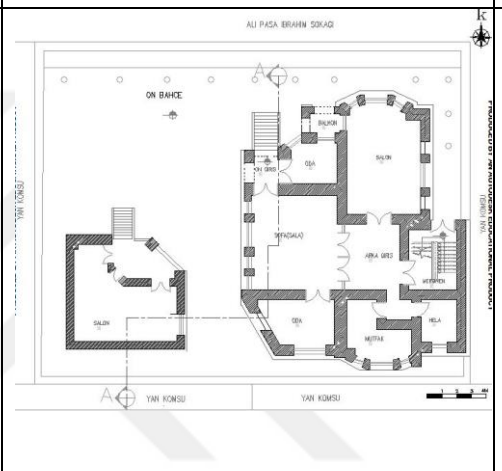
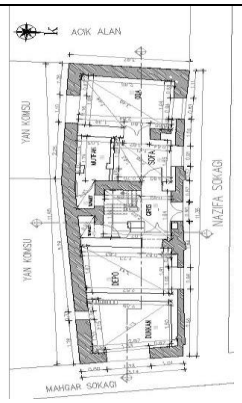
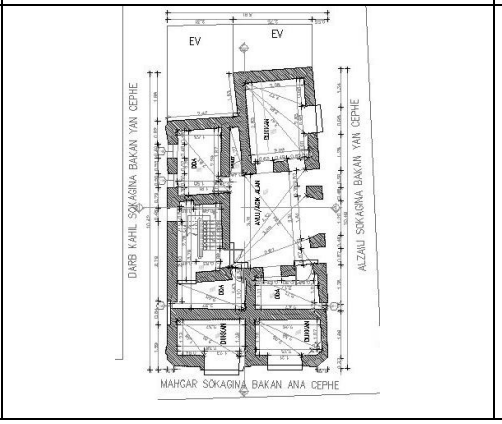
Ek -2

GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARI 1. KAT PLAN TİPOLOJİSİ

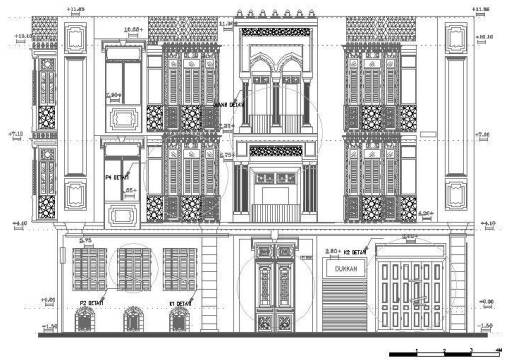
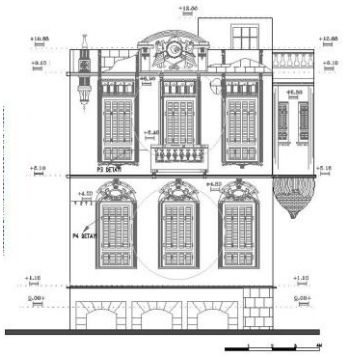
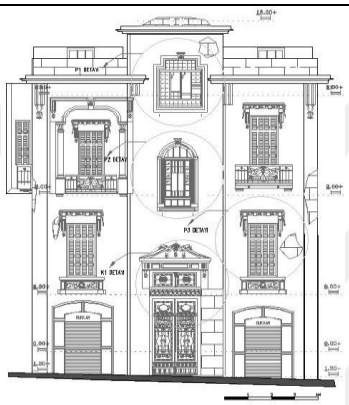
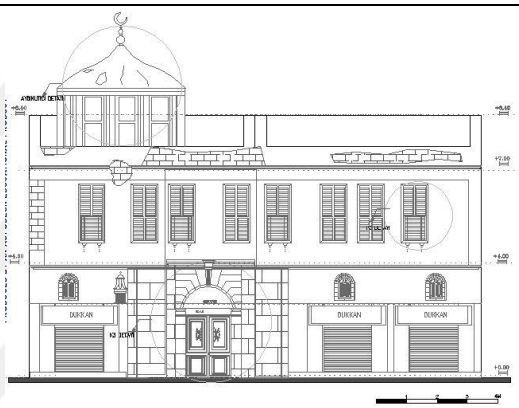
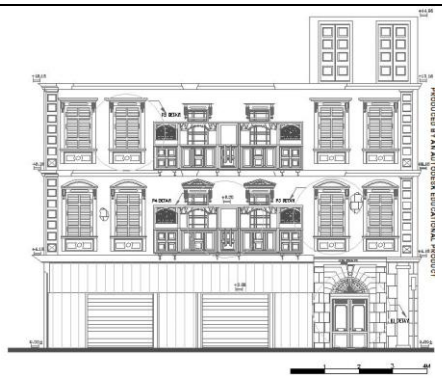
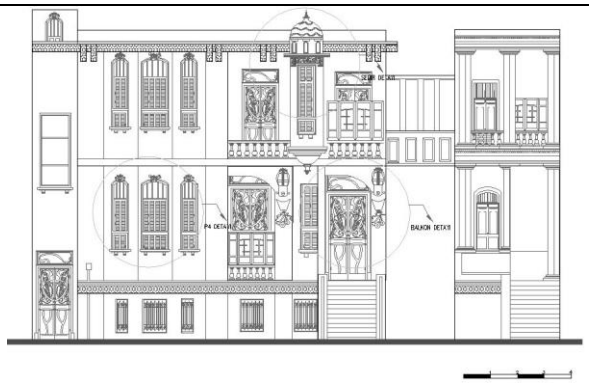
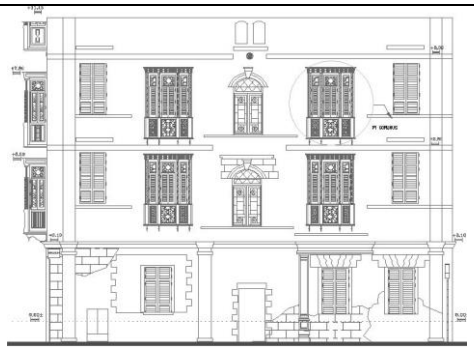
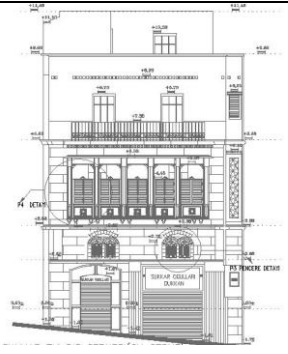
HUSNİ OSMAN KONUTU		KURABİ KONUTU	
ALİ İBRAHİM KONUTU		ŞAKİR KONUTU	
ABULHASAN KONUTU		BARAMUNİ KONUTU	
SUKKAR KONUTU		MEDKUR KONUTU	

Ek -3

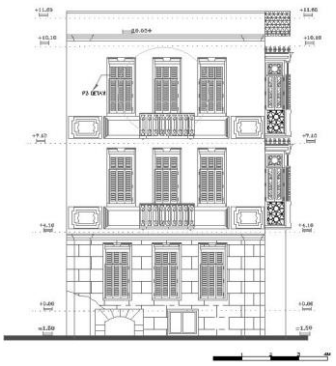
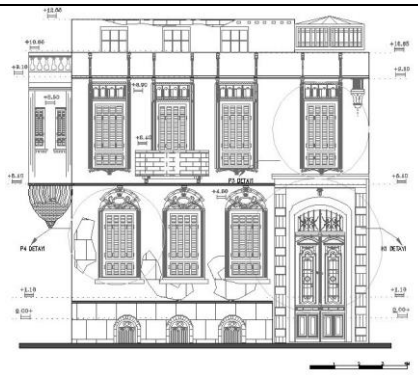
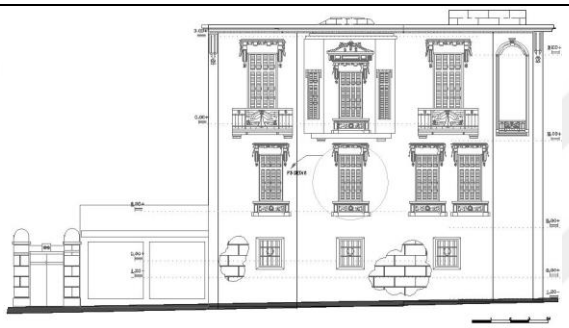
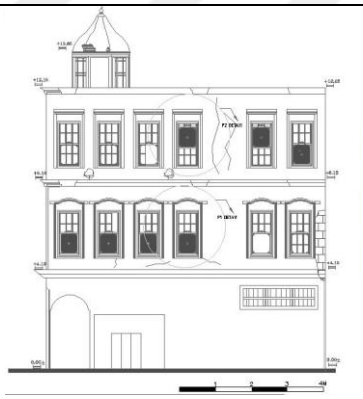
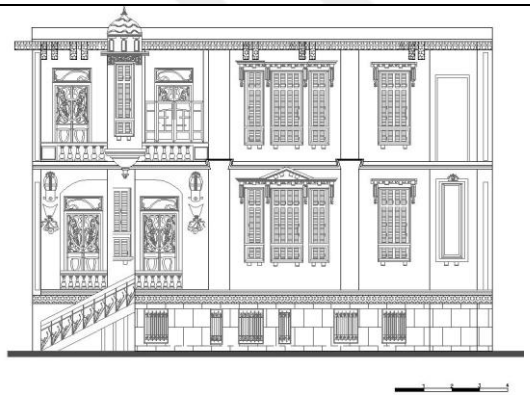
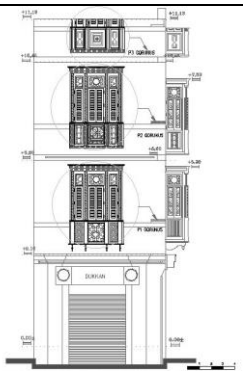
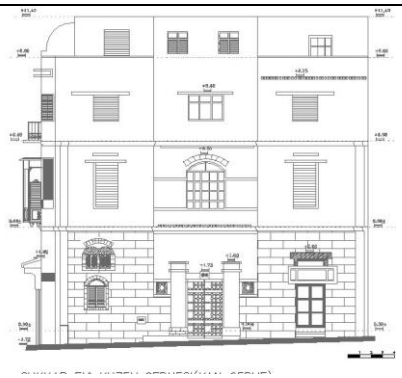
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARI ZEMİN KAT PLAN TİPOLOJİSİ

				KURABİ KONUTU
				HUSNİ OSMAN KONUTU
ŞAKİR KONUTU	ALİ İBRAHİM KONUTU	BARAMUNİ KONUTU	ABULHASAN KONUTU	SUKKAR KONUTU
MEDKUR KONUTU				

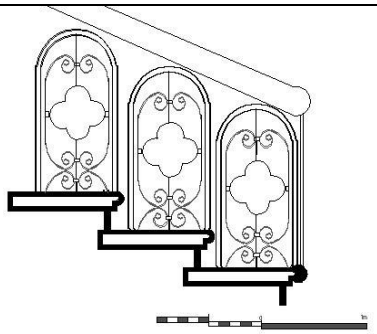
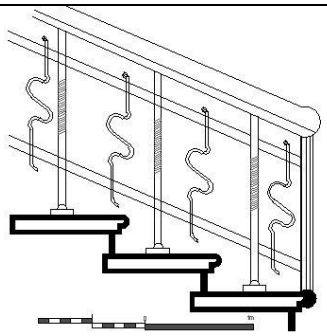
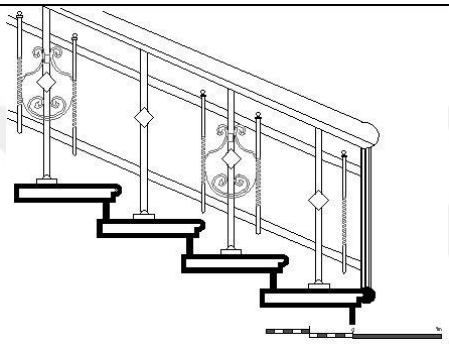
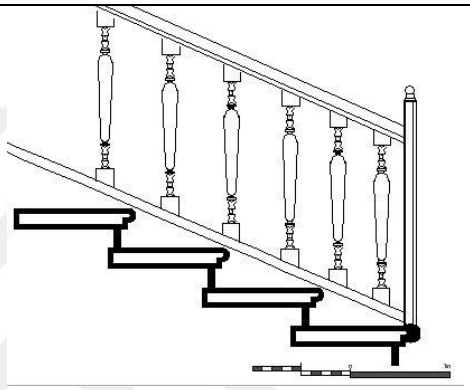
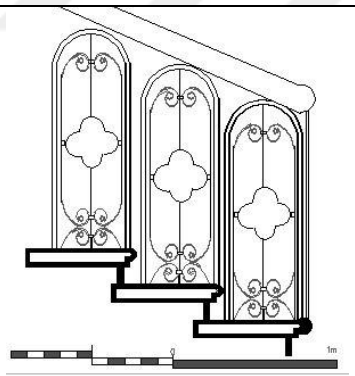
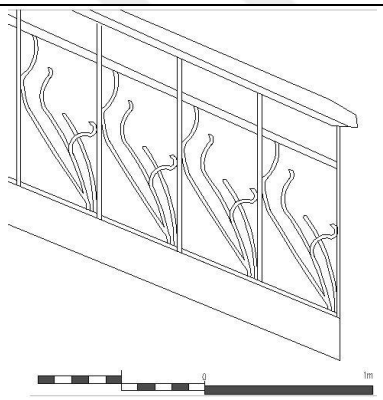
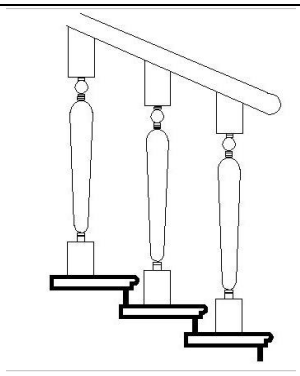
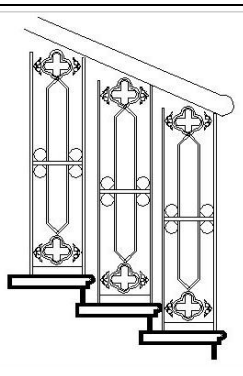
Ek -4

GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ ÖN CEPHELERİ	
KURABİ KONUTU	ŞAKİR KONUTU
BARAMUNİ KONUTU	MEDKUR KONUTU
HUSNİ OSMAN KONUTU	ALİ İBRAHİM KONUTU
ABULHASAN KONUTU	SUKKAR KONUTU

Ek -5

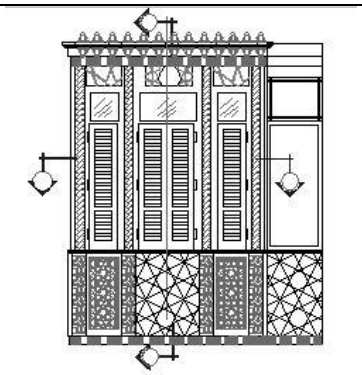
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ YAN VE İÇ CEPHELERİ	
KURABİ KONUTU	ŞAKİR KONUTU
BARAMUNİ KONUTU	MEDKUR KONUTU
HUSNİ OSMAN KONUTU	ALİ İBRAHİM KONUTU
ABULHASAN KONUTU	SUKKAR KONUTU

Ek -6

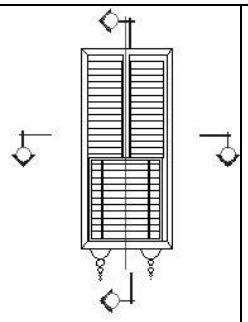
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ MERDİVEN DETAYLARI	
KURABİ KONUTU	ŞAKİR KONUTU
BARAMUNİ KONUTU	MEDKUR KONUTU
HUSNİ OSMAN KONUTU	ALİ İBRAHİM KONUTU
ABULHASAN KONUTU	SUKKAR KONUTU

Ek -7

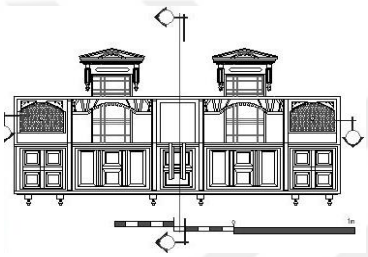
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ CUMBALARI

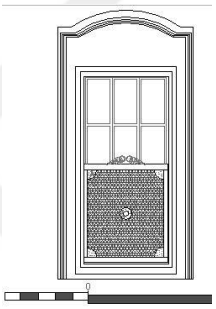

KURABİ KONUTU

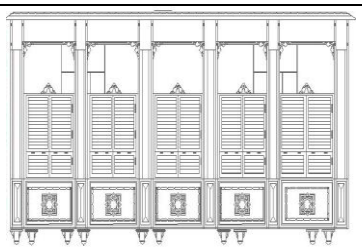

MEDKUR KONUTU

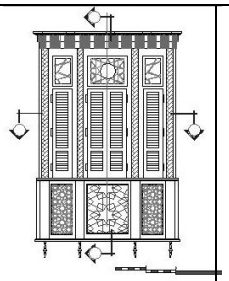

HUSNİ OSMAN KONUTU

SUKKAR KONUTU

ABULHASAN KONUTU (S.Z.SAİD)

HARRAWİ KONUTU

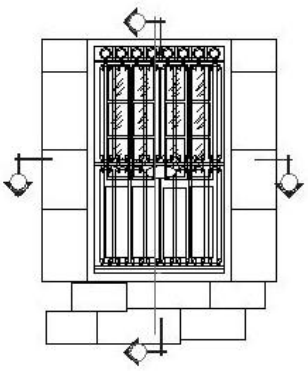

VESİLE HATUN KONUTU

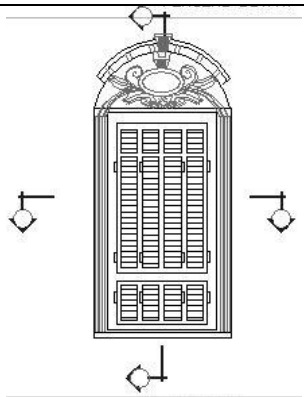
EL SİHİMİ KONUTU

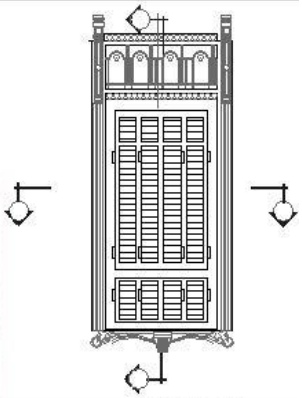
Ek -8

GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ PENCERELERİ

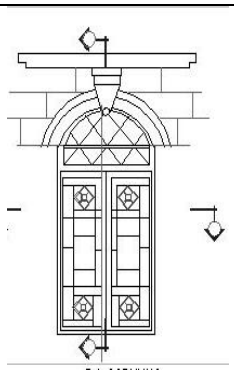

KURABİ KONUTU

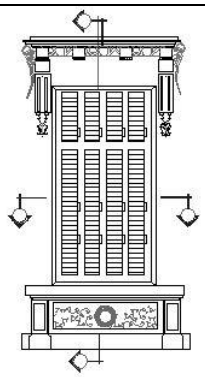

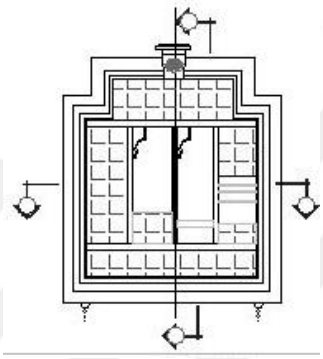

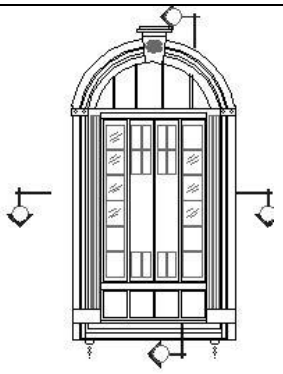
ŞAKİR KONUTU

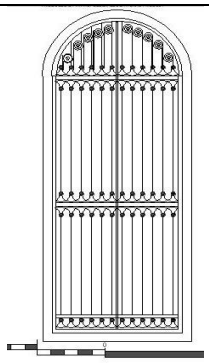
ABULHASAN EVİ

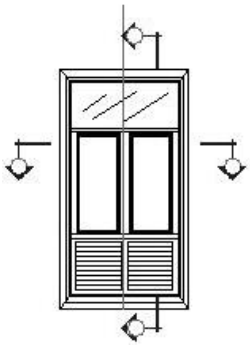

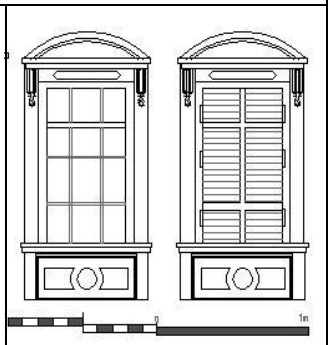

BARAMUNİ KONUTU

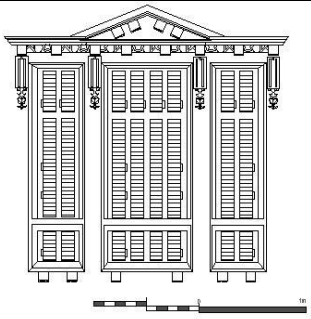

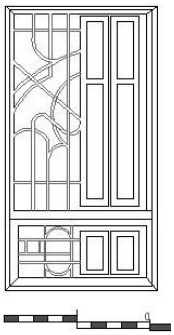

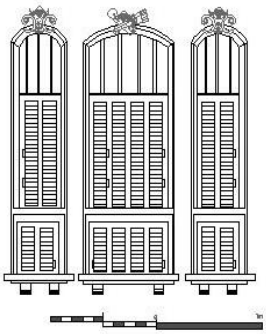
MEDKUR KONUTU

HUSNİ OSMAN

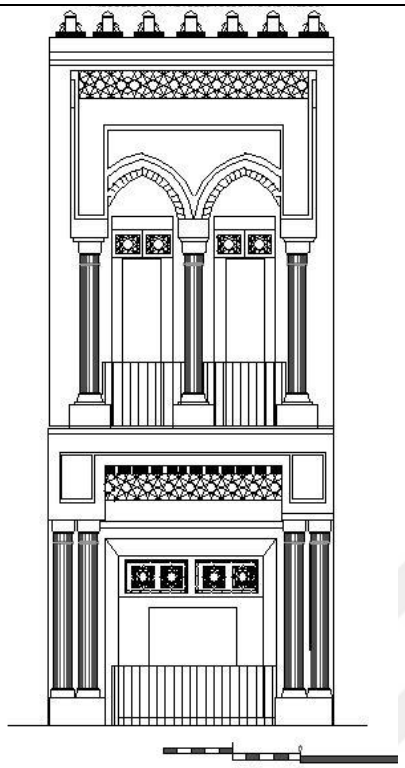
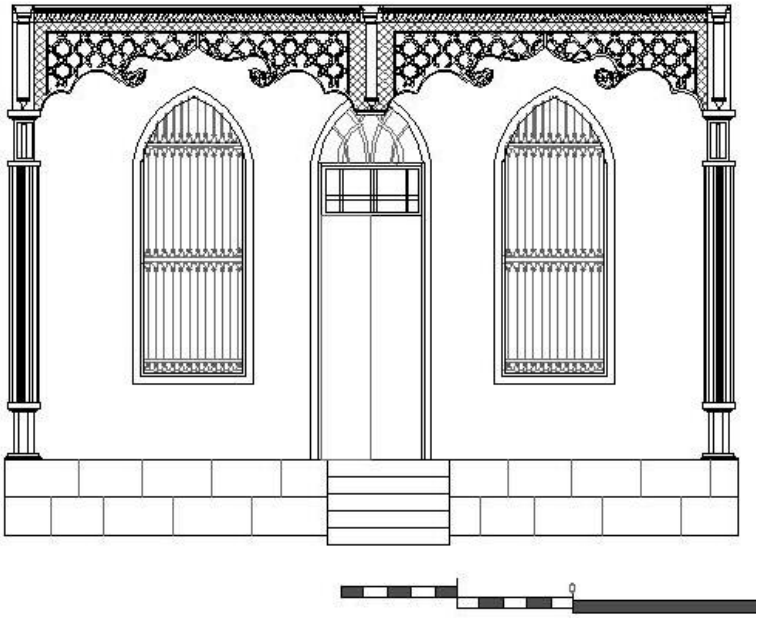
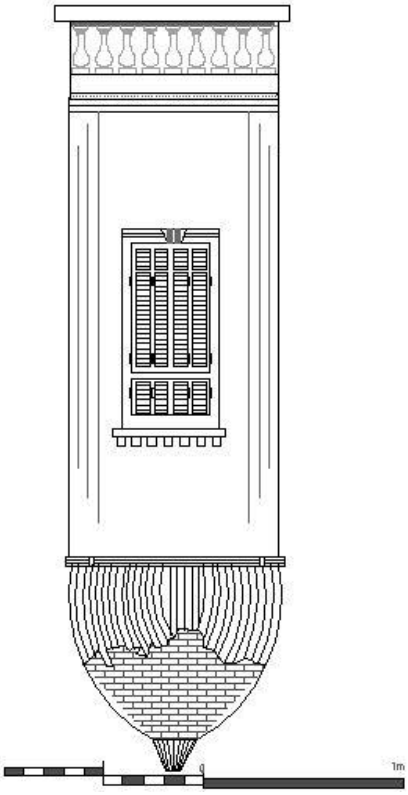
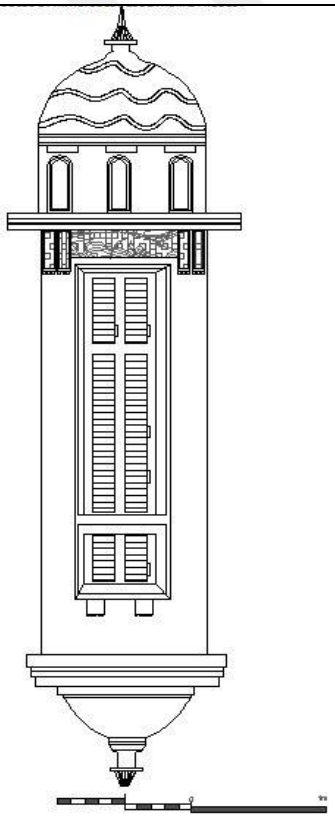

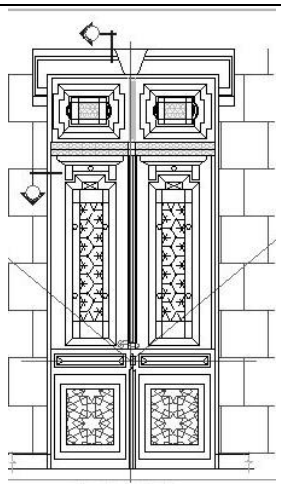
ALİ İBRAHİM KONUTU

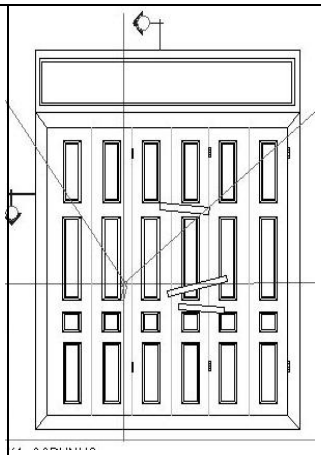
Ek -9

GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ SEDİRLERİ	
KURABİ KONUTU	MEDKUR KONUTU
ŞAKİR KONUTU	ALİ İBRAHİM KONUTU

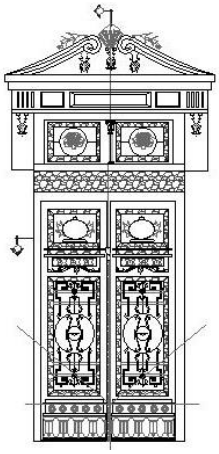
Ek -10

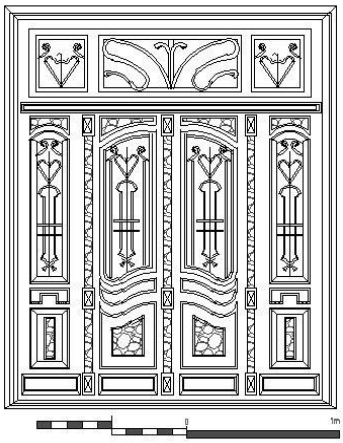
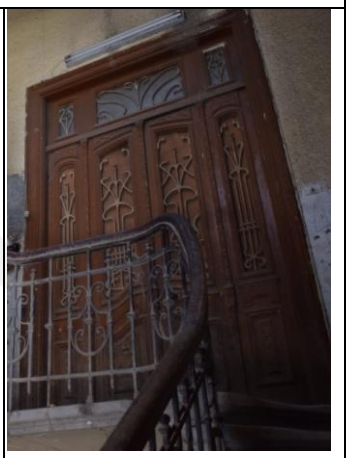
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ KAPILARI

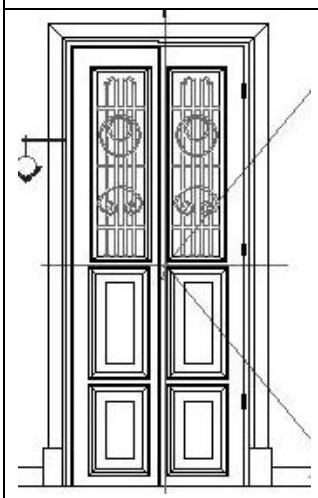
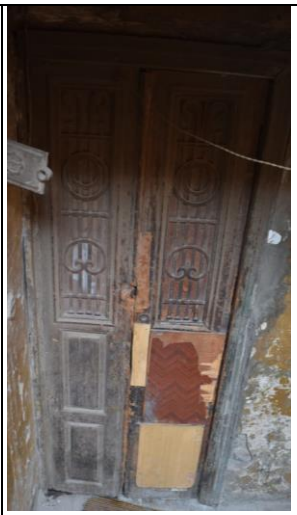
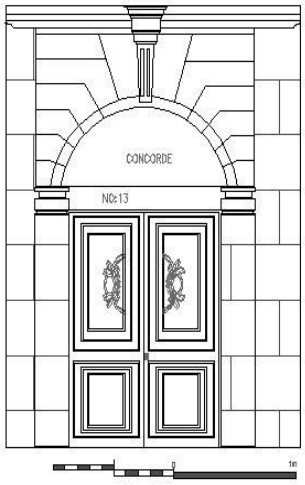

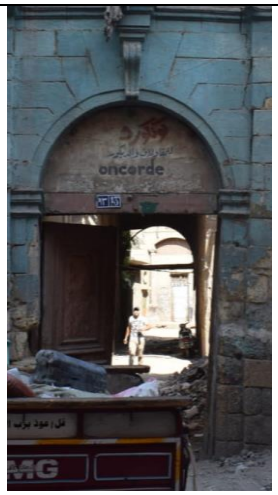

KURABİ KONUTU

BARAMUNİ KONUTU

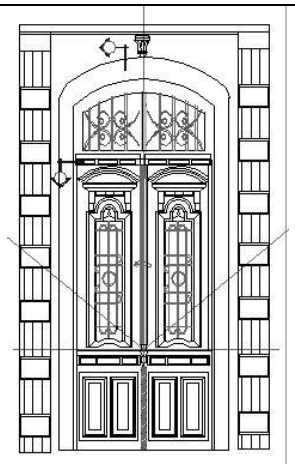

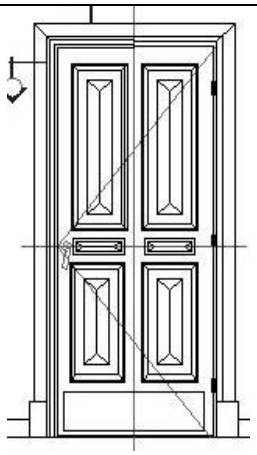

MEDKUR KONUTU

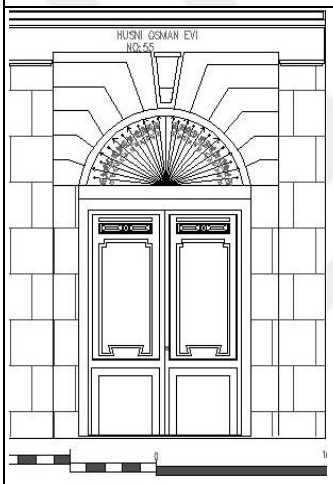
Ek -10

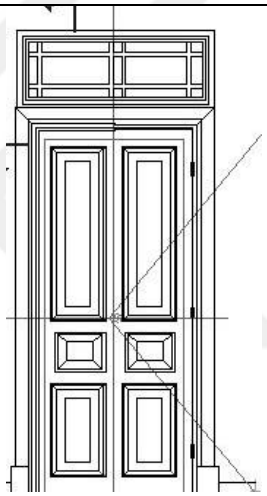
GELENEKSEL ESKİ KAHİRE KONUTLARININ KAPILARI

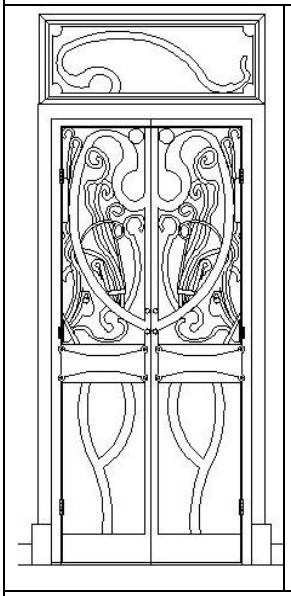
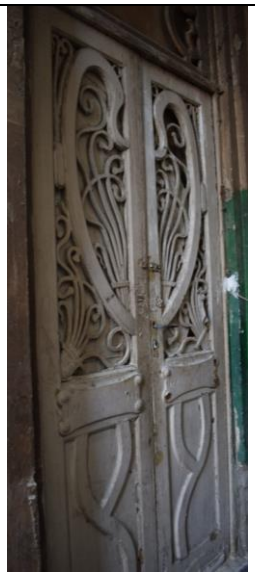
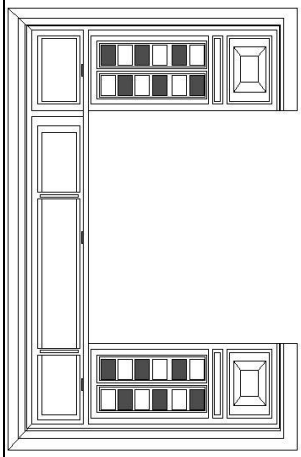
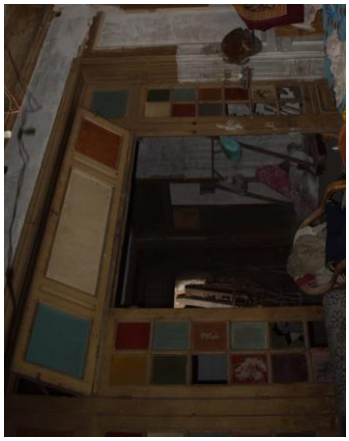

ŞAKİR KONUTU

HUSNİ OSMAN KONUTU

ALİ İBRAHİM KONUTU

Ek -11

- **Araştırma Alanının Yanında Bulunan Tarihi Eserler**

- Araştırma Alanının Yanında Bulunan Tarihi Eserler (Said, 2009).

Dönem	Tarih M.S.	Eserin Adı (Tescil No)
Bahri Memlukîler	1346	Akskankır Camii (123)
Bahri Memlukîler	1368	Umm Sultan Şaban Okulu (125)
Çerkez Memlukîler	1383	Aytmiş Elbegesi Camii (250)
Çerkez Memlukîler	(1480-1778)	Ahmed Katahda Elrazzez Camii (235)
Çerkez Memlukîler	1502	Hair Bek Camii (248)
Çerkez Memlukîler	(1339-1340)	Merdani Camii (143)
Çerkez Memlukîler	(1415-1420)	Al Muayyid Şeyh Camii (150)
Osmanlı	1652	İbrahim Ağa Vakıf Evi (613)
Osmanlı	1652	İbrahim Ağa Vakıf Evi (619)
Osmanlı	(1650)	Radvan Bek Evi (406)

Resim Darb Ahmar Mahallesinde Mevcut Olan Tarihi Eserler (S.P.A.R.E, 1984)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	**:**	Batol Ahmed Ali Ahmed Mohamed Elnahal
Uyruğu	**:**	Mısır
Doğum Yeri ve Tarihi	**:**	Kahire / Mısır 18.08.1990
Telefon	**:**	05418274199 / 05325579266
Faks	**:**	-----
e-mail	**:**	yumak56@hotmail.com

EĞİTİM

Derece		**Adı, İlçe, İl**	**Bitirme Yılı**
Lise	:	Al-Azhar El-Şerif Lisesi, Abo Hamad, Mısır	2008
Üniversite	:	Al-Azhar El-Şerif Üniversitesi, Kahire, Mısır	2013
Yüksek Lisans	:	Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı	Devam ediyor
Doktora	:	-----	

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	**Kurum**	**Görevi**
2013-2015	Falez Mobilya İç Mimarlık	Mimar

YABANCI DİLLER

Türkçe (Pek İyi)/ İnglizce (Pek İyi)/ Arapça (Ana Dil).

BİLGİSAYAR BİLGİLERİ

Microsoft Office Programları, Auto Cad (2D), 3D Max, Photoshop, Google Sketch Up

SERTİFİKA BİLGİLERİ

Tasarım ve Liderlik Müşavirliği, Mısır
1 Yıl Tömer Türkçe Kursu (Pek İyi)
Rusya Kültür Merkezinden 3Dmax Kursu
Kahire Üniversitesinden Auto Cad / Özel Boyut Kursları
Photoshop Kursu

YAYINLAR

Eski Kahire Geleneksel Konut Mimarisi/ 6th International Symposium on Academic Studies in Educational and Social Sciences (Yüksek Lisans tezinden yapılmıştır).